

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
అరవై ఒకటవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత మహారాజా! శ్రీకృష్ణుడు తన పదహారువేల
ఎనిమిదిమంది భార్యల యందు ఒకొక్కరికి పది మంది సంతానాన్ని
ప్రసాదించాడు. వారంతా కృష్ణునితో సమానమైన బలపరాక్రమములు
కలిగిఉన్నారు. శ్రీకృష్ణుడు ఎప్పుడూ ఎవరి గృహములోనూ ఉండే వాడు
కాదు. కాని కృష్ణుడు భార్యలందరికీ కృష్ణుడు ఎల్లప్పుడూ తన వద్దనే తన
గృహములోనే ఉన్నాడు అనే భ్రమకలిగించాడు. కృష్ణుని భార్యలు
అందరూ కృష్ణుడికి తన మీదనే ఎక్కువ ప్రేమ అందుకనే ఎల్లప్పుడూ
నా వద్దనే ఉన్నాడు అని అనుకుంటూ ఉండేవారు.

కృష్ణుని భార్యలందరూ కృష్ణుని మనోహరమైన ముఖ
కమలమును, దీర్ఘబాహువులను, విశాలమైన వక్షస్థలమును, తామర
రేకుల వంటి కళ్లను, ప్రేమతో నిండిన చూపులను, ఆయన మాట్లాడే
చతురమైన సంభాషణములను, చూచి మోహంలో పడిపోతుంటారు.
కానీ ఎవరు కూడా కృష్ణుని మనసు తెలుసుకోలేకపోయారు. కృష్ణుని
చిత్తమును వశం చేసుకోవడానికి ఎవరి తరమూ కాలేదు.

శ్రీకృష్ణుని భార్యలు అందరూ తమ చిరునవ్వుతోనూ,
హావభావములతోనూ, మన్మథబాణముల వంటి తమ చూపులతోనూ,
కామశాస్త్రములో చెప్పబడిన వివిధరీతుల రతిభంగిమలతోనూ, ఇంకా
ఇతర ఉపాయములతోనూ శ్రీకృష్ణుని శరీరమును వశం చేసుకో
గలిగారే కానీ, ఆయన మనసును ఏ మాత్రము గెలువలేక పోయారు.

వారంతా శ్రీకృష్ణునికి భార్యలు అయి ఉండి కూడా, ఆయన
సన్నిధానములో ఎల్లప్పుడు ఉండికూడా, శ్రీకృష్ణునికి సకల పరిచర్యలు
స్వయంగా చేస్తూ ఉండి కూడా, కృష్ణుని గురించి, ఆయన
తత్వముగురించి ఏ మాత్రమూ తెలుసుకోలేకపోయారు.

ఓ పరీక్షిత మహారాజా! శ్రీకృష్ణుని సంతానము గురించి
చెబుతాను విను. శ్రీకృష్ణునికి రుక్మిణి ద్వారా, ప్రద్యుమ్నుడు,
చారుధేష్ణుడు, సుధేష్ణుడు, చారుదేహుడు, సుచారువు, చారు గుప్తుడు,
భద్రచారువు, చారు చంద్రుడు, విచారువు, చారువు అనే పది మంది
సంతానము కలిగారు.

శ్రీకృష్ణునికి సత్యభామ వలన భానువు, సుభానువు,
స్వర్ణానువు, ప్రభానువు, భానుమానుడు, చంద్రభానుడు, బృహద్భానుడు,
అతిభానుడు, శ్రీభానుడు, ప్రతిభానుడు అనే పది మంది కుమారులు
కలిగారు.

జాంబవతికి సాంబుడు, సుమిత్రుడు, పురుజిత్తు, శతజిత్తు,
సహస్రజిత్తు, విజయుడు, చిత్రకేతువు, వసుమానుడు, ద్రవిడుడు,
క్రతువు అనే పదిమంది కుమారులు కలిగారు.

నాగ్నజితికి వీరుడు, చంద్రుడు, అశ్వసేనుడు, చిత్రగువు,
వేగవానుడు, వృషుడు, ఆముడు, శంకువు, వసువు, కుంతి అనే పది
మంది కుమారులు కలిగారు.

కాళింది అనే భార్యకు శ్రీకృష్ణుని వలన శ్రుతుడు, కవి, వృషుడు, వీరుడు, సుబాహువు, భద్రుడు, శాంతి, దర్శుడు, పూర్ణమానుడు, సోమకుడు అనే పది మంది పుత్రులు కలిగారు.

మాది అనే భార్యకు ప్రఘోషుడు, గాత్రవానుడు, సింహుడు, బలుడు, ప్రబలుడు, ఊర్ధ్వగుడు, మహాశక్తి, సహుడు, ఓజుడు, అపరాజితుడు అనే పది మంది సంతానము కలిగారు.

మిత్రవిందకు వృకుడు, హర్షుడు, అనిలుడు, గృధ్రుడు, వర్ధనుడు, అన్నాదుడు, మహాంసుడు, పావనుడు, వహ్ని, క్షుధి అనే పదిమంది కుమారులు కలిగారు.

శ్రీకృష్ణుని ఆఖరి భార్య అయిన భద్రకు సంగ్రామజిత్తు, బృహత్సేనుడు, శూరుడు, ప్రహరణుడు, అరిజిత్తు, జయుడు, సుభద్రుడు, వాముడు, ఆయుడు, సత్యకుడు అనే పేర్లుగల పదిమంది కుమారులు జన్మించారు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! రుక్మిణి అన్నగారు రుక్మి. ఆయన కుమార్తె పేరు రుక్మవతి. రుక్మవతిని కృష్ణునికి రుక్మిణికి కలిగిన కుమారుడు ప్రద్యుమ్నుడు వివాహం చేసుకున్నాడు. ప్రద్యుమ్నునికి, రుక్మవతికి ఒక కుమారుడు జన్మించాడు. ఆ కుమారుని పేరు అనిరుద్ధుడు.

కృష్ణుని పదహారువేల మంది భార్యలకు ఒక్కొక్కరికీ పదిమంది కుమారులు జన్మించారు. ఆ కుమారులకు కుమారులు జన్మించారు. ఆ ప్రకారంగా కృష్ణుని పుత్రులు, పౌత్రులు కోటాను కోట్లమంది కలిగారు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు కృష్ణుని సంతానమును గురించి వివరించాడు.

ఇప్పుడు పరీక్షిత్ మహారాజుకు ఒక అనుమానం వచ్చింది. “మహర్షి! కృష్ణుడికీ, రుక్మిణికి విరోధం ఉంది కదా! కృష్ణుడు రుక్మిణి అవమానించాడు కదా! రుక్మి సమయం దొరికితే కృష్ణుడిని చంపుదామని ఎదురుచూస్తున్నాడు కదా! మరి తన కుమార్తె రుక్మవతిని కృష్ణుని కుమారుడు ప్రద్యుమ్నునికి ఇచ్చి వివాహం ఎలా చేసాడు? ఒకరిని ఒకరు ద్వేషించుకొనే కృష్ణుడు, రుక్మి మధ్య ఇచ్చిపుచ్చుకోడాలు ఎలా జరిగాయి. మీరు భూత, భవిష్యత్, వర్తమానములను తెలుసుకోగలిగిన యోగులు. ఈ ప్రపంచంలో జరిగే అన్ని విషయములను చూడగలరు. ఈ విషయాన్ని కూడా నాకు వివరంగా తెలియచేయండి.” అని అడిగాడు.

శుకుడు ఇలా చెప్పసాగాడు. “ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! పరమశివుని చేతిలో భస్మం అయిన మన్మథుడే, శ్రీకృష్ణుడు, రుక్మిణికి కుమారుడుగా ప్రద్యుమ్నుని పేరుతో పుట్టాడు అని చెప్పాను కదా! రుక్మి తన కుమార్తె రుక్మవతికి స్వయంవరం ప్రకటించాడు. ఆ స్వయంవరానికి ప్రద్యుమ్నుడు కూడా వెళ్లాడు. రుక్మవతిని చూచాడు. మోహించాడు. స్వయంవరానికి వచ్చిన రాజులందరినీ ఎదిరించి, జయించి, రుక్మవతిని తనకు ఇమ్మని రుక్మిని అడిగాడు.

రుక్తి కోపం కృష్ణుని మీద కానీ, తన సోదరి రుక్తిణి మీద కాదు. అందుకని రుక్తిణి కుమారుడు, తన మేనల్లుడు అయిన ప్రద్యుమ్నుడికి తన కుమార్తె రుక్తవతిని ఇచ్చి వివాహం జరిపించాడు. రుక్తిణికి ఒక కుమార్తె కూడా ఉంది. ఆమె పేరు చారుమతి. ఆ చారుమతిని కృతవర్త కుమారుడు బలి వివాహం చేసుకున్నాడు.

ప్రద్యుమ్నునికి రుక్తవతి వలన ఒక కుమారుడు కలిగాడు. అతని పేరు అనిరుద్ధుడు. తన చెల్లెలు రుక్తిణికి సంతోషాన్ని కలిగించడానికి రుక్తి తన మనుమరాలిని అనిరుద్ధునికి ఇచ్చి వివాహం చేసాడు. ఆ వివాహానికి శ్రీకృష్ణుడు, బలరాముడు, రుక్తిణి, సాంబుడు, ప్రద్యుమ్నుడు మొదలగు వారంతా భోజకటకమునకు వెళ్లారు. వివాహం వైభవంగా జరిగింది. ఆ వివామానికి కళింగరాజులు కూడా వచ్చారు.

కళింగ రాజులు మహాగర్విష్టులు. వచ్చిన వాళ్లు వివాహం చూచి భోజనం చేసి సత్కారాలు పొంది వెళ్లకుండా, రుక్తిని బలరామునితో పాచికలాగ ఆడమని బలవంతపెట్టారు. బలరాముని ఎలాగైనా పాచికల ఆటలో ఓడించాలని పట్టుబట్టారు. విభిలీని పరిస్థితులలో రుక్తి, బలరాముడు పాచికల ఆట ఆడారు. పాచికల ఆటలో అంతగా నైపుణ్యము లేని బలరాముడు ఓడిపోయాడు. ఓడిపోయిన బలరాముని చూచి కళింగ రాజులు హేళన చేస్తూ పకపకా నవ్వారు. బలరామునికి తీవ్రంగా కోపం వచ్చింది. కాని తమాయించుకున్నాడు.

ఈ సారి రుక్మి లక్ష్మ పణాలు పందెంగా పెట్టాడు. ఆ ఆటలో బలరాముడు గెలిచాడు. ఇన్ని ఆటలు ఓడిన వాడు ఈ ఆట ఎలా గెలుస్తాడు. అంతా మోసం అన్నాడు రుక్మి. బలరాముని కోపం తారస్థాయికి చేరింది. ఈ సారి బలరాముడు పదికోట్లు పణములను పందెంగా పెట్టాడు. మరలా బలరాముడే గెలిచాడు. కాని రుక్మి ఒప్పుకోలేదు. నేను గెలిచాను. బలరాముడు మోసం చేస్తున్నాడు అని గట్టిగా అరిచాడు.

అప్పుడు ఆకాశ వాణి “బలరాముడే ధర్మబద్ధంగా గెలిచాడు” అని పలికింది. రుక్మి ఆకాశ వాణి మాటలు లెక్కచెయ్యలేదు. రుక్మికి కళింగరాజులు తోడయ్యారు. అందరూ కలిసి బలరాముని హేళన చేసి మాట్లాడసాగారు. “ఓ బలదేవా! మీరు ఆవులను కాయడానికి మాత్రమే పనికివస్తారు. అడవుల్లో నివసిస్తుంటారు. మీకు పాచికలాట ఎందుకు చెప్పు? అసలు మీకు పాచికలు ఎలా ఆడాలో తెలుసా! ఏమీ తెలియని వాడివి నాతో పాచికలాట ఎందుకు ఆడావు? కేవలం క్షత్రియులు మాత్రమే పాచికల ఆటలో నైపుణ్యం సాధించగలరు కానీ యాదవులు కాదు. ముఖ్యంగా మీ వంటి పశువులు కాచుకునే వాళ్లకు అసలు పాచికలాట చేతకాదు.” అని రుక్మి ఉక్రోశంతో బలరాముని హేళన చేసి నవ్వాడు.

బలరాముడు కోపం ఆపుకోలేకపోయాడు. ఆత్మరక్షణకు ఉంచుకున్న గండ్రగొడ్డలితో రుక్మి తలను ఒకే వేటుతో నరికాడు. ఇది చూచి అప్పటి దాకా బలరాముని హేళన చేసి నవ్విిన కళింగ రాజులు పారిపోయారు. కాని బలరాముడు వారిని వెంటబడి పట్టుకొని వాళ్ల పళ్లురాలగొట్టాడు. రుక్మికి సాయంగా వచ్చిన ఇతర రాజుల చేతులు

కాళ్లు నరికాడు బలరాముడు. ఇదంతా చూస్తున్న కృష్ణుడు ఒక్కమాట కూడా మాట్లాడలేదు. అటు బలరాముని గానీ, ఇటు రుక్మిణి గానీ సమర్థించలేదు. ఎందుకంటే రుక్మితో కృష్ణునికి ఉన్న సంబంధ బాంధవ్యాలు చెడిపోతాయి కదా! అందుకని.

తరువాత కృష్ణుడు, బలరాముడు, అనిరుద్ధుడు, వారి వెంట వచ్చిన యాదవులు అందరూ నూతన వధువును తీసుకొని ద్వారకకు వెళ్లారు.” అని శుకుడు పరీక్షిత్ మహారాజుకు రుక్మిణి బలరాముడు ఎలా సంహరించింది చెప్పాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము అరువది ఒకటవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

అరువది రెండవ అధ్యాయము.

పరీక్షిత్ మహారాజుకు ఒక సందేహము కలిగింది. శుకమహర్షిని ఇలా అడిగాడు. “శుకయోగీంద్రా! శ్రీకృష్ణుని మనుమడు, ప్రద్యుమ్నుని కుమారుడు అయిన అనిరుద్ధుడు బాణాసురుని కుమార్తె ఉషను కూడా వివాహం చేసుకున్నాడనీ, ఆ సందర్భంగా విష్ణువుకు, శివునికి భయంకర యుద్ధం జరిగిందనీ

విన్నాను. ఆ విషయం కూడా నాకు చెప్పవలసింది.” అని అడిగాడు.

శుకమహర్షి ఈ విధంగా చెప్పాడు. “ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! బలిచక్రవర్తికి నూరుగురు కుమారులు. వారిలో పెద్ద వాడు బాణుడు. అసురత్వము కలిగి ఉన్నాడు కాబట్టి బాణాసురుడు అని కూడా పిలుస్తారు. ఈ బాణాసురుడు గొప్ప శివభక్తుడు. మంచి దాత. అందరిచేతా గౌరవింపబడేవాడు. బుద్ధిశాలి. ఎల్లప్పుడూ సత్యము పలికేవాడు. ఏ పని అయిన తల పెడితే దానిని సంపూర్ణంగా నెరవేర్చేవరకూ విశ్రమించడు. అటువంటి బాణుడు శోణిత పురమును పరిపాలిస్తున్నాడు.

బాణుడికి శివుని అనుగ్రహం ఉంది కాబట్టి ఇంద్రుడు మొదలగు లోక పాలకులు కూడా ఆయనతో స్నేహంగా ఉండేవారు. బాణాసురుడికి వేయి చేతులు. ఆ వేయిచేతులతో తాళాలు మోగిస్తూ, శివుడి ముందు తాండవ నృత్యం చేసేవాడు బాణుడు. బాణుడు ఎంతటి గొప్పవాడంటే, ఒక సారి బాణుని భక్తికి మెచ్చి శివుడు ఏం వరం కావాలో కోరుకో అన్నాడు. అప్పుడు బాణుడు శివుని తన ద్వారపాలకునిగా ఉండమని కోరాడు.

అంతే కాదు ఇంకా ఇలా అన్నాడు. “ఓ పరమ శివా! నీవు మా బోటి వారు కోరిన కోరికలు అన్నీ తీరుస్తావు అని అంటారు. నీవు కల్పవృక్షము. ఈ లోకానికి గురువు. సమస్త జగత్తుకు ఈశ్వరుడవు. అటువంటి నీకు నమస్కారము. నీవు నాకు వేయి చేతులు ప్రసాదించావు. ఈ మూడులోకములలో నువ్వు తప్ప నన్ను

జయించేవాడు మరొకడు లేడు. ఈ అనంత విశ్వంలో నన్ను మించిన వాడు లేడు.” అని గర్వంగా అన్నాడు.

ఆ మాటలు విన్న శివుడికి కోపం వచ్చింది. “మూర్ఖుడా! తొందర పడకు. నాతో సమానమైన వాడు మరొకడు ఉన్నాడు. వాడితో నీకు యుద్ధం సంభవిస్తుంది. అప్పుడు నీ ధ్వజముకూలి పోతుంది. నీ గర్వం నశిస్తుంది. నీవు ఓడి పోతావు.” అని పలికాడు. నా ధ్వజం కూలి నపుడు కదా నేను ఓడి పోయేది. అదీ చూద్దాం అనుకుంటూ బాణుడు తన గృహమునకు వెళ్లిపోయాడు.

బాణాసురుడికి ఒక కుమార్తె ఉంది. ఆమె పేరు ఉష. ఆమెకు ఒక సారి ఒక అందమైన పురుషుడు కలలో కనిపించాడు. ఆ పురుషుడితో ఆమె ఆడింది పాడింది. స్వర్గలోకభోగములు అనుభవించింది. ఇంతలో ఉషకు మెలుకువ వచ్చింది. “హా ప్రియా ఎక్కడకు పోయావు, రా” అంటూ అరుస్తూ లేచి కూర్చుంది. అక్కడ ఎవరూ లేరు. ఉష అరుపులు విని చెలులు పరుగెత్తుకొని వచ్చారు. వాళ్లను చూచి సిగ్గు పడింది ఆమె. తరువాత తనకు కలలో కనపడ్డ పురుషుని గురించి తలచుకుంటూ మనోవేదనకు గురి అయింది.

బాణునికి ఒక మంత్రి ఉన్నాడు. అతని పేరు కుంభాండుడు. ఆయనకు ఒక కుమార్తె ఉంది. ఆమె పేరు చిత్రలేఖ. చిత్రలేఖ ఉషకు ఆంతరంగిక చెలి. ఉషకు కలిగిన మనోవేదన గురించి అడిగింది చిత్రలేఖ. “సఖీ! నాకు తెలిసి నీవు ఎవ్వరినీ ప్రేమించలేదు. నీకు ఇంకా పెళ్లి కాలేదు. మరి నీవు ఎవరిని గురించి తలచుకుంటూ వేదన

చెందుతున్నావు. నాతో చెప్పవా!” అని అడిగింది చిత్రలేఖ. అప్పుడు ఉష తన మనసులో మాట చెప్పింది.

“చెలీ! నేను ఒక రోజు స్వప్నములో అందగాడు, నీలమేఘచ్ఛాయ కలవాడు, తామర రేకుల వంటి కళ్లు కలవాడు, పచ్చని పట్టుపీతాంబరములు ధరించినవాడు, ఆజానుబాహుడు, అందమైన ఆడపిల్లల మనసులు దొంగిలించేవాడు, ఏ ఆడపిల్ల అయిన వాడిని చూడగానే మనసు పారేసుకునేంత అందగాడు అయిన ఒక యువకుని చూచాను. అతనితో ఆడాను పాడాను, ఆయన అధరామృతమును ఆస్వాదించాను, ఆయనతో క్రీడించాను. ఇంతలో మెలుకువ వచ్చింది. ఎంత ప్రయత్నించినా ఆ యువకుడు మరలా కనపడలేదు. నాకు ఎలాగైనా అతనిని చూడాలని ఉంది.” అని చెప్పింది ఉష.

ఆ మాటలకు చిత్రలేఖ నవ్వి “దీనికి ఇంత వేదన పడాలా సఖీ! నీకు అందరి రాజకుమారుల చిత్రపటాలు చూపిస్తాను. వారిలో నీ ప్రియుడు ఎవరో గుర్తించు. వాడు ఎక్కడ ఉన్నా సరే తీసుకొని వచ్చి నీ పక్కన నిలబెడతాను.” అని పలికింది. తరువాత చిత్రలేఖనములో అత్యంత ప్రావీణ్యము కల చిత్రలేఖ తనకు తెలిసిన దేవ, దానవ, గంధర్వ, మానవులను చిత్రీకరించి ఉషకు చూపించింది. ఆ చిత్రములలో ప్రద్యుమ్నుని కూడా చిత్రీకరించింది.

“ప్రద్యుమ్నుడు అచ్చు తాను చూసిన యువకుడి పోలికలతో ఉన్నాడు కానీ వయసులో పెద్దవాడు కాబట్టి తనకు కలలో కనిపించిన యువకుడు ప్రద్యుమ్నుని కుమారుడు కాబోలు.” అని తనలో తాను

అనుకుంది ఉష. తరువాత చిత్రలేఖ ప్రద్యుమ్నుని కుమారుడు అనిరుద్ధుని చిత్రమును వేసింది. ఉష మనసు ఆనందంతో పొంగి పోయింది. “ఇతడే ఈ యువకుడు” అని ఆనందంతో గెంతులు వేసింది.

చిత్రలేఖకు చిత్రలేఖనమే కాదు యోగవిద్యలో కూడా ప్రావీణ్యం ఉంది. అనిరుద్ధుడు శ్రీకృష్ణుని మనుమడు అని తెలుసుకొని, యోగ విద్యతో ఆకాశమార్గంలో ద్వారకకు వెళ్లింది. రాచమందిరంలో నిద్రిస్తున్న అనిరుద్ధుని చూచింది. అనిరుద్ధుడు నిద్రిస్తున్న మంచమును ఎత్తుకొని ఆకాశమార్గంలో శోణితపురమునకు తీసుకొని వచ్చింది. ఉష మందిరంలో దించింది.

ఆ రోజు నుండి ఉషకు అనిరుద్ధునితోనే లోకం అయింది. ఎవరూ లోపలకు రాకుండా చిత్రలేఖ కట్టడి చేసింది. అంతఃపురము లోపల ఉషా అనిరుద్ధులు ఆనందంగా విహరించసాగారు. అనిరుద్ధుడు ఏది కోరితే అది క్షణాల్లో సమకూర్చేది ఉష. వస్త్రములు, పుష్పమాలలు, గంధము, అగరు, సువాసనద్రవ్యములు, మంచి ఆసనములు, శయ్యలు, చక్కటిభోజనము, అన్నీ సమకూర్చేది.

ఉషాదేవి అనురాగములో మునిగితేలుతున్న అనిరుద్ధునకు రోజులు క్షణాల్లా గడుస్తున్నాయి. ఇటువంటి రహస్యములు ఎన్నాళ్లో దాగవు కదా! అంతఃపురములో ఉన్న పరిచారికలు ఉషయొక్క దుస్తులు, హావభావములు చూచి ఆమె పరపురుషునితో సంభోగిస్తూ ఉందని గ్రహించారు. ఉష కన్యాత్వము హరింపబడినది అని

అనుమానపడి వెంటనే ఈ విషయాన్ని బాణుడికి చెప్పారు.

“రాజా! తమరి కుమార్తె ఉష పరపురుషునితో సంభోగిస్తూ ఉందని మాకు అనుమానంగా ఉంది. మేము అంతఃపురమునకు కట్టుదిట్టమైన కాపలా పెట్టాము. కానీ లోపల ఎవరున్నారో, అసలు ఆ పురుషుడు లోపలకు ఎలా వచ్చాడో తెలియడం లేదు.” అని చెప్పారు.

ఆ వార్త విన్న బాణునికి విపరీతమైన కోపం వచ్చింది. వెంటనే ఉష ఉన్న అంతఃపురమునకు వెళ్లాడు. అక్కడ అనిరుద్ధుని చూచాడు. అందమైన ఆ యువకుని చూచి ఆశ్చర్యపోయాడు బాణుడు. భువన మోహనాకారుడు, నీలమేఘచ్ఛాయ కలవాడు, పీతాంబరధారి, తామరరేకుల వంటి కన్నులు కలవాడు, ఆజానుబాహుడు, ముఖము మీద చిరునవ్వు చెరగని వాడు అయి అనిరుద్ధుని, అతని ఎదురుగా కూర్చుని ఉన్న తన కుమార్తె ఉషను చూచాడు బాణుడు.

ఆ సమయంలో అనిరుద్ధుడు ఉషతో పాచికలాట ఆడుతున్నాడు. సైనికులతో వచ్చిన బాణుని చూచి అనిరుద్ధుడు లేచి నిలబడ్డాడు. పక్కనే ఉన్న పరిఘ అనే ఆయుధమును తీసుకొని బాణుని మీదికి ఉరికాడు. అప్పుడు బాణుని సైనికులు అనిరుద్ధుని పైకి దూకారు. అనిరుద్ధుడు తన చేతిలో ఉన్న పరిఘతో ఆ సైనికులను సంహరించాడు. చావగా మిగిలిన వారు పారిపోయారు.

ఇలా కాదని బాణుడు నాగాస్త్రమును ప్రయోగించి, అనిరుద్ధుని నాగపాశములతో బంధించాడు. తన ఎదురుగా తన తండ్రి తన ప్రియుని నాగపాశములతో బంధించడం చూచి ఉష పెద్దగా

ఏడవడంమొదలెట్టింది. ఆమె కళ్ల వెంట కన్నీరు ధారాపాతంగా
కారుతూ ఉంది.

(యుగాలు మారినా, తరాలు మారినా, మనుషుల మనసులు
మారవు. వారి ప్రేమకథలు అంతకంటే మారవు అనే దానికి ఇదే
ఉదాహరణ. ఈ రోజుల్లో అమ్మాయిలు ప్రేమించిన వారితో
పారిపోతున్నారు. ఉష తాను వలచిన ప్రియుని తన ఇంటికే
రప్పించుకుంది అంతే తేడా. మిగిలిన కథ మామూలే!)

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము అరువది రెండవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

అరువది మూడవ అధ్యాయము.

ఓ పరీక్షిత మహారాజా! బాణాసురుని రాజధాని అయిన శోణిత
పురంలో పరిస్థితి ఇలా ఉంటే ద్వారకలో అనిరుద్ధుడు కనిపించక
పోవడంతో అంతఃపురంలో కలకలం మొదలయింది. వేటకు వెళ్లాడేమో
లేక విహారయాత్రకు వెళ్లాడేమో అనుకుంటూ నాలుగు నెలలు
గడిపారు. కాని ఎంతకూ అనిరుద్ధుడు రాలేదు. ఇంతలో నారదుడు
వచ్చి అనిరుద్ధుని బాణుడు బంధించాడు అన్న వార్త చల్లగా కృష్ణుని

చెవిని వేసాడు. అనిరుద్ధుడు ఉష ఒకరిని ఒకరు ప్రేమించుకోవడం, అది బాణాసురునికి ఇష్టం లేకపోవడంతో వారిద్దరూ రహస్యంగా కలుసుకోవడం మొదలగు విషయాలు అన్నీ ద్వారక అంతా పాకిపోయాయి.

అనిరుద్ధుని విడిపించి తీసుకురావడానికి కృష్ణుడు తన సైన్యంతో శోణిత పురానికి వెళ్లాడు. కృష్ణుడి వెంట ప్రద్యుమ్నుడు, సాత్యకి, గదుడు, సాంబుడు, సారణుడు, నందుడు, ఉపనందుడు, భద్రుడు మొదలగు వీరులు వెళ్లారు. కృష్ణుడు తన వెంట వచ్చిన 12 అక్షౌహిణీల సైన్యంతో బాణాసురుని నగరాన్ని ముట్టడించాడు. యాదవ సైన్యము శోణితపురంలో ఉన్న ప్రాకారములను, ఉద్యానవనములను, భవనములను ధ్వంసం చేయసాగారు.

కృష్ణుడు తన సైన్యముతో నగరాన్ని ముట్టడించాడు అన్న వార్త విన్న బాణుడు, కృష్ణుని సైన్యంతో సమానంగా తన వద్ద ఉన్న 12 అక్షౌహిణీల సైన్యమును తీసుకొని శోణితపురం నుండి బయటకు వచ్చాడు. తన భక్తుడు బాణుడు యుద్ధం చేయడం చూచి పరమ శివుడు, తన కుమారుడు కార్తికేయునితోనూ, తన ప్రమథ గణములతోనూ బాణునికి సాయంగా వచ్చి కృష్ణునితో యుద్ధం చేస్తున్నాడు.

కృష్ణుడికి పరమ శివునికి, ప్రద్యుమ్నునికి కార్తికేయునికి పోరుభవోరంగా సాగుతూ ఉంది. కుంభాండుడు, కూపకర్ణుడు అనే వారితో బలరాముడు, బాణుని కుమారునితో సాంబుడు, బాణునితో సాత్యకి యుద్ధం చేస్తున్నారు. దేవుల్లమధ్య జరుగుతున్న యుద్ధం

చూడటానికి దేవతలు అంతా ఆకాశంలో తమ తమ విమానముల మీద వచ్చారు.

శ్రీకృష్ణుడు దివ్యమైన తన ధనుస్సు నుండి పదునైన బాణములతో శంకరుని అనుచరులైన ప్రమథ గణములను, భూతములను, శాకినీ ఢాకినులను, వినాయకులను, భేతాళురను, ప్రేతములను, మాతృకలను, పిశాచములను కూష్మాండములను, బ్రహ్మరాక్షసులను, చించి చెండాడుతున్నాడు. శంకరుడు కూడా శ్రీకృష్ణుని మీద తన వద్ద ఉన్న దివ్యాస్త్రములను ప్రయోగించాడు. ఆ అస్త్రములను అన్నింటినీ శ్రీకృష్ణుడు మధ్యలోనే ఛేదించాడు. శంకరుడు బ్రహ్మాస్త్రము వేస్తే, బ్రహ్మాస్త్రమును, వాయువ్యాస్త్రము వేసే, పర్వతాస్త్రమును, ఆగ్నేయాస్త్రము వేస్తే దానికి విరుగుడుగా పర్వతాస్త్రమును, శంకరుడు పాశుపతాస్త్రము వేస్తే దానికి ప్రతిగా నారాయణాస్త్రమును శ్రీకృష్ణుడు ప్రయోగించాడు. శంకరుడు ఏ అస్త్రము వేస్తే దానికి వ్యతిరేకాస్త్రములను ప్రయోగించి, శంకరుడు ప్రయోగించిన అస్త్రములను నిర్వీర్యం చేస్తున్నాడు కృష్ణుడు.

ఇలా కాదని కృష్ణుడు తన వద్ద ఉన్న జ్యంభణాస్త్రమును ప్రయోగించి, శంకరునికి మోహం కలిగించాడు. శంకరునికి ఏం జరుగుతూ ఉందో తెలియడం లేదు. ఇదే సమయమని కృష్ణుడు రకరకాల ఆయుధములను ధరించి బాణాసురుని సైన్యమును చిందర వందర చేసాడు. ప్రద్యుమ్నుడి ధాటికి తట్టుకోలేక కార్తికేయుడు తన నెమలి వాహనము ఎక్కి పారిపోయాడు. బాణుని సేనాధిపతులైన కుంభాండుడు, కూపకర్ణుడు బలదేవుని ధాటికి తట్టుకోలేక

పారిపోయారు.

తన సేనలు, తనకు సాయంగా వచ్చిన శంకరుని ప్రమథ గణములు ఓడిపోవడం చూచి బాణుడు కోపంతో రగిలిపోయాడు. సాత్యకిని వదిలిపెట్టి రథం మీద కృష్ణుని ఎదుర్కొన్నాడు. ఒకేసారి 500 విల్లులు పట్టుకొని యుద్ధం చేయసాగాడు. (బాణుడికి వేయి చేతులు). కృష్ణుడు ఆ 500 ధనుస్సులను విరగొట్టాడు. బాణుడు ఎక్కిన రథాన్ని విరగొట్టాడు. సారథిని చంపాడు. విజయ సూచకంగా పాంచజన్యం పూరించాడు.

బాణాసురుని తల్లి పేరు కోటర. తన కుమారుడు యుద్ధంలో ఓడి పోయాడు అని తెలుసుకున్న కోటరకు పిచ్చెక్కినట్టయింది. తన కుమారుని ఎలాగైనా రక్షించుకోవాలని, బట్టలన్నీ ఊడబీసుకొని వివస్త్రిగా పెద్ద పెట్టున ఏడుస్తూ వచ్చి కృష్ణుని ముందు నిలబడింది. ఆమెను వివస్త్రిగా చూడలేక కృష్ణుడు తల పక్కకు తిప్పుకున్నాడు. ఇదే సందని బాణుడు రథం వదిలి నగరంలోకి పారిపోయాడు.

ఇది ఇలా ఉండగా భూతగణములకు అధిపతి అయిన మూడు తలల రౌద్రజ్వరము(రుద్రుని తేజోరూపము) అనే భూతము కృష్ణుని ఎదుర్కొంది. రౌద్రజ్వరము కృష్ణుని మీదికి రావడం చూచి, విష్ణుజ్వరము(విష్ణు తేజస్సు) దానిని ఎదుర్కొంది. ఆ రెండు ఒకదానితో ఒకరు ఎదుర్కొంటున్నాయి. విష్ణుజ్వర ధాటికి రౌద్రజ్వర తట్టుకోలేక పోయింది. తుదకు కృష్ణుని శరణు వేడింది.

రౌద్ర జ్వరము కృష్ణుని ఇలా ప్రార్థించింది. “ఓ దేవా! నీవు అనంత శక్తిమంతుడవు. బ్రహ్మ మొదలగు దేవతలకు అధిపతివి. సర్వాంతర్యామివి. శుద్ధసత్వగుణ సంపన్నుడవు. వేదస్వరూపుడవు. ఈ అనంత విశ్వమును సృష్టించి, పోషించి, లయం చేస్తున్నావు. అట్టి నీకు నమస్కారము.

ఓ దేవా! కాలము, కర్తృము, దైవము, స్వభావము, జీవుడు, సూక్ష్మశరీరము, స్థూలశరీరము, అహంకారము, పది ఇంద్రియములు, మనస్సు, లింగదేహము ఇవన్నీ నీ మాయ వలననే సంభవిస్తున్నాయి. ఆ మాయకు నీవు అతీతుడవు. అట్టి నీకు నమస్కారము. నీవు మత్స్యావతారము మొదలగు అవతారములను దాల్చి లోకంలో ఉన్న సాధువులను రక్షించావు. దుర్మార్గులను, హింసచేసేవారిని శిక్షించావు. ఇప్పుడు భూభారాన్ని నిర్మూలించడానికి ఈ కృష్ణావతారం ధరించావు. నీ తేజస్సును మేము భరించలేము. నీ విష్ణుతేజస్సును తట్టుకోలేక పోయాను. నీ పాదములను శరణు వేడుతున్నాను. నన్ను కాపాడు.” అని ప్రార్థించింది రౌద్ర తేజస్సు.

“ఓ మూడు శిరస్సుల రౌద్రతేజమా! నీకు అభయం ఇస్తున్నాను. విష్ణుతేజము నిన్ను ఏమీ చేయదు.” అని పలికాడు శ్రీకృష్ణుడు. రౌద్రతేజము కృష్ణుడికి నమస్కరించి వెళ్లిపోయింది. శివుడు కృష్ణుని మోహంలో పడ్డాడు. శివతేజము విష్ణుతేజం ముందు ఓడి పోయింది. బాణుడి సేనలు పారిపోయాయి. బాణుడు ఒంటరిగా యుద్ధభూమిలో మిగిలాడు. అయినా ధైర్యం తెచ్చుకొని కృష్ణునితో తలపడ్డాడు. తన వేయి చేతులతో కృష్ణుడి మీద అస్త్రప్రయోగం చేస్తున్నాడు. శ్రీకృష్ణుడు తన

సుదర్శనము అనే చక్రాయుధమును ప్రయోగించి బాణుడి వేయి చేతులు నరికాడు. ఇంతలో మోహంలో నుండి తేరుకున్న శివుడు, బాణాసురుని చేతులు శ్రీకృష్ణుడు తన సుదర్శన చక్రంతో నరకడం చూచి వెంటనే కృష్ణుని వద్దకు వచ్చాడు. కృష్ణుని తో ఇలా అన్నాడు.

“దేవా! నీవు సాక్షాత్తు విష్ణుస్వరూపుడవు. శుద్ధసత్వగుణ సంపన్నుడవు. ఆకాశమునే నాభిగా, అగ్నిని ముఖముగా, జలము నే రేతస్సుగా, స్వర్గమునే తలగా, చిక్కులే చెవులుగా, భూమి పాదములుగా, చంద్రుడే మనసుగా, సూర్యుడే కన్నులుగా, సముద్రమే పొట్టగా, ఇంద్రుడు మొదలగు లోకపాలకులు నీ భుజములుగా, ఓషధులు నీ వెంట్రుకలుగా, మేఘములే నీ తల మీద ఉన్న జుట్టుగా, బ్రహ్మాయే బుద్ధిగా, ప్రజాపతియే జననేంద్రియముగా, ధర్మమే హృదయముగా, ఈ పదునాలుగు భువనములను నీలో ఇముడ్చుకొని విరాట్ పురుష రూపంతో విరాజిల్లుతున్నావు. అటువంటి విశ్వాత్మకుడవైన నీవు ధర్మసంరక్షణార్థము భూలోకములో కృష్ణుడిగా అవతరించావు. నీ ఆజ్ఞాను సారము నేను లయకారుడిగా నా పని నేను చేస్తున్నాను. నీకు నావాడు, పరాయి వాడు అనే భేదములేదు. నీవు స్వయంప్రకాశకుడవు. నీకు జన్మలేదు. నీవు సర్వాంతర్యామివి అయినా నీ మాయచేత వివిధ రూపములతో ప్రకటితమవుతుంటావు.

నిరంతరము ప్రకాశించే సూర్యుడు, మేఘములు ఆవరిస్తే సూర్యుడు మానవులకు కనిపించడు. అలాగే నీవు స్వయం ప్రకాశకుడవై జీవుల హృదయములలో ఆత్మగా వెలుగుతూ ఉన్నప్పటికీనీ, ఆ జీవులను అహంకారము అనే మేఘములు కప్పడం వలన, వారికి నీవు కనిపించవు. అత్యంత దుర్లభమైన మానవ

జన్మనుపొందినప్పటికినీ, మానవులు ఇంద్రియలోలత్వమునకు వశులై, నీ పాదములను సేవించడం మరిచిపోతున్నారు. తమను తామే మోసం చేసుకుంటున్నారు. అది చాలా దురదృష్టము. ఏ మానవుడైతే ఈ ప్రాపంచిక విషయముల మీద, భార్యా, బిడ్డల మీద, సంపదల మీదా ఆసక్తుడై, నిన్నుసేవించడం మరిచిపోతాడో, అతడు అమృతమును విడిచిపెట్టి విషం తింటున్నాడు.

ఓ దేవా! నీవు సృష్టి,స్థితి,లయములను నిర్వర్తిస్తున్నావు. నీవు శాంతమూర్తివి, నీకు ఎవరి మీదా కోపము, ద్వేషము లేదు. అందరూ నీకు సమానమే. ఈ సకల జగత్తుకు నీవే అధినేతవు. నీ మీద భక్తి కలగడానికి మేమందరము నిన్ను ఆరాధిస్తున్నాము. నేను, బ్రహ్మ, దేవతలు, మునులు అందరమూ నిన్ను శరణువేడుతున్నాము.

ఇంక ప్రస్తుత విషయానికి వస్తే, ఈ బాణాసురుడు నాకు మిత్రుడు. అంతకు మించి నాకు భక్తుడు. వీడికి నేను అభయం ఇచ్చాను. అందుకని నీడి పక్షాన నిలిచి నీతో యుద్ధం చేయవలసి వచ్చింది. నీవు పూర్వము దైత్యుడైన ప్రహ్లాదుని మీద ఎటువంటి కరుణ చూపావో అటువంటి కరుణ ఈ బాణాసురుని మీద చూపించు. వీడిని అనుగ్రహించు.” అని ప్రార్థించాడు.

పరమశివుడు పలికిన పలుకులు విన్న కృష్ణుడు ఇలా అన్నాడు. “పరమశివా! నీ మాట నేను జవదాటను. నీవు కోరినట్టే చేస్తాను. అంతేకాకుండా ఈ బాణుడు, నా భక్తుడు అయిన బలి చక్రవర్తి కుమారుడు. “నీ వంశములో పుట్టిన వారిని ఎవరినీ నేను చంపను”

అని నేను బలికి మాట ఇచ్చాను. ఆ కారణం చేత నేను ఇతనిని చంపను, చంపలేను.

ఈ బాణాసురుడు తనకు వేయి చేతులు ఉన్నాయనీ, అపార సైన్యము ఉందనీ గర్వించి అందరిమీదికీ కయ్యానికి కాలు దువ్వుతున్నాడు. అతని గర్వము అణచడానికే ఇతని చేతులు ఖండించాను ఇతని సైన్యమును సంహరించాను. ఇప్పుడు బాణుని గర్వము నశించింది. ఈ బాణుడు తనకు మిగిలిన నాలుగు చేతులతో నీ అనుచరగణములో ఒకడుగా, జనన మరణములు లేకుండా, శాశ్వతముగా నీ వద్దనే ఉండగలడు.” అని అన్నాడు శ్రీకృష్ణుడు.

శ్రీకృష్ణుని వలన అభయమును పొందిన బాణుడు, తన కుమార్తె ఉషను, అల్లుని అనిరుద్ధుని, దివ్యమైన రథముమీద ఎక్కించి శ్రీకృష్ణుని వద్దకు పంపించాడు. శ్రీకృష్ణుడు శంకరుని వద్ద సెలవు తీసుకొని, అనిరుద్ధ ఉషలతో, బాణుడు వారికి కానుకలుగా ఇచ్చిన దివ్య వస్త్రములు, భూషణములతో, తన అన్న బలరాముడు, సాత్యకి మొదలగు వారితో, తన సైన్యముతో ద్వారకకు చేరుకున్నాడు.

శ్రీకృష్ణుని విజయ వార్త ముందే తెలిసిన ద్వారకా నగరవాసులు ద్వారకను అత్యంత సుందరంగా అలంకరించారు. శ్రీకృష్ణునికి బలరామునికి, ఉషా అనిరుద్ధులకు ఘనంగా స్వాగత సత్కారాలు చేసారు. శ్రీకృష్ణుని బంధువులు, బ్రాహ్మణులు, మంగళ వాద్యములు మోగుతుండగా, కృష్ణునికి ఎదురు వెళ్లి, స్వాగత వచనాలు పలికారు. ఆ ప్రకారంగా శ్రీకృష్ణుడు నూతన వధూవరులతో ద్వారకా నగర ప్రవేశం చేసాడు.”

అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు శ్రీకృష్ణ,పరమశివుల
యుద్ధము, ఉషా అనిరుద్ధుల వివాహము, మొదలగు విషయములను
వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము అరువది మూడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

అరువది నాలుగవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఒక రోజు సాంబుడు, ప్రద్యుమ్నుడు,
చారుడు, భానుడు, గదుడు మొదలగు యాదవ కుమారులు
విహారము కొరకు ఒక ఉద్యానవనమునకు వెళ్లారు. వారు
ఆడుకుంటూ ఉండగా వారికి దాహం వేసింది. నీటి కోసరం
వెదుకుతూ వారు ఒక పాడుబడ్డ బావి దగ్గరకు వెళ్లారు. ఆ బావిలో
వారు ఒక విచిత్రమైన ప్రాణిని చూచారు. ఆ ప్రాణిని ఊసర వెల్లి అని
అనుకున్నారు. కాని అది ఊసరవెల్లికన్నా చాలా పెద్దదిగా ఉంది.

యాదవ కుమారులు అతి కష్టం మీద ఆ ప్రాణిని బయటకు
తీయడానికి ప్రయత్నం చేసారు కానీ వారి ప్రయత్నములు ఫలించలేదు.
వారందరూ శ్రీకృష్ణుని వద్దకు పోయి వారు చూచిన వింత ప్రాణి
గురించి చెప్పారు. శ్రీకృష్ణుడు వారి వెంట ఆ బావి వద్దకు వచ్చాడు. ఆ

ప్రాణిని అవలీలగా బయటకు తీసాడు. శ్రీకృష్ణుని చేతి స్వర్ణ తగలగానే ఆ వింత ప్రాణి ఒక దివ్యమైన మనిషి రూపం దాల్చింది. శ్రీకృష్ణునికి ఆ వింతప్రాణి వృత్తాంతము తెలిసినప్పటికినీ, అక్కడ ఉన్న యాదవ కుమారులకు కూడా తెలియవలెననే కోరికతో ఆ దివ్యపురుషునితో ఇలా అన్నాడు.

“మహాత్మా! మీరు ఎవరు? మీరు ఈ ఊసరవెల్లి రూపంతో ఈ బావిలో పడి ఉండటానికి కారణం ఏమి? పూర్వజన్మలో మీరు మహా తపస్సంపన్నులుగా ఉండి ఉంటారు. అయినా, మీకు ఈ నీచ జన్మ రావడానికి కారణం ఏమి? ” అని అడిగాడు. కృష్ణుడు ఆ ప్రకారంగా అడుగగా, ఆ దివ్యపురుషుడు కృష్ణుడికి నమస్కరించి ఈ విధంగా సమాధానం చెప్పాడు.

“దేవా! నేను ఇక్ష్వాకు వంశములో జన్మించిన వాడను. నా పేరు నృగ మహారాజు. ఈ లోకంలో దానము చేయు ప్రముఖులను లెక్కించునపుడు, నా పేరు కూడా మీరు వినిఉంటారు. తమరికి తెలియని విషయము లేదు కదా! ఆకాశంలో ఎన్ని నక్షత్రాలు ఉన్నాయో అన్ని ఆవులను, ముఖ్యంగా కపిల గోవులను, వాటి దూడలతో సహా, నేను బ్రాహ్మణులకు దానంగా ఇచ్చాను. అంతే కాకుండా, నేను గుణము, శీలము కల బ్రాహ్మణులకు బాగా అలంకరించిన బంగారు పాన్నులు వేసిన గోవులను, సారవంతమైన భూములను, బంగారు ఆభరణములను, కట్టించిన గృహములను, ఏనుగులను, గుర్రములను, దానంగా ఇచ్చాను. ఎంత మందికో కన్యాదానం చేసాను. ధన దానము, తిలదానము, శయ్యాదానము, వస్త్రదానము, మొదలగు దానములను ఎన్నింటినో చేసాను. లెక్కకు మించిన యజ్ఞములను,

యాగములను చేసాను. సత్రములు కట్టించాను. బావులు తవ్వించాను.

కాని ఒక సారి ఒక పొరపాటు జరిగింది. నేను ఒక ఆవును ఒక బ్రాహ్మణుడికి దానంగా ఇచ్చాను. ఆ బ్రాహ్మణుడు ఆ ఆవును తీసుకుపోతుంటే అది తప్పించుకొని పోయి, దానములు ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్న ఆవులలో చేరిపోయింది. ఆ విషయం తెలియక నేను అదే ఆవును మరొక బ్రాహ్మణుడికి దానంగా ఇచ్చాను.

ఆ బ్రాహ్మణుడు, నేను పొరపాటున రెండవ సారి దానంగా ఇచ్చిన ఆవును తోలుకొని వెళుతుంటే, అంతకు ముందు అదే ఆవును దానంగా తీసుకున్న బ్రాహ్మణుడు ఆ ఆవును గుర్తుపట్టి “మహారాజగారు ఈ ఆవును నాకు దానంగా ఇచ్చారు, నీవు ఎందుకు తీసుకొని వెళుతున్నావు.” అని అడిగాడు. “ఈ ఆవు నీది కాదు. ఈ ఆవును మహారాజగారు ఇప్పుడే నాకు దానంగా ఇచ్చారు.” అని అన్నాడు రెండవ బ్రాహ్మణుడు. ఆ ఆవును గురించి వారి మధ్య వివాదం చెలరేగింది.

వారి వివాదం ఎంతకూ తేలక నా వద్దకు వచ్చారు. వారు చెప్పిన మాటలను విన్న తరువాత నాకు అసలు విషయం అర్థం అయింది. నేను మొదటి బ్రాహ్మణునితో ఇలా అన్నాను. “అయ్యా! ఇది నేను తెలిసీ చేసిన తప్పు కాదు. పొరపాటున మొదట నేను దానంగా ఇచ్చిన ఆవు దానం ఇవ్వవలసిన ఆవులతో కలిసిపోయింది. ఈ ఆవుకు బదులుగా నేను మీ ఇద్దరికీ చెరి ఒక లక్ష ఆవులను దానంగా ఇస్తాను. దయచేసి నన్ను ఆడిన మాట తప్పి వాడిగా చేయకండి.” అని

ప్రాధేయపడ్డాను. ఆ మాటలకు మొదటి బ్రాహ్మణుడు “నాకు దానంగా ఇచ్చిన ఆవును మరొకరికి దానంగా ఇచ్చిన తరువాత, మరలా నేను దానిని తీసుకోను” అంటూ వెళ్లిపోయాడు. రెండవ బ్రాహ్మణుడు “మీరు నాకు లక్ష ఆవులు దానంగా ఇచ్చినా, నాకు అక్కరలేదు.” అని వెళ్లిపోయాడు. నేను ఏమీ చెయ్యలేక ఊరుకున్నాను.

నాకు అవసాన దశ సమీపించింది. నన్ను యమలోకానికి తీసుకొని వెళ్లారు. అక్కడ యముడు నన్ను చూచి “నీవు ఎన్నో పుణ్యాలు చేసావు. ఒకే ఒక చిన్న పాపం చేసావు. ముందు పుణ్యఫలం అనుభవిస్తావా! లేక పాపఫలం అనుభవిస్తావా!” అని అడిగాడు. నేను ఆలోచించాను. ఆ పాపఫలం ఏదో ముందే అనుభవిస్తే, తరువాత పుణ్యఫలం అనుభవించవచ్చు అని అనుకున్నాను. అదే మాట యమధర్మరాజుకు చెప్పాను. ఆ మాటలకు యమధర్మరాజు “నీవు పతితుడవు కమ్ము.” అని అన్నాడు. అప్పటి నుండి నేను ఈ ఊసరవెళ్లి రూపం ధరించి ఈ పాడుబడ్డ బావిలో పడి ఉన్నాను.

ఓ దేవా! నేను బ్రహ్మజ్ఞానము పొందిన వాడను, అనేక దాన ధర్మములు చేసిన వాడను కాబట్టి నాకు పూర్వజన్మ స్మృతి పోలేదు. తమరి దర్శనం కోసం నిలీక్కిస్తున్నాను. నా పూర్వజన్మసుకృతం వలన నేను యాదవ కుమారుల దృష్టిలో పడటం, ఆ విషయం మీకు తెలియడం, తమరు ఇక్కడకు రావడం, తమ దర్శనభాగ్యం నాకు లభించడం, తమరి కరస్పర్శతో నాకు పాపవిమోచన కలిగడం అంతా ఆశ్చర్యంగా ఉంది.

దేవదేవా! జగన్నాథా! గోవిందా! పురుషోత్తమా! నారాయణా!
హృషీకేశా! పుణ్యశ్లోకా! అచ్ఛుతా! అవ్యయా! సృష్టి స్థితి లయ కారకా!
నిర్వికారా! అనంత శక్తిమంతా! శ్రీకృష్ణా! వాసుదేవా! నీకు
నమస్కారము. నాకు అనుమతి ఇస్తే నేను పుణ్యలోకాలకు వెళ్లిపోతాను.
నేను ఎక్కడ ఉన్నా తమరి పాదసేవనము మాత్రము నా మనసులో
నుండి తొలగిపోకుండా నన్ను అనుగ్రహించ మని ప్రార్థన!” అని
ప్రార్థించి శ్రీకృష్ణునికి ప్రదక్షిణం చేసి నమస్కరించి, స్వర్గము నుండి
వచ్చిన విమానము ఎక్కి వెళ్లిపోయాడు నృగుడు.

నృగరాజు వృత్తాంతమును ఉదాహరణగా చూపి, శ్రీకృష్ణుడు
యాదవ కుమారులందరికీ ఈ విధంగా చెప్పాడు. “ఎవరు కూడా
బ్రాహ్మణులకు చెందిన ధనమును ఏ రూపంలో అపహరించినా,
దానికి తీవ్రమైన పాపఫలమును అనుభవించక తప్పదు. సామాన్య
మానవులకే ఈవిధంగా ఉంటే రజోగుణ సంపన్నులు, అహంకారులు
అయిన రాజుల సంగతి చెప్పేదేముంది! హాలాహలము వంటి
విషమునకు విరుగుడు ఉంది. కాని బ్రాహ్మణుల సొత్తు అపహరించడం
వంటి పాపమునకు ప్రాయశ్చిత్తము లేదు. ఎందు కంటే విషము
తిన్నవారినే చంపుతుంది. కానీ బ్రాహ్మణుల సొత్తు అపహరిస్తే, వారి
వంశమును పూర్తిగా నాశనం చేస్తుంది.

ఇంకొక మాట. బ్రాహ్మణుల అనుమతి లేకుండా వారి సొత్తు
అనుభవిస్తే, వారి మూడు తరముల వారికి నష్టం చేస్తుంది. కాని
బ్రాహ్మణుల సొత్తు వారి వద్దనుండి బలవంతంగా లాగుకొని అనుభవిస్తే,
అటువంటి వారు అటు పదితరముల వారు, ఇటు పదితరముల వారు

నాశనం అవుతారు. సాధారణంగా రాజ్యాధికారము, పరులను పాలించు అధికారము కలదని గర్వముతో అంధులైన రాజులు, బ్రాహ్మణుల వద్దనుండి వారి సొత్తును, భూములను లాగుకొని అనుభవిస్తే, వారు కోరి కోరి నరకద్వారములను తెరిచినట్టే! అటువంటి వారు తాము అధోగతి పాలవుతున్నారు అని తెలుసుకోలేరు.

రాజుల చేత సర్వస్వము అపహరింపబడిన బ్రాహ్మణుల యొక్క కన్నీటి చుక్కలు ఎన్ని భూమి మీద పడతాయో, అన్ని సంవత్సరముల పాటు కుంభీపాకము అనే నరకంలో పడతారు. తాను బ్రాహ్మణులకు దానం చేసిన ధనమును తిరిగి తీసుకున్నా, ఇతరులు బ్రాహ్మణులకు దానంగా ఇచ్చిన ధనమును ఎవరు తీసుకున్నా, వారు 60,000 సంవత్సరములు మలములో నివసించే క్రిమిగా పడి ఉంటాడు. బ్రాహ్మణుల ధనమును అపహరించే వారు పాములుగా జన్మిస్తారు.

కాబట్టి మీరు ఎప్పుడు కూడా బ్రాహ్మణులను అవమానించడం, వారి సొత్తును అపహరించడం చేయకండి. బ్రాహ్మణులు పొరపాటున తప్పుచేసినా, వారిని దండించ కూడదు. బ్రాహ్మణులు మీమీద కోపించినా, మీరు వారికి వినయంగా నమస్కరించాలే గానీ, వారి మీద కోపపడకూడదు.

సర్వకాల సర్వావస్థలయందు, నేను బ్రాహ్మణులను పూజిస్తాను. మీరు కూడా బ్రాహ్మణుల విషయంలో చాలా జాగ్రత్తగా ఉండండి. మీరు ఎప్పుడైనా బ్రాహ్మణులకు అపకారం చేస్తే వారిని నేను శిక్షిస్తాను. ఈ నృగమహారాజు తన తప్పు ఏమీ లేకపోయినా, తాను దానం చేసిన ఆవును తిరిగి మరొకరికి దానం చేసినందుకు, ఎంతో

తీవ్రమైన శిక్షను అనుభవించాడు. అదే విధంగా బ్రాహ్మణుల ధనమును
అపహరించిన వారు తీవ్రమైన శిక్షలను అనుభవిస్తారు.
అధఃపతితులవుతారు.” అని శ్రీకృష్ణుడు బ్రాహ్మణుల ధనమును
అపహరించిన వారికి కలుగబోవు పరిణామాలను వివరించి తన
భవనమునకు వెళ్లిపోయాడు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్
మహారాజుడకు నృగమహారాజు చరిత్ర వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము అరువది నాలుగవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

అరువది ఐదవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! బలరామునికి ఒక కోరిక కలిగింది.
ఎప్పుడో చిన్నతనంలో ఆడిపాడి తమ బాల్యాన్ని ఆనందంగా గడిపిన
గోకులము ఇప్పుడు ఎలా ఉందో చూడవలెనని కోరిక కలిగింది. కోరిక
కలగడమే తడవుగా వెంటనే రథము ఎక్కి నంద గోకులమునకు
వెళ్లాడు.

బలరాముడు తమ ఊరికి వస్తున్నాడని తెలిసి గోకులములో ఉ
న్న గోపకులు గోపకాంతలు అందరూ పరమానందభరితులయ్యారు.
బలరాముడు రథం దిగి తమ తల్లి తండ్రులు అయిన యశోదా
నందుల వద్దకు వెళ్లాడు. యశోద బలరాముని కౌగలించుకొని

శిరస్సును ముద్దుపెట్టుకుంది. బలరాముడు యశోదకు, నందునికి పాదాభివందనము చేసి వారి ఆశీర్వాదములు తీసుకున్నాడు. “బలరామా! నువ్వు, శ్రీకృష్ణుడు ఇద్దరే మాకు దిక్కు. మీ ఇద్దరూ మమ్ములను ఈ పల్లెను కాపాడుతూ ఉండండి.” అని పలికాడు నందుడు.

తరువాత బలరాముడు ఆ ఊరిలో ఉన్న వృద్ధులు అయిన గోపకులకు పాదాభివందనము చేసాడు. కొందరిని గౌరవంగానూ, కొందరిని నవ్వుతోనూ పలకరించాడు. తాము బాల్యంలో కలిసి తిరిగిన గోపకుల యోగక్షేమాలు తెలుసుకున్నారు. తరువాత ఆ గోపకులు బలరాముని ఇలా అడిగారు. “బలరామా! ద్వారకలో మా బంధువులు అందరూ క్షేమంగా ఉన్నారా! మీరందరూ ఎప్పుడైనా మా గురించి తలచుకుంటూ ఉంటారా!” అని అడిగారు.

కృష్ణునితో ఆడి పాడి రమించిన గోపకాంతలు బలరామునితో ఇలా అన్నారు. “బలరామా! కృష్ణుడు ఎలా ఉన్నాడు? బాగున్నాడా! ఎప్పుడైనా యశోదా నందులను, ఇక్కడ ఉన్న గోపకులను, కృష్ణుని కోసరం సర్వస్వం అర్పించిన మా అందరినీ ఎప్పుడైనా తలచుకుంటాడా! కనీసం తన తల్లి యశోదను చూడటానికైనా ఒక్కసారి ఇక్కడకు రావచ్చు కదా! కృష్ణుడు మాతో ఆడి పాడిన ఆటలను ఎప్పుడైనా గుర్తుకు తెచ్చుకుంటాడా!

బలరామా! నీకు తెలసుకదా! మేమందరమూ కృష్ణుని కోసరము మా తల్లితండ్రులను, అన్నదమ్ములను, సంతానమును, అక్కచెల్లెళ్లను, బంధుమిత్రులను, విడువరాని వారిని కూడా విడిచి

ఆయన వద్దకు వచ్చాము. కాని కృష్ణుడు మా అందరినీ వదిలిపెట్టి, చెప్పా పెట్టకుండా మధురకు అక్కడి నుండి ద్వారకకు వెళ్లిపోయాడు. మధురకు వెళ్లేటప్పుడు మరలా తొందరలోనే వస్తాను అని చెప్పడంతో కృష్ణుడు మధురకు వెళుతున్నప్పుడు మేము అడ్డురాలేదు. కానీ శ్రీకృష్ణుడే మాట తప్పి మరలా ఒక్కసారి కూడా గోకులమునకు రాలేదు.

మా సంగతి సరే! అక్కడ మధురలో కానీ, ద్వారకలో కానీ, అంతా నాగరికులు విద్యావంతులు కదా! మరి ఏ మాత్రం నమ్మకం లేని కృష్ణుని మాటలను వారు ఎలా నమ్ముతున్నారో ఆశ్చర్యంగా ఉంది.” అని కొంత మంది గోపికలు అన్నారు.

ఇంతలో ఒక గోపిక కలుగచేసుకొని “అబ్బా! ఇన్ని సంవత్సరాలు గడిచిపోయాయి. ఇంకా ఎందుకే ఆ కృష్ణుని గురించి తలచుకోవడం. మానెయ్యండి. ఆయన గురించి తలచుకోవడం, ఆయన గురించి మాట్లాడటం వలన ఏ మాత్రం ప్రయోజనము లేదు. మనల నందరినీ వదిలిపెట్టి కృష్ణుడు ఇన్ని సంవత్సరాలు ఉండగా లేనిది, మనము కూడా కృష్ణుని వదిలిపెట్టి, ఆయన జ్ఞాపకాలను మనసులోనుండి తుడిచివేసి, మిగిలిన జీవితాన్ని గడపలేమా! మనం అనవసరంగా కృష్ణుని గురించి తాపత్రయపడుతున్నాము కానీ, కృష్ణుడు అస్సలు మనగురించి తలచుకోవడం లేదు. పట్టించుకోవడంలేదు. లేకపోతే ఇన్ని సంవత్సరాలు గడిగినా ఒక్కసారైనా మనలను చూడటానికి ఈ పల్లెకు రావడానికి ఆయనకు తీరిక లేదా!” అని నిష్ఠూరంగా మాట్లాడింది.

ఆ ప్రకారంగా గోపికలు కృష్ణుని గురించి ఆయన లీలల
గురించి, ఆయన ఎడబాటును తలచుకుంటూ శోకించారు.
బలరాముడు తనకు తోచిన విధంగా వారిని ఓదార్చాడు. బలరాముడు
గోకులములో చైత్ర, వైశాఖ మాసములు గడిపాడు.

బలరాముని కోసరం వరుణుడు, వారుణి అనే వృక్షమును
భూలోకములో ప్రతిష్ఠించాడు. వరుణుడు పంపిన చెట్టు నుండి
తయారు చేయబడిన పానీయమే వారుణి. ఆ వారుణిని సేవించి
బలరాముడు మత్తులో తేలియాడుతున్నాడు. గోపకులు, గోపకాంతలు
కూడా బలరామునితో కూడా వారుణిని సేవించారు. అందరూ
బృందావనములో విహరించారు.

బలరాముడు యమునా నదిలో జలకాలాటలు ఆడదామని
అనుకున్నాడు. బలరాముడు బాగా మత్తులో ఉండటం వలన
యమునా నది బలరాముని ఆహ్వానించలేదు. దానితో బలరామునికి
కోపం వచ్చింది. “ఓ యమునా! నీవు నా ఆజ్ఞను భిక్కురించావు.
స్వేచ్ఛగా ప్రవహిస్తున్న నిన్ను నా హలాయుధముతో వేయి పాయలుగా
విభజిస్తాను.” అని పలికాడు. బలరాముని మాటలకు యమున గడగడ
వణికిపోయింది. బలరాముని కాళ్లమీద పడింది. “బలరామా! నీ
గురించి పూర్తిగా తెలుసుకోలేకపోయాను. నన్ను క్షమించు. నిన్ను
శరణు కోరుతున్నాను.” అని వేడుకుంది. యమున మాటలతో
బలరాముడు ప్రసన్నుడయ్యాడు. గోప కాంతలతో సహా బలరాముడు
యమునా నదిలో జలక్రీడలు సలిపాడు.

ఆ ప్రకారంగా చిన్న నాటి ఆట పాటలను తలచుకుంటూ, బలరాముడు నందవ్రజములో రోజులు క్షణాల్లా గడిపాడు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు బలరాముని నందవ్రజవిహారము గురించి తెలిపాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము అరువది ఐదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

అరువది ఆరవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! కృష్ణుడు ద్వారకలో ఉన్న కాలంలో కరూష పురమును పొండ్రుకుడు అనే రాజు పరిపాలిస్తున్నాడు. వాడు ఒక అజ్ఞాని. తెలివితక్కువ వాడు. వాడికి కృష్ణుడి గురించి తెలిసింది. తన పేరు కూడా వాసుదేవుడు అని మార్చుకున్నాడు. కృష్ణుడు మాదిరి శంఖు, చక్రము, గద తయారు చేయించుకున్నాడు. కృష్ణుడి మాదిరి పీతాంబరమును ధరించాడు. వక్షస్థలము మీద శ్రీవత్సము మాదిరి ఒక మచ్చ పెట్టుకున్నాడు. మెడలో ఒక మాల వేసుకున్నాడు. తానే వాసుదేవుడను అని ప్రకటించుకున్నాడు.

వీడికి తోడు వీడి మంత్రులు కూడా అజ్ఞానులే. వారు కూడా “తమరే అసలైన వాసుదేవులు. ఈ జగత్తునంతా తమరే పాలిస్తున్నారు. తమరి ముందు ఆ కృష్ణుడు ఎంత?” అని అతని లోని అజ్ఞానాన్ని

రెచ్చగొట్టారు. పొండ్రకుడు ఇంకా రెచ్చిపోయాడు. ఒక దూతను కృష్ణుని వద్దకు పంపాడు. రాజాజ్ఞ నెరవేర్చాలి కాబట్టి ఆ దూతకూడా విభిలేక కృష్ణుడి వద్దకు వెళ్లాడు. కృష్ణుడు రాజ సభలో కూర్చుని ఉండగా పొండ్రక వాసుదేవుని సందేశమును ఈ విధంగా వినిపించాడు.

“ఓ కృష్ణా! అసలు సినలైన వాసుదేవుడను నేనే! నేను ఈ భూమిని ఉద్ధరించడానికి అవతరించాను. ఈ లోకంలో నేను తప్ప మరొక వాసుదేవుడు లేడు. ఉండకూడదు. కాబట్టి ముందు నీవు వాసుదేవుడు అనే నీ పేరును విడిచిపెట్టు. నీవు ఇప్పటి వరకు అజ్ఞానముతో మూర్ఖత్వముతో ధరించిన శంఖు, చక్రము, గద మొదలగు ఆయుధములను వెంటనే విడిచిపెట్టు. నన్ను శరణు వేడి, ఒక సామాన్యుని వలె బతుకు. లేదా నీతో యుద్ధం చేసి, నిన్ను ఓడించి, నీ రాజ్యాన్ని ఆక్రమిస్తాను. జాగ్రత్త!” అని పొండ్రకుని సందేశమును ఆ దూత కృష్ణునికి వినిపించాడు.

ఆ సమయంలో సింహాసనము మీద కూర్చున్న ఉగ్రసేనుడు, సొత్తకి మొదలగు వారు ఆ సందేశమును విని పెద్దగా పరిహాసంగా నవ్వారు. అప్పుడు కృష్ణుడు ఆ దూతతో ఈ విధంగా అన్నాడు. “నీవు దూతగా వచ్చావు. మీ రాజుగారి సందేశమును వినిపించావు. నేను నా సందేశమును వినిపిస్తాను. నీవు వెళ్లి నా సందేశమును యథాతథంగా మీ రాజుగారికి వినిపించు. “ఓ మూఢుడైన పొండ్రకా! కేవలము నా పేరు పెట్టుకొని, సుదర్శనము మొదలగు ఆయుధములను తయారు చేయించుకొని, నువ్వే వాసుదేవుడవు అని నిన్ను నువ్వే పాగుడు కుంటున్నావు. ఇతరులచేత పొగిడించుకుంటున్నావు. నేను నీతో యుద్ధానికి వస్తాను. నిన్ను ఓడించి, నీ ఆయుధములను అన్నిటినీ

ధ్వంసం చేస్తాను. నా చేత ఓడించబడ్డ నీవు యుద్ధరంగంలో
దిక్కులేకుండా పడి ఉండి గద్దలు, కుక్కలు, నక్కలతో సహవాసం
చేస్తావు.” అని నా మాటగా మీ రాజుగారికి చెప్పు.” అని కృష్ణుడు
పలికాడు.

ఆ దూతకూడా బతుకు జీవుడా అనుకుంటూ ద్వారకను
విడిచిపెట్టి కరూషపురమునకు చేరుకున్నాడు. కృష్ణుని వాక్కులను
యథాతథంగా పొండ్రకునికి వినిపించాడు. కృష్ణుని మాటలను విన్న
పొండ్రకుడు అగ్గి మీద గుగ్గిలం అయ్యాడు. వెంటనే తన సేనలను
సిద్ధం చేసాడు. కృష్ణుని మీదికి దాడి చేయడానికి బయలు దేరాడు.

దూతను అటు పంపించి, కృష్ణుడు కూడా తన రథము ఎక్కి
కాశీనగర సమీపమునకు వచ్చాడు. ఇద్దరూ కాశీరాజ్యము
సమీపములో కలుసుకున్నారు. కాశీరాజు పొండ్రక వాసుదేవునికి
మిత్రుడు. తన మిత్రుడు కృష్ణుని మీదికి యుద్ధమునకు వెళుతున్నాడు
అని తెలిసి కాశీరాజు కూడా పొండ్రకునికి సాయంగా వచ్చాడు. ఈ
పొండ్రకుడు ఎవడు ఎలా ఉంటాడు అని కృష్ణుడు పొండ్రకుని వంక
చూచాడు. నిజంగానే పొండ్రకుడు తన మాదిరే ఉన్నాడు అని
అనుకున్నాడు. శంఖము, చక్రము, గద, ధనుస్సు, ఖడ్గము, శ్రీవత్సము
మొదలగు నవి ధరించి, మెడలో కౌస్తుభమును ధరించి, వనమాల
మెడలో వేలాడుతుండగా, పీతాంబరమును కట్టుకొని మకర
కుండలములతో రథం మీద వెలిగిపోతున్న పొండ్రకుని చూచాడు
కృష్ణుడు.

నాటకంలో వేషం వేసుకొని వచ్చిన వాడి మాదిరి ఉన్న పౌండ్రకుని చూచి కృష్ణుడు పెద్దగా నవ్వాడు. ఇంతలో పౌండ్రకుని సేనలు కృష్ణుని మీదికి శూలములు, గదలు, పరిఘలు, శక్తి ఆయుధము, తోమరములు, ఖడ్గములు, పట్టిసములు, శరములు విసరసాగారు. కృష్ణుడు కూడా తన గద, చక్రము, ఖడ్గము, విల్లు ధరించి, పౌండ్రకుని సేనలను ఎదుర్కొన్నాడు. పౌండ్రకుని సేనలను చించి చెండాడాడు. రణరంగము భీభత్సంగా ఉంది. కృష్ణుడు పౌండ్రకుని రథము వద్దకు తన రథమును పోనిచ్చి పౌండ్రకునితో ఈ విధంగా అన్నాడు.

“పౌండ్రకా! నీవు నీ దూత ద్వారా నా ఆయుధములను విడిచిపెట్టి నీ శరణు కోరమని నాకు వర్తమానం పంపావు. నీవు ఏయే ఆయుధములను విడిచిపెట్టమన్నావో అవే ఆయుధములను నీ మీద ప్రయోగిస్తున్నాను. ధైర్యం ఉంటే కాచుకో! అయినా, నీవు నా పేరు పెట్టుకున్నంత మాత్రాన, నా ఆయుధముల మాదిరి ఆయుధములను ధరించినంత మాత్రాన, నా అంత వాడివి అవుతావా! నీతో యుద్ధం చేయమని వర్తమానం పంపావు కదా! నీతో యుద్ధం చేయడానికే వచ్చాను. నీ ఆయుధములను నాశనం చేసి, నీ వాసుదేవ నామమును విడిచిపెట్టేటట్టు చేస్తాను. ఒక వేళ నేను ఓడిపోతే, నా ఆయుధములను, నా వాసుదేవ నామమును విడచిపెడతాను. కాచుకో.” అని కృష్ణుడు పౌండ్రకుని మీద ముందు తీవ్రమైన బాణములను ప్రయోగించి వాడి రథాన్ని విరగొట్టాడు. రథం విరిగి కిందపడ్డ పౌండ్రకుని మీదికి చక్రం విసిరాడు. ఆ చక్రం గిరా గిరా తిరుగుతూ పోయి పౌండ్రకుని తలను నరికింది. పౌండ్రకుని తలతెగి కిందపడింది.

తన మిత్రుడు అయిన పొండ్రుకుడు కృష్ణుని చేతిలో చావడం చూచిన కాశీరాజు కృష్ణుని మీదికి యుద్ధానికి వచ్చాడు. కృష్ణుడు తన వాడి అయిన బాణములతో కాశీరాజు శిరమును ఛేదించాడు.

కాశీరాజు తల కిందపడకుండా, ఆ తలను కాశీరాజు కోట ద్వారం దగ్గర పడేటట్టు కొట్టాడు. కాశీరాజు తల కాశీపట్టణ ద్వారం దగ్గర పడింది.

తమ తమ రాజులు చావడంతో వారి సేనలు తలా ఒక దిక్కు పారిపోయాయి. విజయంతో కృష్ణుడు ద్వారకకు తిరిగివచ్చాడు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! తెలిసో తెలియకో పొండ్రుకుడు వాసుదేవుని మాదిరి వేషం వేసుకొని, ఆయన ఆయుధములు ధరించి, తానే వాసుదేవుడనని నిరంతరం తలచుకుంటూ ఉండటం వలన, శ్రీకృష్ణుని చేతిలో చావడం వలన, పొండ్రుకుని ఆత్మ పరమాత్మలో ఐక్యం అయింది.

కాశీపట్టణము ముఖద్వారము వద్ద పడి ఉన్న తలను చూచి కాశీపట్టణ వాసులు ఇదేమిటి! ఇది ఎవరి తల? అని అనుకోసాగారు. కొంత మంది రక్తంతో మలినమై ఉన్న ఆయన ముఖమును నీటితో కడిగి అది కాశీరాజు తల అని గుర్తించారు. ఈ వార్త దావానలంలా కాశీరాజ్యం అంతా పాకింది. కాశీరాజు భార్యలు, సంతానము ఏడ్చుకుంటూ కాశీరాజు తల పడి ఉన్న చోటికి వచ్చారు.

“మా అందరినీ అనాధలను చేసి వెళ్లి పోయావా! జగద్రక్షకుడైన వాసుదేవునితో ఎందుకు పెట్టుకున్నావు? నీవు ఆయనంత వాడివా! చెప్పుడు మాటలు విని చెడిపోయావు” అని

పెద్దపెట్టున ఏడుస్తున్నారు.

కాశీరాజు పుత్రుడైన సుదక్షితుడు తండ్రికి అంత్యక్రియలు చేసాడు. తన తండ్రిని చంపిన వాడిని చంపకుండా వదలను అని ప్రతిజ్ఞకూడా చేసాడు. వెంటనే తన పురోహితులను పిలిపించాడు. కోర నియమములతో మహాదేవుని గురించి హోమాలు చేసాడు. అతని ఆరాధనకు తృప్తి చెందిన శివుడు ఆయనకు ప్రత్యక్షం అయ్యాడు. ఏం వరం కావాలని అడిగాడు. తన తండ్రిని చంపడమే తనకు కావాల్సిన వరం అని అడిగాడు సుదక్షిణుడు.

అప్పుడు శివుడు ఇలా అన్నాడు. “నీవు నీ పురోహితులను సంప్రదించి అభిచార విధానంతో హోమం చెయ్యి. అందులో దక్షిణాగ్నిని ప్రజ్వలిల్లచేయి. అప్పుడు అగ్ని దేవుడు నీ కోరిక నెరవేరుస్తాడు. ఆ అగ్నిని బ్రాహ్మణులకు విరోధముగా ఉన్న వారి మీదనే ప్రయోగించాలి. అప్పుడే నీ కోరిక నెరవేరుతుంది.” అని చెప్పి శివుడు అంతర్హితుడు అయ్యాడు.

వెంటనే సుదక్షిణుడు తన పురోహితులను పిలిపించి కృష్ణుడి మరణాన్ని కోరుతూ అభిచార విధానంలో హోమం చెయ్యమని ఆదేశించాడు. దక్షిణాగ్నిని ప్రజ్వలిల్లచేసాడు. ఆ అగ్ని కుండము నుండి రాగి రంగు జుట్టుతో, నిప్పులు కక్కే కళ్లతో, కోర పళ్లతో, క్రూరమైన ముఖంతో, ఒంటిమీద బట్టలు లేకుండా, అతి భయంకరాకారంతో చేతిలో త్రిశూలాన్ని ఊపుకుంటూ ఒక వింత భూతం లాంటి ఆకారం అగ్ని కుండము నుండి బయటకు వచ్చింది. ఆ ఆకారం త్రిశూలము ఊపుకుంటూ ద్వారకానగరం వైపు పరుగెత్తాడు.

ఆ వ్యక్తి ద్వారకా నగరం చేరుకోగానే ద్వారకా నగర వాసులు భయంతో కంపించి పోయారు. ఆ సమయంలో కృష్ణుడు తన భార్యలతో పాచికలాట ఆడుకుంటున్నాడు. ప్రజలంతా “కృష్ణా! ఏదో భూతం ద్వారకానగరం మీదికి వస్తూ ఉంది. దాని బారి నుండి ద్వారకానగరవాసులను రక్షించు.” అని మొరపెట్టుకున్నారు. విషయం తెలుసుకున్న కృష్ణుడు భయపడకండి ఆ భూతం మిమ్ములను ఏమీ చేయదు అని అభయం ఇచ్చాడు. వెంటనే తన సుదర్శన చక్రమును ఆ భూతం మీదికి వదిలాడు.

కృష్ణుని చేత ప్రయోగింపబడిన సుదర్శన చక్రము ఆ భూతమును వెంబడించింది. సుదర్శన చక్రము ముందు ఆ భూతశక్తి నిర్వీర్యము అయింది. వెంటనే ఆ భూతము, అభిచార హోమాము చేసి తనను ఆవాహన చేసిన వారి వద్దకు వచ్చింది. ఆ యజ్ఞము చేసిన వారి నందరినీ, ఆ హోమాము చేయమని చెప్పిన సుదక్షిణుని దహించివేసింది. ఆ భూతము వెంట వచ్చిన సుదర్శన చక్రము ఆ భూతమును, దాని వెంట వారణాసి పురమును దహించి వేసింది. తాను వచ్చిన పని అయిపోగానే సుదర్శన చక్రము తిరిగి శ్రీకృష్ణుని వద్దకు చేరింది.” అని శుకయోగీంద్రులు పరీక్షిత్ మహారాజుకు పొండ్రకవాసుదేవుని వృత్తాంతము వినిపించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము అరువది ఆరవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
అరువది ఏడవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! శ్రీకృష్ణుడు నరకుడు అనే అసురుని చంపాడు అని చెప్పాను కదా. ఆ నరకుడికి ఒకమిత్రుడు ఉన్నాడు. వాడి పేరు మైందుడు. ఆ మైందుడి సోదరుడి పేరు ద్వివిదుడు. వీళ్లు ఇద్దరూ వానరులు. రామాయణ కాలంలో వీరు ఇద్దరూ సుగ్రీవునికి ముఖ్య అనుచరులు, మంత్రిలు. వీరు ఇద్దరూ వానరులు.

తమ మిత్రుడు నరకుడు కృష్ణుని చేతిలో మరణించాడు అన్న వార్త విన్న ఆ సోదరులు తమ మిత్రుని ఋణము తీర్చుకోవాలని అనుకున్నారు. వెంటనే వారు ఇద్దరూ కృష్ణుని రాజ్యములో ఉన్న పట్టణములను, గ్రామములను తగులబెట్టడం మొదలు పెట్టారు. దానితో ప్రజలలో అసహనం రేగింది. అది ప్రజలలో తిరుగుబాటుకు దారి తీసింది. ఆ ఇద్దరిలో ఒక వానరుడు పెద్ద పెద్ద వృక్షములను, బండరాళ్లను పెకలించి కృష్ణుడు పరిపాలించే దేశములో ఉన్న గ్రామముల మీద విసర సాగాడు. అంతే కాకుండా సముద్రములోకి దిగి సముద్రము నీటిని అడ్డగించి, తీర ప్రాంతములో ఉన్న గ్రామములను మునిగిపోయేటట్టు చేయసాగాడు. అంతే కాదు యజ్ఞములు యాగములు చేసుకుంటున్న మునుల ఆశ్రమములను ధ్వంసం చేయడం వాటిని అపవిత్రం చేయసాగాడు. ఆడవాళ్లను, మగవాళ్లను బంధించి తెచ్చి పర్వత గుహలలో బంధించి, ఆ గుహలను రాళ్లతో మూసేవాడు. లోపల ఉన్న వాళ్లు ఊపిరి ఆడక, ఆహారము నీరు లేక చనిపోయేవారు.

ఆ సమయంలో బలరాముడు రైవతకము అనే పర్వత ప్రాంతములలో మధ్యము తాగి మత్తుతో, స్త్రీలతో విహరిస్తున్నాడు. ఆ సంగతి తెలిసిన వానరుడు రైవతకము దగ్గరకు వెళ్లాడు. బలరాముని చూచాడు. ఆ వానరుడు చెట్ట మీద దుముకుతూ కిచకిచ నవ్వుతూ బలరాముని హేళన చేయసాగాడు. బలరాముని పక్కన ఉన్న స్త్రీలు ఆ వానరుని చూచి నవ్వసాగారు.

ఇది చూచి బలరామునికి కోపం వచ్చింది. వాడు సామాన్య వానరము అనుకొని రాళ్లు తీసుకొని ఆ వానరమును కొట్టాడు. ఆ వానరము రాళ్ల దెబ్బలు తప్పించుకొని, బలరాముడు తాగుతున్న మధ్యము పాత్రను ఎత్తుకొని పోయి చెట్టుమీద కూర్చున్నాడు. పళ్లు ఇకిలించి నవ్వసాగాడు. హటాత్తుగా దిగివచ్చి బలరాముని భార్యల వస్త్రములు లాగాడు. బలరాముడు కట్టుకున్న బట్టలు లాగసాగాడు.

వీడు సామాన్య వానరం కాదు అని అనుకున్నాడు బలరాముడు. వెంటనే తన హలాయుధమును, ముసలమును తీసుకున్నాడు. ఇది చూచిన ద్వివిదుడు అనే ఆ వానరము పక్కనే ఉన్న సాలవృక్షమును పెకలించి దానితో బలరాముని తల మీద మోదాడు. కాని బలరాముడు ఆ చెట్టును మధ్యలోనే పట్టుకొని విరిచాడు. ముసలంతో ఆ వానరుడిని కొట్టాడు. ఆ ముసలం దెబ్బకు ద్వివిదుడి తల పగిలింది. రక్తం కారసాగింది. కాని ఆ వానరుడు ఆ దెబ్బలు లక్షపెట్టకుండా మరొక చెట్టును పీకి దానితో బలరాముని కొట్టాడు. బలరాముడు తన హలముతో ఆ చెట్టును ముక్కలు చేసాడు.

ఈ ప్రకారంగా బలరాముడు ద్వివిదుడు చెట్లతో రాళ్లతో
యుద్ధం చేసుకుంటున్నారు. ఆ వనములోని చెట్లు అన్నీ ముక్కలు
ముక్కలు అయి కిందపడి ఉన్నాయి. ఆ వనములో పెరకడానికి ఏ ఒక్క
చెట్టు లేకపోవడంతో రాళ్లు తీసుకొని బలరాముని మీదికి
విసరసాగాడు ద్వివిదుడు. ఆ రాళ్ల దెబ్బలు తప్పించుకుంటున్నాడు
బలరాముడు.

ఇలా కాదని ఇద్దరూ ముష్టియుద్ధమునకు దిగారు. ద్వివిదుడు
తన పిడికిలి బిగించి బలరాముని గుండెలమీద కొట్టాడు. బలరాముడు
ద్వివిదుడు గొంతు పట్టుకున్నాడు. గట్టిగా నులిమాడు. ఊపిరి ఆడక ఆ
వానరుడు చచ్చాడు. ఆ ప్రకారంగా ద్వివిదుడు బలరాముని చేతిలో
మరణించాడు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు ద్వివిదుని
వృత్తాంతమును వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము అరువది ఏడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

అరువది ఎనిమిదవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత మహారాజా! తండ్రికి తగ్గ తనయుడు అనే మాట విని ఉంటావు. శ్రీకృష్ణుని కుమారుడు సాంబుడు తండ్రికి తగ్గ తనయుడు అనే మాటను సార్థకం చేసాడు. సుయోధనుడు తన కుమార్తె లక్ష్మణకు స్వయంవరం ప్రకటించాడు. ఆ స్వయంవరానికి శ్రీకృష్ణుని కుమారుడు సాంబుడు కూడా వెళ్లాడు. వెళ్లిన వాడు కుదురుగా ఉండకుండా, శ్రీకృష్ణుడు రుక్మిణిని ఎత్తుకెళ్లినట్టు, సాంబుడు సుయోధనుని కుమార్తె లక్ష్మణను ఎత్తుకెళ్లాడు.

ఇది చూచిన కౌరవులు ఆశ్చర్యపోయారు. “వీడేంది. ఇలా చేసాడు. మన అమ్మాయికి ఇష్టమో లేదో తెలుసుకోకుండా బలవంతంగా తీసుకొని వెళ్లాడు. శ్రీకృష్ణుని కుమారుడు అని ఉపేక్ష చేయకుండా వీడిని వెంటనే బంధించండి.అయినా ఈ యాదవులకు ఇంత గర్వమా! మన చేతి కింద బతుకుతూ, మనం ఇచ్చిన రాజ్యమును ఏలుకుంటూ మనకే ద్రోహం తలపెడతారా! మన అమ్మాయినే అపహరిస్తారా! ముందు వీడిని బంధిస్తే యాదవులు మన కాళ్ల దగ్గరకు వస్తారు.” అని అనుకున్నారు కౌరవులు.

ఈ విషయాన్ని భీష్ముని చెవిని వేసారు. చెప్పినా వినరు అని తెలిసిన భీష్ముడు “మీ ఇష్టం వచ్చినట్టుచెయ్యండి.” అని అన్నాడు. వెంటనే సుయోధనుడు, కర్ణుడు, శల్యుడు, భూరిశ్రవసుడు మొదలగు

మహావీరులు సాంబుని వెంబడించి అతనిని బంధించడానికి ప్రయత్నించారు. కాని సాంబుడు అంత పిరికి వాడు కాదు. ధనుస్సు తీసుకొని వారిని ఎదిరించాడు. ఒకరి మీద ఒకరు బాణవర్షం కురిపించుకున్నారు. సాంబుడు ఆరు బాణములతో కర్ణుడు, శల్కుడు మొదలగు వీరులను తుక్కు కింద కొట్టాడు. వాళ్ల రథాలను విరిచాడు. రథాలకు కట్టిన గుర్రములను చంపాడు. సారథిని గాయపరిచాడు.

ఇలా కాదని కౌరవ వీరులు అందరూ ఒక్కసారిగా సాంబుని చుట్టుముట్టారు. ఒకడు రథాన్ని విరగొట్టాడు, మరొకడు గుర్రాలను చంపాడు. మరొకడు సాంబుని విల్లు విరిచాడు. మరొకడు సారథిని చంపాడు. ఇలా అందరూ నాలుగు పక్కలా చుట్టుముట్టి సాంబుని బంధించారు. తమ కుమార్తె లక్ష్మణను అంతఃపురానికి చేర్చారు. సాంబుడు హస్తినలో బందీగా ఉన్నాడు.

ఈ విషయాన్ని నారదుడు కృష్ణుని చెవిని వేసాడు. ఈ వార్తను కృష్ణుడు రాజు ఉగ్రసేనుడికి చెప్పాడు. రాజు అనుమతితో యాదవులంతా కౌరవుల మీదికి యుద్ధానికి సన్నద్ధం అయ్యారు. కాని బలరాముడు వారిని వారింపాడు.

“కౌరవులు మనకు బంధువులు. వారితో యుద్ధం ఎందుకు. సుయోధనుడు నా శిష్యుడు. నేను చెప్పినమాట వింటాడు. నేను హస్తినకు పోయి మన సాంబుని తీసుకొని వస్తాను.” అని పలికి హస్తినకు వెళ్లాడు బలరాముడు. హస్తినాపురము బయట ఉన్న ఒక ఉద్యాన వనములో విడిది చేసాడు బలరాముడు. తాను వచ్చినట్టు

సుయోధనునికి వర్తమానం పంపించాడు.

బలరాముడు స్వయంగా వచ్చాడు అని విన్న సుయోధనుడు, కౌరవులు పూజాద్రవ్యములు తీసుకొని ఆయన వద్దకు వచ్చారు. ఆయనకు అర్ఘ్యము, పాద్యము ఇచ్చి సత్కరించారు. ఆయనకు పాదపూజ చేసారు. భీష్ముడు మొదలగు వారు బలరాముని ఆశీర్వాదించారు. ఒకరిని ఒకరు బంధుమిత్రుల కుశలములు అడిగి తెలుసుకున్నారు.

అప్పుడు బలరాముడు కౌరవులతో ఇలా అన్నాడు. “మీకు మా ఉగ్రసేనమహారాజు ఒక ఆదేశమును పంపించాడు. అదేమిటంటే..... మీరంతా అధర్త యుద్ధము చేసి బాలుడైన సాంబుని బంధించారు. అది అధర్తము. ఈ విషయం మాకు తెలిసింది. మనము అందరమూ బంధువులము కాబట్టి ఒకరితో ఒకరికి విరోధము కూడదు కాబట్టి మీరు చేసిన అన్యాయమును, అధర్తమును మా ఉగ్రసేన మహారాజుగారు సహించారు. మీరు వెంటనే మా సాంబుని మాకు అప్పగించండి. చేసిన తప్పుకు క్షమాపణ కోరండి. మా ఉగ్రసేన మహారాజుల వారు మీ అందరినీ క్షమిస్తారు.” అని గర్వంగా దర్బంగా అన్నాడు.

బలరాముని మాటలకు కౌరవులు నిశ్చేష్టులయ్యారు. అంతలోనే తేరుకున్నారు. పకపకా హేళనగా నవ్వుసాగారు. “ఏమీ! ఏమేమీ! యాదవులు కౌరవులను ఆదేశించుటయా! ఎంత ఆశ్చర్యము! ఎంత ఆశ్చర్యము! కాలికి తొడుగుకొనే చెప్పులు సింహాసనము

అభిష్టించవలెనని చూస్తునట్టుంది! అసలు ఈ యాదవులు ఎవరు!
కుంతీదేవిని మా పాండురాజు వివాహం ఆడటం వలన వాళ్లకు మాకు
బంధుత్వం ఏర్పడింది కానీ లేకపోతే యాదవులు మా పాదధూళికి
సరిపోరు. ఆ స్వల్ప బంధుత్వం చేతనే మా మధ్య రాకపోకలు, వారితో
కలిసి భోజనం చేయడం, విహరించడం జరుగుతున్నాయి.

అదీ కాకుండా మీ యాదవులు మా దయాధర్మభిక్షతోనే
సింహాసనమును అభిష్టించగలిగారు లేకపోతే మీకు రాజ్యాధికారము
ఎక్కడిది? మా వలన రాజులైన మీరు మాతో సమానులమని
విర్రవీగుతారా! ఎంతటి దుస్సాహసము. మా దయవలన మా ఉపేక్ష
వలన మీరు సింహాసనము మీద కూర్చున్నారు. కిలీటము ధరించారు.
వింజామరలు వేయించుకుంటున్నారు. రాజభోగములు
అనుభవిస్తున్నారు. అటువంటి వారు మాకు ఆదేశములు ఇస్తారా!
పాముకు పాలు పోసి పెంచితే పెంచిన వాడినే కాటు వేస్తుందట.
అలాగే మేము పాలు పోసి పెంచిన యాదవులు, సిగ్గు ఎగ్గు లేకుండా
మాకే ఆజ్ఞలు ఇస్తున్నారు. ఇంక మీరు రాజులుగాఉండ తగరు.

ఓ యాదవా! నీకు ఒక విషయం తెలుసో లేదో! మా భీష్ముడు,
మా అర్జునుడు, ఇస్తేనే ఇంద్రుడు కూడా ఏ వస్తువైనా వినయంగా
తీసుకుంటాడు. కాబట్టి మీ హద్దుల్లో మీరు ఉండండి. సర్వం సహా
చక్రవర్తులకు ఆదేశాలు ఇచ్చే స్థాయికి ఎదగకండి.” అని ఘాటుగా
అన్నారు కౌరవులు. తరువాత వారు హస్తినాపురమునకు వెళ్లిపోయారు.

బలరామునికి తల తీసినట్టయింది. కృష్ణుడు చతురంగ
బలములను తీసుకొని యుద్ధమునకు వెళ్లమంటే కాదని, సంధికి

వచ్చినందుకు తగిన శాస్తి జరిగింది అనుకున్నాడు బలరాముడు.
కొరవుల దురహంకారము, వారు పలికిన పరుషవాక్కులు చూచి
బలరామునికి కోపము నవ్వు వచ్చాయి.

“ఈ కొరవులకు రాజ్యమదాంధత ఎక్కువ అయింది. గర్వం
ప్రబలింది. వీరికి మామూలు మాటలతో ప్రయోజనము లేదు.
దండోపాయమే సరిఅయిన మార్గము. అయినా నాదే తప్పు. ఎప్పుడైతే
సాంబుడిని అక్రమంగా బంధించారు అన్న సమాచారం విన్నప్పుడు
వెంటనే కొరవుల మీద దాడి చేసి సాంబుని విడిపించుకొని వద్దాము
అని కృష్ణుడు, యాదవులు అన్నారు. కాని నేను అనవసరంగా కొరవులు
మంచి వాళ్లు, నా మాట వింటారు, సాంబుడిని సగౌరవంగా
వదిలిపెడతారు అనే అపోహతో వస్తే కొరవులు, తనను అవమానించి
అనరాని మాటలన్నీ అన్నారు. నాకు తగినవిధంగా బుద్ధిచెప్పారు. ఇంక
ఉపేక్షించి లాభం లేదు.

అసలు వీళ్లగురించి వీళ్లు ఏమను కుంటున్నారు? ఇంద్రుడు
మొదలగు లోకపాలకులకు కూడా ఆదేశాలు ఇవ్వగల సమర్థత ఉన్న
ఉగ్రసేనమహారాజు వీరి దృష్టిలో రాజు కాడా! దేవ లోకము నుండి
పారిజాతమును తెచ్చి సత్యభామ పెరటిలో నాటించి, సుధర్మ అనే
సభలో కార్యకలాపాలు సాగిస్తున్న కృష్ణుడు వీరి దృష్టిలో కిలీటం
పెట్టుకోడానికి అనర్హుడా! ఇంద్రుడు మొదలగు లోక పాలకులు ఎవని
పాదములను ఎల్లప్పుడూ శిరస్సున ధరిస్తారో, బ్రహ్మ, శివుడు, నేను, లక్ష్మీ
ఎవని అంశలతో జన్మించామో, ఎవని పాదధూళి మా అందరికీ
శిరోధార్యమో, అట్టి అవతార పురుషుడు శ్రీకృష్ణుడు వీరి దృష్టిలో

రాజ్యాధికారమునకు అర్హుడు కాడా!

ఏమీ! మేము కౌరవుల దయాధర్మభిక్ష మీద బతుకుతున్నామా!
వారు ఇచ్చిన రాజ్యమును అనుభవిస్తున్నామా! మేము వాళ్ల కాళ్ల కింద
పాదుకలమా! ఈ కౌరవులు రాజ్యమదముతోనూ, ఐశ్వర్యమదము
తోనూ కళ్లు మూసుకుపోయి ఇష్టం వచ్చినట్టు మాట్లాడుతున్నారు.
ద్వారకాభీశుడను అయిన నేను వీరి అయోగ్యములు, అసందర్భములు
అయిన ప్రేలాపనలు సహించాలా! కుదరదు. వీరికి తగిన శాస్తి
చేస్తాను. ఈ భూమి మీద కౌరవులు అనే పదాన్ని వినపడకుండా
చేస్తాను. ఈ కౌరవ వంశము నేటితో చరిత్రలో కలిసిపోతుంది.” అని
నిశ్చయించుకొన్నాడు.

బలరాముడు తన హలాయుధమును తీసుకొని హస్తినాపుర
కోట దక్షిణ ద్వారము దగ్గరకు వెళ్లాడు. కోట దక్షిణ భాగము కిందికి
తన హలమును జొప్పించాడు. బలంగా కోటను పైకి లేపాడు. అంత
కంతకూ హస్తినాపురము కోట పైకి లేస్తూ ఉంది. కోటలో ఉన్న
కౌరవులు భయభ్రాంతులయ్యారు. భూకంపం వచ్చినట్టు తల్లడిల్లి
పోయారు. బలరాముడు హస్తినాపురము కోటను యమున వైపుకు
లాగుతున్నాడు. బలరాముడు లాగుతుంటే హస్తినాపుర కోట అటు ఇటు
ఊగుతూ ఉంది.

కాసేపట్లో హస్తినాపుర కోట యమునలో మునుగుతుంది అని
తెలుసుకున్న కౌరవులు భయంతో బలరాముని వద్దకు
పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చారు. ఆయన కాళ్ల మీద పడి శరణు వేడారు.
సాంబుని సగౌరవంగా తెచ్చి బలరాముడికి అప్పగించారు.

“బలరామా! మమ్ములను క్షమించు. నీ బలాన్ని తక్కువ అంచనా వేసాము. నీవు సాక్షాత్తు ఆదిశేషువు అని తెలియక నిన్ను అవమానించావు. ఫలితం అనుభవించాము. మా అపరాధములను క్షమించు. మమ్ములను కాపాడు. ఈ భూమిని నీ వేయిపడగల మీద ఆవగింజ మాదిరిగా ధరించిన నీకు ఈ హస్తినాపురము ఒక లెక్కలోనిది కాదు. నీవు శుద్ధసత్వగుణ సంపన్నుడవు. నీకు ఆవేశము తగదు. శాంతించు. నీకు ఎవరి మీద కోపము కానీ ద్వేషము కానీ లేవు. నీవు అందరినీ సమంగా చూస్తావు. నీకు భక్తితో నమస్కరిస్తున్నాము. నీ శరణు వేడుతున్నాము. మా అందరినీ కాపాడు.” అని భక్తితో ప్రార్థించారు.

వారి మాటలకు శాంతించాడు బలరాముడు. హస్తినాపుర కోటను మరలా మామూలు స్థితిలో ఉంచాడు. అందరూ ఊపిరి పీల్చుకున్నారు. మీకేం భయంలేదు అని అభయం ఇచ్చాడు బలరాముడు. సుయోధనుడు తన కుమార్తె సులక్షణను సాంబుడికి ఇచ్చి వైభవంగా వివాహం జరిపించాడు. వధూవరులకు 1200 ఏనుగులు, 10000 గుర్రములు, 6000 రథములు, వేయి మంది దాసీలను కానుకగా ఇచ్చాడు. బలరాముడు నూతన వధూవరులతో హస్తిన నుండి బయలు దేరి ద్వారకకు వెళ్లాడు. ద్వారక చేరిన తరువాత కృష్ణుడికి, ఉగ్రసేనుడికి ఇతర యాదవ ప్రముఖులకు హస్తినలో జరిగిన విషయములన్నీ వివరించాడు బలరాముడు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఆ రోజు బలరాముడు హస్తిన కోటను దక్షిణ దిక్కున పైకి లేపాడు కదా, దాని ఫలితంగానే ఇప్పుడు కూడా

హస్తినాపుర నగరము దక్షిణ దిక్కున ఎత్తుగా కనిపిస్తుంది.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు సాంబుని వివాహము గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము అరవై ఎనిమిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

(ఈ సందర్భంలో మీకు ఒక సందేహము రావచ్చు. ఒక నాగలితో అంత పెద్ద కోటను ఎత్తడం సాధ్యమా అని. మనకు కావాల్సింది బలరాముడు కోటను ఎత్తాడా లేదా అని కాదు. దాని వెనుక దాగిన అంతరార్థము తెలుసుకోవాలి. అహంకారపూరితమైన, అనవసరమైన, ఆవేశపూరితమైన, అసందర్భమైన మాటలు, అన్ని వేళలా పనికి రావు అని వ్యాసుడు చెప్పదలచుకున్నాడు అని గ్రహించాలి.

బలరాముడు తమ వద్దకు వచ్చినపుడు, మీ వాడు తప్పు చేసాడు, మా కన్యను అపహరించడానికి ప్రయత్నించాడు, మీ వాడిని మందలించండి అని కౌరవులు సాంబుని బలరామునికి అప్పగిస్తే సరిపోయేది. వల్లమాలిన అభిమానంతో అహంకారంతో “మీరు మా కాళ్ళ కింద చెప్పులు లాంటి వాళ్ళు, మా దయాధర్మభిక్ష మీద బతుకుతున్నారు” అని హేళన చేస్తే ఎవరికైనా కోపం వస్తుంది. బలరాముడు తనకు తోచింది చేసాడు. పైగా బలరాముడు భాగవతంలో ఆదిశేషువు అవతారము అని నమ్ముతున్నాము. కాబట్టి ఇందులో ఔచిత్యము లేదు అని భావించనవసరం లేదు.

పెద్దల ముందు అహంకరించరాదు. వినయంగా ఉండాలి. సామరస్యంగా సమస్యలు పరిష్కరించుకోవాలి అనే సత్యాన్ని ఈ వృత్తాంతము నుండి గ్రహించాలి అని మనవి. అంతేకాదు. దీనిని ఈ నాటికి కూడా అన్వయించుకోవచ్చు.

కాంగ్రెసువారు తెలంగాణా రాష్ట్రం ఇచ్చారు. అంతవరకు బాగానే ఉంది. వెంటనే ఒక నాయకుడు “ఆంధ్రా వాళ్లంతా వెళ్లిపోవాలి. ఆప్షన్లు ఏమీ ఉండవు” అని ఆవేశంతో సెలవిచ్చారు. అంతే ఆంధ్ర యన్జీవోలు అనే ఆదిశేషువు తన వేయిపడగలు విప్పింది. మరొక భీష్ముడు తిరుమలకు దైవదర్శనానికి వెళ్లి, మీడియా వారి మైకు చూడగానే రెచ్చిపోయి “ఆంధ్రా యన్జీవోలు ఆంధ్రా వెళ్లిపోవాలి, లేకపోతే రాజీనామాచేసి ఇక్కడే ఉండాలి.” అని ఒక ఉచిత సలహా పారేశారు. దాంతో బలరాముడు నిరధిక సమ్మె అనే హలాన్ని ధరించాడు.

ఇదంతా కేవలం అహంకార పూరితమైన మాటల వల్ల వచ్చిన అనర్థమే కదా! ఇచ్చిన తెలంగాణా వచ్చితిరుతుంది. అందులో సందేహం లేదు. కాని ! ఏ అధికారమూ లేని వాళ్ల మాటల వలన నాడు హస్తినాపురానికి కలిగిన నష్టం ఈ నాడు ఆంధ్రదేశంలో కలుగుతూ ఉంది. కాబట్టి ఏదైనా సమస్య వచ్చినపుడు సామరస్యంగా పరిష్కరించుకోవాలే గానీ ఆవేశపూరితమైన మాటలు మంచివి కావు అనే సత్యాన్ని మనం అందరం గ్రహించాలి అని ఈ కథ సారాంశము.)

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
అరవై తొమ్మిదవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! శ్రీకృష్ణుడు నరకుడిని చంపి ఆయన చెరలో ఉన్న 16,000 మంది రాచ కన్యలను విడిపించాడనీ, ఆ రాజకన్యలను తమ తమ ఇళ్లకు వెళ్లమని సూచించాడనీ, ఇప్పుడు తాము ఎక్కడికీ వెళ్లలేమనీ, ఒక వేళ వెళ్లినా తమను తమ తల్లితండ్రులు రానివ్వరనీ, అందుకనీ, అందరూ శ్రీకృష్ణునితోనే ఉంటామని ముక్తకంఠంతో పలికారనీ, విధిలేని పరిస్థితుల్లో శ్రీకృష్ణుడు ఆ 16,000 మందిని వివాహం చేసుకోవలసి వచ్చిందనీ నీకు చెప్పాను కదా!

శ్రీకృష్ణుడు 16,000 మంది రాచకన్యలను వివాహం చేసుకున్న తరువాత వారికి అందరికీ వేర్వేరు భవనములను నిర్మించి ఇచ్చాడు. వారందరితో కాపురం చేస్తున్నాడు. 16,000 మందిని పెళ్లి చేసుకున్న శ్రీకృష్ణుడు, శ్రీకృష్ణుని కోరి చేసుకున్న 16,000 రాచ కన్యలు బాగానే ఉన్నారు. మధ్యలో నారదుడికి ఒక పేద్ద సందేహం వచ్చింది. కృష్ణుడు ఒకడు, భార్యలు 16,008. ఒక్కొక్క భార్య ఇంట్లో ఒక్కొక్కరోజు ఉన్నా 45 సంవత్సరాలకు కానీ ఒక్కొక్కరి వంతు రాదు. అటువంటిది కృష్ణుడు ఇంతమందితో ఎలా కాపురం చేస్తున్నాడో చూద్దామని నారదుడికి కుతూహలం ఎక్కువయింది.

వెంటనే నారదుడు ద్వారకలో వారి పోయాడు. శ్రీకృష్ణుని అంతఃపురములోనికి ప్రవేశించాడు. 16,008 మంది భార్యలకు వేర్వేరు

గృహములు ఉండటం చూచాడు. ముందు రుక్మిణి దేవి గృహమును ఎంచుకున్నాడు. ఆ గృహములోకి వెళ్లాడు.

ఆ గృహము చక్కగా అలంకరింపబడి ఉంది. ఆ గృహములో శ్రీకృష్ణుడు శయ్యమీద కూర్చుని ఉన్నాడు. ఆయన భార్య రుక్మిణి తన పరిచారికలతో సహా కృష్ణునికి సేవచేస్తూ ఉంది. తానే స్వయంగా వింజామర తీసుకొని వీస్తూ ఉంది. నారదుడు రావడం చూచిన కృష్ణుడు తాను కూర్చున్న ఆసనం మీదినుండి లేచాడు. నారదుడికి నమస్కరించాడు. నారదుని ఉచితాసనము మీద కూర్చుండబెట్టాడు. నారదుడి కాళ్లు కడిగి ఆ నీరు తలమీద చల్లుకున్నాడు.

“నారద మునీంద్రా! తమరి రాకకు కారణమేమి? నేను చేయవలసిన పని ఏదైనా ఉంటే చెప్పండి. తక్షణమే చేస్తాను.” అని వినయంగా అడిగాడు. ఆ మాటలకు నారదుడు ఇలా అన్నాడు.

“దేవా! తమరు సత్పురుషులను నిరంతరము రక్షిస్తూ ఉంటారు. వారికి అపకారం చేసేవారిని శిక్షిస్తూ ఉంటారు. ఈ జగత్తులో ఉన్న జీవుల యోగక్షేమములను నిరంతరము పరిరక్షిస్తూ ఉంటారు. ఆ కారణం చేతనే ఈ కృష్ణరూపం ధరించావు. నీ అవతార రహస్యమును నేను చక్కగా తెలుసుకున్నాను. యోగులు అందరూ నీ పాదపద్మములను తమ హృదయములలో నిలుపుకొని ధ్యానిస్తుంటారు. నీ భక్తులకు మోక్షమును ఇచ్చేవి, సంసారములో పడి కొట్టుకుంటున్న వారికి ఆ సంసార కూపము నుండి విముక్తి కలిగించేవి నీ పాదపద్మములే కదా! అటువంటి నీ పాదములను ఈనాడు నేను

దర్శించగలిగాను. నా జీవితము ధన్యమయింది. నీ నామస్మరణ చేస్తూ నేను నిరంతరము లోక సంచారం చేస్తున్నాను. కేవలము తమరిని చూచి పోదామని వచ్చాను.” అని అన్నాడు.

తరువాత నారదుడు అక్కడి నుండి వెళ్లిపోయాడు. మరొక మందిరములోనికి ప్రవేశించాడు. అక్కడ కూడా కృష్ణుడు ఉన్నాడు. ఆ మందిరములో ఉన్న భార్యతోనూ, తన స్నేహితుడు ఉద్ధవునితోనూ పాచికలు ఆడుతున్నాడు. నారదుని చూడగానే కృష్ణుడు లేచి నారదునికి నమస్కరించి ఆయనకు ఆసనం ఇచ్చి కూర్చోబెట్టి, అర్ఘ్యము పాద్యము ఇచ్చి సత్కరించాడు.

“నారద మునీంద్రా! తమరు ఎప్పుడు ద్వారకకు వచ్చారు? తమరి రాకకు కారణమేమి?” అని ఏమీ తెలియనట్టు అడిగాడు. నారదునికి అంతా అయోమయంగా ఉంది.

నారదుడు మరొక మందిరములోనికి వెళ్లాడు. ఆ మందిరంలో తన కుమారులను ఒడిలో కూర్చోబెట్టుకొని ముద్దులాడుతున్న కృష్ణుని దూరంనుండి చూచాడు. లోపలకు పోవడం ఎందుకని, మరొక మందిరమునకు వెళ్లాడు. ఆ గృహంలో కృష్ణుడు శుచిగా హోమాం చేస్తున్నాడు. మరొక మందిరములో కృష్ణుడు శ్రద్ధగా యజ్ఞం చేస్తున్నాడు. మరొక మందిరములో కృష్ణుడు బ్రాహ్మణులకు భోజనం పెడుతున్నాడు. మరొక మందిరములో కృష్ణుడు భోజనం చేస్తున్నాడు.

మరొక మందిరములో కృష్ణుడు సంధ్యవార్షికాని గాయత్రి మంత్రమును జపిస్తున్నాడు. మరొక మందిరములో కత్తియుద్ధమును

అభ్యాసం చేస్తున్నాడు. మరొకమందిరములో కృష్ణుడు రథం ఎక్కి బయటకు వెళ్లడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడు. మరొక మందిరములో తన మంత్రిలతో రాచకార్యములు చల్లిస్తున్నాడు. మరొక చోట కొంత మంది భార్యలతో కలిసి జలక్రీడలు ఆడుతున్నాడు. మరొక మందిరములో కృష్ణుడు బ్రాహ్మణులకు గోవులను దానం చేస్తున్నాడు. మరొక మందిరములో తన భార్యతో కూర్చుని పురాణమును వింటున్నాడు. మరొక మందిరములో కృష్ణుడు తన భార్యతో హాస్యంగా మాట్లాడుతూ నవ్వుతూ, నవ్విస్తున్నాడు.

మరొక గృహములో కృష్ణుడు ధార్మిక మైన పనులుచేస్తున్నాడు. మరొక గృహములో ధన సంబంధమైన వ్యవహారములు చల్లిస్తున్నాడు. మరొక ఇంట్లో కృష్ణుడు నిశ్చలంగా కూర్చుని ధ్యానం చేసుకుంటున్నాడు. మరొక గృహములో కృష్ణుడు తన వద్దకు వచ్చిన గురువులకు దక్షిణలు ఇస్తున్నాడు. మరొక ఇంట్లో కృష్ణుడు ఎవరితోనో తగాదా పడుతున్నాడు. మరొక గృహములో కృష్ణుడు ఇరుపక్షములకు మధ్యవర్తిగా ఉండి, వారి మధ్య సంధి కుదురుస్తున్నాడు. మరొక గృహములో, కృష్ణుడు, బలరామునితో కలిసి పరిపాలనా వ్యవహారములను చక్కబెడుతున్నాడు. మరొక మందిరములో కృష్ణుడు తన కుమారులకు వివాహ సంబంధముల గురించి చల్లిస్తున్నాడు. మరొక గృహములో కృష్ణుడు తన కూతుళ్లను, అల్లుళ్లను అత్తవారింటికి పంపే కార్యక్రమంలో తీరికలేకుండా ఉన్నాడు. మరొక ఇంట్లో కృష్ణుడు దేవతారాధన చేస్తున్నాడు. మరొక చోట కృష్ణుడు ప్రజలకు ఉపయోగ పడటానికి బావులు తవ్వించడం, చెట్లు నాటించడం మొదలగు కార్యక్రమములు నిర్వహిస్తున్నాడు.

ఇదంతా చూస్తున్న నారదుడికి తల తిరిగి పోయింది.
అడవిలోకి పారిపోయాడు. అక్కడ కూడా కృష్ణుడు వేటాడుతూ
కనిపించాడు. ఇదేంటి ఎక్కడకు పోయినా కృష్ణుడు కనిపిస్తున్నాడు
అని మరలా ద్వారకకు వచ్చాడు. నగరంలో జరిగే కార్యకలాపాలను
స్వయంగా తెలుసుకోడానికి కృష్ణుడు మారు వేషంలో
తిరుగుతున్నాడు.

ఇంక తట్టుకోలేక పోయాడు నారదుడు. రెండు చేతులు ఎత్తి
శ్రీకృష్ణుడికి నమస్కరించాడు. “ఓ దేవా! నీవు మానవ రూపంలో ఉండి
కూడా నీ యోగమాయను ప్రదర్శిస్తున్నావా! అందరినీ, నన్ను నీ
మాయలో ముంచెత్తుతున్నావా! నేను కాబట్టి నీ మాయను
తెలుసుకోగలిగాను. కాని సామాన్య ప్రజలు నీ మాయను తెలుసుకోలేక
అంతా నిజమని నమ్ముతున్నారు. నేను నీ లీలలను ముల్లోకములలోని
వారికి పెద్దగా అరిచి, పాడి చెప్పాలని అనుకకుంటున్నాను. నాకు
అనుమతి ప్రసాదించు.” అని ప్రార్థించాడు నారదుడు.

ఆ మాటలకు కృష్ణుడు నారదునితో ఇలా అన్నాడు. “మహాత్మా!
ధర్మమును ముందు నేను ఆచరించి, తరువాత అందరినీ
ఆచరించమని చెబుతాను. ధర్మమును చక్కగా ఆచరించిన వారి
చర్యలను నేను సమర్థిస్తాను. ధర్మము నేను ఆచరించి చూపించి,
అందరి చేతా ఆచరింపజేసి, తద్వారా ధర్మమును మరలా ప్రతిష్ఠింప
చేయడానికి నేను భూలోకములో అవతరించాను. కాబట్టి నా
చర్యలను చూచి నీవు మోహంలో పడవద్దు. నేను అంతటా ఉంటాను
కానీ ఎక్కడా ఉండను. నేను అందరి ముందు ఉన్నట్టు వారికి భ్రమ
కలిగిస్తాను. అంతే.” అని కృష్ణతత్వమును బోధించాడు కృష్ణుడు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఆ ప్రకారంగా నారదుడు శ్రీకృష్ణుడు
ప్రతి ఇంట్లో ప్రతిచోటా ఉండటం చూచి ఆశ్చర్యపోయాడు. తరువాత
కృష్ణుని ద్వారా ఆయన తత్వమును తెలుసుకున్న తరువాత,
కృష్ణలీలలను లోకంలో ప్రచారం చేయడానికి వెళ్లిపోయాడు.

ఆ ప్రకారంగా శ్రీకృష్ణుడు తన 16,008 మంది భార్యలతో
అందరికీ సంతోషం కలిగిస్తూ విహరిస్తున్నాడు.” అని శుకయోగీంద్రుడు
పరీక్షిత్ మహారాజుకు శ్రీకృష్ణుని సర్వవ్యాపకత్వము గురించి చెప్పాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము అరువది తొమ్మిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

డెబ్బదియవ అధ్యాయము.

“పరీక్షిత్ మహారాజా! ఇప్పటి దాకా నీకు శ్రీకృష్ణుడు తన
భార్యల అందరి ఇళ్లయందు ఏక కాలంలో ఉండటం, వారితో సరస
సల్లాపాలు సాగించడం, అందరి ఇళ్లతో తానుఉన్నట్టు భ్రమ
కలిగించడం, ఆ విషయాన్ని నారదుడు గ్రహించడం గురించి చెప్పాను.
ఇప్పుడు శ్రీకృష్ణుని రోజువారీ దినచర్య గురించి చెబుతాను విను.

శ్రీకృష్ణుడు ప్రతిరోజూ తెల్లవారుజామున నిద్రలేస్తాడు. కాలకృత్యములు తీర్చుకుంటాడు. ఆచమనం చేస్తాడు. పరమాత్మను ధ్యానం చేస్తాడు. (దీని గురించి వివరణ తరువాత వస్తుంది.) ధ్యానము పూర్తి అయిన తరువాత శుభ్రంగా స్నానం చేస్తాడు. అంటే ముందు ధ్యానంతో మనసును పరిశుద్ధం చేసుకొని, తరువాత స్నానంతో దేహాన్ని శుభ్రపరచుకుంటాడు. శుభ్రమైన దుస్తులు ధరిస్తాడు.

(మనం ఈ నాడు మార్కెట్ తో దొరికే అన్ని రకాల సబ్బులతో శరీరాన్ని రుద్ది రుద్ది స్నానం చేస్తాము. అత్యంత ఖరీదైన బ్రాండెడ్ దుస్తులు ధరిస్తాము. కాని మనసును మాత్రం ఏ మాత్రం శుభ్రపరచుకోము. అందరి మనసులు కల్మషములతో నిండి ఉంటాయి. దానికి విరుగుడు ధ్యానం. అది మాత్రం ఎవరూ చేయరు. కృష్ణుడు తాను ధ్యానం చేసి తన చర్మం ద్వారా మనలను కూడా ధ్యానం చేయమని సూచిస్తున్నాడు.)

తరువాత శ్రీకృష్ణుడు సంధ్యావందనము మొదలగు కార్యములను చేసి తరువాత హోమాదులను చేస్తాడు. ఔషధాదులను కార్యక్రమమును నిర్వహిస్తాడు. హోమాదులను చేసిన తరువాత గాయత్రి మంత్రమును ఏకాగ్రమైన మనసుతో జపిస్తాడు. అప్పటికి సూర్యుడు ఉదయిస్తూ ఉంటాడు. సూర్యోదయం కాగానే శ్రీకృష్ణుడు సూర్యుడిని ఉపాసిస్తాడు. తరువాత దేవతలకు, పితరులకు, గురువులకు, ఋషులకు, చనిపోయిన వృద్ధులకు తర్పణములు వదులుతాడు. తరువాత బయటకు వచ్చి తన దర్శనం కోసరం వేచి ఉన్న బ్రాహ్మణులకు, ఇతరులకు నమస్కరిస్తాడు. వారి ఆశీర్వాదములు తీసుకుంటాడు. వారికి వస్త్రములను, ధనమును, జింక చర్మములను,

పాలు ఇచ్చే ఆవులను, ఎవరికి ఏది అవసరమో దానిని దానంగా ఇస్తాడు. తరువాత గోవులను, బ్రాహ్మణులను, దేవతలను, పెద్దవారిని గురువులను పూజిస్తాడు.

తరువాత తను కూడా ఆభరణములతో అలంకరించు కుంటాడు. తరువాత ప్రజలను కలుసుకుంటాడు. వారి వారి అవసరాలకు తగ్గట్టు వారు కోరిన వస్తువులను దానంగా ఇస్తాడు. ప్రజలు కానుకలుగా తెచ్చిన వస్తువులను స్వీకరిస్తాడు. ఇంతలో కృష్ణుని సారథి రథమును తెచ్చి కృష్ణుని గృహము ముందు నిలబెడతాడు. కృష్ణుడు సాత్యకి తోనూ, ఉద్ధవునితోనూ ఆ రథమును ఎక్కుతాడు. తన భార్యలు, అంతఃపుర స్త్రీలు తనకు వీడ్కోలు చెబుతూ ఉంటే రథం బయలు దేరుతుంది. యాదవులందరూ కొలువుదీరి ఉన్న సుధర్మ అనే రాజ సభలోకి ప్రవేశిస్తాడు.

అదొక విచిత్రమైన సభ. ఆ సభలో కూర్చుని ఉంటే ఆకలి, దాహము, విసుగు, కోపము ఏవీ ఉండవు. అందరూ ప్రశాంతంగా వివిధ విషయముల గురించి చర్చిస్తారు. ఆ సభలోకి ప్రవేశించిన కృష్ణుడు తన సింహాసనముమీద కూర్చుంటాడు. నాట్యాచార్యులు, నర్తకులు, గాయకులు, తమ తమ విద్యలను ప్రదర్శిస్తారు. సూతులు, వంగిమాగధులు, మృదంగము, వీణ, వేణువు, శంఖములు, చప్పట్లు మొదలగు వాయిద్యములతో ఆడి పాడి శ్రీకృష్ణుని స్తుతిస్తారు.

తరువాత వేద పండితులు వేదమంత్రముల మీద తమతమ వ్యాఖ్యానములను వినిపిస్తారు. మరి కొందరు వేదములలో చెప్పబడిన

రాజుల చరిత్రలను వినిపిస్తారు. ఆ ప్రకారంగా సభ జరుగుతూ ఉండగా, ప్రతీహారి వచ్చి ఒక నూతన పురుషుడు సభలోకి రావడానికి అనుమతి కోరుతున్నాడు అని తెలిసాడు. శ్రీకృష్ణుని అనుమతి తీసుకొని, ప్రతీహారి ఆ నూతన పురుషుని సభలోకి ప్రవేశపెట్టాడు.

ఆ పురుషుడు శ్రీకృష్ణునికి నమస్కరించి ఇలా అన్నాడు.
“దేవా! నేను జరాసంధుని చెరలో ఉన్న రాజుల ప్రతినిధిగా వచ్చాను. జరాసంధుడు మా రాజ్యములను జయించి, ఆ దేశము రాజులను బందీలుగా పట్టుకున్నాడు. వారందరినీ గిరివ్రజము అనే దుర్గములో బంధించి ఉంచాడు. వారి సంఖ్య ఇప్పటికి 20,000. జరాసంధుని ఎదిరించలేక వారంతా జరాసంధుని కారాగారములో ముగ్గుతున్నారు. అందుకని వారందరూ మీ శరణు కోరుతున్నారు. జరాసంధుని లాంటి వారు, వారి వారి కోరికలు తీర్చుకోడానికి చేయకూడని పనులు చేస్తూ, శాస్త్రములో చెప్పబడిన ధర్మములను మరిచిపోతున్నారు. అట్టి వారిని శిక్షించడానికే నీవు అవతరించావు. కాలస్వరూపుడవైన నీకు నమస్కారము.

ఓ దేవా! నీవు మూడు లోకములకు అధిపతికి. దుష్ట శిక్షణ, శిష్ట రక్షణ కొరకు ఈ లోకములో మానవ రూపంలో అవతరించిన పరమాత్మవు. మాకష్టములు నీకు చెప్పుకున్నాము. ఈ రాజులందరూ బందీలు కావడం వారు చేసుకున్న పూర్వజన్మకర్మఫలితమా లేక జరాసంధుని దురాగతమా అనే విషయాన్ని అర్థం చేసుకోలేక పోతున్నాము. రాజభోగములు అనుభవిస్తూ వారి ప్రజలను పాలించ వలసిన రాజులు జరాసంధుని చెరసాలలో బందీలుగా ఉన్నారు. ఇది వాస్తవము. జరాసంధుడు తమను ఎప్పుడు చంపుతాడో అన్న

భయంతో, తమ భార్య బిడ్డలను విడిచి ఉన్నామన్న దిగులుతో,
జీవచ్ఛవాలుగా బతుకుతున్నారు. ఇదంతా నీ మాయ అనుకోవాలా! నీ
మాయచేత మోహితులమై మేము సుఖములకు దూరమై కష్టములను
అనుభవిస్తున్నామా! ఏమీ తెలియడం లేదు.

ఓ దేవా! నిన్ను నమ్ముకున్న వాళ్లకు నీ పాద సేవ సుఖ
సంతోషాలను కలుగచేస్తుంది. మేమంతా నీ పాదములను
నమ్ముకున్నాము. మాకు ఈ జరాసంధుని చెరనుండి విముక్తి
కలిగించు. జరాసంధుని చెరలో ఉన్న 20,000 మందిని
బంధవిముక్తులను చెయ్యి.

ఓ దేవా! ఆ జరాసంధుని బలపరాక్రమములు నీకు తెలియనివి
కావు. నీవు జరాసంధునితో పదునెనిమిది సార్లు యుద్ధం చేసావు.
అందులో పదిహేడు సార్లు జరాసంధుడు నీ చేతిలో ఓడి పోయి
పారిపోయాడు. ఆఖరు సారిగా నిన్ను జయించి, గర్వంతో అహంతో
విర్రవీగుతున్నాడు. మా అందరినీ బాధిస్తున్నాడు.

ఓ దేవా! జరాసంధునిచేత బంధింపబడిన రాజులు 20,000
మంది నీ దర్శనం కోరుతున్నారు. నిన్ను శరణు వేడుతున్నారు. వారిని
కాపాడి, వారి జీవితాలలో మరలా సుఖసంతోషాలు కలుగజేయ్యి.
ఓ దేవా! నీకు అన్ని విషయములను వివరించాను. నీకు ఏది ఉ
చితమో అది చెయ్యి.” అని ముగించాడు ఆ ఆగంతకుడు.

ఆగంతకుడు ఈ ప్రకారంగా జరాసంధునిచేత బంధింపబడిన రాజుల యొక్క కష్టములు వివరిస్తూ ఉండగా, నారదుడు ఆ సభకు వచ్చాడు. నారదుని చూచి కృష్ణుడు తన ఆసనము నుండి లేచాడు. సభలోని వారందరూ లేచి నిలబడ్డారు. శ్రీకృష్ణుడు తన ఆసనము నుండి దిగి వచ్చి నారదునికి నమస్కరించాడు. ఆయనకు ఆసనమును చూపించాడు.

నారదుడు ఆసనము మీద కూర్చున్న తరువాత కృష్ణుడు ఆయనకు అర్ఘ్యము పాద్యము ఇచ్చి పూజించాడు. నారదునితో కృష్ణుడు ఇలా అన్నాడు. “నారద మునీంద్రా! తమరు మూడులోకములు తిరుగుతూ ఉంటారు. మీవలన మాకు మూడులోకములలో ఉన్న విషయములు అన్నీ ఎప్పటికప్పుడు తెలుస్తూ ఉంటాయి. తమరు త్రికాలజ్ఞులు. తమరికి తెలియని విషయం అంటూ ఏమీ లేదు. నారదా! అన్ని లోకములు క్షేమముగా ఉన్నాయా! మా పాండవులు క్షేమంగా ఉన్నారా! వారు ఇప్పుడు ఏమి చేస్తున్నారు? వారి గురించి వివరాలు తెలియజేయండి.” అని అడిగాడు.

ఆమాటలు విన్న నారదుడు కృష్ణునితో ఇలా అన్నాడు. “ఓ దేవా! నీవు సర్వవ్యాపకుడవు. ఈ విశ్వమును సృష్టించిన వాడవు నీవు. నీ మాయాశక్తి ద్వారా సకల భూతములలో ఆత్మస్వరూపుడుగా వెలుగుతున్నావు. నీ మాయా శక్తిని నేను చాలా సార్లు స్వయంగా అనుభవించాను. ఓ దేవా! ఈ జగత్తు ను అంతా నీవు సృష్టించి పాలిస్తున్నావు. నీ సృష్టిరహస్యమును తెలుసుకోవడం ఎవరికీ సాధ్యం కాదు. నీకు భక్తి నమస్కరించడం తప్ప ఏమీ చేయలేను.

ఓ దేవా! ఈ అనంత విశ్వంలో జీవులు అన్నీ పుడుతూ, చస్తూ ఒక దేహము నుండి మరొక దేహమునకు సంచరిస్తున్నాయి. కాని ఎవరు కూడా ఈ చావు పుట్టుకల నుండి విముక్తి పొందడం ఎలా అనే విషయాన్ని తెలుసుకోలేక పోతున్నారు. అటువంటి వారికి సులభంగా ముక్తిని ప్రసాదించడం కోసమే నీవు మానవ రూపంలో అవతరించావు. అట్టి నీకు నమస్కరిస్తున్నాను.

ఓ దేవా! నీవు పాండవుల గురించి అడిగావు. అయినా నీకు తెలియకనా నన్ను అడుగుతున్నావు. నీవు అడిగావు కాబట్టి నాకు తెలిసిన విషయాలు చెబుతున్నాను. యుధిష్ఠిరుడు నీ మేనత్త కుమారుడు. నీ భక్తుడు. ఆయన తన రాజ్యమును విస్తరింప చేసుకోడానికి రాజసూయ యాగము అనే యాగమును చేయవలెనని సంకల్పించాడు. దానికి నీ అనుమతి కోరుతున్నాడు. తమరు వచ్చి యాగమునకు అనుమతి ప్రసాదిస్తే, యుధిష్ఠిరుడు రాజసూయ యాగము నిర్విఘ్నంగా నెరవేరుస్తాడు.

ఆ యాగమునకు నీవు వస్తావు కాబట్టి, నిన్ను చూడటానికి దేశదేశాల రాజులు ఆ యాగమునకు వస్తారు. ఇప్పటి దాకా వారందరూ నీ కథలను విని, నిన్ను కీర్తించి, నిన్ను ధ్యానించి, పవిత్రులవుతున్నారు. ఇప్పుడు నిన్ను స్వయంగా చూచి, నిన్ను తాకి, నీ పాదములను స్పృశించి ధన్యులవుతారు.

ఓ దేవా! నీకీర్తి మూడులోకములలో వ్యాప్తి చెందింది. నీ పాదముల నుండి ఉద్భవించిన జలము దేవలోకంలో మందాకిని

పేరుతోనూ, భూలోకములో గంగ పేరుతోనూ, పాతాళములో భోగవతి పేరుతోనూ ప్రవహిస్తూ, మూడులోకముల వారిని పవిత్రం చేస్తూ ఉంది. ” అని అన్నాడు నారదుడు. నారదుని మాటలు విన్న తరువాత, ఇప్పుడు కర్తవ్యం ఏమిటి అని సభాసదులను అడిగాడు. యాదవ ప్రముఖులు అందరూ జరాసంధుని మీదికి యుద్ధానికి పోవటానికి ఉత్సాహపడ్డారు కానీ, పాండవుల వద్ద కు పోవడానికి ఉత్సాహము చూపించలేదు. వారి మాటలకు కృష్ణుడు నవ్వి ఊరుకున్నాడు.

కృష్ణుడు తన స్నేహితుడు ఉద్ధవుని పిలిచాడు. “ఉద్ధవా! నీకు మంత్రాంగము బాలా తెలుసు. నీవు నాకు బంధువు కూడాను. నాకు నేత్రముల వంటి వాడవు. ఇప్పుడు మన ముందు రెండు విషయములు ఉన్నాయి. ఒకటి జరాసంధునితో యుద్ధము చేసి అతనిని ఓడించి అతని వద్ద బందీలుగా ఉన్న రాజులను విడిపించడం. రెండవది పాండవులతో రాజసూయయాగము చేయించడం. యాదవు లందరూ జరాసంధుని మీద యుద్ధానికే ఉత్సాహంగా ఉన్నారు. నీ ఉద్దేశం ఏమిటో చెప్పు. నీవు ఆలోచించి ఏది చెబితే దానిని ఆచరిస్తాము.” అని అన్నాడు కృష్ణుడు. అన్నీ తెలిసిన కృష్ణుడు తనను ఆలోచించి చెప్తమనడం ఆశ్చర్యం కలిగించింది ఉద్ధవునికి. కృష్ణుడు అంతటి వాడు అడిగాడు కాబట్టి, క్షణకాలము ఆలోచించి, ఈ విధంగా బదులు చెప్పాడు ఉద్ధవుడు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు కృష్ణుని దినచర్యను కృష్ణుని ముందున్న సమస్యల గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము డెబ్బదియవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
డెబ్బది ఒకటవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత మహారాజా! ఉద్ధవుడు నారదుని మాటలను,
అంతకు ముందు వచ్చిన ఆగంతకుని మాటలను శ్రద్ధగా విన్నాడు.
కృష్ణునితో ఇలా చెప్పాడు.

“దేవా! తమరి ముందు ఉన్న రెండు సమస్యలు తక్షణము
పరిష్కరింప తగ్గవే! జరాసంధుని చెరలో మగ్గుతున్న రాజులను
విడిపించడం ఎంత ముఖ్యమో, తమరి మేనత్త కుమారుడు అయిన
యుధిష్ఠిరునికి సాయము చేయడం కూడా అంతే ముఖ్యం. ధర్మరాజు
రాజసూయ యాగం చెయ్యాలంటే, నాలుగు దిక్కులలో ఉన్న
రాజులను జయించాలి. అప్పుడు కానీ రాజసూయ యాగము
చేయలేడు. కాబట్టి ఈ దిగ్విజయమును కారణం చేసుకొని
పాండవులను జరాసంధుని మీదికి యుద్ధానికి పంపి అతనిని
సులభంగా గెలువ వచ్చును. అతని చెరలో బందీలుగా ఉన్న రాజులను
విడిపించవచ్చును. ఒకే కార్యము వలన రెండు ప్రయోజనములు
నెరవేరుతాయి. తమరి సాయంతో రాజసూయయాగము, తమరి
ప్రమేయం లేకుండా జరాసంధ వధ రెండు జరగుతాయి. ఇదీ నా
అభిప్రాయము. జరాసంధుని ఓడిస్తే యాదవులకు ప్రబల శత్రువైన
జరాసంధునికి పరాజయం కలుగుతుంది. అది మనకు అంటే
యాదవులకు లాభము. జరాసంధుని చెరలో ఉన్న రాజులను
విడిపించిన కీర్తి నీకు దక్కుతుంది.

ఇందులో ఇంకొక రహస్యంకూడా ఉంది. జరాసంధుని మరణము భీముని చేతిలో ఉంది. భీముని చేతిలో తప్ప జరాసంధుడు మరొకరి చేతిలో చావడు. కాబట్టి జరాసంధుని భీముడు ద్వంద్వ యుద్ధములో ఓడించగలడు. అంతే కాని నూరు అక్షౌహిణీల సైన్యము ఉన్న జరాసంధునితో యుద్ధము చేసి గెలవడం ఎవరికి కూడా సాధ్యం కాదు. కాబట్టి భీమ జరాసంధుల ద్వంద్వయుద్ధమే దీనికి సులువైన మార్గము.

ఇంక వీరి ద్వంద్వ యుద్ధము జరగడానికి మార్గము ఒకటి ఉంది. జరాసంధునకు బ్రాహ్మణులు అంటే అమితమైన భక్తి. బ్రాహ్మణులు మాత్రము జరాసంధుని వద్దకు ఎటువంటి అనుమతి లేకుండా వెళ్లవచ్చును. పైగా జరాసంధుడు తన వద్దకు వచ్చిన బ్రాహ్మణులు ఏది కోరితే అది ఇస్తాడు. అది ఆయన వ్రతము. భీమసేనుడు బ్రాహ్మణుడి వేషంలో జరాసంధుని వద్దకు పోయి తనకు జరాసంధునితో ద్వంద్వ యుద్ధము కావాలి అని అడిగితే జరాసంధుడు కాదనడు. భీమ జరాసంధుని ద్వంద్వ యుద్ధము సమయమున తమరు వారి ఎదురుగా ఉండి భీమునికి తగిన విధంగా సూచనలు ఇస్తూ జరాసంధుని వధించడానికి మార్గం సుగమం చేస్తారు.

ఓ దేవా! సకల చరాచర సృష్టిని సృష్టించి, లయం చేసేది బ్రహ్మ, శివుడు అయినా, వారు కేవలం నిమిత్త మాత్రులు. కాలస్వరూపుడవు అయిన నీవే సృష్టి, స్థితి, లయములు జరిపిస్తున్నావు. ఇక్కడ కూడా జరాసంధుని చంపే వాడవు, చంపించే వాడవు నీవే. భీముడు కేవలం నిమిత్తమాత్రుడు. ఈ విధంగా ఏమాత్రం సైన్య

నష్టము లేకుండా, ఒక్క నెత్తురు బొట్టు నేల రాలకుండా, అత్యంత సులభంగా జరాసంధుని జయించవచ్చును.

ఓ దేవా! జరాసంధుని వధించి ఆయన చెరలో బంటులుగా ఉన్న రాజులను విడిపిస్తే, వారి భార్యలు, సంతానము నీ చరిత్రను, నీ కీర్తిని ఎల్లవేళలా గానం చేస్తారు. నిన్ను కీర్తిస్తారు. తరువాత నీ సాయంతో ధర్మరాజు చేయబోయే రాజసూయ యాగ సందర్భములో శిశుపాలుడు మొదలగు దుష్టులు కూడా సంహరింపబడే అవకాశము ఉంది. దుష్ట శిక్షణ, శిష్టరక్షణ జరిగే ఈ రాజసూయయాగము తమరికి కూడా ఆమోదయోగ్యమే అవుతుంది. ఈ ప్రకారంగా చేస్తే అందరికీ శుభం కలుగుతుందని నా అభిప్రాయము.” అని ఉద్ధవుడు చెప్పాడు.

ఉద్ధవుని మాటలను విన్న కృష్ణుడు, నారదుడు, యాదవులు ఆయనను ప్రశంసలతో ముంచెత్తారు. తరువాత కృష్ణుడు నారదుని తగు విధంగా పూజించాడు. కృష్ణుని వలన పూజలందుకున్న నారదుడు లోక సంచారానికి వెళ్లిపోయాడు.

కృష్ణుడు బంటులుగా ఉన్న రాజులవద్ద నుండి దూతతో ఇలా అన్నాడు. “మీ రాజులను భయపడ వద్దని చెప్పండి. మీకు శుభం కలుగుతుంది. నేను స్వయంగా వచ్చి జరాసంధుని సంహరించి, మీ రాజులకు విముక్తి కలిగిస్తాను అని నామాటలుగా మీ రాజులకు చెప్పండి.” అని అన్నాడు. తరువాత ఆ దూత కృష్ణునికి నమస్కరించి వెళ్లిపోయాడు.

తరువాత కృష్ణుడు తాను ఇంద్రప్రస్థమునకు పోవడానికి రథం సిద్ధం చెయ్యమని తన సారథి దారుకుని ఆదేశించాడు. తన అన్న బలరాముడు, తాతగారు ఉగ్రసేన మహారాజు గారి వద్ద అనుమతి తీసుకోవడానికి వారి వద్దకు వెళ్లాడు. వారి వద్ద అనుమతి తీసుకొని కృష్ణుడు రథం ఎక్కాడు. ఆయన వెంట గజ, అశ్వ, రథ, పదాతి దళములతో కూడి యాదవ సైన్యం బయలుదేరింది. కృష్ణుని వెంట ఆయన భార్యలు కూడా పల్లకీలలో, రథములలో బయలుదేరారు.

అంతఃపుర స్త్రీలకు రక్షణగా వారి వెంట అంగరక్షకులు బయలుదేరారు. వీరి వెంట పరిచారకులు, పరిచారికలు, వారి భార్యలు, భర్తలు, సంతానము కూడా వారి వారికి తగిన వాహనములలో బయలుదేరారు. సైనికాధికారులకు మొదలగు వారికి వినోదం కలిగించడానికి వారకాంతలు కూడా రథములలో, పల్లకీలలో బయలుదేరారు.

పెద్ద పెద్ద ధ్వజములతోనూ, పతాకములతోనూ, అస్త్రశస్త్రములతోనూ, కిరీటములతోనూ, కవచములతోనూ కూడిన యాదవ సైన్యము మహాసముద్రములాగా కనపడుతూ ఉంది. అపార సేనావాహినితో, అంతఃపుర కాంతలతో, పరిజనముతో కృష్ణుడు, ప్రయాణం సాగించాడు. ఆనర్తము, సౌవీరము, మరుదేశము, కురుక్షేత్రమును దాటి వెళుతున్నాడు. దారిలో అడవులను, పర్వతముల గుండా ప్రయాణిస్తున్నాడు. దృషద్వతి, సరస్వతి అనే నదులను దాటాడు. పాంచాల దేశము, మత్త దేశము దాటాడు. ఇంద్రప్రస్థపురమునకు చేరుకున్నాడు.

కృష్ణుడు ససైన్యంగా, సపరివార సమేతంగా ఇంద్రప్రస్థమునకు వస్తున్నాడనే వార్త ధర్మరాజుకు తెలిసింది. కృష్ణునికి స్వాగత సత్కారాలు చేయడానికి ధర్మరాజు తన పురోహితులతోనూ, బంధువులతోనూ ఇంద్రప్రస్థపురము బయట వేచి ఉన్నాడు.

కృష్ణుడు రాగానే ఆయనకు ఎదురు వెళ్లి ధర్మరాజు కృష్ణుని ప్రేమతో కౌగలించుకున్నాడు. చాలా రోజుల తరువాత కృష్ణుని చూడటంతో ధర్మరాజు కళ్ల నిండా ఆనంద భాష్పాలు నిండాయి. తరువాత భీమసేనుడు కృష్ణుని ప్రేమతో కౌగలించుకున్నాడు. తరువాత కృష్ణుడు అర్జునుని, నకుల సహదేవులను ప్రేమతో కౌగలించుకున్నాడు. నకుల సహదేవులు కృష్ణునికి భక్తితో నమస్కరించారు.

తరువాత కృష్ణుడు బ్రాహ్మణులకు వృద్ధులకు నమస్కరించాడు. కురు వంశము వారు, సృంజయ వంశము వారు, కేకయ వంశము వారు అయిన వృద్ధులకు నమస్కరించాడు. సూతులు, వందిమాగధులు కృష్ణుని కీర్తిని గానం చేశారు. కృష్ణుడు నడుస్తుంటే అతని ముందు గాయకులు పాడుతున్నారు, నర్తకులు నృత్యం చేస్తున్నారు. ఈ ప్రకారంగా కృష్ణుడు ఇంద్రప్రస్థపురంలోకి ప్రవేశించాడు.

కృష్ణుని రాకను పురస్కరించుకొని ఇంద్రప్రస్థ పురమును అత్యంత సుందరంగా అలంకరించారు. చిత్ర విచిత్ర ధ్వజములతోనూ, పతాకములతోనూ, తోరణములతోనూ, పూర్ణకుంభములతోనూ అలంకరించారు. ఇంద్రప్రస్థములో ఉన్న స్త్రీ పురుషులు నూతన వస్త్రములను ధరించి కృష్ణుని దర్శనము కొరకు ఉవ్విళ్ళూరుతున్నారు.

రాజ మార్గములలో పూల మాలలతో ఏనుగులు నిలబడి ఉన్నాయి. అన్ని గృహములను దీపములతో అలంకరించారు.

కృష్ణుడు వస్తున్నాడు అనే వార్త తెలియగానే పురస్థీలు అన్ని పనులు వదిలిపెట్టి మేడల మీదికి ఎక్కి కృష్ణుని వంక ఆతురతగా చూస్తున్నారు. ఆయనకు మనసులతోనే స్వాగతం పలికారు. కృష్ణుని రూపమును మనసులలో నిలుపుకొని ధ్యానించసాగారు. వారిలో వారు ఇలా అనుకుంటున్నారు.

“ఈ కృష్ణుడు తన చిరునవ్వుతో క్రీగంటి చూపులతో మనకు ఎంతటి ఆనందమును కలుగజేస్తున్నాడో చూడండి. ఇటువంటి దరహాసములను, క్రీగంటి చూపులను ప్రతిరోజూ అనుభవిస్తున్న ఆయన భార్యలు ఎంతటి అదృష్టవంతులో కదా! పూర్వజన్మలలో ఎన్ని పుణ్యకర్తలు చేసుకుంటే కానీ ఈ జన్మలో ఇంతటి అదృష్టం లభించదు.” అని అనుకుంటున్నారు. ఎవరి ఇళ్ల ముందుకు కృష్ణుడు వస్తే ఆ ఇళ్ల వాళ్లు కృష్ణునకు హారతులు ఇచ్చి నివేదనలు సమర్పిస్తున్నారు.

(ఈ రోజుల్లో కూడా దేవుడు ఊరేగింపుగా ఇంటి ముందుకు వచ్చినపుడు టెంకాయలు కొట్టి, హారతులు ఇవ్వడం ఆనవాయితీగా వస్తూ ఉంది.).

పురజనుల హారతులు అందుకుంటూ కృష్ణుడు రాజ మందిరములోకి అడుగుపెట్టాడు. కుంతీ దేవి, తన కోడలు ద్రౌపదితో కలిసి కృష్ణునికి ఎదురు వచ్చింది. తన మేనల్లుడైన కృష్ణుని వాత్సల్యముతో కౌగలించుకొని శిరస్సు మీద ముద్దుపెట్టుకుంది. కృష్ణుడు

తన మందిరమునకు వచ్చాడు అన్న ఆనందంతో ఒళ్లు మరిచిపోయిన ధర్మరాజు కృష్ణునికి అతిథి మర్యాదలు చేయాలి అన్న విషయం కూడా మరిచి పోయాడు. ఉబ్బితబ్బిబ్బ అవుతున్నాడు. కృష్ణుడు కుంతీదేవికి నమస్కరించాడు. ద్రౌపది, సుభద్ర తమ అన్నగారికి నమస్కరించారు. తరువాత అత్తగారైన కుంతీ దేవి అనుమతితో ద్రౌపది శ్రీకృష్ణుని భార్యలైన రుక్మిణి, సత్యభామ, భద్ర, జాంబవతి, కాళింది, మిత్రవింద, శైబ్య, నాగ్నజిత్తి మొదలగు కృష్ణుని భార్యలను సాదరంగా ఆహ్వానించి నూతన వస్త్రములు, లేపనములు, ఉపాహారములు, ఆసనములుఇచ్చి సత్కరించారు. ధర్మరాజు శ్రీకృష్ణునికి, అతని భార్యలకు, అతని పరివారమునకు, సైన్యాధికారులకు, సైన్యమునకు వారి వారి కి తగినట్లు భోజనము, వసతి సౌకర్యములు కలుగజేసాడు.

ఒక రోజు అర్జునుడు, శ్రీకృష్ణుడు వాహ్యౌకి పోయినప్పుడు అగ్ని దేవుడు వారికి దివ్యాస్త్రములను ఇచ్చి ఖాండవ వనమును దహించమని కోరాడు. ఆ సమయంలో ఖాండవ వనములో నుండి బయట పడిన మయుడు అనే దానవ శిల్పి, ధర్మరాజుకు కానుకగా ఒక అద్భుతమైన భవనమును నిర్మించి ఇచ్చాడు. తరువాత శ్రీకృష్ణుడు తన భార్యలతోనూ, అనుచరులతోనూ ఇంద్రప్రస్థములో కొన్నాళ్లు సుఖంగా గడిపాడు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు శ్రీకృష్ణుడు ఇంద్రప్రస్థ నగరమునకు రావడం గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము డెబ్బది ఒకటవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
డెబ్బది రెండవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! శ్రీకృష్ణుడు ఇంద్రప్రస్థములో విహరిస్తూ ఉండగా ఒక రోజు ధర్మరాజు సభలో సింహాసనము మీద కూర్చుని ఉన్నాడు. ఆ సభలో బ్రాహ్మణులు, మునులు, ప్రజలు కూర్చుని ఉన్నారు. శ్రీకృష్ణుడు ఒక ఉన్నతాసనము అలంకరించి ఉన్నాడు. ధర్మరాజు శ్రీకృష్ణుని చూచి ఇలా అన్నాడు.

“గోవిందా! నేను రాజసూయము అనే యాగాన్ని చేయవలెనని సంకల్పించాను. ఆ యాగములో లోక పాలకులను, దేవతలను, బ్రాహ్మణులను పూజించవలెనని కోరికగా ఉంది. నీ ఆధ్వర్యములో ఆ యాగమును పూర్తిచేయవలెనని నా కోరిక. ఓ దేవా! నిరంతరము నీ పాదపద్మములను సేవించేవారికి, ధ్యానించేవారికి, కీర్తించేవారికి, ఈ సంసార బంధముల నుండి విముక్తి లభిస్తుంది. ఎల్లప్పుడూ ఏవో కోరికలతో సతమతమయ్యే రాజులకు, చక్రవర్తులకు నీ పాద సేవ చేయడం సాధ్యం కాదు కదా! అందుకని ఈ రాజసూయ యాగానికి వచ్చే రాజులు, చక్రవర్తులు నిన్ను దర్శించుకొని, నీ పాదసేవ చేసుకొని తరిస్తారు. కురువంశపు రాజులు, సృంజయ వంశపు రాజులు, మొదలగు రాజులందరూ వచ్చి నీ సేవలో పునీతులవుతారు.

ఓ దేవా! నీకు రూపం అంటూ లేకపోయినా, లోక కల్యాణార్థము ఈ రూపం ధరించావు. నీవు సర్వాంతర్యామివి. నీకు నావాడు, పరాయివాడు అనే భేదము లేదు. అందరూ నీకు సమానమే.

నీవు ఎల్లప్పుడూ ఆత్మానందంలో తేలియాడుతుంటావు. నిన్ను సేవించే వారి పట్ల నీ అనుగ్రహాన్ని ప్రసరిస్తుంటావు. నిన్ను సేవించే వారికి, వారు నిన్ను సేవించే విధానాన్ని బట్టి వారికి తగిన ఫలములను ఇస్తుంటావు. ఈ విషయంలో ఎటువంటి సందేహము లేదు. కాబట్టి నా ప్రార్థన మన్నించి ఈ రాజసూయ యాగము నిర్విఘ్నముగా జరిపించవలెనని నా కోరిక.” అని అన్నాడు ధర్మరాజు.

ఆ మాటలను విన్న కృష్ణుడు ఇలా అన్నాడు. “ధర్మనందనా! నీ సంకల్పము మిక్కిలి ఉత్తమమైనది. నీ సంకల్పబలంతో అది నిర్విఘ్నంగా నెరవేరుతుంది. నీ కీర్తి మూడు లోకములయందు వ్యాపిస్తుంది. నీవు సంకల్పించిన రాజసూయ యాగము దేవతలకు, ఋషులకు, పితరులకు, నీ బంధువులమైన మాకు సకల భూతములకు వాంఛనీయమైనది.

రాజసూయ యాగము చేయబోయే ముందు నీవు దిగ్విజయ యాత్ర చెయ్యాలి. రాజులందరినీ గెలవాలి. ఈ భూమి అంతా నీ వశం కావాలి. కావలసిన యజ్ఞ సంభారములను సమకూర్చుకోవాలి. అప్పుడు రాజసూయ యాగము నిర్విఘ్నంగా నెరవేరుతుంది. ఈ పనులన్నీ నీకు సాధ్యమైనవే. ఈ విషయములలో నా సాయం నీకు పెద్దగా అవసరం ఉండదు. నీ తమ్ములు లోకపాలకుల అంశల నుండి పుట్టినవారు. వారు అజేయులు. నీవు ధర్మస్వరూపుడవు. జితేంద్రియుడవు. అందుకనే నన్ను కూడా నీ వశం చేసుకున్నావు. నా సాయం నీకు తప్పకుండా ఉంటుంది. రాజసూయ యాగము చేయవలెను అనే నీ సంకల్పమును కార్యరూపం దాల్చుగాక!” అని

పలికాడు కృష్ణుడు.

కృష్ణుని మాటలకు ఎంతో సంతోషించాడు ధర్మరాజు. తన తమ్ములైన భీమార్జున, నకుల, సహదేవులను దిగ్విజయ యాత్రకు నాలుగు దిక్కులకు వెళ్లమని ఆదేశించాడు. సృంజయుల సేనలతో సహదేవుని దక్షిణ దిక్కుకు, మత్స్యదేశ వీరులతో నకులుడు పడమటి దిక్కుకు, కేకయ వీరులతో అర్జునుడు ఉత్తరదిక్కుకు, మద్ర సేనలతో భీముడు తూర్పుదిక్కుకు విజయ యాత్ర సాగించాలని ఆదేశించాడు ధర్మరాజు. భీమార్జున, నకుల సహదేవులు తమ దిగ్విజయ యాత్రను నిర్విఘ్నంగా కొనసాగించారు. ఆయా రాజులను ఓడించి తెచ్చిన ధనమును, సంపదలను, ధర్మరాజుకు సమర్పించారు.

పాండవులు అందరు రాజులను ఓడించారు కానీ జరాసంధుని మాత్రం ఓడించలేక పోయారు. దాని గురించి ధర్మరాజు తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నాడు. అప్పుడు కృష్ణుడు తనకు ఉద్ధవుడు చెప్పిన మాటలను ధర్మరాజుకు చెప్పాడు. జరాసంధుని యుద్ధం చేసి ఓడించడం సాధ్యం కాదని, ఉపాయంతోనే జయించాలని చెప్పాడు కృష్ణుడు.

కృష్ణుని ఆలోచన ప్రకారము భీమార్జునులు, కృష్ణుడు బ్రాహ్మణ వేషములలో జరాసంధుని నివాస స్థానమైన గిరివ్రజ నగరానికి వెళ్లారు. జరాసంధుడు బ్రాహ్మణ వేషములలో ఉన్న భీమార్జునులు, కృష్ణుని సాదరంగా ఆహ్వానించాడు. అతిథి సత్కారాలు చేసాడు. వారు వచ్చిన పని గురించి అడిగాడు. అప్పుడు భీముడు ఇలా అన్నాడు.

“రాజా! మేము దూర దేశము నుండి వచ్చాము.

యాచకులుగా నీ వద్దకు వచ్చాము. మేము కోరినది మాకు ఇచ్చి మమ్ములను సంతోష పెట్టు. నీకు శుభం కలుగుతుంది. బ్రాహ్మణులు నీ వద్దకు వచ్చి ఏది అడిగినా లేదనకుండా ఇస్తావు అని కీర్తి గడించావు. నీవు ఈయతగనిది అంటూ నీ వద్ద ఏమీ లేదు. నీవు ఏమి అడిగినా ఈయగల సమర్థుడవు.

ఎవరైనా తమ వద్ద ఉన్న వాటిని ఈయగల సామర్థ్యము ఉండి కూడా, వాటిని ఈయకుండా దాచుకుంటే, అటువంటి వాడు నిందించతగినవాడు, శోచనీయుడు. ఇంతెందుకు హరిశ్చంద్రుడు, రంతి దేవుడు, శిబి చక్రవర్తి, బలి చక్రవర్తి, వ్యాధుని బాలిన పడ్డ కపోతము, అంతెందుకు పాలములో రాలిన ధాన్యము గింజలు ఏరుకొని కడుపునింపుకొనే బ్రాహ్మణుడు, తమ ప్రాణములను సైతం లెక్కచేయకుండా, తమ వద్ద ఉన్న సర్వస్వమును దానంగా ఇచ్చి అఖండమైన కీర్తి గడించారు. మాకు ఈయదగ్గవి అన్నీ నీ వద్ద ఉన్నపుడు, వాటిని దానంగా ఇవ్వడానికి నీవు సంకోచించనవసరంలేదు.” అని అన్నాడు భీముడు.

జరాసంధుడు ఈ ముగ్గురినీ పరీక్షగా చూస్తున్నాడు. “వీరి వాలకములు చూస్తుంటే వీరు బ్రాహ్మణులుగా కనిపించడం లేదు. గంభీరమైన వీరి కంఠధ్వని, వీరి శరీరము మీద ఉన్న అస్త్రశస్త్రములతో ఏర్పడ్డ గాయముల గుర్తులు చూస్తుంటే వీరు క్షత్రియుల మాదిరి కనిపిస్తున్నారు. పైగా ద్రౌపదీ స్వయంవరములో వీరిని చూచినట్టు గుర్తుకు వస్తూ ఉంది. సందేహము లేదు. వీరు నిజంగా క్షత్రియులే.

ఈ కపట బ్రాహ్మణుల వేషములు వేసుకొని నా వద్దకు వచ్చారు. ఏది ఏమైనా వీరు బ్రాహ్మణులుగా నా వద్దకు వచ్చి యాచించారు కాబట్టి నా ప్రాణాలైనా ఇచ్చి వీరు కోరిన కోరిక నెరవేరుస్తాను.

ఇంద్రుడికి తిరిగి స్వర్గాధిపత్యమును ఇప్పించడానికి విష్ణువు వామనుడు అనే బ్రాహ్మణుడుగా వచ్చి బలిని మూడు అడుగులు దానంగా తీసుకొన్నాడు. దానంగా ఇచ్చిన బలి అఖండ కీర్తిమంతుడయ్యాడు. ఆయన యశస్సు మూడులోకములు వ్యాపించింది. ఈనాటికీ ఆయనను అందరూ తలచుకుంటున్నారు. పైగా వామనుడు బ్రాహ్మణుడు కాదు, విష్ణువు అని తెలిసి కూడా, తన గురువైన శుక్రాచార్యుని మాటలు కూడా లెక్కచెయ్యకుండా. మూడు అడుగులు దానం ఇచ్చి బలి లోకారాధ్యుడయ్యాడు.

ఈ శరీరం శాశ్వతం కాదు. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు పడిపోవలసిందే. అశాశ్వతమైన ఈ శరీరం కొరకు బ్రాహ్మణులు అడిగింది లేదన్నాడనే అపకీర్తి మూటకట్టుకోలేను. బ్రాహ్మణులకోరిక తీర్చి అంతులేని కీర్తిని పొందని క్షత్రియుడు బతికినా చచ్చినట్టే. కాబట్టి వీరు ఎవరైనా నాకు అనవసరం. వీరు కోరిన కోరిక తీర్చడమే నా తక్షణ కర్తవ్యం.” అని అనుకున్నాడు జరాసంధుడు.

భీమార్జున, కృష్ణులను చూచి ఇలా అన్నాడు.
“ఓ బ్రాహ్మణోత్తములారా! మీకు ఏం కావాలో అడగండి. తప్పకుండా ఇస్తాను. తుదకు నా శిరస్సును ఖండించి ఇమ్మన్నా సరే సంతోషంగా ఇస్తాను.” అని అన్నాడు జరాసంధుడు.

(బ్రాహ్మణవేషంలో వచ్చిన ఇంద్రుడికి కవచ కుండలాలు ఇచ్చి దానికి ప్రతిగా ఆయన వద్ద నుండి శక్తి అనే ఆయుధమును గ్రహించిన కర్ణుడు గొప్పవాడా, బ్రాహ్మణుల కోరిక తీర్చడానికి, తన తలను కూడా నరికి ఇస్తానన్న జరాసంధుడు గొప్పవాడా! మీరే ఆలోచించండి.)

ఆ మాటలు విన్న శ్రీకృష్ణుడు జరాసంధునితో ఇలా అన్నాడు. “ఓ రాజా! మేము బ్రాహ్మణులకు కాము. క్షత్రియులము. నీతో యుద్ధం చేయాలనే కోరికతో నీ వద్దకు వచ్చాము. నీతో యుద్ధము తప్ప మాకు మరేదీ అక్కరలేదు. కాబట్టి మా తో ద్వంద్వ యుద్ధము చేసి మా కోరిక తీర్చు.

జరాసంధా! ఇంక దాపరికం ఎందుకు. వీరిద్దరూ కుంతీకుమారులు అయిన భీమార్జునులు, నేను నీ చిరకాల శత్రువు అయిన కృష్ణుడను.” అని తమను తాము ఎరుకపరచుకున్నాడు కృష్ణుడు. జరాసంధునికి విషయం అర్థం అయింది.

“మీకు నా తో ద్వంద్వ యుద్ధం చేయడమే మీ కోరిక అనుకుంటే ఆ కోరిక తీర్చడం నాకు సమ్మతమే. కృష్ణా! నాకు భయపడి నీవు మధురను వదిలి పారి పోయి సముద్రంలో దాక్కున్నావు. నీ వంటి పిరికివాడితో నేను యుద్ధం చేయను. అది నా పరాక్రమానికి అవమానము. ఈ అర్జునుడు కూడా ఏ మాత్రం బలం లేని వాడు. నా ముందు నిలువలేడు. ఈ భీముడే నాకు సరిసమానమయిన బలవంతుడు. ఈ భీమునితో ద్వంద్వ యుద్ధం చేయడానికి నాకు అభ్యంతరంలేదు.” అని అన్నాడు.

తరువాత జరాసంధుడు రెండు బలమైన గదలు తెప్పించాడు. భీముడికి ఒకటి ఇచ్చి తాను ఒకటి తీసుకున్నాడు. ఇద్దరూ నగరం బయట ఒక విశాలమైన ప్రదేశానికి వెళ్లారు. భీముడు, జరాసంధుడు గదాయుద్ధం చేయడం మొదలు పెట్టారు. గుండ్రంగా తిరుగుతూ అదును చూసి గదలతో మోదుకుంటున్నారు. రెండు మదించిన ఏనుగులు కొట్టుకున్నట్టు కొట్టుకుంటున్నారు. వారి గదలు ఒకదానితో ఒకటి కొట్టుకుంటుంటే కలిగే ధ్వని మారుమోగుతూ ఉంది. భుజముల మీద, నడుముమీద, చేతుల మీద, బలంగా మోదుకుంటున్నారు. వారి గదాఘాతములకు రెండు గదలు విరిగిపోయాయి.

గదలు విరిగిపోవడంతో వారిద్దరూ చేతులతో కొట్టుకోసాగారు. గదాయుద్ధము మల్లయుద్ధముగా మారింది. ఒకరి మీద ఒకరు పిడిగుద్దల వర్షము కురిపిస్తున్నారు. భీమ జరాసంధులు ఒకరికి ఒకరు తీసిపోకుండా యుద్ధం చేసుకుంటున్నారు. ఇద్దరూ సమానమైన బలం కలవారే.

ఆ ప్రకారంగా 27 రోజులు గడిచాయి. విజయం ఎవరిదీ తేలలేదు. 28వ రోజు ఉదయం భీముడు శ్రీకృష్ణుని వద్దకు వచ్చి “కృష్ణా! ఇంక నా వల్ల కాదు. ఈ జరాసంధుని నేను జయించలేను.” అని అన్నాడు. కృష్ణుడు ఆలోచించాడు.

“ఈ జరాసంధుడు అమిత బలవంతుడు. ద్వంద్వయుద్ధంలో ఇతనిని జయించడం కష్టం. ఇతని పుట్టుక విచిత్రంగా జరిగింది. రెండు నిలువుభాగములను కలపడం వలన ఇతడు పుట్టాడు. మరలా ఇతనిని అదే మాదిరి చీల్చి చంపవచ్చు.” అని అనుకొన్నాడు.

భీముడు జరాసంధునితో యుద్ధం చేస్తున్నప్పుడు కృష్ణుడు ఒక చెట్టు కొమ్మను చీల్చి అలా జరాసంధుని చీల్చమని సంకేతం ఇచ్చాడు. వెంటనే భీముడు జరాసంధుని నేలమీద పడవేసాడు. ఒక కాలును తన కాలుతో తొక్కిపెట్టి మరొక కాలుపట్టుకొని జరాసంధుని నిలువునా చీల్చాడు. జరాసంధుని శరీరము నిలువుగా చీలి పోయింది. పుట్టక ముందు ఎలా ఉన్నాడో ఇప్పుడు అలా ఉన్నాడు జరాసంధుడు. ఇప్పుడు రెండు ఖండములను అతకడానికి జర అనే రాక్షసి లేదు. అందుకని జరాసంధుడు ప్రాణాలు వదిలాడు.

ఆనందంతో అర్జునుడు భీముని కౌగలించుకున్నాడు. శ్రీకృష్ణుడు భీముని అభినందించాడు. శ్రీకృష్ణుడు, భీమార్జునులు గిరివ్రజ పురంలోకి ప్రవేశించారు. జరాసంధుని కుమారుడైన సహదేవుని రాజ్యాభిషిక్తుని చేసారు. జరాసంధుని చెరలో ఉన్న రాజుల నందరినీ బంధవిముక్తులను చేసాడు సహదేవుడు. ఆ ప్రకారంగా జరాసంధుని రాజ్యము కూడా ధర్మరాజుకు సామంత రాజ్యం అయింది.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు జరాసంధ వధ గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము డెబ్బది రెండవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
డెబ్బది మూడవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! జరాసంధుడు యుద్ధములలో జయించి బందీలుగా పట్టుకొని చెరసాలలో బంధించిన రాజులు ఇరవై వేల ఎనిమిది వందల మంది ఉన్నారు. వారందరికీ సరి అయిన ఆహారం లేక బక్కచిక్కిపోయి ఉన్నారు. జరాసంధుడు చావగానే ఆయన కుమారుడు సహదేవుడు వారి నందరినీ బంధవిముక్తులను చేసాడు.

వారంతా చెరసాలల నుండి బయటకు వచ్చి తమ విముక్తికి కారణమైన నీల మేఘ శ్యాముడు, పచ్చని పట్టుపీతాంబరము కట్టుకున్న వాడు, శ్రీవత్సము అనే మచ్చ కలవాడు, నాలుగు చేతులు కలవాడు, తామర పూరేకుల వంటి కళ్లుకలవాడు, ఎల్లప్పుడు చిరునవ్వు పెదాల మీద కలవాడు, చేతులలో శంఖము, చక్రము, గద, పద్మము కలవాడు, మణిమయకిరీటము ధరించినవాడు, మెడలో కౌస్తుభ మణిని ధరించిన వాడు, అయిన శ్రీకృష్ణపరమాత్మను దర్శించారు. వారంతా శ్రీకృష్ణుని పాదముల మీద పడి సాష్టాంగ నమస్కారం చేసారు.

తమ తమ మనసుల నిండా శ్రీకృష్ణుని దివ్యమంగళ విగ్రహమును నింపుకొని ఆరాధిస్తున్నారు. శ్రీకృష్ణుని దివ్య దర్శనము కాగానే, వారు అప్పటి దాకా చెరసాలలో పడ్డ కష్టములు అన్నీ మరిచిపోయారు. వారంతా ముక్తకంఠంతో శ్రీకృష్ణుని ఇలా స్తుతించారు.

“దేవ దేవా! పరమాత్మా! ఆర్తతాణపరాయణా! నీకు
నమస్కారము. మేము సందేశము పంపగానే వచ్చి మా అందరినీ
రక్షించావు. మమ్ములను బంధవిముక్తులను చేసావు. అలాగే మా
అందరినీ ఈ సంసారము అనే బంధనముల నుండి కూడా
విముక్తులను చెయ్యి. మేమంతా నీ శరణాగతులము.

ఓ దేవా! మమ్ములను బంధించిన జరాసంధుని మేము
నిందించడం లేదు. యుద్ధం చేయడం, బందీలుగా పట్టుకోవడం,
బంధించడం అన్నీ క్షత్రియధర్మాలే! ఆ క్షత్రియధర్మాలు కూడా నీ
అనుగ్రహం వల్లనే జరుగుతున్నాయి. రాజ్యాధికారము, అధికార
మదము, సంపదలతో కూడిన గర్వము ఈ రాజులను అంధులను
చేసాయి. వారి ఇష్టం వచ్చినట్టుఅడ్డు ఆపు లేకుండా వ్యవహరిస్తున్నారు.
ఈ రాజ్యములు, ఐశ్వర్యములు, సంపదలు శాశ్వతంగా ఉంటాయని
భావిస్తున్నారు. అజ్ఞానంలో పడి కొట్టుకుంటున్నారు. ఎండమావులను
జలాశయాలని భావించి నీటి కోసరం వాటి వెంట పరుగెడుతున్నారు.
వీరంతా నీ మాయలో పడి కొట్టుకుంటున్నారు.

మేము కూడా ఇందుకు తీసిపోము. మేము కూడా
రాజ్యాధికారముతో, దురభిమానంతో, ఐశ్వర్య మదముతో
ఇష్టంవచ్చినట్టు ప్రవర్తించిన వాళ్లమే. ఈ రాజ్యములు, సంపదలు
శాశ్వతములు కావనీ, మృత్యువు మా వెంట ఉందనీ తెలియని
అజ్ఞానులము. మూర్ఖులము. రాజ్యములను విస్తరింపచేయాలనే
కాంక్షతో, పరస్పర స్వర్థలతో, అసూయతో, ద్వేషంతో, పొరుగు రాజులతో

యుద్ధములు చేసి, లక్షల కొద్దీ సైన్యములను సంహరించాము. మా ప్రజలను అష్టకష్టముల పాలు చేసాము.

మేము మా కన్నా బలహీనులైన రాజులను జయించి వారి రాజ్యములను ఆక్రమించుకుంటే, ఈ జరాసంధుడు మమ్ములను జయించి, మా రాజ్యములను ఆక్రమించుకొని మమ్ములను బందీలుగా చేసాడు. చేసిన పాపములకు తగిన శిక్ష అనుభవించాము. రాజ్యములు, ఐశ్వర్యములు పోగానే ఈ విధంగా శోకిస్తున్నాము. ఇప్పుడు నీ పాదములను పట్టుకొని ప్రార్థిస్తున్నాము.

ఓ దేవా! ఈ శరీరం శాశ్వతము కాదు, దినదినము క్షీణిస్తూ ఉండేది అనే సత్యాన్ని తెలుసుకున్నాము. ఈ శరీరంతో అనుభవించే రాజ్య సుఖాలు, సిరిసంపదలు మాకు అక్కరలేదు. అవన్నీ ఎండమావుల వంటివి. వాటి వెంట పడి ప్రయోజనము లేదు. మాకు ఇహలోక సుఖాలే కాదు స్వర్గసుఖాలు కూడా అక్కరలేదు. మేము చేసిన పాపాలకు మేము ఇంకా ఎన్నో జన్మలు ఎత్తాలి. ఆ జన్మలలో కూడా మేము నీ పాదపద్మముల స్మరణను మరిచిపోకుండా, సదా నీ పాదములను సేవించే భాగ్యమును మాకు అనుగ్రహించు. ఓ దేవా! గోవిందా! పరమాత్మా! శ్రీహరీ! వాసుదేవా! శ్రీకృష్ణా! నీకు నమస్కారము.” అని ఆ రాజులందరూ శ్రీకృష్ణుని స్తుతించారు.

ఆ రాజుల స్తుతి వాక్యములు విన్న శ్రీకృష్ణుడు వారితో ఇలా అన్నాడు. “ మీకు జ్ఞానోదయం అయింది. మీరు కోరిన కోరికలు సిద్ధిస్తాయి. రాజ్యమదము, ధనగర్వము ఎంతటి వారినైనా అంధులుగా చేస్తాయి. కాని మీ సంకల్పము శుభప్రదము. మీరు నిజాలు చెప్పారు.

మీ అజ్ఞానాన్ని అవివేకాన్ని ఒప్పుకున్నారు. నేను కూడా మీ మాదిరి
ధనమదము చేతనూ, అధికార గర్వంతోనూ, రాజ్యాధికారంతోనూ కళు
మూసుకుపోయి, తమకు ఏ హద్దు లేదని ప్రవర్తించిన రాజులను
ఎంతో మందిని చూచాను.

పూర్వము కార్తవీర్యుడు, నహుషుడు, రావణుడు, నరకుడు
ఇంకా దేవతలు, దైత్యులు, మీ వంటి చక్రవర్తులు కూడా
రాజ్యాధికారముచేత కలిగిన మదంతో, ఐశ్వర్యము వలన కలిగిన
అహంకారంతో తమతమ రాజ్యముల నుండి, సంపదల నుండి
భ్రష్టులయ్యారు. మీరు మాత్రము ఈ శరీరము శాశ్వతము కాదు అని
తెలుసుకొని, నా యందే మీ మనసులు లగ్నం చేసారు. కాబట్టి మీరు
మీ మీ రాజ్యములకు వెళ్లండి. ధర్మంగా, అసూయా ద్వేషాలు లేకుండా
రాజ్యపాలన చేయండి. అందరూ సఖ్యంగా ఉండండి. ఒకరితో ఒకరు
యుద్ధములు చేసుకోవడం మానండి. శాంతికాములుగా మెలగండి.
ప్రజలను కన్నబిడ్డలవలె పాలించండి. ప్రజాక్షేమమే ముఖ్యంగా
భావించండి. మీ మనసులు మాత్రము ఎల్లప్పుడు పరమాత్మయందే
లగ్నం అయేట్లు చూడండి. అప్పుడు మీరు ఏ పాపమూ చేయరు.
చెయ్యలేరు.

సుఖదుఃఖములను సమానంగా చూడండి. దేని మీదా ఆసక్తి
చూపకండి. సుఖములు దుఃఖములు ఒకటి వెంట ఒకటి వస్తుంటాయి
పోతుంటాయి. వాటి గురించి ఆలోచించి దుఃఖించి ప్రయోజనము
లేదు. సుఖము రాగానే పొంగి పోవడం, దుఃఖము రాగానే కుంగి
పోవడం విజ్ఞుల లక్షణం కాదు. సుఖదుఃఖములను సమంగా చూచిన

వాడే జ్ఞాని. ఈ దేహం మీద ఎక్కువ ప్రేమాభిమానములను పెంచుకోకండి. ఈ దేహము ఎప్పటికైనా నశించి పోయేదే! ఆత్మ శాశ్వతము. దేహముతో అనుభవించే ఆనందం కన్నా, ఆత్మానందమే శాశ్వతము అని గ్రహించండి. మీ మనసులను పరమాత్మయందు లగ్నం చేయండి. ఈ ప్రకారంగా మీ జీవితములను గడిపితే, ఈ దేహములను విడిచిపెట్టిన మీకు ముక్తిలభిస్తుంది.” అని పలికాడు శ్రీకృష్ణుడు.

తరువాత చాలాకాలం నుండి స్నానపానములు లేక మట్టిగొట్టుకుపోయిన శరీరములతో ఉన్న రాజులకు అభ్యంగన స్నానం చేయించాడు. జరాసంధుని కుమారుడైన సహదేవునిచేత ఆ రాజులకు మంచి వస్త్రములు, ఆభరణములు, కిరీటములు ఇప్పించాడు. వారందరికీ వారి వారి రాజ్యములను తిరిగి ఇప్పించాడు. వారిని రాజులుగా అభిషేకింపజేసాడు. వారందరినీ చక్కగా అలంకరింపబడిన రథముల మీద వారి వారి రాజ్యములకు పంపించాడు. రాజులందరూ శ్రీకృష్ణుని తలచుకుంటూ, తమ తమ మనసుల నిండా కృష్ణ రూపమును నింపుకొని, తమ తమ రాజ్యములకు వెళ్లిపోయారు.

తాము వచ్చిన పని పూర్తి అయినందున, శ్రీకృష్ణుడు, భీమసేనుడు, అర్జునుడు ఇంద్రప్రస్థ నగరమునకు బయలు దేరారు. నగర పరిసరముల వద్దకు రాగానే వారు ముగ్గురూ తమ తమ శంఖములను పూరించారు. ఆ శంఖధ్వనులు వినగానే ధర్మరాజు శ్రీకృష్ణుడు, భీమార్జునులు విజయులై తిరిగి వస్తున్నారని తెలుసుకొని వారికి స్వాగత సత్కారముల ఏర్పాట్లు చేసాడు. వారికి స్వాగతం పలకడానికి ధర్మరాజు స్వయంగా వారికి ఎదురు వెళ్లాడు. ధర్మరాజును

చూడగానే శ్రీకృష్ణుడు, భీమార్జునులు ఆయనకు నమస్కరించారు.
తాము జరాసంధుని ఎలా వధించినదీ, రాజులను ఎలా బంధ
విముక్తులను చేసినదీ వివరించారు.

శ్రీకృష్ణుని సాయంతో తన తమ్ముల విజయం సాధించారన్న
విషయాలు విని ధర్మరాజు కనుల నుండి ఆనందభాష్టాలు జలజలా
రాలాయి. ఆయనకు నోట మాట రాలేదు. గొంతు బొంగురుపోయింది.
మనసంతా ఆనందంతో నిండి పోగా, ధర్మరాజు శ్రీకృష్ణునితో ఇలా
అన్నాడు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు జరాసంధ వధ
వృత్తాంతమును, బంటిలుగా ఉన్న రాజుల విముక్తిని వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము డెబ్బది మూడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

డెబ్బది నాలుగవ అధ్యాయము .

“పరీక్షిత్ మహారాజా! శ్రీకృష్ణుడు, భీమార్జునులు ధర్మరాజుతో
జరాసంధ వధ గురించి, ఆయన చేత బంధింపబడ్డ రాజుల విముక్తి
గురించి వివరించారు. వారి మాటలు విన్న ధర్మరాజు శ్రీకృష్ణునితో ఇలా
అన్నాడు.

“దేవా! నీ దయ వలన శత్రుసంహారము దిగ్విజయంగా పూర్తి అయింది. తదుపరి కార్యక్రమమును తెలిపితే మేమందరము నీ మాట శిరసావహిస్తాము. సనకాది గురువులు, లోకపాలకులు నీ ఆదేశము కోసం ఎదురు చూస్తుంటారు. అటువంటి నీవు మా ఎదుట నిలబడి మాకు ఆదేశములు ఇవ్వడం కన్నా మహాభాగ్యం ఏముంటుంది. నీవు పరమేశ్వరుడవు. కాని నేను నీ కన్నా వయసులో పెద్ద వాడిని కనుక నా ఆదేశమును నీవు అనుసరిస్తున్నావు. ఇంతకంటే ఆశ్చర్యం ఏముంటుంది.

దేవా! సూర్యుని తేజస్సు నిరంతరం వెలుగుతూ ఉంటుంది. కాని మనకు సూర్యుడు ఉదయించినట్టు, అస్తమించినట్టు కనపడుతూ ఉంటుంది. కాని అది వాస్తవము కాదు కదా! అలాగే నీ ప్రభావమునకు, నీ తేజస్సుకు వృద్ధి క్షయములు లేవు.

ఓ దేవా! అజ్ఞానులైన మానవులలో ఒకరు ఎక్కువ మరొకరు తక్కువ అనే భేదబుద్ధి ఉంటుంది. కానీ, నీ భక్తులలో మాత్రము నేను, నాది అనే భావన ఉండదు. వారికి అందరూ సమానమే. నీ ఆదేశానుసారము నేను రాజసూయ యాగమును మొదలుపెడతాను.” అని పలికాడు ధర్మరాజు.

శ్రీకృష్ణుడు చిరునవ్వు నవ్వి ఊరుకున్నాడు. ధర్మరాజు వెంటనే వేదవేదాంగములలో నిపుణులను పిలిపించాడు. వారిని ఋత్విక్కులుగా నియమించాడు. బ్రాహ్మణులను హోతలుగా నియమించాడు.

ఆ యజ్ఞమునకు వ్యాసుడు, భరద్వాజుడు, సుమంత్రుడు, గౌతముడు, అసితుడు, వశిష్ఠుడు, కణ్వుడు, చ్యవనుడు, మైత్రేయుడు, కవషుడు, త్రితుడు, విశ్వామిత్రుడు, వామదేవుడు, సుమతి, జైమిని, క్రతువు, పైలుడు, పరాశరుడు, గర్గుడు, వైశంపాయనుడు, అధర్వుడు, కశ్యపుడు, ధౌమ్నుడు, పరశురాముడు, ఆసురి, వీతిహిషాత్ముడు, మధుచ్ఛందసుడు, వీరసేనుడు, అకృతవర్ణుడు అనే మహాముషులు అతిధులుగా పిలువబడ్డారు.

రాజసూయ యాగానికి ధృతరాష్ట్రుడు, సుయోధనుడు, విదురుడు, భీష్మ, ద్రోణ, కృపాచార్య ప్రభృతులు వచ్చారు. బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రులలో అందరూ యాగము చూడటానికి వచ్చారు. నాలుగు దిక్కుల నుండి రాజులందరూ వచ్చారు. ధర్మరాజు బంగారు నాగలితో యజ్ఞభూమిని దున్నాడు. యజ్ఞబీక్ష తీసుకున్నాడు.

యాగములో ఉపయోగింపబడిన అన్ని పాత్రలు బంగారంతో తయారు చేయబడ్డాయి. ఆ యాగమునకు దేవతలు, గంధర్వులు, లోకపాలకులు, విద్యాధరులు, నాగులు, మునులు, యక్షులు, రాక్షసులు, ఖగములు, కిన్నరులు, కింపురుషులు, చారణులు, ధర్మరాజునుండి ఆహ్వానము అందుకున్న రాజులు, వారి భార్యలు, రాజసూయ యాగమునకు వచ్చారు. ఋత్విక్కులు వేదోక్తంగా ధర్మరాజు చేత యజ్ఞచేయించారు. ధర్మరాజు ఋత్విక్కులను, యాజకులను హిహితలను యధావిధిగా పూజించాడు.

రాజసూయ యాగములో ఆఖరు ఘట్టము అగ్రపూజ.
అగ్రపూజకు ఎవరు అర్హులు అనే విషయం మీద చర్చ జరిగింది.
అగ్రపూజకు ఎవరు అర్హులు అనే విషయం ఎవరూ
నిర్ణయించలేకపోయారు. ఆ సందర్భంలో సహదేవుడు ఇలా పలికాడు.

“సభాసదులారా! ఈ సభలో ఉన్న వారందరిలో పూజనీయుడు
శ్రీకృష్ణుడు మాత్రమే. ఆయనే అగ్రపూజకు యోగ్యుడు. ఆయన సాక్షాత్తు
పరమాత్మ స్వరూపము. ఈ విశ్వానికి అధిపతి. ఈ యజ్ఞములు,
యాగములు, హోమములు, మంత్రములు అన్నీ ఆయనను
ఉద్దేశించి చేయబడుతున్నాయి.

ఆయన తన మాయాశక్తిచేత సృష్టి,స్థితి,లయ కార్యములను
నిర్వహిస్తున్నాడు. ఈ జగత్తులో ఉన్న చరాచర జీవులు ఆయన
అనుగ్రహము చేతనే తమ తమ కర్మలకు తగిన ఫలములను
పొందుతున్నారు. ఈ లోకంలో దాన,ధర్మములు చేసే వారు,
సర్వభూతములలో తానై ఉన్న వాడు, భేదబుద్ధిలేని వాడు,
శాంతస్వరూపుడు, అయిన శ్రీకృష్ణుని పరంగా ఆ దానధర్మములు చేస్తే
దానికి తగిన ఫలం లభిస్తుంది. ఈ కారణం చేత శ్రీకృష్ణునికి అగ్రపూజ
చేయడమే ఉత్తమము అని నా అభిప్రాయము. శ్రీకృష్ణుని పూజిస్తే
లోకములో అందరినీ పూజించినట్లే అవుతుంది.” అని సహదేవుడు తన
అభిప్రాయాన్ని తెలియజేశాడు.

సభలో ఉన్న వారంతా సహదేవుని మాటలకు తమ హర్షం
వ్యక్తం చేసారు. ధర్మరాజు కూడా శ్రీకృష్ణునికే అగ్రపూజ చెయ్యాలని
నిర్ణయించాడు. దానికి తగిన ఏర్పాట్లు చేసాడు. ద్రౌపది బంగారు

కలశంతో నీళ్లు పోస్తూ ఉండగా, ధర్మరాజు, తన నలుగురు తమ్ములు శ్రీకృష్ణుని పాదములను కడిగారు. ఆ నీటిని తమ తలల మీద చల్లుకున్నారు. శ్రీకృష్ణునికి పీతాంబరములు, అమూల్యములు అయిన ఆభరణములు ఇచ్చి సత్కరించారు. సర్వమంగళాకారుడైన శ్రీకృష్ణుని దివ్యమంగళ విగ్రహాన్ని చూస్తూ ఆనంద భాష్టాలు రాల్చారు. సభలో ఉన్న వారంతా వయోభేదం లేకుండా లేచి నిలబడి శ్రీకృష్ణునికి తమ నమస్కారాలు తెలియజేశారు. ఆయన మీద పూలవాన కురిసింది.

ఇదంతా చూస్తున్న శిశుపాలుడికి ఒంటినిండా కారం పూసినట్టయింది. తన ఆసనము నుండి లేచి నిలబడ్డాడు. శ్రీకృష్ణునికి జరుగుతున్న అగ్రపూజను ఆక్షేపిస్తూ ఇలా అన్నాడు.

“మీ కందరికీ తెలుసు. వేదములలో కాలము అన్నింటికన్నా బలమైనది అని చెప్పబడింది. కాల ప్రభావం కాకపోతే బాలుడైన సహదేవుని మాటలకు వృద్ధులైన ఈ సభాసదులు తలలు ఊపడం ఏమిటి? వీరందరికీ మతి చలించినట్టు కనపడుతూ ఉంది. సహదేవుని మాటలకు ఎలాంటి విలువ లేదు. విలువ ఇవ్వ నవసరం లేదు. ఈ గోపాలుడు యాదవ కులంలో చెడబుట్టాడు. అటు వంటి వాడికి అగ్రపూజ ఎలా చేస్తారు?

ఈ సభలో ఋషులు, మునులు, వీరులు, మేధావులు, తత్వవేత్తలు, ఎటువంటి పాపం చెయ్యని వారు, లోకపాలకులచేత పూజింపబడేవారు, ధార్మికులు ఎంతో మంది ఉన్నారు. వారినందరినీ కాదని, దేవతలకు చెందవలసిన పురోడాశము కాకికి పెట్టినట్టు, ఈ

యాదవునికి అగ్రపూజచేయడం పరమ శోచనీయము. వీడికి వర్ణాశ్రమ ధర్మములు లేవు. ధర్మం తెలియదు. గుణహీనుడు, స్వేచ్ఛాజీవి. ఉచ్చనీచాలు తెలియని ఇతడు అగ్రపూజకు ఎలా అర్హుడు? యాదవ వంశమునకు మూల పురుషుడు అయిన యదువు యయాతి కుమారుడు. యయాతి యదువును దారుణంగా శపించాడు. యాదవులను సంఘంనుండి బహిష్కరించారు. యాదవులు ఎల్లప్పుడు మధ్యం మత్తులో ఉంటారు. అటువంటి వంశంలో పుట్టినవాడు అగ్రపూజకు ఎలా అర్హుడు అవుతాడు? ఈ యాదవులు అందరూ దొంగలు. అందుకే రాజులకు భయపడి పారిపోయి సముద్రంలో దాక్కున్నారు. సముద్రంలో నగరం నిర్మించుకొని సమాజానికి దూరంగా ఉన్నారు. .”

శిశు పాలుని నిందా వాక్ ప్రవాహం అలా సాగుతూనే ఉంది. తనను ఎంత నిందించినా కృష్ణుడు చిరునవ్వుతో వింటున్నాడు. ఒక్కమాట కూడా అనలేదు. కాని సభలో ఉన్న వారు మాత్రము ఊరుకోలేదు. కృష్ణుని ఉద్దేశించి శిశుపాలుడు మాట్లాడుతున్న నిందావాక్యములను వినలేక చెవులు మూసుకున్నారు. కొందరైతే సభను విడిచి వెళ్లిపోయారు.

పాండవుల కుమారులకు, మత్స్యకేకయ, సృంజయ వీరులకు పట్టరాని కోపం వచ్చింది. కత్తులు దూసి శిశుపాలుని చంపడానికి ఆయన మీదికి దూకారు. శిశుపాలుడు కూడా కృష్ణునికి అండగా నిలబడ్డ రాజులను తీవ్రంగా దూషిస్తూ తన ఖడ్గము దూసి వారికి ఎదురునిలిచాడు.

ఇప్పుడు కృష్ణుడు లేచి నిలబడ్డాడు. ఒకరి మీదికి ఒకరు కత్తులు దూసుకోవడం చూచాడు. అందరినీ వారించాడు. తన చేతిలోని చక్రాయుధమును శిశుపాలుని మీదికి విసిరాడు. ఆ చక్రాయుధము శిశుపాలుని కంఠమును ఖండించింది. శిశుపాలుని దేహము తల నుండి వేరయి కిందపడింది.

సభలోహాహాకారాలు చెలరేగాయి. చేసిన పాపాలకు తగిన శిక్ష అనుభవించాడు అని అందరూ అనుకున్నారు. కొంతమంది భయంలో పరుగులు తీసారు. ఇంతలో ఒక అద్భుతము జరిగింది. శిశుపాలుని దేహమునుండి ఒక జ్యోతి బయటకు వచ్చింది. ఆ జ్యోతి శ్రీకృష్ణుని దేహంలో ప్రవేశించి, ఆయనలో ఐక్యం అయింది.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! మునుల చేత శపించబడ్డ జయవిజయులకు ఇది మూడవ జన్మ. అందులో శిశుపాలుడు ఇప్పుడు మరణించి విష్ణుసాయుజ్యము పొందాడు. ఇంక దంతవక్త్రుడు మిగిలి ఉన్నాడు. ఇందులో మరొక విశేషము కూడాఉంది. శిశుపాలుడు శ్రీకృష్ణుని మీద వైరంతో తన అవసాన దశలో ఆయననే తలచుకున్నాడు. మనసంతా అయననే నింపుకొని ఆయనను నిందించాడు. ఆ కారణం చేత శిశుపాలునిలోని జీవుడు పరమాత్మలో ఐక్యం అయ్యాడు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! నీకు జయవిజయుల వృత్తాంతమును ఇదివరకే వివరించాను. రాజసూయ యాగములో అగ్రపూజ ఆ విధంగా ముగిసింది. ధర్మరాజు ఋత్విక్కులకు, బ్రాహ్మణులకు దక్షిణలు

విరివిగా ఇచ్చాడు. యాగమునకు వచ్చిన రాజులందరినీ ఘనంగా సత్కరించాడు. యాగ చీక్ష విడిచిపెట్టిన తరువాత చేయవలసిన కర్తవ్యాలను అన్నింటినీ యధావిధిగా నిర్వహించాడు. రాజసూయ యాగము తరువాత ధర్మరాజు అవబృధ స్నానము చేసి యజ్ఞము పరిసమాప్తి చేసాడు. ఆ విధంగా రాజసూయ యాగము విజయవంతంగా ముగిసింది.

శ్రీకృష్ణుడు పాండవుల కోరిక మీద కొన్ని రోజులు ఇంద్రప్రస్థములో ఉన్నాడు. తరువాత ధర్మరాజు అనుమతి తీసుకొని, సకుటుంబ, సపరివారసమేతంగా ద్వారకకు వెళ్లిపోయాడు. యాగమునకు వచ్చిన రాజులందరూ రాజసూయ యాగ విశేషములను చెప్పుకుంటూ, ధర్మరాజు ఔదార్యమును కీర్తిస్తూ తమ తమ దేశములకు వెళ్లిపోయారు. కాని ఒక్కడు మాత్రము ధర్మరాజు యొక్క వైభవము, సిరిసంపదలు, రాజులు ఇచ్చిన కానుకలు చూచి ధర్మరాజు మీద ద్వేషంతో రగిలిపోతున్నాడు. అతడే ధృతరాష్ట్రుని పెద్దకుమారుడు సుయోధనుడు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు రాజసూయ యాగ విశేషములను వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము డెబ్బదినాలుగవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
డెబ్బది ఐదవ అధ్యాయము.

పరీక్షిత్ మహారాజు శుక మహర్షితో ఇలా అన్నాడు.

“ఓ శుకయోగీంద్రా! రాజసూయ యాగమునకు వచ్చిన వారంతా ఎంతో తృప్తితో, సంతోషంతో వారి వారి స్వస్థలములకు వెళ్లిపోయారు ఒక్క సుయోధనుడు తప్ప. సుయోధనుడు అసూయతో ద్వేషంతో రగిలిపోయాడు అని చెప్పారు కదా! అలా ఎందుకు జరిగింది. సుయోధనునిలో ప్రజ్వలిల్లిన అసూయాద్వేషాలకు కారణం ఏమిటి?” అని అడిగాడు. దానికి శుక యోగీంద్రులు ఈ విధంగా సమాధానం చెప్పాడు.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! నీ పితామహుడు అయిన ధర్మరాజు రాజసూయ యాగం చేసాడని చెప్పాను కదా! ఆ యజ్ఞములో తన బంధువులకు, మిత్రులకు ఒక్కొక్కరికి ఒక్కో పని అప్పచెప్పాడు ధర్మరాజు. భీముడు వంటశాలకు అధ్యక్షుడి గానూ, సుయోధనుడు కోశాగారమునకు అధ్యక్షుడి గానూ, సహదేవుడు యాగమునకు వచ్చిన వారిని సాదరంగా ఆహ్వానించి వారికి తగు ఏర్పాట్లు చేయడానికి గానూ, నకులుడు యాగమునకు కావలసిన వస్తువులు సమకూర్చడానికి గానూ, అర్జునుడు వచ్చిన ఋషులకు, మునులకు తగు సదుపాయములు కల్పించి వారికి సేవచేయడానికి గానూ, శ్రీకృష్ణుడు వచ్చిన వారందరికీ అర్ఘ్యము, పాద్యము ఇవ్వడానికి గానూ,

ద్రౌపది వచ్చిన వారందరికీ తగు విధంగా ఆహార పదార్థములను
వడ్డించడానికి గానూ, కర్ణుడు వచ్చిన వారందరికీ కానుకలు
ఇవ్వడానికి గానూ, యుయుధానుడు, వికర్ణుడు, హేర్దిక్కుడు,
విదురుడు, భూరిశ్రవసుడు, బాహ్లికుడు, ఇంకా ఇతర మిత్ర రాజులు
వివిధ కార్యములు నిర్వహించడానికి నియమితులయ్యారు.

అగ్రపూజ సమయంతో కృష్ణుని చేతిలో శిశుపాలుడు
హతుడయ్యాడు. తరువాత ఋత్విక్కులు, సదస్యులు, శాస్త్రజ్ఞులు,
బంధువులు అందరినీ ధర్మరాజు తగు లీతిగా కానుకలు, దక్షిణలు ఇచ్చి
సత్కరించాడు. తరువాత అందరూ గంగలో అవబృథస్నానాలు చేసే
కార్యక్రమం అత్యంత వైభవోపేతంగా సాగింది. మృదంగములు,
శంఖములు, దుంధుభులు మోగుతున్నాయి. నాట్యకత్తెలు, గాయకులు
ఆడుతున్నారు పాడుతున్నారు.

రాజులందరూ అమూల్యములైన ఆభరణములను
అలంకరించుకొని ఏనుగుల మీద, గుర్రముల మీదా, రథముల మీదా
వెళుతున్నారు. ముందు ధర్మరాజు వెళుతుండగా ఆయన వెంట యదు,
సృంజయ, కాంభోజ, కేకయ, కురు, కోసల వంశీయులైన రాజులు
నడుస్తున్నారు. రాజుల భార్యలు, అంతఃపుర స్త్రీలు, రథములను ఎక్కి,
అంగరక్షకులు వెంటరాగా, అవబృథ స్నానానికి బయలు దేరారు. వారి
వెంట సైన్యం నడుస్తూ ఉంది. వారి ముందు సదస్యులు, ఋత్విక్కులు
వేదపఠనం చేస్తూ నడుస్తున్నారు. వీరే కాకుండా చక్కగా
అలంకరించుకున్న పురజనులు, స్త్రీపురుషులు కూడా వారి వెంట
నడుస్తున్నారు.

అందరూ చందనము మొదలగు లేపనములు ఒంటికి
పూసుకొని స్నానాలు చేసారు. ఒకరి మీద ఒకరు నీటిని చిమ్ముకుంటూ
ఆనందించారు. పాండవులు అందరూ తమ తమ బంధుమిత్రులతో
స్నానాలు చేసారు.

ధర్మరాజు, ద్రౌపది స్నానం చేయడానికి నిలబడ్డారు.
ఋత్విక్కులు వారి చేత పత్నీసంయాజము చేయించి, ఇద్దరినీ
గంగలో స్నానం చేయించారు. ఆ సమయంలో దుందుభులు,
శంఖములు మోగాయి. ధర్మరాజు ద్రౌపది స్నానం చేయగానే వారి
బంధువులు అందరూ స్నానాలు చేసారు. తరువాత ధర్మరాజు పట్టు
వస్త్రములను ధరించి, ఋత్విక్కులకు, బ్రాహ్మణులకు, సదస్యులకు
విరివిగా దక్షిణలు ఇచ్చి వారిని పూజించాడు. తరువాత
బంధుమిత్రులకు, ఆపులకు ఎన్నోకానుకలు ఇచ్చాడు. ధర్మరాజు ఇచ్చిన
విలువైన వస్త్రములను, ఆభరణములను ధరించి వారు మరింత
శోభించారు. తరువాత అందరూ వారి వారి స్వస్థలములకు
వెళ్లిపోయారు.

రాజసూయ యాగమునకు వచ్చిన వారంతా ధర్మరాజు
యాగము చేసిన తీరు, ధర్మరాజు వైభవమును వేనోళ్ల
ప్రశంసించుకుంటూ వెళుతున్నారు. ధర్మరాజు కూడా తన
తమ్ముళ్లతోనూ, కృష్ణునితోనూ, ఆపులతోనూ ఇంద్రప్రస్థము
చేరుకున్నాడు. శ్రీకృష్ణుడు వెంట వచ్చిన సాంబుడు మొదలగు వారు
ద్వారకకు వెళ్లిపోయారు. శ్రీకృష్ణుడు మాత్రము కొంత కాలము
పాండవుల దగ్గర ఉన్నాడు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఆ ప్రకారంగా ధర్మరాజు రాజసూయ
యాగమును నిర్విఘ్నంగా నెరవేర్చి తన చిరకాల కోరికను
తీర్చుకున్నాడు. కాని వారి వెంట ఉన్న సుయోధనుడు ధర్మరాజు
సంపదలను, వైభవమును, ఐశ్వర్యమును చూచి అసూయతో
రగిలిపోతున్నాడు. పైకి మాత్రము నవ్వుతున్నాడు.

ఒక నాడు ధర్మరాజు తన తమ్ములు వెంటరాగా, మయుడు
నిర్మించిన మయసభ అనే చిత్రవిచిత్ర సభనకు వెళ్లాడు. ఆ
మయసభలో ధర్మరాజు సింహాసనము మీద కూర్చుని అష్టదిక్పాలకుల
మధ్య ఇంద్రుని మాదిరి శోభిల్లాడు. ఆ సభలో శ్రీకృష్ణుడు కూడా
కూర్చుని ఉన్నాడు. ఆ సమయంలో సుయోధనుడు చేతిలో ఖడ్గం
ధరించి, ఆ సభలోకి ప్రవేశించాడు.

ఆ మయసభలో నడుస్తూ ఉండగా ఒక చోట నీరు ఉన్నట్టు
కనపడింది. సుయోధనుడు తన వస్త్రములు పైకెత్తి పట్టుకొని
నడిచాడు కానీ అక్కడ నీటి జాడ లేదు. మరొక చోట సమతలంగా
ఉంది. అక్కడభీమాగా నడుస్తూ అక్కడే కనపడకుండా ఉన్న
జలాశయములో పడిపోయాడు. అది చూచి ముందు కృష్ణుడు గట్టిగా
నవ్వాడు. ఆయనను చూచి భీముడు, పరిచారికలు, ఇతర రాజులు
పక్కున నవ్వారు. ధర్మరాజు వారిని వారించాడు. సుయోధనుడు
సిగ్గుతో చితికిపోయాడు. తల వంచుకొని నిలబడ్డాడు. కోపంతో
బుసలు కొడుతున్నాడు. ఏమీ మాట్లాడకుండా అక్కడే నుండి
వెళ్లిపోయాడు. తరువాత హస్తినాపురమునకు వెళ్లిపోయాడు.

ఈ పరిణామము చూచి ధర్మరాజు ఎంతో చింతించాడు.
కాని శ్రీకృష్ణుడు ఆనందించాడు. కురుక్షేత్ర మహా సంగ్రామానికి
ఒక్కనవ్వుతో బీజం వేసిన కృష్ణుడు, చిరునవ్వుతో మౌనంగా ఉన్నాడు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఇంతకూ ఏం జరిగిందంటే, శ్రీకృష్ణుడు
తన మాయతో సుయోధనుడికి నీళ్లు ఉన్నచోట లేనట్టు, నీళ్లు లేని
చోట ఉన్నట్టు భ్రాంతి కల్పించాడు. సుయోధనుడు నీటిలో పడి
పోయాడు. శ్రీకృష్ణుడు ముందు తాను హేళనగా నవ్వాడు. కృష్ణుని
చూచి అందరూ నవ్వారు. సుయోధనుడు పరాభవాగ్నితో
రగిలిపోయాడు. అతనిలో అంకురించిన పరాభవాగ్ని తీవ్రంగా ప్రజ్వలిల్లి
మాయాద్భుతమునకు, కురుక్షేత్ర మహా సంగ్రామమునకు
దారితీసింది. తద్వారా భూభారము తగ్గించడానికి కృష్ణుడు బీజం
వేసినట్టయింది.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు
సుయోధనుని పరాభవ వృత్తాంతమును వివరించాడు.
(దుర్యోధనుడు నీటిలో పడ్డప్పుడు ద్రౌపది నవ్వుడం, దుర్యోధనుడు
పాంచాలీ! పంచభర్తృకా అనిపెద్దగా సినిమాలలో మాదిరి అరవడం
అన్నీ కట్టుకథలే కామాల్సు!)

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము డెబ్బది ఐదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
డెబ్బది ఆరవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! రుక్మిణీ కల్యాణము సందర్భంలో సాళ్వుడు, శిశుపాలుడు, జరాసంధుడు మొదలగు రాజులు యాదవుల చేతిలో ఓడిపోయారు అని చెప్పాను కదా! అప్పుడు సాళ్వుడు అనే శిశుపాలుని మిత్రుడు, “నేను ఈ భూమి మీద యాదవులు అనే వాడు లేకుండా చేస్తాను. ఇదే నా ప్రతిజ్ఞ” అని ఘోరమైన ప్రతిజ్ఞ చేసాడు. అప్పటి నుండి సాళ్వుడు ప్రతిరోజూ ఒక పిడికెడు దుమ్మును ఆహారంగా తీసుకుంటూ శివుని గురించి తపస్సుచేసాడు.

ఇప్పుడు శివుడు సందిగ్ధంలో పడ్డాడు. సాధారణంగా శివుడు ఎవరైనా తనను గురించి తపస్సు చేస్తే వెంటనే అక్కడకు వచ్చి వారికి వరాలు ఇస్తుంటాడు. కాని ఇప్పుడు సాళ్వుడు, యాదవులు, శ్రీకృష్ణుడు వీరికి అపకారం తలపెట్టడానికి తపస్సు చేస్తున్నాడు. తన శక్తి విష్ణుశక్తి ముందు నిలువదు. అందుకని సాళ్వుడికి వరాలు ఇవ్వడానికి శివుడు సందేహించాడు. కాని సాళ్వుడు తన పట్టు విడవకుండా తపస్సు చేస్తున్నాడు. ఇంక శివుడికి వరాలు ఇవ్వక తప్పలేదు.

సాళ్వుడి ముందు శివుడు ప్రత్యంక్షం అయి ఏం వరం కావాలో కోరుకో అన్నాడు. “ఓ దేవా! దేవతలు, అసురులు, నాగులు, మనుష్యులు, గంధర్వులు, రాక్షసులు మొదలగు వారి చేత నాశనం కాని వాహనము ఒకటి నాకు ప్రసాదించండి.” అని అడిగాడు. అమృత్యు అనుకొన్నాడు శివుడు. సాళ్వునికి వెంటనే ఆ వరం

ఇచ్చాడు. సౌభరము అనే ఒక పెద్ద విమానమును లోహముతో నిర్మించి ఇచ్చాడు. సాళ్వుడు సంతోషించాడు. ఆ విమానము ఎక్కి తన నగరము వెళ్లిపోయాడు.

తరువాత సాళ్వుడు యుద్ధ సన్నాహాలు చేసాడు. తన సేనలతో ద్వారకానగరమును ముట్టడించాడు. నగరము వెలుపల ఉన్న భవనములను, ఉద్యానవనములను, ద్వారములను, అన్నింటినీ నాశనం చేయసాగాడు. తన విమానము ఎక్కి ఆ విమానము నుండి ద్వారకా నగరము మీద రాళ్లు, బండలు, చెట్లు, పాములు వర్షంగా కురిపించాడు.

ద్వారకా నగరము అంతా భయంతో వణికిపోయింది. ఆ సమయంలో శ్రీకృష్ణుని కుమారుడు ప్రద్యుమ్నుడు నగర రక్షకుడుగా ఉన్నాడు. ప్రద్యుమ్నుడు తన సేనలతో సాళ్వుని ఎదుర్కొన్నాడు. ప్రద్యుమ్నుడికి సాయంగా సాత్యకి, చారుదేష్ణుడు, సాంబుడు, అక్రూరుడు, హోర్దిక్కుడు, భానువిందుడు, గదుడు, శుకుడు, సారణుడు, మొదలగు యాదవ వీరులు సాళ్వునితో యుద్ధం చేస్తున్నారు.

యాదవులకు, సాళ్వుని సేనలకు ఘోర యుద్ధం జరిగింది. ప్రద్యుమ్నుడు రతీ దేవి వద్ద నేర్చుకున్న మాయా విద్య చేత, సాళ్వుని మాయలను అన్నింటినీ ఛేదించాడు. సాళ్వుని సేనలను యాదవ వీరులు తమ అస్త్ర శస్త్రములతో చించి చెండాడుతున్నారు. ప్రద్యుమ్నుడు నూరు బాణములతో సాళ్వుని కొట్టాడు. ఒక్కో బాణంతో ఒక్కో సైనికుడు చస్తున్నాడు. సేనానాయకుడిని చంపడానికి పది బాణాలు

కేటాయించాడు. ఒక్కో రథాన్ని మూడేసి బాణములతో విరగ
గొడుతున్నాడు. ఈ ప్రకారంగా ప్రద్యుమ్నుడు సాళ్వుని సేనలను
మట్టికరిపిస్తున్నాడు. ఒక లెక్క ప్రకారం, పద్ధతిగా యుద్ధం చేస్తున్నా
ప్రద్యుమ్నుని చూచి అంతా ఆశ్చర్యపోతున్నారు. సాళ్వుని సేనానాయకులు
కూడా ప్రద్యుమ్నుని యుద్ధలీతులను మెచ్చుకుంటున్నారు.

ఇది చూచి సాళ్వుడు సహించలేకపోయాడు. సౌభర
విమానమును ఎక్కి మాయం అయ్యాడు. తన మాయలను
ప్రదర్శించసాగాడు. ఆ విమానము ఒక్కోసారి వెయ్యివిమానములుగా
కనపడుతూ ఉంది. అంతలోనే మాయం అవుతూ ఉంది. మరలా
కనపడుతూ ఉంది. ఆ విమానం ఎప్పుడు ఎక్కడ ఉంటుందో తెలియక
తికమకపడుతున్నారు యాదవ వీరులు. ఆ సౌరభము ఒకసారి భూమి
మీద ఉంటుంది. అంతలోనే ఆకాశంలోకి ఎగిరిపోతుంది. మరుక్షణంలో
ఒక కొండమీద ఉంటుంది. అంతలోనే జలంలో విహరిస్తూ ఉంటుంది.
ఉన్నచోట ఉండకుండా ఆ సౌరభము మాయాయుద్ధం చేస్తూ ఉంది.

సౌరభము కనిపించినప్పుడు వెంటనే దాని మీద శరవర్షము
కురిపిస్తున్నారు యాదవులు. సౌరభము కంటే వేగంగా బాణములు
వేస్తున్నారు. యాదవులు సాళ్వునితో తాడో పేడో తేల్చుకోవాలని
అనుకున్నారు. గెలిస్తే విజయం లేకపోతే వీర స్వర్గం అనే నిశ్చయంతో
తెగించి యుద్ధం చేస్తున్నారు.

యాదవ వీరుల దెబ్బకు సాళ్వుని సేనలు తట్టుకోలేక
పోతున్నాయి. సాళ్వునికి దిక్కుతోచడం లేదు. ద్యుమానుడు అనే వాడు
సాళ్వుని మంత్రి, మహా బలశాలి. వాడిని ప్రద్యుమ్నుడు తుక్కు కింద

కొట్టాడు. వాడు పారి పోయాడు. కాని పొరుషంతో తిరిగి వచ్చాడు. ఈ సారి ఇనుముతో చేసిన పెద్ద గదను తీసుకొని ప్రద్యుమ్నుని గుండెల మీద మోదాడు. పెద్దగా అరిచాడు. ఆ దెబ్బకు ప్రద్యుమ్నుడు తూలి పడ్డాడు. ఇది గ్రహించిన సారథి ప్రద్యుమ్నుని రథమును పక్కకు తీసుకొని వెళ్లాడు.

అంతలోనే ప్రద్యుమ్నుడు తేరుకున్నాడు. తన సారథితో ఇలా అన్నాడు. “సారథీ! నా రథమును యుద్ధరంగము నుండి ఎందుకు మళ్లించావు. పిరికివాడివలె పారి పోవడం వీరుల లక్షణం కాదు. సారథి కారణంగా పారి పోయిన వీరుడను నేనే అనుకుంటాను. యుద్ధము నుండి పారి పోయిన పాపము నన్ను చుట్టుకుంటుంది. ఎందు కంటే యాదవ వంశంలో పుట్టిన వీరుడు ఎవరూ ఇప్పటి దాకా యుద్ధ రంగము నుండి పిరికి వాని వలె పారిపోలేదు. నేను వినలేదు. ఇప్పుడు నీ వలన నాకు యుద్ధ రంగము నుండి పారిపోయిన అపనింద వచ్చింది. ఇప్పుడు నేను ద్వారకకు పోయి నా తండ్రి శ్రీకృష్ణునికి, పెద తండ్రి బలరామునికి ఏమని సమాధానం చెప్పుకోవాలి. మా తల్లి, మా పెద తల్లులు, పినతల్లులు నన్ను చూసి నవ్వుతూ “నీ శత్రువులు ఏం చేస్తే ఇలా పారి పోయి వచ్చావు” అని హేళనగా అడిగితే వారి మొహం ఎలా చూడాలి.” అని సారథిని మందలించాడు ప్రద్యుమ్నుడు.

ఆ మాటలకు సారథి క్లుప్తంగా సమాధానం చెప్పాడు. “సారథి చేయవలసిన విధులు తమరికి తెలియనివి కావు. రథికుడు ఆపదలో ఉన్నప్పుడు, అతనిని రక్షించడానికి, సారథి రథమును పక్కకు తీసుకొని పోవడం సారథి ప్రాథమిక ధర్మము. ఆ ధర్మము తెలిసిన

వాడిని అవడం చేత నేను తమరు శత్రువు గదతో కొట్టిన దెబ్బకు మూర్ఛపోయినపుడు, తమరి రథమును యుద్ధరంగము నుండి సురక్షిత ప్రదేశమునకు తీసుకొని వచ్చాను. నేను ఏ తప్పు చేయలేదు. నా ధర్మం నేను చేసాను.” అని సమాధానం చెప్పాడు సారథి.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు ప్రద్యుమ్న సాశ్వల యుద్ధము గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము డెబ్బది ఆరవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

డెబ్బది ఏడవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! సారథి తనను యుద్ధ రంగము నుండి అవతలకు తీసుకు వచ్చిన తరువాత, సారథి మాటలను ఆమోదించిన ప్రద్యుమ్నాడు స్నానము చేసి, విశ్రాంతి తీసుకొని, మరల కవచమును, ధనుస్సు ధరించి యుద్ధరంగమునకు వచ్చాడు. తనను ద్యుముడి వద్దకు తీసుకు పొమ్మని చెప్పాడు. సారథి ప్రద్యుమ్నని రథమును ద్యుముడి వద్దకు పోనిచ్చాడు.

ప్రద్యుమ్నాడు ద్యుముని ఎనిమిది బాణములతో కొట్టాడు.

నాలుగు బాణములతో ద్యుముని రథమునకు కట్టిన గుర్రములను, ఒక బాణముతో సారథిని, రెండు బాణములతో విల్లు విరుగగొట్టాడు. ఒక

బాణముతో పతాకమును కూల్చాడు. మరొక బాణమును ద్వుముని మెడకు గురి పెట్టి కొట్టాడు. అదే సమయంలో యాదవ వీరులైన సాంబుడు, సాత్యమి, గదుడు, మొదలగు వారు సాళ్వని సేనలను ఊచకోత కోస్తున్నారు. ఆ ప్రకారంగా సాళ్వనికి, ప్రద్యుమ్ననికి ఇరవై ఏడు రోజులు ఘోర యుద్ధం జరిగింది.

ఇక్కడ ఇలా జరుగుతుంటే, అక్కడ హస్తినా పురములో, రాజసూయ యాగము ముగిసిన తరువాత, అందరి అనుమతి తీసుకొని కృష్ణుడు ద్వారకకు బయలుదేరాడు. దారిలో ఇలా అనుకుంటున్నాడు. “నేను, బలరాముడు ద్వారకలో లేకుండా ఉండటం చూచి శిశుపాలుడు అతని మిత్రరాజులు ద్వారక మీదికి దండెత్తే అవకాశం ఉంది. అసలు ఈ పాటికి దండెత్తి ఉంటారేమో!” అని తనలో తాను అనుకుంటున్నాడు. కృష్ణుడు ద్వారకకు చేరుకున్నాడు.

ద్వారకకు రాగానే సాళ్వని దండయాత్ర గురించి, యాదవ వీరులు సాళ్వనితో యుద్ధం చేయడం గురించి తెలుసుకున్నాడు. ద్వారకకు రక్షణగా బలరాముని నియమించాడు. తాను రథంమీద వెంటనే యుద్ధభూమికి బయలుదేరాడు. శ్రీకృష్ణుడు యుద్ధభూమిలో ప్రవేశించగానే సాళ్వని సేనలకు గరుడ ధ్వజము కనపడింది. అది చూచిన సాళ్వడు కసిగా ప్రద్యుమ్నని మీదికి శక్తి అనే ఆయుధమును విసిరాడు. శ్రీకృష్ణుడు అది చూచి తన బాణములతో ఆ శక్తిని ముక్కలు ముక్కలు చేసాడు.

తరువాత కృష్ణుడు పదహారు బాణములతో సాళ్వుని చితకొట్టాడు. కృష్ణుడు తన బాణ వర్షముతో సౌభరమును ముంచెత్తాడు. సాళ్వుడికి మండి పోయింది. ఒకే ఒక బాణంతో కృష్ణుని భుజాన్ని కొట్టాడు. ఆ దెబ్బకు కృష్ణుని చేతి లో నుండి ధనుస్సు కిందపడింది. అది చూచి సాళ్వుడు కృష్ణుని జయించానని సింహనాదము చేసాడు. కృష్ణుని చూచి ఇలా అన్నాడు.

“కృష్ణా! నీవు, నా ఎదుట, నా మిత్రుడు, శిశుపాలునికి కాబోయే భార్యను అపహరించావు. రాజసూయ యాగంలో ఏకంగా శిశుపాలుని చంపావు. ఇప్పుడు నిన్ను నేను చంపుతాను. కాచుకో.” అని అన్నాడు సాళ్వుడు. అప్పుడు కృష్ణుడు నవ్వుతూ ఇలా అన్నాడు.

“రాకుమారా! అనవసరంగా నిన్ను నీవు పొగుడుకోవద్దు. చేతనైన పని చెయ్యి. మృత్యువు నీ ఎదురుగా నిలబడి ఉంది. అది తెలుసుకో. వీరుడైన వాడు తన పరాక్రమాన్ని ప్రదర్శిస్తాడు కానీ గొప్పలు చెప్పుకోడు.” అని అన్నాడు.

తరువాత కృష్ణుడు మరొక విల్లు తీసుకొని సాళ్వుని భుజముల మీద, గుండెలమీద కొట్టాడు. సాళ్వుడు రక్తం కక్కుకుంటూ కిందపడ్డాడు. అంతలో సాళ్వుడు తన మాయాజాలంతో మాయం అయ్యాడు. ఇంతలో ఒక పురుషుడు కృష్ణుని వద్దకు వచ్చాడు. కృష్ణుని చూచి ఇలా అన్నాడు. “దేవా! నేను దేవకీదేవి వద్దనుండి వస్తున్నాను. ఘోరం జరిగి పోయింది. సాళ్వుడు మీ తండ్రి వసుదేవుని పశువును కట్టినట్టు కట్టి తీసుకొని పోయాడు.” అని అన్నాడు.

ఆ మాటలు విన్న కృష్ణుని మనస్సు చలించి పోయింది. కాని అంతలోనే అనుమానం వచ్చింది. “ద్వారకకు రక్షణగా బలరాముడు ఉన్నాడు కదా. సాళువుడు అజేయుడైన బలరాముని కూడా జయించి మాతండ్రి వసుదేవుని తీసుకొని పోయాడా! బలరాముని బలం ముందు సాళువుని బలం ఎందుకూ కొరకాదు! కాని విధి అనుకూలించనపుడు ఏదైనా జరగడానికి అవకాశం ఉంది కదా!” అని తనలో తాను అనుకుంటూ ఉండగా యుద్ధరంగములో సాళువుడు వసుదేవుని పట్టుకొని వచ్చి ఇలా అన్నాడు.

“కృష్ణా! ఈయన ఎవరో తెలుసా! నీకు జన్మనిచ్చిన నీ తండ్రి. వసుదేవుడు. నేను వెళ్లి బందీగా తీసుకొని వచ్చాను. నీ కళ్లెదుటనే వీడిని నరుకుతాను. ఏంచేస్తావో చేసుకో!” అని గట్టిగా అరిచాడు. వెంటనే తన ఖడ్గముతో వసుదేవుని తల నరికాడు. వసుదేవుని తల కిందపడింది. సాళువుడు సౌభరము ఎక్కి ఎగిరిపోయాడు.

కృష్ణుడికి ఒక్కసారిగా పితృప్రేమ ఆవరించింది. మోహంలో పడి పోయాడు. నిజంగానే తన తండ్రిని సాళువుడు చంపాడు అనే భ్రమలో మునిగిపోయాడు. అదంతా క్షణకాలం. వెంటనే తేరుకున్నాడు. తన ఆలోచనకు పదునుపెట్టాడు. తన చేతిలో చావుదెబ్బ తిన్న ఈ సాళువునికి ఇంత బలం ధైర్యం ఎలా వచ్చాయి. ఇది నిజం కాదు. ఇదంతా మాయా కల్పితం. ఇంతకూ తన వద్దకు వచ్చిన దూత ఎక్కడా అని వెదికాడు. వాడు కనపడలేదు. సాళువుడు నరికిన తన తండ్రి తల కానీ మొండెము కానీ కనపడలేదు.

ఇదంతా సాళ్కుని మాయ అని రూఢి చేసుకున్నాడు కృష్ణుడు. తల పైకెత్తి చూచాడు. సౌభరంలో ఆకాశంలో తిరుగుతున్న సాళ్కుని చూచాడు. ఇంక ఊరుకుంటే లాభం లేదు. వీడిని చంపాల్సిందే అని అనుకున్నాడు కృష్ణుడు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఇక్కడ ఒక చిన్న వివరణ ఇస్తున్నాను. అ వసుదేవుని వృత్తాంతము అంతా మా తండ్రిగారు రాసిన భాగవతములో లేదు. తరువాత కాలంలో ఉన్న ఋషులు చేసిన కల్పన. మాయకు అభిపతి అయిన కృష్ణుడికి మాయ కన్నడం అసాధారణం కదా! కాబట్టి ఇది ఋషుల కల్పన అని తెలుస్తూ ఉంది. కాబట్టి దూత రాక ముందు నుండి వివరిస్తాను.

సాళ్కుడు తన అస్త్ర శస్త్రములతో, మాయా యుద్ధముతో యాదవ వీరులతో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. అప్పుడు కృష్ణుడు వాడి అయిన బాణములతో సాళ్కుని కవచమును ఛేదించాడు. విల్లు విరగొట్టాడు. తన గదతో సౌరభవిమానమును ధ్వంసం చేసాడు. కృష్ణుడి గద దెబ్బకు సౌరభము వేయి ముక్కలై సముద్రంలో పడిపోయింది. అప్పుడు సాళ్కుడు నేల మీదికి దుమికి గదాయుధంతో కృష్ణుని ఎదుర్కొన్నాడు.

శ్రీకృష్ణుడు ఒక బల్లెం తీసుకున్నాడు. సాళ్కుని భుజానికి గురిపెట్టి విసిరాడు. ఆ బల్లెం అమిత వేగంతో వెళ్లి సాళ్కుని భుజం నరికింది. గదతో సహా సాళ్కుడి భుజం తెగి భూమి మీద పడింది. ఇప్పుడు కృష్ణుడు తన చక్రాయుధం ధరించి సాళ్కుని తల నరకడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడు. కృష్ణుడు తన చక్రాయుధమును గిరా గిరా తిప్పి

సాళ్వని కంఠానికి గురి పెట్టి విసిరాడు. ఆ చక్రాయుధము అమిత వేగంతో వెళ్లి సాళ్వని కంఠం ఛేదించింది. సాళ్వని తల తెగి నేల మీద పడింది. ఇదంతా క్షణాల్లో జరిగిపోయింది. సాళ్వని మరణం చూచిన సాళ్వని సేనలు హాహాకారాలు చేసాయి.

సాళ్వని మరణం కళ్లారా చూచిన దంతవక్త్రుడు కోపంతో ఊగిపోయాడు. కృష్ణుని చంపి తనమిత్రుడు సాళ్వనికి రక్త తర్పణం విడవాలని అనుకున్నాడు. కృష్ణుని మరణమే తన మిత్రునికి అంత్యక్రియలు చేయడం లాంటిది అని నిశ్చయించుకున్నాడు. తన గద తీసుకొని కృష్ణునికి ఎదురుగా వెళ్లాడు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు సాళ్వని వధ గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము డెబ్బది ఏడవ భాగము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

డెబ్బది ఎనిమిదవ భాగము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఆ విధంగా దంతవక్త్రుడు గద తీసుకొని కృష్ణుని మీదికి వచ్చాడు. కృష్ణుడు కూడా తన గదను తీసుకొని రథం దిగి దంతవక్త్రునికి ఎదురు వెళ్లాడు. అప్పుడు కరూష దేశాధి పతి అయిన దంతవక్త్రుడు కృష్ణునితో ఇలా అన్నాడు.

“కృష్ణా! ఈ నాడు నీవు నా కంట పడ్డావు. నాకు ఎదురు నిలిచావు. నీవు నా మేనమామ కుమారుడవు. అయినా నా మిత్రుడు సాక్షుని చంపావు. అంతే కాకుండా నన్ను చంపడానికి గద తీసుకొని నాకు ఎదురు నిలిచావు. నిన్ను చంపక తప్పదు. ఈ గదతో నిన్ను సంహరిస్తాను. కాచుకో!” అని అన్నాడు.

ఆ మాటలకు కృష్ణుడు నవ్వి “తెలివితక్కు వాడా! నీవు నన్ను చంపి నీ మిత్రుని ఋణం తీర్చుకోవాలనుకుంటున్నావు. నేను దుర్మార్గుడవైన నిన్ను చంపి పరలోకంలో ఉన్న నా బంధువుల ఆత్మలకు శాంతి కలిగించాలని అనుకుంటున్నాను.” అని అన్నాడు.

ఆ మాటలు విన్న దంతవక్త్రుడు తన గదతో కృష్ణుని తల మీద బలంగా మోదాడు. కృష్ణుడు ఆ దెబ్బను తప్పించుకొని తన గదతో దంతవక్త్రుని గుండెల మీద బలంగా మోదాడు. దంతవక్త్రుడు ఆ దెబ్బను తట్టుకోలేక పోయాడు. రక్తం కక్కుకుంటూ నేల కూలాడు. దంతవక్త్రుని ప్రాణాలు గాలిలో కలిసిపోయాయి. విచిత్రంగా దంతవక్త్రుని శరీరం నుండి ఒక వింత కాంతి బయటకు వచ్చి కృష్ణునిలో కలిసిపోయింది.

తన సోదరుని మరణాన్ని కళ్లారా చూచిన దంతవక్త్రుని సోదరుడు విదూరధుడు కోపంతో రగిలిపోయాడు. పెద్ద ఖడ్గము డాలు ధరించి కృష్ణుని ఎదుర్కొన్నాడు. కృష్ణుడు కూడా ఒక ఖడ్గము చేతిలోకి తీసుకొని తన ఎదురుగా వస్తున్న విదూరధుని కంఠమును అవలీలగా తెగ నరికాడు. ఈ ప్రకారంగా సాక్షుడు, దంతవక్త్రుడు, విదూరధుడు మరణించారు. యాదవులు హర్షధ్వానాలు చేసారు. శత్రుసేనలు పారిపోయాయి. విజయోత్సాహంతో కృష్ణుడు యాదవ వీరులతో కలిసి

ద్వారకా నగరంలో ప్రవేశించారు.

ఇది ఇలా ఉండగా హస్తినలో మాయాద్వితము, పాండవుల అరణ్య, అజ్ఞాత వాసములు జరిగిపోయాయి. కౌరవ పాండవుల యుద్ధంలో పాల్గొలనడం ఇష్టంలేని బలరాముడు తీర్థయాత్రలకు వెళ్లిపోయాడు. బలరాముడు తన వెంట బ్రాహ్మణులు రాగా తీర్థయాత్రలు చేస్తున్నాడు.

ముందు ప్రభాస తీర్థమునకు వెళ్లాడు. అక్కడ దేవతలకు, పితరులకు, ఋషులకు, గురువులకు తర్పణాలు విడిచాడు. తరువాత సరస్వతీ నదిలో స్నానం చేసాడు. తరువాత పృథూదకము, బిందుసరోవరము, త్రితకూపము, సుదర్శనము, విశాల, బ్రహ్మతీర్థం, చక్రతీర్థము, గంగ, యమున, మొదలగు తీర్థములలో స్నానాలు చేసి తర్పణాలు విడిచాడు.

తరువాత బలరాముడు నైమిశారణ్యము వెళ్లాడు. అక్కడ సత్రయాగం చేస్తున్న ఋషులు బలరాముని సాదరంగా ఆహ్వానించి అర్చించారు. అక్కడ బలరాముడు వ్యాసుని శిష్యుడైన రోమహర్షణుని చూచాడు. బలరాముని చూచి కూడా రోమహర్షణుడు తన ఆసనము నుండి లేవలేదు. బలరామునికి అభివాదము చేయలేదు. ఇది చూచి బలరాముడు కోపంతో మండిపడ్డాడు. తన కంటే హీనమైన కులములో పుట్టినవాడు తనకు నమస్కారం పెట్టకపోవడం బలరాముని కోపానికి కారణం అయింది.

“ఈ రోమహర్షణునికి తాను వ్యాసుని శిష్యుడననీ, తనకు సకల శాస్త్రములు తెలుసుననీ గర్వము. ఇన్ని చదివినా ఇతనికి వినయము, జితేంద్రియత్వము అలవడలేదు. ఇతని పాండిత్యము అంతా వ్యర్థము. ఇతడు అధ్యయనము చేసిన శాస్త్రములు ఇతనికి ఏ మాత్రము ఉపయోగపడలేదు. ఇతని శాస్త్రాధ్యయనము ఇతని పాట్ల పోసుకోవడానికే తప్ప ఎందుకూ పనికిరాదు. ధర్మాన్ని ధ్వంసం చేసే ఇటువంటి కపట పండితులను చంపడానికే నేను పుట్టాను. సాధారణంగా పాపాలు చేసేవారి కంటే వీరే సమాజానికి ప్రమాదకారులు. ఆ కారణం చేత పెద్దల పట్ల ఏ మాత్రం గౌరవములేని రోమహర్షణుడు వధించతగ్గవాడు.” అని అనుకున్నాడు బలరాముడు. వెంటనే బలరాముడు తన చేతిలో ఉన్న దర్బల మొనలతో రోమహర్షణుని చంపాడు.

రోమహర్షణుని మరణం చూచిన ఋషులు, మునులు హాహాకారాలు చేసారు. బలరామునితో ఇలా అన్నారు. “బలరామ దేవా! మీరు చాలా తప్పు చేసారు. ఈ సత్రయాగ సందర్భంలో ఈయనను మేము మా బ్రహ్మగా స్వీకరించాము. ఈయనకు బ్రహ్మేసనము ఇచ్చి గౌరవించాము. పురాణములను వ్యాఖ్యానించడం వలన ఈయనకు శ్రమ కలగకుండా ఈయనకు తగిన బలాన్ని సమకూర్చాము. ఇవన్నీ తెలియకుండా, నిన్ను చూచి లేచి నీకు నమస్కారం చేయలేదనే నెపంతో ఈయనను చంపి బ్రహ్మహత్యాపాతకమునకు ఒడిగట్టావు.

ఓ బలరామ దేవా! నీవు కారణ జన్ముడవు. అన్నిటికీ అతీతుడవు, యోగీశ్వరేశ్వరుడవు. నీకు బ్రహ్మ హత్య పాతకము అంటదు అని మాకు తెలుసు. కాని మీ వంటి వారు ఆచరించి

చూపిస్తేనే కదా లోకులుకూడా ఆచరించేది. మీరే ఆచరించకపోతే లోకులు కూడా ధర్మాచరణ చెయ్యరు. ఆ కారణంగా నీవు ఈ బ్రహ్మహత్యాపాతకము నకు తగిన ప్రాయశ్చిత్తము చేసుకోవాలి.” అని అన్నారు.

బలరాముడు కూడా మునుల మాటలను విన్నాడు. “లోకం కోసరమైనా నేను బ్రహ్మహత్యాపాతకమునకు ప్రాయశ్చిత్తము చేసుకుంటాను. కాని దానిని ఎలా చేయాలో, ఎటువంటి నియమములతో చేయాలో నాకు చెప్పండి. నా యోగ మాయా బలంతో ఈ రోమహర్షణునికి కావలసినవి అన్నీ ఇస్తాను.” అని అడిగాడు బలరాముడు.

“బలరామ దేవా! మేము నీకు చెప్తతగ్గ వారము కాదు. నీ అస్త్రశస్త్రములు, నీ వీరత్వము, వీని మరణము, మేము పలికిన వాక్కులు ఏం చేస్తే సత్యములు అవుతాయో, ఆ పని చెయ్యి.” అని అన్నారు.

అప్పుడు బలరాముడు ఇలా అన్నాడు. “ఋషులారా! తండ్రి తన కుమారుని రూపంలో మరలా జన్మిస్తాడు అని అంటారు. ఆ కారణం చేత ఈ రోమహర్షణుని కుమారుడగు ఉగ్రశవసుడికి తన తండ్రికి ఉన్న శక్తులు, శాస్త్రపరిజ్ఞానము అన్నీ సంక్రమిస్తాయి. ఈ రోజునుండి ఉగ్రశవసుడు తన తండ్రి స్థానాన్ని పొందుతాడు. మీరు రోమహర్షణునికి ప్రసాదించిన ఆయుష్షుబలము అన్నీ ఈ ఉగ్రశవసునికి కూడా సిద్ధిస్తాయి.

ఓ మహామునులారా! ఇంకా మీకు ఏం కావాలో అడగండి.
తరువాత నాకు ఈ బ్రహ్మహత్యాపాతకము నుండి విముక్తి కలిగించండి.
ఈ విషయంలో నాకు ఏమీ తెలియదు. దీనికి తగిన ఉపాయము
ఆలోచించండి.” అని అన్నాడు. అప్పుడు ఋషులు ఇలా అన్నారు.

“బలరామ దేవా! ఇల్వలుడు అనే రాక్షసుడు ఉండే వాడు. వాని
కుమారుడు బల్వలుడు. వాడు మేము చేసే యజ్ఞయాగములను
పాడుచేస్తున్నాడు. వాడిని చంపి మాకు మేలు చెయ్యి. అదే నీవు మాకు
చేసే ఉపకారము. తరువాత నీవు కామము, క్రోధమును విడిచిపెట్టి,
భారత దేశం అంతా తిరిగి అన్ని తీర్థములను సేవించు. పన్నెండు నెలలు
కృచ్ఛవ్రతము చేస్తూ తీర్థస్నానములు చేస్తే నీవు బ్రహ్మహత్యాపాతకము
నుండి విముక్తి పొందుతావు.” అని అన్నారు.” అని శుకయోగీంద్రుడు
బలరాముని తీర్థయాత్రావిశేషములను వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము.

దశమస్కంధము డెబ్బది ఎనిమిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము
ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము.

దశమస్కంధము

డెబ్బది తొమ్మిదవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఋషుల కోరిక మేరకు బల్వలుని
చంపడానికి బలరాముడు సిద్ధంగా ఉన్నాడు. నైమిశారణ్యంలో
సత్రయాగం జరుగుతూ ఉంది. మునులు యాగం చేస్తున్నారు.

బల్వలుడు ఎటు వైపు నుండి వస్తాడా అని ఎదురు చూస్తున్నాడు బలరాముడు. ఇంతలో బల్వలుడు యజ్ఞ కుండములను నాశనం చేస్తూ కనిపించాడు. బలరాముడు అటుగా వెళ్లాడు. బల్వలుడు ఒక శూలం ధరించి బలరాముని ఎదురుగా నిలబడ్డాడు.

బల్వలుడు నల్లగా పెద్ద కొండ మాదిరి ఉన్నాడు. కోరలతో భయంకరంగా ఉన్నాడు. బలరాముడు తన ముసలాయుధమును తీసుకున్నాడు. అది చూచి బల్వలుడు పైకి ఎగిరాడు. ఎగిరి కిందికి దూకుతుంటే సరిగా బల్వలుడి తల బలరాముడికి అందుబాటులోకి వచ్చింది. ఆలస్యం చేయకుండా తన ముసలముతో బల్వలుడి తల మీద బలంగా మోదాడు. ఆ దెబ్బకు బల్వలుడి తల రెండుగా చీలింది. వాడు రక్తం కక్కుకుంటూ కిందపడి మరణించాడు. అది చూచిన ఋషులు, మునులు బలరాముని స్తుతించారు. ఆ ఋషులు దివ్యమైన వైజయంతీ మాలను, దివ్య వస్త్రములను, ఆభరణములను బలరామునికి కానుకగా ఇచ్చారు.

తరువాత బలరాముడు మునుల అనుమతి తీసుకొని గంగా నదికి వెళ్లాడు. గంగలో స్నానం చేసి, తరువాత సరయూనది పుట్టిన స్థలమునకు చేరుకున్నాడు. సరయూ నదిలో స్నానం చేసి, అక్కడి నుండి త్రివేణీ సంగమము అయిన ప్రయాగ క్షేత్రమునకు వెళ్లాడు. అక్కడ పితరులకు తర్పణములు విడిచాడు. తరువాత పులహస్తమమునకు వెళ్లాడు. పులహస్తమము దర్శించిన తరువాత బలరాముడు వరుసగా గోమతి, గండకి, విపాశ, శోణ నదులలో పుణ్యస్నానాలు చేసాడు. గయకు పోయి అక్కడ పితృదేవతలకు

పిండప్రదానము చేసాడు. తరువాత గంగా నది సాగరం కలిసే చోటకు వెళ్లి అక్కడ పుణ్యస్నానం చేసాడు. అక్కడి నుండి మహేంద్ర పర్వతము మీదికి వెళ్లాడు. అక్కడ పరశురాముని దర్శనం చేసుకున్నాడు.

తరువాత సప్త గోదావరులు, వేణి, పంప, భీమరథ మొదలగు తీర్థములలో స్నానం చేసాడు. తరువాత శ్రీపర్వతము (శ్రీశైలం అనుకోవచ్చు) నకు పోయి అక్కడ మహాశివుని దర్శించాడు. తరువాత బలరాముడు ద్రవిడ దేశములో అడుగుపెట్టాడు. వేంకటాచల క్షేత్రమును సందర్శించాడు. కామకోష్ఠి, కాంచీపురము ను దర్శించాడు. కావేరీ నదిలో స్నానం చేసాడు. శ్రీరంగము అనే పవిత్రక్షేత్రమును దర్శించాడు. తరువాత ఋషభపర్వతమును సందర్శించాడు. తరువాత రాముడు నిర్మించిన సేతుబందనమును దర్శించాడు. సేతు బంధనము దగ్గర బలరాముడు బ్రాహ్మణులకు పదివేల గోవులనుదానం చేసాడు.

అక్కడి నుండి బలరాముడు కృతమాల, తామ్రపల్లి, కులాచలము, మలయ పర్వతము అనే ప్రదేశములను దర్శించాడు. మలయ పర్వతము వద్ద తపస్సు చేసుకుంటున్న అగస్త్య మహామునిని దర్శించాడు. ఆయన ఆశీర్వాదము తీసుకున్నాడు. తరువాత దక్షిణ సముద్ర కొసన ఉన్న కన్య అనే పేరుతో ప్రసిద్ధిచెందిన దుర్గాదేవిని దర్శించాడు (కన్యాకుమారి క్షేత్రము కావచ్చు).

ఇంతలో ఫాల్గుణ మాసము వచ్చింది. ఫాల్గుణము విష్ణువుకు ప్రీతి పాత్రము. ఆ ఫాల్గుణ మాసంలో బలరాముడు విష్ణువుకు నివాసమైన అనంతపురమునకు పోయి అక్కడ ఉన్న తీర్థములలో

స్నానం చేసి, అక్కడ పదివేల ఆవులను దానం చేసాడు. బలరాముడు అక్కడి నుండి కేరళకు వెళ్లాడు. శివుని క్షేత్రమైన గోకర్ణము దర్శించాడు. దుర్గాదేవిని దర్శించాడు. అక్కడి నుండి శూర్పూరకము అనే క్షేత్రమునకు వెళ్లాడు. అక్కడి నుండి తాపి, పయోష్టి, నిర్వింధ్య, నదులలో స్నానం చేసాడు. అక్కడి నుండి దండకారణ్యములో ప్రవేశించాడు. అక్కడ ఉన్న రేవానదిలోనూ, మనుతీర్థములోనూ స్నానం చేసాడు. అక్కడి నుండి తాను ఎక్కడ తీర్థయాత్రలు మొదలుపెట్టాడో ఆ ప్రభాస తీర్థము చేరుకున్నాడు.

ఆ సమయానికి కురుక్షేత్ర యుద్ధం పూర్తి అయింది. భీముడు, సుయోధనుడు గదాయుద్ధం చేసుకోబోతున్నారు అని తెలిసింది. వెంటనే బలరాముడు వారి మధ్య యుద్ధం ఆపడానికి కురుక్షేత్రం వెళ్లాడు. బలరాముని చూచిన ధర్మరాజు, నకుల సహదేవులు, కృష్ణార్జునులు ఆయనను సాదరంగా ఆహ్వానించారు. లోలోపల మాత్రం “ఈయన ఇప్పుడెంకొచ్చాడు. ఏం చెబుతాడో ఏమో” అని గుసగుసలాడుకున్నారు. కాని పైకి మాత్రం మాట్లాడకుండా మౌనంగా ఉన్నారు.

అప్పుడు బలరాముడు గదాయుద్ధము చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్న భీమ, సుయోధనులను చూచి ఇలా అన్నాడు. “సుయోధనా! భీమసేనా! మీరు ఇద్దరు సామాన్యులు కారు. సమానమైన బలం కలవారు. భీముడు దేహబలములో గొప్పవాడు అయితే, సుయోధనుడు గదాయుద్ధములో నైపుణ్యం కలవాడు. మీరు ఇద్దరూ యుద్ధం చేసుకుంటే ఫలితం సమానంగా ఉంటుంది. ఎవరూ గెలవరు, ఎవరూ

ఓడరు. కాబట్టి మీరు యుద్ధం చేసుకోవడం వృథా. వృథా అయిన పనులు చేయడం వ్యర్థం. అందుచేత ఈ యుద్ధం మానండి. సంధి చేసుకోండి. ఇప్పటి వరకు జరగవలసిన అనర్థం జరిగిపోయింది. ఇప్పటి కైనా అందరూ క్షేమంగా ఉండండి.” అని అన్నాడు.

కాని అప్పటికే జరగ వలసినది జరిగి పోయింది. భీమ, సుయోధనులు అనవలసిన మాటలు అన్నీ అనుకున్నారు. ఒకరు చేసిన దురాగతాలను మరొకరు గుర్తుకు తెచ్చుకుంటున్నారు. ఒకరి మీద ఒకరు కోపంతో పగతో రగిలిపోతున్నారు. అందుకని బలరాముని శాంతి వచనాలు వారి తలకెక్కులేదు. “మీఖర్త మీరు అనుభవించండి. విధి నిర్ణయం ఎలా ఉంటే అలా జరుగుతుంది.” అని అనుకొన్న బలరాముడు అక్కడి నుండి వెళ్లిపోయాడు.

బలరాముడు ద్వారక చేరుకున్నాడు. ఉగ్రసేన మహారాజును కలిసి, ఆయనకు, తన బంధువులకు, తన యాత్రావిశేషములను వివరించాడు. బలరాముడు తరువాత మరలా నైమిశారణ్యమునకు వెళ్లాడు. అక్కడ ఋషులు బలరాముని చేత యజ్ఞము చేయించారు. బలరాముడు తనకు తెలిసిన ఆత్మజ్ఞానతత్వమును అక్కడి ఋషులకు ఉపదేశించాడు.

ఈ అనంత విశ్వంనిండా పరమాత్మ ఉన్నాడు. ఆ పరమాత్మలో అనంత విశ్వం దాగి ఉంది అన్న పరమసత్యాన్ని అందరికీ వివరించి చెప్పాడు. యజ్ఞము అనంతరము బలరాముడు అవబృథ స్నానం చేసాడు. నూతన వస్త్రములను ధరించాడు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! బలరాముని చరిత్రలు ఇంకా అనేకం ఉన్నాయి. బలరాముని చరిత్రలను ఉదయం పూట స్మరిస్తే, వారు శ్రీహరి కరుణకు పాత్రులవుతారు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు బలరాముని యాత్రావిశేషములను వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము డెబ్బది తొమ్మిదవ భాగము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

ఎనభయ్యవ భాగము.

“ఓ శుక యోగీంద్రా! శ్రీకృష్ణుని గాధలను ఎన్ని విన్నా తనివి తీరడం లేదు. ఇంకా ఏమన్నా ఉంటే చెప్పండి. వీనుల విందుగా వింటాను. నిరంతరం ప్రాపంచిక విషయములతో, విషయ వాంఛలతో కొట్టుమిట్టాడుతున్న ఈ మానవులకు ఒక్కసారి శ్రీకృష్ణుని లీలలను వింటేనే చాలు ఇంక దాని నుండి పక్కకు మరల లేడు. ఎల్లప్పుడూ శ్రీకృష్ణగాధామృతమును వినడానికి ఉత్సాహం చూపిస్తుంటాడు.

భగవంతుని లీలలను కీర్తించే నాలుకే నిజమైన నాలుక. నిరంతరము భగవంతుని అర్చించడంలో నిమగ్నమయ్యే చేతులే నిజమైన చేతులు. ఏ చెవులతో అయితే పరమాత్ముని లీలావిశేషములను వింటూ ఉంటాడో అవే నిజమైన చెవులు.

ఏ మనసులో అయితే నిత్యము భగవంతుని ధ్యానం చేస్తుంటాడో అదే నిజమైన మనస్సు. ఈ చరాచర జగత్తు అంతా పరమాత్మ మయము, అందరూ పరమాత్మ స్వరూపాలే అని నమ్మి అందరికీ నమస్కరించే వాడి శిరస్సే నిజమైన శిరస్సు. ఆ పరమాత్మ స్వరూపాలను నిత్యము దర్శించే నేత్రములే నిజమైన నేత్రములు. ప్రతినిత్యము ఆ పరమాత్మ పాదములను అభిషేకించిన నీటిని సేవించే నోరు నిజమైన నోరు. అట్టి పరమాత్మ లీలలను నాకు ఇంకా చెప్పండి.” అని అడిగాడు పరీక్షిత్ మహారాజు. అప్పుడు శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుతో ఇలా అన్నాడు.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! శ్రీకృష్ణునికి చిన్ననాటి స్నేహితుడు ఒకడు ఉండేవాడు. వాడి పేరు సుదాముడు. అతడు ఇంద్రియములను జయించిన వాడు. కోరికలను వదిలిపెట్టిన వాడు. ఎల్లప్పుడూ మనస్సును ప్రశాంతంగా ఉంచుకునేవాడు. వేద వేదాంగములను అభ్యసించాడు కానీ ఏ మాత్రం గర్వం లేని వాడు. ఆయన ధనము సంపాదించడానికి ఏ ప్రయత్నమూ చేయ్యడు. భగవంతుడు ఇచ్చిన దానితో తృప్తి పడి జీవనం గడుపుకుంటూ ఉండేవాడు. తన భార్యా బిడ్డలను పోషించుకుంటూ ఉండేవాడు. అతడికి మంచి బట్టలు ఉండేవి కావు. ఎప్పుడూ చినిగిపోయిన వస్త్రములనే ధరించేవాడు.(అందుకనే ఆయనకు కుచేలుడు అని పేరు). ఒక రోజు తింటే రెండు రోజులు తినేవాడు కాదు. ఆ కారణం చేత అతని శరీరం శిథిలమైపోయింది. ఆయన భార్య కూడా ఆయనకు తగినదే. అయ్యో భర్తకు సరిగా ఆహారం సమకూర్చలేకపోయానే అని ప్రతినిత్యము బాధపడుతూ ఉండేది.

ఆ ఇల్లాలు ఒక రోజు తన భర్త దగ్గర కూర్చుని ఇలాఅడిగింది.
“శ్రీకృష్ణుడు మీకు చిన్న నాటి మిత్రుడు అని చెప్పేవారు కదా. ఆయన
కు బ్రాహ్మణులు అంటే ఎక్కువ ప్రీతి అనీ, శరణాగతవత్సలుడు అనీ,
యాదవ కులమునకు అభిపతి అనీ విన్నాను. అటువంటి శ్రీకృష్ణుడు
మీకు మిత్రుడు కదా! ఒక్కసారి మీరు మీ స్నేహితుని వద్దకు పోయి
కనపడితే చాలు, మీకు కావలసిన ధనం ఇస్తాడు. ఒక సారి మీరు
కృష్ణుడి వద్దకు పోయి ఆయనకు మన స్థితి గతులు వివరించండి.
ఏమయినా సాయం చెయ్యమని అడగండి.

శ్రీకృష్ణుడు ప్రస్తుతము ద్వారకలోనే ఉన్నాడట. ఆయన
భక్తజనవత్సలుడట. తనను నమ్మిన వారికి తన మీద భక్తి కలిగి ఉన్న
వారికి ఆయన దాసుడవుతాడట. మీరు ఆయనకు మిత్రులు, భక్తులు.
ఇంక చెప్పేదేముంది. మనకు కావలసిన ధనం ఆయన ఇస్తాడు.
ఒక్కసారి వెళ్లరండి.” అని భర్తను కృష్ణుని వద్దకు వెళ్లమని సుదాముని
భార్య ప్రోత్సహించింది.

భార్య మాటలకు సుదాముడు మెత్త బడ్డాడు. కృష్ణుని వద్దకు
పోవడానికే నిశ్చయించుకున్నాడు. అంతలోనే ఒక సందేహము
కలిగింది. “నువ్వు చెప్పినట్టు నేను కృష్ణుని వద్దకు వెళతాను. కానీ
ఆయనకు కానుకగా ఏం పట్టుకెళ్లాలి. మన ఇంట్లో ఏమీ లేదు! ఎలాగా!
పోనీ ఇల్లంతా వెదుకు. ఏదైనా దొరుకుతుందేమో! ” అని అన్నాడు
సుదాముడు.

ఇంట్లో ఏమీ లేదని ఆమెకూ తెలుసు. చుట్టు పక్కల ఉన్న బ్రాహ్మణ ఇళ్లకు పోయి నాలుగు పిడికిళ్ల అటుకులు యాచించి తీసుకొని వచ్చింది. ఆ అటుకులను సుదాముని వస్త్రములో కట్టింది. సుదాముడు ఆ అటుకులను తీసుకొని ద్వారకకు బయలు దేరాడు. కొన్ని రోజులు ప్రయాణం చేసి ద్వారకకు చేరుకున్నాడు. శ్రీకృష్ణుని అంతఃపురములోకి ప్రవేశించాడు.

ఆ సమయంలో శ్రీకృష్ణుడు రుక్మిణీ దేవి మందరములో ఉన్నాడు. అల్లంత దూరము నుండి సుదాముని చూచాడు శ్రీకృష్ణుడు. తన ఆసనము నుండి లేచాడు. సుదామునికి ఎదురు వెళ్లాడు. సుదాముని ఆప్యాయంగా కౌగలించుకున్నాడు. చాలా రోజుల తరువాత కలుసుకున్న మిత్రుని కౌగిట్లో కృష్ణుడు అమితమైన ఆనందమును అనుభవించాడు. కృష్ణుని కళ్లనుండి ఆనంద భాష్పాలు జాలువారాయి.

శ్రీకృష్ణుడు సుదాముని ఒక ఆసనము మీద కూర్చోబెట్టాడు. కాళ్లు కడిగి తల మీద చల్లుకున్నాడు. చందనము, కుంకుమ, అక్షితలు తో సుదాముని పాదములను పూజించాడు. సుదామునికి గోవులను దానంగా ఇచ్చాడు. రుక్మిణీదేవి చామరము తీసుకొని సుదామునికి పరిచర్యలు చేస్తూ ఉంది.

అంతఃపురములో ఉన్న వారందరికీ ఇదంతా చాలా విచిత్రంగా ఉంది. ఆ బ్రాహ్మణుడు చూడబోతే నిరుపేద. చినిగిన బట్టలు కట్టుకొని ఉన్నాడు. దుమ్ముకొట్టుకొని పోయి ఉన్నాడు. అటువంటి పేద బ్రాహ్మణుడి పాదములను కడిగి ఆ నీళ్లు నెత్తిన చల్లుకున్నాడు కృష్ణుడు. రుక్మిణీ వింజామర వేస్తూ ఉంది. ఈ పేద బ్రాహ్మణుడు ఎటువంటి పుణ్యం

చేసుకున్నాడో కదా! అని అందరూ విస్తుబోయారు.

కృష్ణుడు, సుదాముడు తాము చిన్నప్పుడు గురువుగారి ఆశ్రమంలో ఎలా గడిపిందీ ఆ చిన్ననాటి ముచ్చట్లు చెప్పుకుంటున్నారు. అప్పుడు కృష్ణుడు సుదామునితో ఇలా అన్నాడు.

“సుదామా! నీవు విద్య ముగించుకొని ఇంటి వెళ్లగానే పెళ్లి చేసుకున్నావా! గృహస్థ జీవితము అనుభవిస్తున్నావా! నిన్ను చూస్తుంటే నీవు గృహస్థజీవనము అనుభవిస్తూ కూడా, నీ మనస్సు విషయ వాంఛలలో తగులుకున్నట్టు లేదు. నీవు ఎటువంటి కోరికలు లేకుండా నిశ్చింతతో ఉన్నట్టున్నావు. విలువైన గృహము, వస్త్రములు, ఆభరణముల మీద నీకు అంత ప్రేమ మమకారము ఉన్నట్టు లేదు. నన్ను చూడు. ఈ సంసార లంపటంలో పడి కొట్టుకుంటున్నాను. ఎన్నో కర్మలు చేస్తున్నాను.

అది సరే! నీకు మనము గురుకులములో గడిపిన రోజులు, మనం చిన్న తనంలో చేసిన చిలిపి పనులు గుర్తు ఉన్నాయా! మన చిన్ననాటి చిలిపి చేష్టలను నీవు స్మరించు కుంటూ ఉంటావా! ఓ సుదామా! నీకు తెలియనిది ఏమున్నది. మనకు జన్మనిచ్చిన తండ్రి మొదటి గురువు. ఉపనయనము తరువాత గురుకులములో వేదములను శాస్త్రములను బోధించిన వాడు రెండవ గురువు. కాని తన శిష్యులకు జ్ఞానమును ఉపదేశించేవాడు గురువులందరిలోకీ ఉత్తముడు. ఆ గురువే పరమాత్మ స్వరూపుడు. లోక గురువు.

ఈ మానవ లోకంలో ఎవరైతే వర్ణాశ్రమ ధర్మములను పాటిస్తూ, పరమాత్మ ఉపదేశములను అవలంబించి, ఈ సంసార సాగరమును దాటుతారో వారే గొప్ప పండితులు. నేను మన గురువుగారి శుశ్రూష ద్వారా పొందిన సంతోషము, బ్రహ్మచర్యము, గృహస్థాశ్రమము, వానప్రస్థము మొదలగు ఆశ్రమములను అవలంబించినా కూడా లభించదు.

సుదామా! మన చిన్న నాటి ముచ్చట్లు నీకు గుర్తున్నాయా! ఒక రోజు మన గురువు గారి భార్య కట్టెలు తీసుకురమ్మని మన ఇద్దరినీ అడవికి పంపింది. అప్పుడు ఏం జరిగిందో నీకు జ్ఞాపకం ఉందా! అప్పుడు ఒక పేద్ద గాలి వాన వచ్చింది. మేఘాలు గర్జించాయి. ఉరుములు, మెరుపులు. మనం ఇద్దరం భయపడి ఒక చెట్టు కింద వణుకుతూ తలదాచుకున్నాము. అప్పటికే చీకటి పడింది. ఆకాశం అంతా మేఘాలతో కప్పబడింది. మనకు ఏమీ కపడటం లేదు. నేలంతా జల మయం అయింది. ఎక్కడ గుంట ఉందో ఎక్కడ ఊబి ఉందో కనపడటం లేదు. నీళ్లతో నిండిన అడవిలో, ఆ కాళ రాత్రి, ఆ గాలివానలో, మనం వచ్చిన మార్గము మరిచిపోయాము. ఒకరి చేతులు ఒకరం పట్టుకొని భయం భయంగా గడిపాము. ఇదంతా నీకు గుర్తుంది కదూ!

ఆ రాత్రంతా అలా వానలో తడుస్తూ చీకట్లో గడిపిన తరువాత తెల్లవారి, మన గురువుగారు, సాంబీపుడు గారు, మనలను వెతుక్కుంటూ వచ్చాడు. ఒక చెట్టు కింది మనలను చూచాడు. “కుమారులారా! మీరు నా గురించి కాష్టములు తీసుకురావడానికి ఈ అడవిలోకి వచ్చి నానా అవస్థలు పడ్డారు. గురువు గారికి ఇటువంటి

నిస్వార్థచేస్తున్నందుకు నేను మీకు ఏమి ప్రత్యుపకారము చేయగలను.
మీ ఇద్దరికీ నాకు వచ్చిన విద్యలు అన్నీ నేర్పిస్తాను. వేదశాస్త్రములు అన్నీ
అధ్యయనం చేయిస్తాను. మీ ఇద్దరినీ పరిపూర్ణవిద్యావంతులను
చేస్తాను.” అని చెప్పాడు కదా.

సుదామా! మన చిన్న నాటి విషయాలన్నీ నీవు
గుర్తుచేసుకుంటూ ఉంటావా! మానవుడికి గురువు గారి అనుగ్రహం
ఉంటే జీవితం అంతా ప్రశాంతంగా నడుస్తుంది అనడంలో సందేహం
లేదు కదా!” అని ఆప్యాయంగా తమ చిన్ననాటి సంగతులు
గుర్తుచేసుకున్నాడు కృష్ణుడు.

ఆ మాటలకు సుదాముడు ఇలా అన్నాడు. “మిత్రమా! నీ వంటి
మిత్రునితో గురుకులంలో విద్య నేర్చుకోవడం నేను చేసుకున్న
పూర్వజన్మ సుకృతము. నీతో పాటు విద్యాభ్యాసము చేయడం కన్నా
నాకు జీవితంలో కలిగే అదృష్టము, సంపద, సౌభాగ్యము ఇంక
ఏముంటుంది చెప్పు. పరమాత్మ స్వరూపుడవైన నీవు ఒక సామాన్య
విద్యార్థిగా గురుకులంలో నా వంటి సామాన్యుడి తోపాటు విద్యాభ్యాసం
చేయడం కన్నా విచిత్రం ఏముంటుంది.” అని అన్నాడు సుదాముడు.
అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు సుదాముడు శ్రీకృష్ణుని
వద్దకు రావడం గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ఎనుబదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
ఎనుబది ఒకటవ అధ్యాయము

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! తన చిన్ననాటి మిత్రుడు సుదాముని చూచి కృష్ణుడు పెద్దగా నవ్వుతూ ఇలా అన్నాడు.

“మిత్రమా! నా కోసం నన్ను చూడటానికి ఇంతదూరం వచ్చావు కదా! మరి ఈ చిన్న నాటి మిత్రుడికి కానుకగా ఏమి తెచ్చావు. నీవు నా మిత్రుడవు. నా భక్తుడవు. నీవు నాకు ఎంత చిన్న కానుక తెచ్చినా దానిని అపురూపంగా స్వీకరిస్తాను. నా మీద భక్తి విశ్వాసము లేనివారు నాకు ఎంత పెద్ద కానుకలు ఇచ్చినా వాటిని నేను స్వీకరించను. వాటి వలన నాకు ఎలాంటి సంతోషము కలుగదు. నా యందు అచంచల మైన భక్తితో, విశ్వాసముతో, నిర్మలమైన మనస్సుతో, నా భక్తులు నాకు ఇచ్చిన చిన్న ఆకు గానీ, ఫలము గానీ, పుష్పము గానీ చివరకు దోసెడు నీరు గానీ, నేను ఆనందంతో స్వీకరిస్తాను. కాబట్టి నీవు నా కొరకు ఏమి తెచ్చావో నాకు ఇవ్వు.” అని అన్నాడు కృష్ణుడు.

కృష్ణుడు ఆ మాటలు పలుకగానే సుదాముడు సిగ్గుతో తల వంచుకున్నాడు. తాను తెచ్చిన నాలుగు పిడికిళ్ల అటుకులు ఇవ్వడానికి సంకోచించాడు. అప్పుడు కృష్ణుడు తనలో తాను ఇలా అనుకున్నాడు. “నా మిత్రుడు సుదాముడు ఇన్నేళ్లుగా నా దగ్గరకు రాలేదు. నన్ను ఏమీ అడగలేదు. కాని ఇప్పుడు వచ్చాడు. అదీ తన భార్య ప్రోద్బలంతో వచ్చాడు. ఈ పేద బ్రాహ్మణునికి అనంత ఐశ్వర్యములు ప్రసాదించడం నా ధర్మం.” అని అనుకున్నాడు కృష్ణుడు.

చిలిపిగా సుదాముని నడుముచుట్టు చేయి పెట్టి తడిమాడు.
నడుముకు కట్టుకున్న అటుకుల మూట కనపడింది. “సుదామా!
ఇదేమిటయ్యా! నాకోసం ఏదో తెచ్చావు. నాకు ఇవ్వకుండా నన్ను
ఊరిస్తున్నావు. ఉండు నేనే తీసుకుంటాను.” అంటూ సుదాముని వద్ద
నుండి అటుకుల మూట బలవంతంగా లాక్కున్నాడు. మూట విప్పాడు.
అందులో అటుకులు కనపడ్డాయి.

“అబ్బా! సుదామా! ఎన్నాళ్లకు చూచానయ్యా ఇటువంటి
అటుకులు. ఈ అటుకులు చూస్తుంటే నాకు ఎంతో సంతోషంగా ఉంది.
ఈ అటుకులను నేను తృప్తిగా తింటాను.” అని ఒక పిడికెడు అటుకులు
తీసుకొని నోటి నిండా పెట్టుకున్నాడు. హాయిగానమిలి తింటున్నాడు.
“మిత్రమా! ఎంతో రుచిగా ఉన్నాయయ్యా ఈ అటుకులు. ఎన్నాళ్లయిందో
అటుకులు తిని” అంటూ మరొక పిడికెడు అటుకులు తీసుకొని
తినబోయాడు.

అప్పుడు కృష్ణుని వెనక నిలబడి ఉన్న రుక్మిణి కృష్ణుని
చేయిపట్టుకొని ఆపింది. కృష్ణునితో ఇలా అంది. “నాధా! ఒక్క పిడికెడు
అటుకులకే ఈ బ్రాహ్మణునికి ఈ లోకములో, పరలోకములో సమస్త
సంపదలు లభించాయి. తమరు మరొక పిడికెడు తింటే నేను వారి
ఇంట్లో దాసీగా ఉండాలి.” అని ఛలోక్తిగా అంది రుక్మిణి. ఆ మాటలు
విని కృష్ణుడు నవ్వుకున్నాడు.

సుదామునికి ఇవేమీ తెలియవు. కృష్ణుడు తాను తెచ్చిన
అటుకులు ఆప్యాయంగా తిన్నాడు అని సంతోషించాడు. ఆ రోజు రాత్రి

కృష్ణుని మందిరంలోనే నిద్రించాడు. మరునాడు సుదాముడు శ్రీకృష్ణుని వద్ద అనుమతి తీసుకొని తన ఊరికి బయలు దేరాడు. శ్రీకృష్ణుడు కూడా సుదామునితో కొంతదూరం వెళ్లి ఆయనకు నమస్కరించి, వీడ్కోలు పలికి, తిరిగి వచ్చాడు.

ఇంత దూరం వచ్చాడు కానీ సుదాముడు కృష్ణుని ధనసహాయం చేయమని అడుగలేదు. కృష్ణుడు కూడా ఎటువంటి ధనసహాయం చేయలేదు. కేవలం చిన్ననాటి ముచ్చట్లు చెప్పి పంపించాడు. సుదాముడు ఇంటికి వెళుతూ తనలో తాను ఇలా అనుకున్నాడు.

“శ్రీకృష్ణుని ఆప్యాయత, స్నేహభావము నా మనసును ఆనంద పరచుకుడిని చేసాయి. ఎల్లప్పుడూ లక్ష్మీదేవిని వక్షస్థలములో ధరించిన పరమాత్మస్వరూపుడైన కృష్ణుడు ఈ పేదవాడిని గట్టిగా ఆలింగనం చేసుకున్నాడు. అంతకంటే అదృష్టం ఏముంటుంది. ఒక రోజు తింటే పదిరోజులు పస్తు పడుకొనే నేను ఎక్కడ. అఖండ ఐశ్వర్యములతో తులతూగే కృష్ణుడు ఎక్కడ! అటువంటి వాడు నన్ను ఆప్యాయంగా కౌగలించుకున్నాడు అంటే అంతకన్నా మహద్భాగ్యం ఏముంటుంది. తను, తన భార్య రుక్మిణి పడుకునే శయ్య మీద నన్ను తన పక్కన కూర్చోపెట్టుకొని నాతో ఆప్యాయంగా మాట్లాడాడు. నన్ను తన స్వంత సోదరుడి మాదిరి చూచాడు. రుక్మిణి కూడా స్వయంగా నాకు వింజామరలు వేసింది. అంతే కాకుండా శ్రీకృష్ణుడు నా కాళ్లు పట్టి నా మార్గాయాసమునుపోగొట్టాడు. నన్ను ఒక దేవత వలె పూజించాడు.

ఈ లోకంలో ఉన్న మానవులకు శ్రీకృష్ణుని పాదములు సేవించినంతనే వారికి ఈ లోకములోనూ, స్వర్గలోకములోనూ ఉన్న అన్ని సుఖములు ప్రాప్తిస్తాయి. చివరకు ముక్తి కూడా లభిస్తుంది. నా వంటి వాడికి ధనం ఇస్తే ఆ ధన గర్వంతో పరమాత్మను స్మరింపను అనే ఉద్దేశ్యంతో కృష్ణుడు నాకు ధనము ఇవ్వలేదు. ఆయన మంచి పనే చేసాడు. మానవుడు దారిద్య్రంలోనే భగవంతుని నిరంతరం స్మరిస్తూ ఉంటాడు కదా!” అని ఆలోచిస్తూ తన ఊరికి వెళుతున్నాడు.

సుదాముడు తన ఊరు చేరుకున్నాడు. ఎంత వెతికినా సుదాముడికి తాను నివసిస్తున్న పర్ణశాల కనపడలేదు. అన్నీ ఎత్తైన భవనములు కనపడుతున్నాయి. పరిచారకులు అటు ఇటు తిరుగుతున్నారు. ఇంతలో కొంత మంది స్త్రీలు పురుషులు సుదాముని వద్దకు వచ్చి ఆయనకు అర్ఘ్యము పాద్యము ఇచ్చి సత్కరించారు. ఆయనకు స్వాగత వచనాలు పలికారు.

సుదామునికి ఇదంతా అయోమయంగా ఉంది. ఏమీ అర్థం కావడం లేదు. ఇంతలో ఒక భవనము లోనుండి సకల అలంకారములతో, ఆభరణములతో, విలువైన వస్త్రములను ధరించిన సుదాముని భార్య ఆయనకు ఎదురుగా వచ్చింది. భర్తను ఆప్యాయంగా పలకరించింది. ప్రేమతో ఆలింగనం చేసుకుంది. సుదాముని పాదములకు నమస్కరించింది. సుదాముని భార్యచుట్టూ దాసదాసీజనము ఆమెకు సాయంగా నిలబడి ఉన్నారు.

వీరందరినీ చూచి సుదామునికి మతి పోయింది. తన కళ్లను తాను నమ్మలేకపోతున్నాడు. భార్య తన చేయి పట్టుకొని తీసుకొని వెళుతుంటే, తన మందిరంలోకి ప్రవేశించాడు. ఆ భవనములో తెల్లటి పట్టుపరుపులతో కూడిన శయ్యలు, బంగారముతో చేయబడిన ఆసనములు, ఏనుగు దంతములతో చేయబడిన పర్వంకములు (సోఫాలు అనుకోవచ్చు), బంగారు తొడుగులతో ఉన్న చామరములు, సువర్ణమయమైన ఉన్నత ఆసనములు, ముత్యముల మాలలతో శోభిల్లుచాందినీలు, మరకత, మాణిక్యములు పొదిగిన గోడలు, అనేక అలంకారములు చేసుకున్న దాసీలు, వీరితో ఆ భవనము కళకళలాడుతూ ఉంది.

ఇవన్నీ చూచి “నిరంతరం దారిద్ర్యంతో విలవిలలాడే నాకు ఇంత ఐశ్వర్యం ఎలా వచ్చింది. ఇదంతా శ్రీకృష్ణుని మహిమ తప్ప వేరు కాదు. శ్రీకృష్ణుడు నా మనసులోని భావమును తెలుసుకొని నాకు అనంత ఐశ్వర్యములు ప్రసాదించాడు. మేఘములు మానవులు కోరకుండానే వర్షములు కురిపించినట్టు నేను ఏమీ కోరకుండానే నాకు కృష్ణుడు ఇంతటి సంపదలను ప్రసాదించాడు.

పరమాత్మ, భక్తులు తనకు భక్తితో సమర్పించిన అతి చిన్న వస్తువును కూడా గొప్పగా భావిస్తాడని ఇప్పుడే తెలిసింది. అందుకనే నేను ఇచ్చిన పిడికెడు అటుకులకు నాకు అనంతమైన సంపదలు ఇచ్చాడు. నేను నా రాబోయే జన్మలలో కూడా కృష్ణుని మిత్రుడుగా, హితుడుగా, కనీసం సేవకునిగా జన్మించాలని ఆ పరమాత్మను వేడుకుంటున్నాను. అదీ సాధ్యం కాకపోతే ఆ పరమాత్మను నత్యం భజించే భక్తుల యొక్క సాంగత్యమును నాకు అనుగ్రహించమని

ప్రార్థిస్తున్నాను. (నీ పాద కమల సేవయు, నీ పాదార్థకులతోటి నెయ్యమును.) శ్రీకృష్ణుని వివేకము చాలా గొప్పది. మానవులకు మితిమీరిన ధనం ఉంటే, వారు గర్విస్తారనీ, అధఃపతనము చెందుతారనీ గుర్తించి, వారిని కట్టడి చేస్తూ ఉంటాడు. అప్పుడప్పుడు వారి ధనమును లాక్కొని వారికి కష్టములను కలిగిస్తుంటాడు. ఆ కష్టములు కలిగించడం తనమీద భక్తి కలగడానికే గాని వేరు కాదు.” అని తనలో తాను ఆలోచిస్తున్నాడు సుదాముడు.

భగవంతుడు తనకు ప్రసాదించిన ఐశ్వర్యముల మత్తులో పడకూడదని నిశ్చయించుకున్నాడు ఆ ఐశ్వర్యములను అనాసక్త భావంతో అనుభవిస్తున్నాడు. ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! చూచావా! తన చిన్న నాటి మిత్రుడికి కృష్ణుడు ఎంత సాయం చేసాడో! పరమాత్ముడికి మంచి ప్రవర్తన కల బ్రాహ్మణులే దైవముతో సమానము. ఆ ప్రకారంగా సుదాముడు కృష్ణుడు ఇచ్చిన ఐశ్వర్యములను ఏ మాత్రం ఆసక్తి, అహంకారము లేకుండా అనుభవించి, మరణానంతరము ముక్తి పొందాడు. ఈ సుదాముని (ఈయననే మనము కుచేలుడు అనగా చిరిగిన వస్త్రములు ధరించిన వాడు అని కూడా అంటాము) చరిత్రను విన్నవారు, అధ్యయనం చేసిన వారు, భగవంతుని మీద భక్తి కలిగి ఉంటారు. ఈ సంసారము నుండి విముక్తి పొందుతారు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు సుదాముని వృత్తాంతమును వినిపించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ఎనభైఒకటవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
ఎనభై రెండవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! శ్రీకృష్ణుడు, బలరాముడు ద్వారకలో సుఖంగా నివసిస్తున్న సమయంలో ఒక సారి సంపూర్ణ సూర్య గ్రహణం సంభవించింది. సూర్య గ్రహణ సమయంలో పుణ్యతీర్థములలో స్నానం చేస్తే పాపాలు నశిస్తాయి అని జనుల నమ్మకం. ఆ కారణం చేత జనులందరూ కురుక్షేత్రానికి, అక్కడికి దగ్గరలోనే ఉన్న శమంతక పంచకానికి చేరుకున్నారు.

పరశురాముడు 21 మార్లు దండెత్తి క్షత్రియ వంశముల నన్నిటినీ నాశనం చేసి, ఆ క్షత్రియుల రక్తంతో ఐదు సరస్సులను ఏర్పాటు చేసాడు. వాటినే శమంతక పంచకము అంటారు. ద్వారక నుండి అక్రూరుడు, వసుదేవుడు, ఉగ్రసేనుడు, గదుడు, ప్రద్యుమ్నుడు, సాంబుడు మొదలగు యాదవ ప్రముఖులు కూడా కురుక్షేత్రానికి వచ్చారు. అనిరుద్ధుడు, కృతవర్త ద్వారకా నగర రక్షణ కొరకు ద్వారకలోనే ఉండిపోయారు.

అక్రూరుడు, వసుదేవుడు మొదలగు యాదవులు కురుక్షేత్రములో స్నానం చేసి, ఉపవాసములు ఉన్నారు. బ్రాహ్మణులకు వస్త్రములు, గోవులు దానం చేసారు. మరలా రామహృదము అనే తీర్థములో స్నానం చేసి, బ్రాహ్మణులకు, ఇతరులకు అన్న సంతర్పణ చేసారు. అందరూ చెట్లనీడలలో విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నారు.

కురుక్షేత్రములో స్నానం చేయడానికి నంద గోకులం నుండి నందుడు, యశోద, రోహిణి, గోపికలు, గోప కాంతలు కూడా వచ్చారు. చాలా రోజుల తరువాత కలుసుకున్నందు వలన అందరూ ఒకరిని ఒకరు కౌగలించుకున్నారు. ఆనంద భాష్టాలు రాల్చారు. కుశల ప్రశ్నలు వేసుకున్నారు. బాగోగులు కనుక్కున్నారు. చిన్న వారు పెద్దలకు నమస్కరించారు. పెద్దవారు తమ కంటే చిన్నవారిని ఆశీర్వదించారు. వారందరూ కృష్ణుడు చిన్నతనంలో నందగోకులంలో చేసిన వీలలను స్మరించుకున్నారు.

కుంతీ దేవి తన తల్లి తండ్రులను, సోదరులను, అక్క చెల్లెళ్లను చూచి ఆనందంతో పొంగి పోయింది. వారందరూ కృష్ణుని బలరాముని చూచి పులకాంకితులయ్యారు. కుంతీ దేవి తన సోదరుడు వసుదేవునితో ఇలా అంది.

“సోదరా! నా అంత అభాగిని మరొకటి లేదు కదా! జీవితంలో నాకు ఏ ఒక్క కోరికా నెరవేరలేదు. మీరు ఎక్కడో ద్వారకలో ఉన్నారు. మేము హస్తినలో ఉన్నాము. మనకు ఒకరి వార్తలు ఒకరికి తెలియడం లేదు. నేను ఒంటరిగా మిగిలిపోయాను. నా బంధువులు, మిత్రులు, శ్వాతులు, సోదరులు వీరి క్షేమములు ఏమీ తెలియడం లేదు. ఈ సమయంలో మీ అందరినీ కలుసుకోడం నాకు చాలా ఆనందంగా ఉంది.” అని పలికింది కుంతీదేవి.

ఆ మాటలకు వసుదేవుడు కుంతీ దేవితో ఇలా అన్నాడు.
“సోదరీ! మనం మానవ మాత్రులము. దేవుని చేతిలో ఆట బొమ్మలం.

దైవం నిర్ణయించినట్టు జరిగింది.

చాలా మంది తమకు తాముగా పనులు చేస్తుంటారు. మరి కొందరు ఇతరులు చెప్పినట్టు చేస్తుంటారు. కానీ వీరందరూ ఆ దైవము ఆడించినట్టు ఆడేవారే కానీ స్వతంత్రులు కారు. ఆవిషయం వారికి తెలియదు. నీవు నీ తండ్రి వద్ద నుండి మరొక ఇంటికి పెంపుడు కుమార్తెగా వెళ్లావు. మేము కూడా ఆ కంసునికి భయపడి, తలా ఒక దిక్కుగా వెళ్లిపోయాము. నేను, దేవకి, చెరసాలలో నానా బాధలు పడ్డాము. నేను నా ఆరుగురు కుమారులను పోగొట్టుకున్నాను. ఆ భగవంతుని దయవలన అందరం ఇక్కడ కలుసుకోగలిగాము.” అని అన్నాడు.

ఆ కురుక్షేత్రమునకు వచ్చిన రాజులు అందరూ శ్రీకృష్ణుని దర్శనము చేత పునీతులయ్యారు. అదే సమయంలో కురుక్షేత్రానికి భీష్మ, ద్రోణ, ధృతరాష్ట్ర, గాంధారి మొదలగు వారు తమ తమ పుత్రులతో, పౌత్రులతో సహా కురుక్షేత్రములో పుణ్య స్నానములు చేయడానికి వచ్చారు. అలాగే పాండవులు, కుంతి, ద్రౌపది, పాండవుల ఇతర భార్యలు, సంజయుడు, విదురుడు, కృపాచార్యుడు, కుంతిభోజుడు, విరాటుడు, భీష్మకకుడు, నగ్నజిత్తు, పురుజిత్తు, ద్రుపదుడు, శల్యుడు, ధృష్టకేతువు, కాశిరాజు, దమభోషుడు, విశాలాక్షుడు, మైథిలుడు, మద్రుడు, కేకయుడు, యుధామన్యువు, సుశర్మ, బాహ్లికకుడు, సోమదత్తుడు మొదలగు రాజులందరూ వచ్చారు.

వారందరూ ధర్మరాజును ఆయన మిత్ర రాజులను కలుసుకున్నారు. అందరూ శ్రీకృష్ణుని దర్శించుకున్నారు. వారందరూ ఉగ్రసేనుని,

యాదవులను ఈ విధంగా ప్రశంసించారు.

“ఉగ్రసేనా! మీ అందరి జన్మలు సార్థకం అయ్యాయి. ఎందుకంటే మీరందరూ ప్రతిరోజూ శ్రీకృష్ణుని సందర్శన భాగ్యం వలన పునీతులవుతున్నారు. ఆ శ్రీకృష్ణుని కీర్తి, గంగానది, వేదములు, శాస్త్రములు ఈ భూమిని పవిత్రం చేస్తున్నాయి. కాల ప్రభావంతో తన పవిత్రతను కోల్పోతున్న భూదేవి, శ్రీకృష్ణుని పాద స్పర్శతో మరలా తన పవిత్రతను సంతరించుకుంది. మీరందరూ శ్రీకృష్ణుని ప్రతి దినము చూస్తున్నారు. తాకుతున్నారు. ఆయనతో కలిసి నడుస్తున్నారు. ఆయనతో కలిసి భోజనం చేస్తున్నారు. ఆయనతో మాట్లాడుతున్నారు. ఆయనతో నిద్రిస్తున్నారు. శ్రీకృష్ణునితో వివాహ సంబంధములు కలుపుకుంటున్నారు. ఈ కారణంగా మీరందరూ దైవమార్గంలో ప్రయాణం చేస్తున్నారు. ప్రాపంచిక కర్మల యందు ఆసక్తిని వదిలిపెట్టి, ముక్తి మార్గంలో నడుస్తున్నారు. ఆ కారణంగా మీ జీవితములు అన్నీ సార్థకములు అయ్యాయి.” అని అన్నారు.

ఓ పరీక్షిత మహారాజా! కురుక్షేత్రము చాలా విశాలమయింది. ఎవరు ఎక్కడ ఉన్నారో తెలియదు. నందునికి కూడా శ్రీకృష్ణుడు వసుదేవుడు కురుక్షేత్రానికి వచ్చారని కొంత కాలం తరువాత తెలిసింది. శ్రీకృష్ణుని వెదుక్కుంటూ నందుడు అతని పరివారము తిరిగారు. ఆఖరుకు కృష్ణుడు ఉన్న చోటికి చేరుకున్నారు. శ్రీకృష్ణుని చూడగానే నందుడు ఆనందంతో పొంగిపోయాడు. కృష్ణుని ఆలింగనం చేసుకున్నాడు. కుశల ప్రశ్నలు వేసుకున్నారు. కంసుడు పెట్టిన బాధలను నెమరు వేసుకున్నారు. గోకులంలో చిన్నతనంలో తాము గడిపిన

రోజులు గుర్తుకు తెచ్చుకున్నారు బలరామ కృష్ణులు.

ఎప్పుడో చిన్ని కృష్ణునిగా చూచిన వాడిని, ఇప్పుడు పెరిగి పెద్దవాడుగా చూచిన యశోద ఆనంద సముద్రంలో ఓలలాడింది. కృష్ణుని ప్రేమతో కౌగలించుకుంది. ఆమెలో మాతృవాత్సల్యం పెల్లుబికింది. కృష్ణునికి, బలరామునికి యశోదను చూచిన ఆనందంతో నోటమాటరాలేదు. గొంతు బొంగురుపోయింది. నందుడు, యశోద కృష్ణుని బలరాముని తమ తొడల మీద కూర్చోబెట్టుకొని వారి తలలు ఆస్థాయంగా నిమిరుతున్నారు. దేవకీ దేవి, రోహిణి దేవి యశోదను ఆలింగనం చేసుకున్నారు. చిన్న నాటి ముచ్చట్లు చెప్పుకున్నారు. కృష్ణలీలలను చెప్పుకొని నవ్వుకున్నారు.

దేవకీ దేవి, రోహిణి యశోదతో ఇలా అన్నారు. “అమ్మా యశోదా! నీ ఋణం మేము ఎన్నటికీ తీర్చుకోలేము. నువ్వు, నందుడు మాకు చేసిన మహిమపాతకము మీకు ఇంద్రపదవి ఇచ్చినా తీరేది కాదు. మీరు మాకు చేసిన మేలును మేము ఎన్నటికీ మరిచిపోలేము. మీరు మా పుత్రులైన బలరామ కృష్ణులను పసిబిడ్డలు గా ఉన్నప్పటి నుండి కంటికి రెప్పలా కాపాడారు. పెంచి పెద్దవారిగా చేసారు. మేము వారిని కన్నామే గానీ, పెరిగింది అంతా నీ దగ్గరే కదా! ఆ చిన్నిబాలుర ప్రేమ, లాలన నువ్వు పొందగలిగావు. నీవు పుణ్య మూర్తివి. నీకు నీ కుమారులు, ఇతరుల కుమారులు అనే భేదభావము లేదు. అందుకే బలరామ కృష్ణులను నీ కన్నబిడ్డలవలె పెంచావు. లాలించావు.” అని యశోదను ప్రశంసించారు దేవకీ దేవి, రోహిణి.

ఇంతలో చిన్నప్పుడు కృష్ణునితో ఆడుకున్న గోపికలు కృష్ణుని చూచి ఆయనవద్దకు వచ్చారు. శ్రీకృష్ణుని వంక కనురెప్పలు ఆర్పకుండా

చూస్తున్నారు. వారి కంటికి శ్రీకృష్ణుడు చిన్ని బాల కృష్ణుడి లాగానే కనపడుతున్నాడు. శ్రీకృష్ణుని నిరంతరము చూడకుండా కనురెప్పలు అడ్డుపెట్టిన బ్రహ్మను తిట్టుకున్నారు.

శ్రీకృష్ణుని దగ్గరగా వచ్చారు. ఆయన శరీరం అంతా తడిమారు. పులకించిపోయారు. శ్రీకృష్ణుడు వారితో కూర్చుని వారి యోగక్షేమాలు కనుక్కున్నాడు. వారితో ఇలా అన్నాడు. “నేను నా వారిని రక్షించడానికి ఆ సమయంలో మధురకు అక్కడి నుండి ద్వారకకు వెళ్లవలసి వచ్చింది. ఆ కారణంగా మిమ్ములను మరలా కలుసుకోలేక పోయాను. అది సరే! నేను మీకు జ్ఞాపకం ఉన్నానా! మనం ఆడుకున్న ఆటలు అన్నీ గుర్తున్నాయా! నన్ను ఎప్పుడన్నా తలచుకుంటున్నారా! లేక చెప్పా పెట్టకుండా వెళ్లిపోయి తిరిగి రానందుకు నన్ను తిట్టుకుంటున్నారా!

ఇదంతా కాల మహిమ. మనం అప్పుడు విడిపోయాము. ఇప్పుడు ఇలా ఇన్నాళ్లకు ఈ కురుక్షేత్రంలో కలుసుకున్నాము. ఇందులో ఎవరి తప్పు లేదు. దట్టంగా మేఘాలు ఆవరించినప్పుడు, గాలి విపరీతంగా వీచి ఆ మేఘాలను చెల్లాచెదురు చేస్తుంది. అలాగే గాలికి తేలికైన దూది, దుమ్ము, గడ్డి అన్నీ ఒక చోటికి చేరుతుంటాయి, మరలా ఎగురగొట్టబడి చెల్లాచెదురు అవుతుంటాయి. అలాగే సృష్టి కర్త కూడా మానవులను కలుపుతుంటాడు, విడదీస్తుంటాడు. అంతా దైవ మాయ. మన చేతిలో ఏమీ లేదు. మీకు నా మీద అధికమైన ప్రేమ వాత్సల్యము ఉన్నాయి. అందుకనే మీరు ఇప్పుడు ఇలా నన్ను వెతుక్కుంటూ వచ్చారు. నన్ను కలిసారు.

నేను పరమాత్మ అంశ అని మీకు తెలుసు కదా!

పంచభూతములు ఈ సృష్టికి మూలములు. ఈ పంచభూతముల వలననే సృష్టి, స్థితి, లయములు జరుగుతున్నాయి. అలాగే నేను కూడా సృష్టి,స్థితి,లయములకు కర్తను. నేను అంతటా ఉన్నాను. మీలోనూ ఉన్నాను. అందుకే మీకు నాకు ఎడబాటు అనేది లేదు. నేను ఎల్లప్పుడూ మీ హృదయములలో ఆత్మస్వరూపుడుగా వెలుగుతున్నాను.

ఈ ప్రకృతిలో మనకు కనిపించే పదార్థములు అన్నీ పంచభూతములతో ఏర్పడినట్టివే! ఆ పంచభూతములు కూడా సూక్ష్మరూపంలో ఉంటాయి. ఇవన్నీ మార్పుకు లోనవుతుంటాయి. కాని ఆత్మ వీటికి భిన్నమయింది. ఆత్మకు మార్పులేదు. అది నిత్యము, సత్యము. కాని ఆత్మ కూడా ఈ పంచభూతములతో కలిసి దేహము ధరిస్తూ ఉంది. ప్రాపంచిక భోగములను అనుభవిస్తూ ఉంది. కాలాంతరమున మరలా ఆ దేహమును వదిలేస్తూ ఉంటుంది. ఈ దేహములతో అనుభవించ తగ్గ ప్రకృతి, పంచభూతములతో కలిసి దేహమును పొందిన ఆత్మ, రెండూ నా యందే ఉన్నాయి. మీ అందరూ నా యందే ఉన్నారు. ఇంక మనము విడిపోయాము అనే మాటకు అర్థం లేదు..” అని గోపికలకు కృష్ణుడు ఆత్మస్వరూపాన్ని బోధించాడు.

వారందరూ శ్రీకృష్ణుని ఇలా ప్రార్థించారు. “శ్రీకృష్ణా! నీ పాదపద్మములను యోగులు, మునులు ఎల్లప్పుడూ తమ హృదయము లలో నిలుపుకొని ధ్యానిస్తూ ఉంటారు. ఈ సంసారము నుండి విముక్తి ప్రసాదించేది నీ పాదసేవనము తప్ప మరొకటి కాదు. మేము పామరులము. ప్రాపంచిక విషయములలో మునిగితేలుతుంటాము.

కోరికలతో సతమతమౌతుంటాము. అటువంటి మాకు ఎల్లప్పుడు నీ
పాదపద్మములను మా మనసుల యందే నిలిచి ఉండేటట్టు
మమ్ములను అనుగ్రహించు.” అని వేడుకున్నారు.

శ్రీకృష్ణుని వలన ఆత్మస్వరూపమును తెలుసుకున్న గోపికలు,
నిరంతరము కృష్ణనామమును ధ్యానించడం, స్మరించడం ద్వారా,
మరణించిన తరువాత ఆయనలో కలిసిపోయారు.” అని శుక
మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు శ్రీకృష్ణ గోపికల పునస్సమాగమము
గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ఎనభై రెండవ అధ్యాయము సంపూర్ణము
ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ః ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

ఎనభై మూడవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! కురుక్షేత్రంలో శ్రీకృష్ణుడు,
బలరాముడు గోపికలను కలుసుకొని వారితో ముచ్చటించిన తరువాత
ధర్మరాజు వద్దకు వెళ్లాడు. ధర్మరాజు బంధువులనందరినీ కలుసుకొని
వారి క్షేమములను విచారించాడు. వారంతా శ్రీకృష్ణుని ఈ విధంగా
స్తుతించారు.

“ఓ దేవా! ఈ ప్రపంచములోని జనులంతా ఈ సంసార సాగరంలో పడి అనేక కష్టములు పడుతున్నారు. ఈ సంసారమునకు మూలకారణం వారిలో ఉన్న అవిద్య. నీపాదపద్మములను సేవించిన వారికి వారిలోని అవిద్య అంతమవుతుంది. వారికి ఎటువంటి అమంగళములు కలుగవు.

ఓ దేవా! నీవు సకల ఆనంద స్వరూపుడవు. చిచ్ఛక్తి సంపన్నుడవు. కాలానుగుణంగా వేదములు ఈ లోకంలో నశించిపోయాయి. వాటిని పునరుద్ధరించడానికి నీవు అనేక అవతారములను ధరించావు. వాటిలో మానవ రూపంలో ఉన్న ఈ కృష్ణావతారము ఒకటి. పరమాత్మ స్వరూపుడవు అయిన నీకు భక్తితో నమస్కరిస్తున్నాము.” అని పలికారు.

ధర్మరాజు బంధువులు శ్రీకృష్ణుని పైవిధంగా స్తుతిస్తూ ఉండగా, పంచ పాండవుల భార్య అయిన ద్రౌపది, వారి ఇతర భార్యలు, అంతఃపుర కాంతలు, శ్రీకృష్ణుని కథలను గానం చేస్తున్నారు. వారిలో ద్రౌపది శ్రీకృష్ణుని భార్యలతో ఇలా అంది.

“ఓ రుక్మిణీ!, జాంబవతీ, నాగ్నజితీ, సత్యభామా! కాళింది, శైబ్యా, రోహిణీ, లక్ష్మణా! ఇతర కృష్ణుని భార్యలారా! శ్రీకృష్ణుడు ఒక్కడే కదా మరి మీ అందరినీ ఎలా వివాహం చేసుకున్నాడు. మీతో ఎలా సుఖంగా కాపురం చేస్తున్నాడు. దయచేసి నాకు వివరంగాచెప్పండి.” అని అడిగింది.

అప్పుడు రుక్మిణి ముసి ముసి నవ్వులు నవ్వుతూ ఇలా చెప్పింది. “మా అన్న రుక్మి నన్ను శిశుపాలుడికి ఇచ్చి వివాహం చేయదలిచాడు. నాకు కృష్ణుని మీద మనసు ఉంది. వివాహ సమయంలో గొడవ జరుగుతుందని తెలిసి శిశుపాలుని మిత్రుడు జరాసంధుడు మొదలగు వారు యుద్ధానికి సన్నద్ధంగా ఉన్నారు. కాని శ్రీకృష్ణుడు నన్ను రథము మీద ఎక్కించుకొని ద్వారకకు తీసుకొని వచ్చాడు. నన్ను వివాహం చేసుకున్నాడు.” అని చెప్పింది.

తరువాత సత్యభామ ద్రౌపదితో ఇలా అంది. “మా తండ్రి వద్ద స్వమంతక మణి అనే మణి ఉంది. దానిని ధరించి మా పినతండ్రి వేటకు వెళ్లాడు. ఒక సింహము మా పినతండ్రిని చంపి ఆ మణిని ఎత్తుకుపోయింది. ఆ సింహమును చంపి ఒక భల్లూకము ఆ మణిని ఎత్తుకుపోయి ఒక గుహలో దాచింది. ఆ మణిని కృష్ణుడు అపహరించాడని అపవాదు వచ్చింది. ఆ అపవాదు పోగొట్టుకోడానికి కృష్ణుడు భల్లూకరాజైన జాంబవంతుని ఓడించి, ఆ మణిని తెచ్చి నా తండ్రికి ఇచ్చాడు. అప్పటికే నా వివాహము కృతవర్తతో నిశ్చయం అయింది. కానీ నా తండ్రి నన్ను కృష్ణునికి ఇచ్చి వివాహం చేసాడు.” అని చెప్పింది.

తన వంతు రాగా జాంబవతి ఇలా అంది. “సత్య చెప్పిన కథే నాది కూడా. నా తండ్రి జాంబవంతుడు కృష్ణుని చేతిలో ఓడి పోయి, తన వద్ద ఉన్న స్వమంతక మణిని కృష్ణుడికి ఇచ్చాడు. నన్ను కృష్ణుడికి ఇచ్చి వివాహం చేసాడు.” అని చెప్పింది.

“నేను నా చిన్న తనం నుండి కృష్ణుని భర్తగా పొందవలెనని తపస్సు చేస్తున్నాను. నా మనసులో కోరిక గ్రహించిన కృష్ణుడు, తన బావ అర్జునునితో కూడా వచ్చి, నన్ను వివాహం చేసుకున్నాడు.” అని కాళింది తెలిపింది.

తరువాత భద్ర ఇలా అంది. “నా కథ రుక్మిణి లాంటిదే! నా స్వయం వరంలో కృష్ణుడు నన్ను స్వయంవర మండపం నుండి తీసుకొని పోయి ద్వారకలో నన్ను వివాహం చేసుకున్నాడు. అడ్డం వచ్చిన రాజులను, వీరులను ఓడించాడు.” అని చెప్పింది.

“నా తండ్రి నా వివాహానికి ఒక పరీక్ష పెట్టాడు. ఎవరైతే తన వద్ద ఉన్న ఏడు బలిష్ఠములైన, వృషభములను లొంగదీసుకుంటాడో వాడికి నన్ను ఇచ్చి వివాహం చేస్తాను అన్నాడు. శ్రీకృష్ణుడు వచ్చి ఆ ఏడు వృషభములను లొంగదీసుకొని నన్ను వివాహం చేసుకున్నాడు. అప్పటి నుండి ఆయన పాదములు సేవిస్తున్నాను.” అంది శైబ్య.

ఇంతలో మిత్రవింద ఇలా అంది. “నా వివాహం చాలా ప్రశాంతంగా జరిగింది. నా తండ్రి తన మేనమామ కుమారుడగు కృష్ణునికి నన్ను ఇచ్చి శాస్త్రోక్తంగా వివాహం జరిపించాడు.”

తరువాత లక్ష్మణ ఇలా అంది. “నేను నా చిన్నతనంనుండి నారద మహా ముని వలన కృష్ణుని గుణగణములు విని ఆయన మీద మనసు నిలిపాను. ఆయనే భర్తగా కోరుకున్నాను. నా తండ్రి నా కోరికను మన్నించాడు. కాని వీర్య శుల్కముగా ఒక పరీక్ష పెట్టాడు. నీ స్వయం వరం మాదిరే ఒక మత్స్య యంత్రము తయారు

చేయించాడు. కాని అది బయటకు కనపడదు. ఆ మత్స్య యంత్రము కట్టబడిన స్తంభము యొక్క మొదలు దగ్గర ఉంచబడిన కుండలో ఉన్న నీటిలో ఆ మత్స్య యంత్రము ప్రతి బింబము మాత్రము కనపడుతూ ఉంటుంది. వీరుడైన వాడు కింద పెట్టబడిన కుండలో ఉన్న మత్స్యము ప్రతి బింబమును చూచి ఆ మత్స్యమును కొట్టాలి. అదీ పరీక్ష.

నా స్వయం వరానికి చాలా మంది రాజులు వచ్చారు. అందరూ స్వయంవర సభలో కూర్చున్నారు. ధనుర్జాణములను ధరించి మత్స్య యంత్రమును కొట్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. ఒకరొక్కరుగా వెళ్లడం ఆ మత్స్య యంత్రమును కొట్టలేక తిరిగి రావడం జరిగింది. చాలా మందికి ఆ మత్స్యము ఎక్కడ ఉందో కనపడలేదు. కనపడని దానిని ఎలా కొడతాం అనుకుంటూ వెనక్కు మళ్లారు.

ద్రౌపదీ! నీకు ఇంకో విషయం తెలుసా! అర్జునుడుకూడా నన్ను పెళ్లి చేసుకోవాలని ఈ మత్స్య యంత్రం కొట్టడానికి వచ్చాడు కానీ లక్ష్యం ఛేదించలేకపోయాడు. ఇంతలో కృష్ణుడు ధనుస్సుతీసుకొని శరమును సంధించి, సునాయాసంగా మత్స్య యంత్రాన్ని కొట్టాడు. తరువాత నేను పట్టు బట్టలు కట్టుకొని, చక్కగా అలంకరించుకొని, స్వయంవర మండపంలోకి వచ్చాను. కృష్ణుని మెడలో వర మాల వేసాను.

ద్రౌపదీ! ఈ ప్రకారంగా నాతో కృష్ణుని వివాహం జరిగింది. ఇది చూచిన ఇతర రాజులు సహించలేకపోయారు. కృష్ణుడు తన రథము

మీద కూర్చోబెట్టుకొని, తన చేతిలోకి ధనుస్సు తీసుకొని శత్రురాజులతో యుద్ధం చేసాడు. కృష్ణుని రథసారథి దారుకుడు అతి చాకచక్యంగా రథాన్ని నడిపాడు. శత్రు రాజులు కృష్ణుని రథం వెంట పడ్డారు. కాని కృష్ణుడు తన వాడి అయిన శరములతో వారిని ఓడించాడు. కొంత మందికి కాళ్లు చేతులు నరికాడు. కొంత మందిని చంపాడు. మిగిలిన వారు పారిపోయారు. తరువాత నేను కృష్ణునితో సహా ద్వారకలో ప్రవేశించాను. తరువాత నా తండ్రి అనేక అమూల్యమైన కానుకలు తీసుకొని ద్వారకకు వచ్చాడు. ద్వారకలో కృష్ణునితో నా వివాహం వైభవంగా జరిగింది.” అని పలికింది లక్ష్మణ.

శ్రీకృష్ణుని ఇతర భార్యలు కూడా ఇలా అన్నారు. “ద్రౌపదీ! నరకుని సంహరించి, నరకుడు చెరలో బంధించిన మా అందరినీ కృష్ణుడు విడిపించాడు. అప్పటి వరకు మేము అందరమూ కృష్ణుని పాదములను ధ్యానిస్తున్నాము అని తెలుసుకున్న కృష్ణుడు మా అందరినీ వివాహం చేసుకున్నాడు. ఓ ద్రౌపదీ దేవీ! మేము 16,008 మంది కృష్ణుని భార్యలము నిరంతరము కృష్ణుని పాద సేవను కోరుకుంటున్నాము. మాకు రాజ్యములు, స్వర్గలోక సుఖములు, ఇంద్ర పదవి, అణిమ మొదలగు అష్ట సిద్ధులు, బ్రహ్మ పదవి, ముక్తి పదవి ఏవీ కూడా శ్రీకృష్ణుని పాద సేవతో సమానం కావు. అందుకని ఎల్లప్పుడూ శ్రీకృష్ణుని పాద పద్మములను మా తలమీద ధరించవలెనని మేము ఎల్లప్పుడూ కోరుకుంటున్నాము..

మేమే కాదు కృష్ణుని చిన్న తనంలో వ్రజ స్త్రీలు కూడా కృష్ణుని పాదములను నిర్మలమైన మనస్సుతో సేవించి ధన్యులయ్యారు. శ్రీకృష్ణుని మీద భక్తి ఉంటే ఆయన పాద సేవను మించినది

మూడులోకములలో ఏదీలేదు.” అని శ్రీకృష్ణుని భార్యలు ముక్త
కంఠంతో ద్రాపదికి చెప్పారు. అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు
శ్రీకృష్ణుని భార్యల పరిణయ వృత్తాంతములను వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ఎనభై మూడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

ఎనభై నాలుగవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! శ్రీకృష్ణుడు కురుక్షేత్రంలో ఉన్న
సమయంలో వ్యాసుడు, నారదుడు, చ్యవనుడు, దేవలుడు, అసితుడు,
విశ్వామిత్రుడు, శతానందుడు, భరద్వాజుడు, గౌతముడు, భృగువు,
వశిష్ఠుడు, గాలవుడు, పులస్త్యుడు, కశ్యపుడు, అత్రి, మార్కండేయుడు,
బృహస్పతి, ద్వితుడు, త్రితుడు, ఏకతుడు, సనకాది బ్రహ్మమానస
పుత్రులు, అంగీరసుడు, అగస్త్యుడు, యాజ్ఞవల్క్యుడు, వామదేవుడు
మొదలగు మునులు శ్రీకృష్ణుని దర్శించుకోడానికి వచ్చారు. అక్కడ
ఉన్న రాజులందరూ ఆ మహామునులను చూచి భక్తితో నమస్క
రించారు.బలరాముడు, శ్రీకృష్ణుడు ఆ మహామునులకు అర్ఘ్యము,
పాద్యము, ఆసనము ఇచ్చి సత్కరించారు. పూలమాలలు, ధూపము,
చందనములతో పూజించారు. తమ తమ ఆసనములతో
సుఖాసీనులైన మునులతో శ్రీకృష్ణుడు ఇలా అన్నాడు.

“మహామునులారా! ఈరోజు మా జన్మములు ధన్యములు అయ్యాయి. ఒకే చోట ఇంత మంది మహాత్ములను సందర్శించే మహాద్భాగ్యం మా అందరికీ కలిగింది. మీ అందరి దర్శనభాగ్యము దేవతలకు కూడా లభించదు. సామాన్య మానవులకు మీ వంటి మహాత్ములను, యోగీశ్వరులను దర్శించడం, తాకడం, వారిని ప్రశ్నించడం, నమస్కరించడం, పాదములను అర్చించడం మొదలగు అధికారములు లభించవు. మేము కూడా సాధారణ మానవులమైనా మాకు మిమ్ములను దర్శించి, మీ పాదములను అర్చించే భాగ్యం, మీ దయ వలన కలిగింది.

ఈ లోకంలో అన్ని జలాశయములు, సరస్సులు, నదులు తీర్థములు అని చెప్పబడవు. అలాగే మట్టితోనూ, రాతితోనూ చేయబడిన అన్ని విగ్రహములు దేవతా స్వరూపములు అని చెప్పబడవు. ఈ పుణ్య తీర్థములు కానీ, దేవతా విగ్రహములు కానీ, చాలా కాలం తరువాత గానీ తగిన ఫలితములను ఈయవు. కాని, మీ వంటి మహాత్ముల దర్శనభాగ్యంతో మానవులు తక్షణమే పవిత్రులు అవుతారు. కాబట్టి తీర్థములను, దేవతా విగ్రహములను సేవించడం కన్నా మీ వంటి మహాత్ములను సేవించడమే మేలు.

అదే విధంగా మానవులు అగ్ని, సూర్యుడు, చంద్రుడు, నక్షత్రములు, భూమి, జలము, ఆకాశము, వాయువు, వాక్కు, మనస్సు వీటిని ఉపాసించడం వలన మానవుల పాపములు పోవు. కాని మీ వంటి మహాత్ముల పాదపద్మములను సేవించడం వలన మానవుల పాపములన్నీ తక్షణమే నశించపోతాయి.

సాధారణంగా మానవులు వాతము, పితృము, కఫము తో నిండిన ఈ దేహమును ఆత్మ అని భ్రమ చెందుతుంటారు. దేహమే తాను అని అహంకరిస్తుంటారు. అలాగే భార్య, పుత్రులను తమ ఆత్మీయులుగా, తమ సర్వస్వంగా భావిస్తుంటారు. అలాగే మట్టితోనూ, రాతితోనూ చేయబడిన విగ్రహములను దేవతా మూర్తులుగానూ, నదులు, సముద్రములను పుణ్యతీర్థములు గానూ భావిస్తుంటారు. కాని మీ వంటి మహాత్ములను, సాధువులను, భగవంతుని తత్వము తెలిసిన వారిని సేవించరు. అట్టివారు గడ్డితినే పశువులతోనూ, ఆ గడ్డిని మోసే గాడిదలతోనూ సమానమైన వారు.” అని పలికాడు శ్రీకృష్ణుడు. (ఇక్కడ గడ్డి అంటే ధనము, సంపదలు. మానవులు ధనమును, సంపదలను, విషయ వాంఛలను, పశువులు గడ్డితిన్నట్టు, అనుభవిస్తుంటారు. గడ్డిని మోసే గాడిదలు అంటే భార్య, సంతానము, బంధువులు, స్నేహితులు వీరే సర్వస్వము అని భావించే సంసార భారమును మోసే మానవులు అని అర్థం చేసుకోవచ్చు. ఇటువంటి వారు తమ పాపాలు పోగొట్టుకోడానికి రకరకాల దేవతా విగ్రహాలను పూజిస్తుంటారు, తీర్థయాత్రలు చేస్తుంటారు. కానీ పరమాత్మ తమలోనే ఆత్మస్వరూపుడుగా ఉన్నాడని తెలుసుకోలేరు.)

ఈ మాటలు విన్న మహా మునులు కొంచెం సేపు మౌనంగా ఉన్నారు. పరమాత్మ స్వరూపుడైన శ్రీకృష్ణుడు ఇలా మాట్లాడుతున్నాడు ఏమిటా అని అనుకున్నారు. ఓహో! శ్రీకృష్ణుడు ప్రస్తుతము మానవుడుగా, కర్మలకు అధీనుడుగా ఉన్నాడు. తన పరమాత్మ స్వరూపమును కప్పిపుచ్చి మామూలు మానవుని వలె ప్రవర్తిస్తున్నాడు. శ్రీకృష్ణుడు ఈ విధంగా మాట్లాడటం కేవలం లోకానికి ఆత్మ తత్వమును

తెలియజేయడం కోసరమే అని నిశ్చయించుకొని, నవ్వుతూ ఇలా అన్నారు.

“దేవదేవా! నీవు నీ పరమాత్మ స్వరూపమును మరుగు పరచి, కేవలం సాధారణ మానవుని వలె మాట్లాడుతున్నావు. మేమందరము మరీచి మొదలగు ప్రజాపతులకు అభిపతులమైనా, నీ మాయను మాత్రము అర్థం చేసుకోలేక పోతున్నాము. నీ మాయలో పడిపోతున్నాము. నీ లీలలు అద్భుతములు కదా!

ఓ దేవా! ఈ భూమి, ఈ మట్టి అంతటా ఒక్కటే. కానీ ఈ మట్టి కుండగానూ, దాని మీద మూతగానూ, వివిధ రూపములు ధరిస్తూ ఉంది. వివిధములైన పేర్లతో పిలువబడుతూ ఉంది. నీవు కూడా ఒక్కడివే. నీకు చేయవలసిన పనులు అంటూ ఏమీలేవు. కాని నీవు అనేక రూపములు ధరించావు. సృష్టి చేసేటప్పుడు బ్రహ్మగానూ, పోషించేటప్పుడు విష్ణువు గానూ, లయం చేసేటప్పుడు విష్ణువు గానూ నీ కర్తవ్యములను నిర్వర్తిస్తున్నావు, కానీ ఈ మానవులు నీవు వేరు వేరు అనే భేదభావాన్ని కల్పిస్తున్నారు.

ఓ దేవా! నీవు ఏ కర్త చేసినా ఆ కర్తఫలము నీకు అంటదు. నీవు పుట్టడం పెరగడం, లీలలు చేయడం ఏవీ సత్యము కావు. నీవు పరిపూర్ణస్వరూపుడవు. నీవు తప్ప ఈ విశ్వములో మరొకటి లేదు.

ఓ దేవా! ఈ లోకంలో వర్ణాశ్రమ ధర్మములను నీవు ఒక్కడివే రక్షిస్తున్నావు. నీవే పరమ పురుషుడవు. సజ్జనులను రక్షించడానికి,

దుర్మార్గులను శిక్షించడానికి నీవు శుద్ధసత్వమయ మైన శరీరములను
ధరిస్తుంటావు. వేదములను రక్షిస్తుంటావు.

ఓ దేవా! మానవులు వేదములను అధ్యయనం చేయడం చేత
నీ శుద్ధసత్వమయ స్వరూపమును తెలుసుకోగలుగుతున్నారు. ఎందు
కంటే వేదములన్నీ నీ స్వరూపములే కదా! ఓ దేవా! వేదములే నిన్ను
తెలుసుకోవడానికి ఏకైక ప్రమాణములు. ఈ లోకంలో సత్వగుణ
సంపన్నులు, సదాచార సంపన్నులు అయిన బ్రాహ్మణులు వేదములను
ప్రచారం చేస్తున్నారు. ఆ కారణం చేత నీవు సదా బ్రాహ్మణులను
సేవిస్తున్నావు. పూజిస్తున్నావు. బ్రాహ్మణుల సాహచర్యంలో నీవు వారి
మాదిరే పుణ్యకర్మలను ఆచరిస్తున్నావు.

ఓ దేవా! ఈ రోజు నీ దర్శనభాగ్యం చేత మేము చేసిన
తపస్సు, నేర్చుకున్న విద్య ధన్యమయ్యాయి. మా జన్మలు సార్థకం
అయ్యాయి. నిన్ను చూచిన మా కన్నులు సఫలతను
సంతరించుకున్నాయి. శ్రీకృష్ణా! నీవు యోగబలసంపన్నుడవు. నీ
మహోత్సవము నిగూఢంగా ఉంటుంది. నీ బుద్ధిబలము అపారము. నీవు
సర్వాంతర్యామివి. నీకు తెలియని విషయం లేదు. నీవే పరమ
పురుషుడవు. పరమాత్మ స్వరూపుడవు. అట్టి నీకు నమస్కరిస్తున్నాము.

ఓ దేవా! నీ చుట్టు ఉన్న యాదవులు, నీకు మిత్రులైన ఈ
రాజులు అందరూ యోగమాయచేత కప్పబడి నీవు పరమాత్మ
స్వరూపుడవు, సర్వాంతర్యామివి, కాలస్వరూపుడవు అనే సత్యాన్ని
గ్రహించలేకపోతున్నారు.

ఓ దేవా! (25) ఈ మానవులు ఇంద్రియ వ్యామోహములో పడి పోయి, విషయవాంఛలకు లోబడి, మోహంలో మునిగిపోయి, వివేకము నశించి, నీ యొక్క అసలు స్వరూపమును తెలుసుకోలేక పోతున్నారు.

ఓ దేవా! పరమ పవిత్రమైన గంగానదికి నీ పాదములే ఆశ్రయము. పరిపక్వత చెందిన యోగులు నీ పాదములనే తమ హృదయములలో నిలుపుకొని ధ్యానిస్తూ ఉంటారు. అటువంటి నీపాద పద్మములను నేడు మా పూర్వపుణ్యవశమున దర్శింపగలిగితిమి. మా అందరినీ నీ భక్తులుగా చేసుకొని నీ కృపాకటాక్షవీక్షణముల మా మీద ప్రసరింపజేయమని ప్రార్థిస్తున్నాము. నీ మీద అనన్యమైన భక్తితోనే కదా నీ భక్తులు వారి మరణానంతరము నిన్ను చేరుకోగలిగారు. నీ మీద భక్తి లేని ఎవరూ నిన్ను ఎన్నటికీ పొందలేరు అనే మాట యదార్థము.” అని ఆ మునులందరూ ముక్తకంఠంతో శ్రీకృష్ణుని కీర్తించారు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఈ విధంగా మునులు అందరూ కృష్ణుని స్తుతించి, ధర్మరాజు వద్ద అనుమతి తీసుకొని తమ తమ ఆశ్రమములకు వెళ్లడానికి నిశ్చయించుకున్నారు. ఇంతలో వసుదేవుడు వారి వద్దకు వెళ్లి వారి పాదములకు భక్తితో నమస్కరించి, వారిని ఇలా ప్రార్థించాడు.

“ఓ మహాఋషులారా! మీరందరూ సకల దేవతా స్వరూపులు. మీ అందరికీ భక్తితో నమస్కరిస్తున్నాను. దయచేసి నా మాటలు కూడా వినండి. ఈ లోకంలో మానవులు ఎన్నోరకములైన కర్మలు చేస్తుంటారు. ఆ కర్మలలో పుణ్య కర్మలు, పాప కర్మలు ఉంటాయి. ఆ కర్మల ద్వారా

మానవులకు బంధనములు కలుగుతుంటాయి. మరి ఆ మానవులు ఆ కర్త బంధనముల నుండి ఎలా విముక్తి పొందుతారు. నాకు వివరంగా తెలియజేయండి.” అని అడిగాడు. ఆ మాటలను విన్న నారదుడు ఇలా అన్నాడు.

“ ఓ మునులారా! ఈ వసుదేవుడు సాక్షాత్తు యోగీశ్వరేశ్వరుడు అయిన శ్రీకృష్ణునికి తండ్రి. కాని ఈయన కళ్లకు శ్రీకృష్ణుడు ఒక సామాన్య మానవునిలాగా కనపడుతున్నాడు. అందుకే మానవుల కర్తబంధనముల గురించి మనలను అడిగాడు. దీనికి మీరు ఆశ్చర్యపడవలసిన పని లేదు. ఈ లోకంలో ఉండే మానవులు తమ పక్కనే సర్వజ్ఞులు అయిన మహాత్ములు, మహాపురుషులు ఉన్నా వారిని ఆదరించరు. అసలు పట్టించుకోరు. గంగాతీరంలో నివసించే మానవులు ప్రతిరోజూ గంగలో స్నానం చేస్తూ కూడా, ఇతర పుణ్యతీర్థములలో స్నానం చేసి పుణ్యం సంపాదించుకోవడానికి ఉత్సాహపడుతుంటారు.

శ్రీకృష్ణుని పక్కన ఉంటేనే అన్ని సందేహములు, అనుమానములు తీరిపోతాయి. మహాత్ముల సాహచర్యము అటువంటిది. శ్రీకృష్ణుని పక్కన ఉంటే కలిగే అనుభూతి ఈ రోజు ఉండి రేపు లేకుండా పోయేది కాదు. పళ్లు కాలంగడిచే కొద్దీ పాడయి పోతాయి. ఈ సృష్టి స్థితి లయాలు కూడా కాలాను గుణంగా నడుస్తున్నాయి. సృష్టించ బడ్డ జీవి కాలానుగుణంగా రూపాంతరం చెందుతుంటుంది.

కుండ మట్టితో చేయబడింది. దానికి దెబ్బ తగిలితే పగిలిపోతుంది. చిన్న ముక్కలవుతుంది. తుదకు మట్టిలో కలిసి పోతుంది. మరలా మరొక వస్తువుగా రూపాంతరం చెందుతుంది. కాని శ్రీకృష్ణానుభూతి ఎటువంటి మార్పులేకుండా నిత్య సత్యమై ఉంటుంది.

శ్రీకృష్ణుడు సర్వాంతర్యామి. అద్వితీయుడు. కాని మానవునిలా మనమధ్య తిరుగుతున్నాడు. మేఘములచేత కప్పబడిన సూర్యుని వలె ఆయన మహిమలు మానవ రూపంలో ఉండటం చేత కప్పబడి ఉన్నాయి. ఈ విషయం తెలుసుకోలేక సామాన్య మానవులు కృష్ణుని కూడా తమ వంటి సామాన్య మానవుడనీ, ఆయనకు ప్రాణం ఉందనీ, ఆయనకు కూడా సుఖదుఃఖాలు, రాగద్వేషాలు ఉన్నాయనీ, సత్వ,రజో, తమోగుణములకు లోబడి ఉంటాడనీ భావిస్తుంటారు. వసుదేవుడు కూడా సామాన్య మానవ మాత్రుడే. కాబట్టి ఆయన సందేహములను తీర్చవలసిన బాధ్యత మనకు ఉంది.” అని అన్నాడు నారదుడు.

నారదుని మాటలు విన్న ఋషులు వసుదేవునితో ఇలా అన్నారు. “వసుదేవా! మానవులు ఏ కర్మ చేసినా, ఏ యజ్ఞయాగములు చేసినా, అవి అన్నీ విష్ణువు పరంగానే చేయాలని శాస్త్రములు ఘోషిస్తున్నాయి. ఆ ప్రకారంగా అన్ని కర్మలను విష్ణుపరంగా చేస్తే, ఆ కర్మల ఫలములు ఆ మానవులకు అంటవు. ఆ కర్మల వలన కలిగే పుణ్య, పాపములు ఆ మానవులకు సంక్రమించవు. కర్మబంధనముల నుండి విముక్తి పొందడానికి ఇదే మంచి ఉపాయమని మునులు, ఋషులు నిర్ణయించారు.

పరమాత్మ తత్వమును తెలిసిన పండితులు, శాస్త్రములు అధ్యయనం చేసి, ఆ శాస్త్రములలో ఉన్న మంచి చెడులను చక్కగా పరిశీలించి, విష్ణువు పరంగా చేసే అన్ని కర్తలు, యజ్ఞయాగములు, మనసుకు శాంతిని చేకూరుస్తాయనీ, మోక్షసాధనకు అదే సులభమైన ఉపాయమనీ, అదే ఆత్మకు ప్రీతిని కలిగిస్తుందనీ, భావించారు. ఆ కారణంగానే విష్ణుపరంగా చేసే అన్ని కర్తలు ధర్మబద్ధములనీ, ప్రతి మానవుడు అనుసరించవలసిన కర్తవ్యము అనీ బోధించారు.

గృహస్థు అయిన వాడు న్యాయంగా ధనాన్ని సంపాదించాలి. ఆ ధనంతో చేసే పనులన్నీ ఏ విధమైన ఫలితాన్ని ఆశించకుండా చెయ్యాలి. ఆ పనులన్నీ కూడా విష్ణువు పరంగా చెయ్యాలి. ఇదే గృహస్థుకు శ్రేయస్సును కలిగించే ఉత్తమమైన మార్గము.

ఓ వసుదేవా! ఈ లోకంలో ప్రతి మనిషికీ ధనం సంపాదించాలనీ, దానిని దాచుకోవాలనే కోరిక ఉంటుంది. ఆ ధనము మీద కోరికలు పోవాలంటే, తాను సంపాదించిన ధనమును దాన, ధర్మములకు, పుణ్యకార్యములకు, వినియోగించాలి.

అలాగే భార్య, పుత్రుల మీద అమిత మైన, ప్రేమను, మమకారాన్ని కూడా విడిచిపెట్టాలి. తగుమాత్రంగానే ప్రేమ కలిగి ఉండాలి. (నేను లేకపోతే వీళ్లు ఏమైపోతారో అని దిగులుపడటం అవివేకము.) కాలానుగుణంగా అన్ని నశించి పోయేవే, ఆర్జించిన పుణ్యం అయి పోగానే స్వర్గలోకం నుండి కూడా కిందికి తోయబడతాడనీ (క్షీణే పుణ్యే మర్త్యలోకం విశంతి) తెలుసుకొని

మానవులు ప్రవర్తించాలి. ఆ కారణం చేతనే పూర్వ కాలంలో భీరులైన రాజులు కూడా గృహస్థాశ్రమాన్ని, అందులో కలిగే సుఖాలను విడిచిపెట్టి, సంసార బంధనములను విడగొట్టుకొని, వానప్రస్థమునకు వెళ్లిపోయారు.

ఓ వసుదేవా! మానవుడు ఉపనయన కార్యక్రమంతో ద్విజుడు అవుతాడు అంటే బ్రహ్మచారిగా మరో జన్మ ఎత్తుతాడు. ఆ తరువాత గృహస్థాశ్రమమును స్వీకరిస్తాడు. వీరంతా దేవ ఋణము, ఋషి ఋణము, పితృఋణము తీర్చుకోవలసి ఉంటుంది. ఈ మూడు ఋణములు ప్రతి మనిషికి జన్మతోనే సంక్రమిస్తాయి. ప్రతి మనిషి గృహస్థాశ్రమము స్వీకరించి ఈ మూడు ఋణములను తీర్చుకోవాలి. అలా కాకుండా బ్రహ్మచర్యము నుండి నేరుగా సన్యాసము స్వీకరిస్తే, వాడు ఈ మూడు ఋణములను తీర్చుకోలేక, ఋణగ్రస్తుడవుతాడు.

ఆ కారణం చేత ప్రతి మానవుడు బ్రహ్మచారిగా ఉన్నప్పుడు వేదాధ్యయనము, శాస్త్ర అధ్యయనము చేయాలి. గృహస్థుగా పుత్ర సంతానమును పొందాలి. అప్పుడే ఈ మూడు ఋణములను తీర్చుకోగలడు. గృహస్థాశ్రమమును స్వీకరించకుండా, సన్యాసము స్వీకరించిన వారు దేవ, ఋషి, పితృ ఋణగ్రస్తులై, అధఃపతితులవుతారు.

వసుదేవా! నీవు వేదములను, శాస్త్రములను చదివావు. ఆ కారణంగా ఋషి ఋణము తీర్చుకున్నావు. మంచి సంతానమును పొంది పితృఋణమును తీర్చుకున్నావు. ఇప్పుడు యజ్ఞ, యాగములు చేసి దేవఋణమును తీర్చుకో. తరువాత వానప్రస్థాశ్రమమును స్వీకరించు.

వసుదేవా! నీవు నీ పూర్వజన్మలలో పరమాత్మను అమితమైన భక్తితో పూజించావు. ఆ కారణం చేత ఆ పరమాత్మ తన అంశతో నీకు కుమారుడుగా జన్మించాడు. నీ జన్మధన్యం అయింది.” అని పలికారు.

మహాబుఘల మాటలను శ్రద్ధతో విన్న వసుదేవుడు యజ్ఞము చేయడానికి పూనుకున్నాడు. ఆ మహాబుఘలనే ఋత్విక్కులుగా ఉండమని వినయంగా ప్రార్థించాడు. వసుదేవుని ప్రార్థనను మన్నించి నారదుడు మొదలగు మహామునులు వసుదేవుని చేత ఒక యజ్ఞము చేయించారు.

యజ్ఞబీజా సమయంలో యాదవులందరూ శుభ్రంగా స్నానాలు చేసారు. నూతన వస్త్రములు ధరించారు. పుష్పమాలలను మెడలో వేసుకున్నారు. వారి భార్యలు కూడా నూతన వస్త్రములు ధరించారు. చక్కగా అలంకరించుకున్నారు. చందనము, అక్షితలు మొదలగు పూజాద్రవ్యములను తీసుకొని యాగశాలలోకి వచ్చారు.

యాగ శాలలో మంగళ వాద్యములు మోగుతున్నాయి. గాయకులు భక్తి పారవశ్యంతో పాటలు పాడుతున్నారు. నాట్యకత్తెలు నృత్యం చేస్తున్నారు. సూతులు, వంది మాగధులు స్తోత్రపాఠాలు చదువుతున్నారు. వసుదేవుడు కూడా నూతన వస్త్రములు ధరించి, తన పన్నెండు మంది భార్యలతో యాగశాలలో ప్రవేశించాడు.

ఋత్విక్కులు వసుదేవునికి యాగ బీజ ఇచ్చారు. ఋత్విక్కులు కూడా మంచి పట్టు వస్త్రములు ధరించి ఇంద్రుని

యజ్ఞములో ఋత్విక్కుల వలె ప్రకాశించారు.

బలరాముడు, శ్రీకృష్ణుడు తమ తమ భార్యలతో యాగశాలలో ప్రవేశించారు. తరువాత వసుదేవుడు శాస్త్రము ప్రకారము అగ్ని హోత్రము వెలిగించాడు. యజ్ఞపురుషుడు అయిన విష్ణువును ఆరాధించాడు. ఋత్విక్కులు వసుదేవుని చేత వేదమంత్రములతో యజ్ఞము చేయించారు.

యజ్ఞము పూర్తి అయింది. వసుదేవుడు ఋత్విక్కులకు, సదస్యులకు, బ్రాహ్మణులకు విరివిగా ధనమును, బంగారమును, గోవులను, భూములను దానం చేసాడు. తరువాత బ్రాహ్మణులు వసుదేవుని చేత పత్నీ సంయాజము, అవభృథ స్నానము మొదలగు కర్మలను పూర్తిచేయించారు. తరువాత అందరూ రామ హృదములో స్నానము చేసి చీక్ష విరమించారు.

వసుదేవుడు అన్ని వర్ణముల వారికీ అన్న సంతర్పణ చేసాడు. జంతువులకు, పక్షులకు కూడా వాటికి తగిన ఆహారమును పెట్టాడు. తరువాత వసుదేవుడు తన ఆహ్వానము మేరకు యజ్ఞమునకు వచ్చిన బంధువులకు, విదర్భ, కోసల, కురు, కాశీ, కేకయ, సృంజయ రాజులకు, సదస్యులకు, ఋత్విక్కులకు, దేవతలకు, మనుష్యులకు అందరికీ విరివిగా కానుకలు ఇచ్చి సంతృప్తి పరిచాడు. యాగమునకు వచ్చిన వారంతా వసుదేవుని వద్ద, శ్రీకృష్ణుని వద్ద అనుమతి తీసుకొని తమ తమ రాజ్యములకు వెళ్ళిపోయారు.

ధృతరాష్ట్రుడు, విదురుడు, ధర్మరాజు, భీమార్జునులు, భీష్మ, ద్రోణ, ప్రముఖులు, కుంతీ దేవి, నకులసహదేవులు, నారదుడు, వ్యాసుడు మొదలగు ఋషులు, యాదవుల బంధు మిత్రులు, ఒకరిని ఒకరు ఆలింగనము చేసుకొని విడువలేక విడిచి పెట్టి తమ తమ గృహములకు వెళ్ళిపోయారు.

తరువాత వసుదేవుడు, శ్రీకృష్ణుడు, బలరాముడు, ఉగ్రసేనుడు, మొదలగు యాదవ ముఖ్యులు, నందుని, నందవ్రజములో ఉన్న గోపకులను సన్మానించారు. వసుదేవుడు నందుని చేతులు పట్టుకొని ఇలా అన్నాడు.

“సోదరా! మన ఇద్దరి స్నేహము ఆ పరమాత్మ ఏర్పరచినది. ఎన్ని కష్టనష్టములు వచ్చినా మన స్నేహము మాసిపోదు. చిరకాలము నిలిచి ఉంటుంది. నీ వంటి వారు నాకు చేసిన మహిమపకారము మరువలేనిది. నీవు చేసిన ఉపకారమునకు నేను ప్రత్యుపకారము చేయడానికి అశక్తుడను. నీవు నాకు చేసిన ఉపకారము మన స్నేహబంధమును పటిష్ఠం చేస్తుంది కాని, నశించిపోదు.

నా కుమారులు బలరామ, కృష్ణులు నీ వద్ద ఉన్న రోజులలో మేమందరము కంసునికి భయపడి నీకు ఎటువంటి సహాయ చేయలేకపోయాము. కంసుని మరణం తరువాత మేము రాజ్యాధికారం పొందాము. మాకు ఐశ్వర్యము లభించింది. మాకు రాజ్యము, ఐశ్వర్యము, సంపదలు లభించాయి అన్న గర్వంతో, మదంతో మా కళ్ళు మూసుకుపోయి ఇప్పుడు కూడా నీ వంటి సత్పురుషులను మేము

అస్సలు పట్టించుకోలేదు. సాధారణంగా మానవులకు రాజ్యము, సంపదలు కలిగినప్పుడు కళ్లు మూసుకుపోతాయి. అటు వంటి మానవులు తనకు దగ్గరగా ఉన్న బంధువులను గానీ మిత్రులను గానీ గుర్తించడు. ధన మదంతో విర్రవీగుతుంటాడు. మేమందరము దానికి అతీతులము కాము. ఆత్మ తత్వము తెలుసుకోవాలంటే వాడికి ధనము, సంపదలు లభించకుండా ఉంటేనే బాగుంటుంది.” అని తన బలహీనతలను వ్యక్తపరిచాడు వసుదేవుడు.

తరువాత వసుదేవుడు తన అవివేకమునకు నందుని చేతులు పట్టుకొని భోరున ఏడ్చాడు. నందుని, యాదవులను, అక్కడి నుండి పోనీయలేదు. వసుదేవుని యొక్క, బలరామ కృష్ణుల యొక్క బలవంతంతో నందుడు, యశోద, గోపకులు, గోపస్త్రీలు వారితో మూడుమాసములు గడిపారు.

తరువాత వసుదేవుడు, ఉగ్రసేనుడు, కృష్ణుడు, ఉద్ధవుడు, బలరాముడు మొదలగు వారు నందుని, యశోదను, గోపకులను, గోప కాంతలను అమూల్యమైన ఆభరణములతోనూ, వస్త్రములతోనూ, ధనముతోనూ ఘనంగా సత్కరించారు. వారు ఇచ్చిన కానుకలు స్వీకరించిన నందుడు, యశోద, గోపకులు, గోపకాంతలు వారిని విడువలేక విడువలేక విడిచి నందవ్రజమునకు వెళ్లిపోయారు.

నందుడు, గోపాలురు, గోపికలు శరీరములు మాత్రము వెళ్లిపోయాయి కానీ, వారి మనసులు మాత్రము శ్రీకృష్ణుని పాదముల వద్దనే ఉన్నాయి. వారు మధురకు వెళ్లిన తరువాత కూడా, వారు శ్రీకృష్ణుని పాదపద్మములను విడిచిపెట్టకుండా అనునిత్యము

మనసులోనే నిలుపుకొని ధ్యానిస్తున్నారు. ఇంతలో వర్షాకాలము ప్రవేశించింది. వసుదేవుడు, శ్రీకృష్ణుడు, బలరాముడు, యాదవ ప్రముఖులు అందరూ ద్వారకకు బయలుదేరారు. ద్వారక చేరుకున్న తరువాత, అక్కడి వారికి తమ తీర్థయాత్ర విశేషములను, వసుదేవుని యజ్ఞము గురించి ద్వారకా నగర వాసులకు వివరించారు.” అని శుకమహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు శ్రీకృష్ణబలరాముల తీర్థయాత్ర విశేషములను, వసుదేవుని యాగమును, నంద యశోదల సమాగమమును గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ఎనభైనాలుగవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

ఎనభైదవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఒక రోజు శ్రీకృష్ణుడు, బలరాముడు తమ తండ్రి వసుదేవుని వద్దకు పోయి ఆయన పాదములకు నమస్కరించి, ఆయన ఆశీర్వాదములు తీసుకున్నారు. వసుదేవుడు తన కుమారులను ఇద్దరినీ బుజములు పట్టుకొని పైకి లేపి ఆప్యాయంగా ఆలింగనముచేసుకున్నాడు. వారితో ఇలా అన్నాడు.

“కృష్ణా! మహాయోగీ! సంకర్షణా! సనాతనా! ప్రకృతి,
పురుషులకు మీరు ఇరువురు మూల పురుషులు. ఈ అనంత విశ్వంలో
ఉన్న అన్ని పదార్థములు ఏ ప్రదేశములో, ఏ కాలంలో, ఎవని ద్వారా,
ఎవని వలన, ఎవరి సంబంధముతో, ఎవరి కొరకు పుడుతున్నాయో
అట్టి ప్రకృతి పురుషులకు నీవే అభిపతివి. ఈ ప్రకృతిలో ఉన్న అన్ని
పదార్థములు నీ స్వరూపములే కదా! ఈ ప్రకృతిలో ఉన్న కార్యములు,
కారణములు అన్నీ నీవే.

ఓ అధోక్షజా! పరమాత్మా! నీ మాయ చేత ఏర్పడిన ఈ విశ్వం
లోని జీవులలో ప్రాణశక్తి గానూ, క్రియాశక్తి గానూ ఉండి, ఈ విశ్వాన్ని
పోషిస్తున్నావు. ఓ దేవా! ఒక బాణము లక్ష్యం వైపుకు దూసుకుపోతూ
ఉందంటే ఆ శక్తి బాణానికి లేదు. ఆ శక్తి ఆ బాణం సంధించి వదిలే
విలుకానిది. అలాగే ఈ అనంత విశ్వంలో ఉన్న ప్రాణుల యొక్క కార్య
కలాపాల యొక్క శక్తి కూడా నీ శక్తియే. నీవే ఆ ప్రాణులలో
అంతర్గతంగా ఉండి నడిపిస్తున్నావు.

ఓ దేవా! ఈ విశ్వంలో కొన్ని వస్తువులు కదిలేవి. మరి కొన్ని
కదలనివి. కదిలే పదార్థములు స్వతంత్రంగా కదులుతుంటాయి. కదలని
పదార్థాలు తమ శక్తిని తమలోనే దాచుకుంటాయి. కదిలే పదార్థముల
వలె తమ శక్తిని బయట పెట్టుకోవు. కాని ఇతర శక్తుల ఆధారంగా ఈ
కదలని వస్తువులు కదులుతుంటాయి. గాలికి గడ్డి, దూది, మొదలగు
తేలికైన కదలని పదార్థములు, కదులుతాయి, ఎగిరిపోతుంటాయి.
విలుకాని శక్తితో నిర్జీవమైన బాణము క్రియాశక్తిని పొందినట్టు,
పరమాత్మ శక్తి వల్లనే జీవులలో క్రియాశక్తి పుడుతూ ఉంది. కాబట్టి
పరమాత్మ శక్తి లేకుండా ఈ అనంత విశ్వంలో ఏ జీవితీ, ఏ పదార్థానికీ

స్వతంత్ర శక్తి లేదు.

ఓ దేవా! చంద్రుని నుండి వచ్చే వెన్నెల కాంతి, అగ్నినుండి పుట్టే వేడి వెలుతురు, సూర్యుని నుండి వచ్చే ఉష్ణము, తేజస్సు, కాంతి, విద్యుత్తు నుండి పుట్టే శక్తి, పర్వతముల యొక్క ధృఢత్వము, స్థిరత్వము, భూమి యొక్క అయస్కాంత శక్తి, అన్నిటికి ఆధారభూతమైన శక్తి, భూమికి ఉండే వాసన శక్తి ఇవన్నీ కూడా నీ స్వరూపాలే కదా!

ఓ దేవా! ఈ భూమి మీద ఉంటే జలము, దానిని తాగితే వచ్చే తృప్తి అనే శక్తి, ఆ జలములో ఉండే జీవశక్తి, దానిలో ఉండే రస శక్తి, గాలి యొక్క తీవ్రత, బలము, గమనము అన్నీ నీ శక్తి స్వరూపాలే! ఈ దిక్కులు, ఆ దిక్కులు కల్పించే అవకాశ శక్తి, ఆ దిక్కులలో పుట్టే శబ్దశక్తి, నాద శక్తి, ఓంకారము, ఈ విశ్వంలో ఉండే పదార్థాలను వర్ణించే, వాటి పేర్లను పలికే రకరకాల శబ్దాల శక్తి, అన్నీ నీవే కదా!

మానవుల ఇంద్రియముల నుండి వెలువడే శక్తి, ఆ శక్తులకు అభివ్యక్తదేవతలు, వారి యొక్క శక్తి, మానవుల యొక్క బుద్ధిశక్తి, జీవుడు తనను తాను బయట ప్రపంచముతో అనుసంధానించుకొనే శక్తి అన్నీ నీ ప్రతిరూపాలే! ఓ దేవా! భూతములు ఆవిర్భవించడానికి కారణభూతమైన తామసాహంకారము, ఇంద్రియములు బయట ప్రపంచములో ప్రవర్తించడానికి కారణమైన రాజసాహంకారము, తాను పూజించుకోడానికి అనువైన దేవతలను కల్పించుకోడానికి మానవులకు ఉపకరించే సాత్వికాహంకారము, ఈ లోకములో ఉండే జీవులు అన్నీ అనుభవించే సంసారమునకు కారణమైన ప్రకృతి, అన్నీ

నీవే కదా!

ఓ దేవా! కుండ మట్టితో తయారవుతుంది. బంగారముతో ఆభరణాలు తయారవుతాయి. కుండను చూస్తే మట్టి కనపడదు. అంటే మట్టి కుండగా రూపాంతరం చెందింది. ఆభరణాన్ని చూస్తుంటే అందులో ఉన్న బంగారము కనపడదు. అంటే బంగారము ఆభరణంగా మార్పు చెందింది. ఈ జగత్తులో అన్ని జీవులలో నీవు ఆత్మ స్వరూపుడుగా ఉన్నా ఎలాంటి మార్పులేకుండా నీ స్వస్వరూపంతో ప్రకాశిస్తున్నావు. ఎందుకంటే ఈ విశ్వంలో మార్పులేని పదార్థము నీ ఆత్మస్వరూపమే.

ఓ దేవా! ఈ విశ్వంలో సత్త్వరజస్తమోగుణములు, అవి చేసే పనులు అన్నీ నీ యోగమాయచేత కల్పితం అయ్యాయి. ఈ మూడు గుణములు నీచేత కల్పింపబడ్డాయి కాబట్టి, అవి నీలో కూడా ఉన్నాయి కాని వాటికి నీవు వశుడవు కావు. అవి నీ అధీనంలో ఉంటాయి. నీవు ఈ ప్రపంచంలో ఉన్న చరాచర వస్తువులలో అన్నింటిలోనూ ప్రవేశిస్తున్నావు. సాక్షిభూతంగా ఉంటున్నావు. నీవు లేకపోతే ఆ వస్తువులకు ఉనికి లేదు.

(మనిషి శరీరంలో అన్ని అవయవాలు, ఇంద్రియాలు అన్నీ ఉంటాయి. వాటితో పాటు ప్రాణం ఉంటుంది. ప్రాణం పోయిన వెంటనే ఆ శరీరం ఎందుకు పనికి రాదు. కాలుస్తారు లేక పూడుస్తారు. ప్రాణానికి మూలమైన జీవాత్మ లేని శరీరానికి ఎటువంటి ఉనికి లేదు.)

ఓ దేవా! సత్త్వరజస్తమోగుణముల ప్రవాహములో పడి, సంసార బంధనములలో చిక్కుకున్న మానవులు, దేహం మీద

అభిమానమును పెంచుకుంటారు. ఈ దేహంలో సూక్ష్మరూపంలో నీవు ఉన్నావనీ తెలియక, ఈ దేహమే తాము, తామే ఈ దేహము, ఈ దేహమే తమ సర్వస్వము, తాము కలకాలము జీవిస్తాము అనే భ్రమలో ఉంటారు.

ఓ దేవా! మానవులు తాము పూర్వజన్మలో చేసుకున్న పుణ్యఫలము చేత మానవ జన్మను పొందుతారు. మంచి ఇంద్రియ శక్తిని, గ్రహణ శక్తిని, బుద్ధిశక్తిని కలిగి ఉంటారు. కానీ నీ మాయలో పడి, కేవలం తమ స్వార్థమే చూసుకుంటారు. నీ గురించి మరిచిపోతారు. తమ జీవితాలను ఆహార, నిద్రా, మైథునములతో వ్యధాగా గడిపేస్తారు.

ఓ దేవా! ఈ మానవులకు నీవు, అందమైన రూపమును, అందమైన భార్యను, చక్కని సంతానమును, అంతులేని ఐశ్వర్యమును ప్రసాదించి వారిలో అహంకారమును రేకెత్తిస్తున్నావు. వారికి భార్య మీదా, సంతానము మీదా, ధనము మీదా మమకారమును పుట్టిస్తున్నావు. ఆ అహంకార మమకారములతో మానవులు బంధింపబడుతున్నారు.

ఓ దేవా! మీరు ఇద్దరు నిజానికి నా కుమారులు కారు. భూమికి భారముగా పరిణమించిన క్షత్రియులను నాశనం చేసి ధర్మమును స్థాపించడానికి మానవ రూపంలో అవతరించిన ప్రకృతి పురుషులు. ఈ విషయం మాకు గర్గమహాముని మీ జనన సమయంలో చెప్పాడు. ఆ కారణం చేత నేను మీకు తండ్రిని అయినా,

నీ పాదపద్మములను ఆశ్రయించాను. ఇంతకాలము నేను మీ ఇద్దరినీ నా కుమారులుగానే చూచాను. నాలోని ఈ పుత్ర మమకారమును పోగొట్టి, నాకు ఆత్మజ్ఞానమును కలిగించారు. అట్టి మీకు నమస్కారము.

ఓ దేవా! నీవు పుట్టగానే మాకు చతుర్భుజములతో దర్శనం ఇచ్చావు. నీవు అవతార మూర్తివి అని అప్పుడే మాకు చెప్పావు. అంతలోనే నీవు పసిబిడ్డగా మారి పోయావు. మమ్ములను పుత్రవ్యామోహం అనే మాయలో పడవేసావు. నీ మాయను తెలుసుకోవడం ఎవరి తరమూ కాదు కదా!” అని భక్తితో అన్నాడు వసుదేవుడు.

తన తండ్రి తమను గురించి అన్నమాటలను విన్న కృష్ణుడు పెద్దగా నవ్వాడు. తండ్రి వసుదేవునికి వినయంగా నమస్కరించి ఇలా అన్నాడు.

“తండ్రి! నేను నీ కుమారుడనే. నా గురించి నీవు ఏమేమో మాట్లాడావు. అవి అన్నీ నిజాలే. తండ్రి! నేను, నా అన్న బలరాముడు, మీరు, యాదవులు, ద్వారకానగరవాసులు, ఒకటేమిటి ఈ చరాచర జగత్తు అంతా ఆ పరబ్రహ్మస్వరూపముగా నీవు భావించడం చాలా యుక్తియుక్తముగా ఉంది. ఆ పరమాత్మ, పరంజ్యోతి స్వరూపుడు. తనకు తాను స్వయంగా ప్రకాశిస్తాడు. దేని మీదా ఆధారపడడు. ఆయన నిత్యుడు. ఎప్పటికీ ఉండేవాడు. మార్పులేని వాడు. సత్త్వ, రజస్తమోగుణములు ఆయనకు అంటవు. ఆయన ఈ ప్రకృతి కంటే భిన్నమైన వాడు. ఆయనతో సమానం ఎవరూ లేరు.

ఆయన ముందు సత్త్వ,రజస్తమోగుణములను సృష్టించాడు. ఆ మూడు గుణములు, పంచభూతముల కలయికతో ఈ దేహములను సృష్టించాడు. ఆ దేహములలో తాను ఆత్మస్వరూపుడుగా ప్రవేశించాడు. ఈ శరీరములు అన్నీ, భూమి, ఆకాశము, నీరు, వెలుగు, గాలి ఈ ఐదింటి కలయికతో పొట్టిగా, పాడుగ్గా, లావుగా, సన్నగా, వివిధ రూపములతో, పుట్టుక, చావు అనే ధర్మములతో ఏర్పడ్డాయి. పరమాత్మ కూడా ఈ దేహములలో ప్రవేశించి ఆ దేహములతో చేసే కర్మలను సాక్షీభూతంగా చూస్తున్నాడు. ఈ ప్రకారంగా మీరు చెప్పిన మాటలన్నీ నిత్యసత్యములు.” అని అన్నాడు కృష్ణుడు.

తన కుమారుడు కృష్ణుడు తన గురించి చెప్పిన మాటలను విన్న వసుదేవుడు మౌనంగా విన్నాడు. ఇంతలో వసుదేవుని భార్య శ్రీకృష్ణుని తల్లి అయిన దేవకీదేవి అక్కడకు వచ్చింది. దేవకీ దేవి అంతకు ముందు, కృష్ణుడు చిన్న తనంలోనే తన గురువుగారు సాందీపుని కుమారులను యమలోకం నుండి తెచ్చి ఇచ్చాడు, అన్న విషయం విన్నది. ఇప్పుడు ఆమెకు కంసుని చేతిలో మరణించిన తన ఏడుగురు కుమారులు గుర్తుకు వచ్చారు. కృష్ణుని దైవస్వరూపుడుగా భావించి ఇలా అంది.

“ కృష్ణా! యోగేశ్వరేశ్వరా! మీరు సామాన్యులు కారు. సనాతనపురుషులు, పరమాత్మ స్వరూపులు. బ్రహ్మనే శాసించగల వారు. మీరు ఇరువురు ఈ జగత్తునే శాసించగల శక్తి కలవారయ్యును, శాస్త్రనియమములను వ్యతిరేకిస్తూ, పాపకర్మలు చేస్తూ, భూమికి భారంగా పరిణమించిన రాజులను సంహరించడానికి నా గర్భవాసాన

మానవులుగా జన్మించారు.

ఓ సర్వాంతర్యామీ! వైకుంఠనాథా! ఆదిపురుషా!
సృష్టి,స్థితి,లయకారకా! నేను నిన్ను ఆశ్రయించాను. నా కోరిక
తీరుస్తావని ఆశిస్తున్నాను. నీ గురువుగారైన సాంబీపుని యొక్క
కుమారులు సముద్రములో మునిగి చనిపోయారనీ, సాంబీపుడు,
ఆయన భార్య కోరిక మేరకు యమలోకమునుండి వారి
కుమారులను తెచ్చి గురువు గారికి గురుదక్షిణగా ఇచ్చావనీ విన్నాను.
కంసుడు నీ అన్నలైన ఏడుగురు కుమారులను నిర్దాక్షిణ్యంగా చంపాడు.
మరి వారిని కూడా నీవు నాకు తెచ్చి ఇవ్వ గలవా! మీ గురువు గారి
కోరిక తీర్చిన మీకు ఇది అసాధ్యం కాదు కదా!” అని అడిగింది.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఆ విధంగా దేవకీదేవి తన కుమారులు
అయిన బలరామ కృష్ణులను, కంసుని చేతిలో మరణించిన తన
ఏడుగురు కుమారులను తెచ్చి ఇవ్వమని కోరగానే, బలరామ కృష్ణులు
తల్లి కోరిక తీర్చడానికి సమాయత్తమయ్యారు.

వారు వెంటనే యోగమాయను ఆశ్రయించారు.
యోగమాయా ప్రభావంతో సుతలమునకు వెళ్లారు. సుతలమును
బలిచక్రవర్తి పరిపాలిస్తున్నాడు. బలరాముడు, కృష్ణుడు తన లోకానికి
వచ్చారు అని తెలిసి వారికి ఎదురు వెళ్లి స్వాగత సత్కారాలు చేసాడు.
వారికి భక్తితో నమస్కరించాడు. ఇద్దరికి ఉన్నతాసనములు ఇచ్చి
ఆసీనులను చేసాడు. బలరామ కృష్ణులకు బలి కాళ్లు కడిగి ఆ నీరు
నెత్తిన చల్లుకున్నాడు. వారి పాదములను పూలతో పూజించాడు. బలి
చక్రవర్తి తన విభవమునకు తగినట్టు విలువైన వస్త్రములు,

ఆభరణములు, కానుకలు బలరామ కృష్ణులకు సమర్పించుకున్నాడు.
చక్కని ఆహారమును సమకూర్చాడు. తరువాత చేతులు జోడించి,
కృష్ణునితో ఇలా అన్నాడు.

“నేను మహాత్ముడైన అనంతునికి, సాంఖ్యయోగమును
లోకములో విస్తరింపజేసినవాడు, జగత్తునకే ప్రభువు, సర్వాంతర్యామి
అయిన కృష్ణునకు భక్తితో నమస్కరిస్తున్నాను. సామాన్య మానవులకు
మీ ఇరువురి దర్శనము అసలు దొరకదు. కానీ మీ దయ ఉంటే మీ
దర్శనం చాలా సులభంగా దొరుకుతుంది. నా మీద మీయొక్క
కటాక్షము ప్రసరించడం వలన నాకు ఈ నాడు మీ ఇరువురి
దర్శనభాగ్యం కలిగింది. నాజన్మ ధన్యమయింది.

ఓ దేవా! దైత్యులు, దానవులు, గంధర్వులు, సిద్ధులు,
విద్యాధరులు, చారణులు, యక్షులు, రాక్షసులు, పిశాచములు.
భూతములు, ప్రమధులు, మా వంటి వారు, నీ మీద విరోధభావంతో
నిన్ను దూషించిన శిశుపాలుడు మొదలగువారు, ఇంకా విశుద్ధమైన
సత్వగుణ సంపన్నులు, నీ మీద అచంచల మైన ఏకాగ్రమైన భక్తి
కలవారు, నీ మీద అమాయకమైన భక్తి, ప్రేమచూపిన గోపికలు, వారు
వీరు అననేల, ఏకాగ్రబుద్ధితో నిరంతరము నీ నామ స్మరణ
చేసినవారు, సునాయాసంగా నిన్ను చేరుకోగలిగారు. నీ మీద భక్తితో,
శ్రద్ధతో, నిన్ను స్మరించనిదే దేవతలకు కూడా ఇది సాధ్యం కాదు.

ఓ యోగీశ్వరేశ్వరా! బ్రహ్మ మొదలగు దేవతాగణములు కూడా
నీ స్వరూపమును గానీ, నీ చేత సృష్టించబడిన యోగమాయను కానీ

తెలుసుకోలేరు. వారికే తెలియనపుడు మాకు మాత్రము నీ
యోగమాయావిశేషములు ఎలా తెలుస్తాయి!

మా బోటి వారము నీ పాద కమలములకు, అనన్యభక్తితో
సేవించే నీ భక్తులకు దూరంగా, ఈ సంసార కూపంలో పడి
కొట్టుకుంటున్నాము. ఈ సంసారము నుండి, ఈ భోగభాగ్యముల
నుండి బయట పడి, నీ చరణములను ఆశ్రయించే మార్గము మాకు
ఉపదేశించు. మా మనసులకు శాంతి చేకూర్చు. నీ ఆజ్ఞను పాలించి,
నిన్ను సేవించి, నీ భక్తిలో మునిగి పోయిన మానవులు ఈ సంసార
బంధనముల నుండి విముక్తులవుతున్నారు. మాకు కూడా అటువంటి
మార్గమును బోధించి మమ్ములను తరింపజేయ్యి.” అని బలి చక్రవర్తి
శ్రీకృష్ణుని ప్రార్థించాడు.

బలి చక్రవర్తి చెప్పినది అంతా ఆలకించిన శ్రీకృష్ణుడు బలి
చక్రవర్తితో ఇలా అన్నాడు. “ఓ దైత్య రాజా! పూర్వము, స్వాయంభువ
మన్వంతరములో, మరీచి మహర్షి భార్య అయిన ఊర్ణాదేవికి
ఆరుగురు కుమారులు కలిగారు. ఆ సమయంలో బ్రహ్మ సరస్వతిని
సృష్టించాడు. తరువాత ఆమె కావాలని కోరుకున్నాడు. (బ్రహ్మ మొదట
వాక్కును సృష్టించాడు. తరువాత ఆ వాక్కును ఆశ్రయించాడు.) బ్రహ్మ
తన స్వంత కూతురు అయిన సరస్వతిని కామించాడు అని తెలిసిన
మరీచి కుమారులు అది చూచి నవ్వారు. బ్రహ్మ వారిని
అసురయోనిలో పుట్టమని శపించాడు. ఆ శాపఫలితంగా మరీచీ
కుమారులు అయిన ఆ ఆరుగురు హిరణ్యకశిపునికి కుమారులుగా
జన్మించారు. వెంటనే మరణించి ఆ జన్మనుండి విముక్తి పొందారు.

మరలా వారు దేవకీదేవికి ఆరుగురు కుమారులుగా జన్మించారు. వెంటనే కంసుని చేతిలో మరణించి విముక్తి పొందారు. కాని మానవ మాత్రురాలైన నా తల్లి దేవకీ మరణించిన ఆరుగురు కుమారుల కోసరం పరితపిస్తూ వారిని తెచ్చి తనకు చూపించమని నన్ను కోరింది. ఆ ఆరుగురు ప్రస్తుతము నీ వద్ద ఉన్నారు. మా తల్లి శోకమును పోగొట్టడానికి నేను వారిని ఒకసారి తీసుకొని వెళ్లి నా తల్లికి చూపిస్తాను. వెంటనే వారికి శాప విమోచన అవుతుంది. వారు మరలా తమ యథాస్థానమైన దేవలోకము చేరుకుంటారు. వారికి సద్గతులు కలుగుతాయి.” అని అన్నాడు.

కృష్ణుని కోరిక తీర్చడానికి బలి చక్రవర్తి సంతోషంగా అంగీకరించాడు. స్వరుడు, ఉద్భీధుడు, పరిష్వంగుడు, పతంగుడు, ఘృద్రభృత్తు, ఘృణి అనే ఆరుగు కుమారులను తీసుకొని బలరామ కృష్ణులు ద్వారకకు వచ్చారు. దేవకీ దేవి ఎదుట వారిని నిలబెట్టాడు. చనిపోయిన తన ఆరుగురు కుమారులను చూడగానే దేవకీదేవిలో మాతృప్రేమ పొంగింది. దేవకీ దేవి వారిని ఆలింగనము చేసుకొని వారి తలల మీద ముద్దు పెట్టుకుంది.

శ్రీకృష్ణుని యోగమాయ వలన, దేవకీ దేవికి, ఆ ఆరుగురు కుమారులు, వారు కంసుడు చంపినపుడు ఏ దేహములతో ఉన్నారో అదే దేహములతో కనిపించారు. శాపవిమోచన అయిన ఆ ఆరుగురు తమ తల్లి దేవకీదేవికి, బలరామ కృష్ణులకు నమస్కరించి దేవలోకము వెళ్లిపోయారు. ఇదంతా దేవకీ దేవికి ఒక మాయలాగా గోచరించింది. ఇదంతా పరమాత్మ స్వరూపుడైన తన కుమారుని యోగ మాయ అని

తలచుకొని ఆశ్చర్యపోయింది.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! మానవలోకంలో, సామాన్య మానవునిగా పుట్టిన కృష్ణుని లీలలు ఇంకా ఎన్నో ఉన్నాయి. ఈ కృష్ణలీలలను భక్తితో విన్నా, గానం చేసినా, వారి జన్మములు ధన్యమౌతాయి అనడంలో సందేహము లేదు. తుదకు పరమాత్మలో లీనం అవుతారు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు కంసుని చేతిలో చనిపోయిన దేవకీ దేవి ఆరుగురు కుమారులను మరలా తెచ్చి తల్లికి చూపించి, ఆమె ఋణం తీర్చుకోవడం గురించి విపులంగా చెప్పాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ఎనభై ఐదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

ఎనభై ఆరవ అధ్యాయము.

“ఓ శుకయోగీంద్రా! తమరు నాకు ఇప్పటి వరకు శ్రీకృష్ణ లీలలను గురించి వీనుల విందుగా చాలా బాగా వివరించారు. మా పితామహి అంటే మా తండ్రి గారి తల్లి, శ్రీకృష్ణులవారి చెల్లి అయిన సుభద్రను మా తాత గారు అర్జునుల వారు ఎలా వివాహం చేసుకున్నారు. ఆ వివరాలు నాకు చెప్పండి.” అని అడిగాడు పరీక్షిత్తు. శుక మహర్షి ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! పాండవుల అరణ్య వాస
కాలములో ఒక సారి అర్జునుడు తీర్థయాత్రలు చేయడానికి వెళ్లాడు.
ప్రభాస తీర్థము చేరుకున్నాడు. అక్కడ అర్జునునకు ఒక విషయం
తెలిసింది. తన మేనమామ కుమార్తె అయిన సుభద్రను బలరాముడు
తన శిష్యుడు సుయోధనునకు ఇచ్చి వివాహం చేయ్యాలని
నిశ్చయించాడనీ, ఆ వివాహం వసుదేవునికి, కృష్ణునికి, సుభద్రకు ఇష్టం
లేదనీ తెలుసుకున్నాడు.

అర్జునుడు వెంటనే ద్వారకానగరానికి వెళ్లాడు. సన్యాసి వేషం
వేసుకున్నాడు. త్రిదండి సన్యాసిగా ద్వారకా నగర పరిసరాలలో
తిరుగుతున్నాడు. అక్కడ చాతుర్మాస్య వ్రతం గడుపుతున్నాడు. ఈ
విషయం బలరామునికి తెలిసింది. బలరామునికి సన్యాసులు అంటే
ఎంతో ప్రేమ గౌరవము, భక్తి. వెంటనే బలరాముడు తన పరివారముతో
సన్యాసి వేషములో ఉన్న అర్జునుని దర్శనానికి వెళ్లాడు. ఆయనను
భిక్షకు తన ఇంటికి ఆహ్వానించాడు. అర్హము పాద్యము ఆసనము ఇచ్చి
సత్కరించాడు. మధురాన్నములతో భిక్షను సమర్పించాడు.

బలరాముని వెంట వచ్చిన సుభద్రను చూచాడు అర్జునుడు.
అపూర్వ సౌందర్యవతి అయిన సుభద్రను చూచి మోహపరవశు
డయ్యాడు. ఆమెనే వివాహం చేసుకోవాలని నిశ్చయించుకున్నాడు. ఆమె
దర్శనం కోసరం పరితపిస్తున్నాడు. సుభద్ర కూడా ఆజానుబాహుడు,
అందగాడు, తన బావ అయిన అర్జునునికి తన మనసును
అర్పించింది. బలరాముడు సన్యాసి వేషంలో ఉన్న అర్జునుని చాతుర్మాస్య
వ్రతము తన ఉద్యాన వనములో జరిపించుకోమని కోరాడు. అర్జునుడు

అంగీకరించాడు. బలరాముడు ఎన్ని సౌకర్యాలు కల్పించినా, అర్జునుని మనసు మాత్రం సుభద్ర సన్నిధానాన్ని కోరుతూ ఉంది.

ఇంతలో శ్రీకృష్ణునికి ఈ విషయం తెలిసింది. ఆయన దేవకీ వసుదేవులతో ఈ విషయం చర్చించాడు. సుభద్రను బలవంతంగా తీసుకొని పొమ్మని అర్జునునికి సూచన ప్రాయంగా తెలియజేసాడు. సమయం కోసరం వేచిఉన్నాడు అర్జునుడు.

ఒక రోజు సుభద్ర దేవి పూజకోసరం రథం మీద నగర వెలుపలికి వచ్చింది. అదే సమయం అని అర్జునుడు ఆ రథం ఎక్కాడు. తన నిజ రూపాన్ని సుభద్రకు చూపించాడు. సారథిని పక్కకు నెట్టాడు. రథం నడుపుకుంటూ వేగంగా వెళ్లిపోయాడు. అప్పటి వరకు తాను సేవలు చేసిన సన్యాసి తన బావ అర్జునుడు అని తెలిసిన సుభద్ర మనసు ఆనందంతో పరవళ్లు తొక్కింది.

సుభద్ర వెంట వస్తున్న ఆమె చెలికత్తెలు, రక్షకభటులు ఇది చూచి హాహాకారాలు చేసారు. రక్షకభటులు అర్జునుని రథమును వెంబడించారు. అర్జునుడు తన ధనుస్సు తీసుకొని వారి మీద బాణములను ప్రయోగించాడు. అర్జునుని బాణముల ధాటికి యాదవ వీరులు తట్టుకోలేక పోయారు. తిరిగి వచ్చి బలరామునికి ఈ విషయం చెప్పారు. శ్రీకృష్ణుడు తన అన్న బలరాముని చేతులు పట్టుకొని అసలు విషయం చెప్పి, శాంతింపజేసాడు. వసుదేవుడు, దేవకీదేవి కూడా బలరామునికి నచ్చచెప్పారు.

తరువాత బలరాముడు, కృష్ణుడు అనేకములైన కానుకలను, వస్త్రములను, ఆభరణములను తీసుకొని పోయి అర్జునునకు ఇచ్చారు. సుభద్రా అర్జునుల వివాహం ఘనంగా జరిపించారు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఈ విధంగా నీ పితామహి సుభద్ర వివాహం అర్జునునితో జరిగింది. కృష్ణ మహాత్మ్యమును తెలిపే మరొక వృత్తాంతమును చెబుతాను శ్రద్ధగా విను.

ఆ రోజుల్లో కృష్ణభక్తుడు అయిన బ్రాహ్మణుడు ఒకడు ఉండేవాడు. ఆయనకు తీరని కోరికలు అంటూ లేవు. అమిత శాంత మూర్తి. ప్రాపంచిక విషయములలోనూ, విషయ వాంఛలలోనూ ఏ మాత్రం ఆసక్తి లేని వాడు. దొరికి దానితోనే తృప్తి పడేవాడు. భగవంతుడు ఏది ఇస్తే దానితో కుటుంబ పోషణ జరుపుకునే వాడు. జనకుని వంశములో పుట్టిన బహులాశ్వుడు అనే రాజు మిథిలా నగరమును పరిపాలిస్తూ ఉండేవాడు. ఆ బహులాశ్వునకు అహంకారము అనేది తెలియదు. బహులాశ్వుడు కూడా కృష్ణభక్తుడు.

శ్రీకృష్ణుడు తన భక్తులైన బహులాశ్వుని, ఆ బ్రాహ్మణుని చూడడానికి తన రథం మీద మిథిలా నగరమునకు బయలుదేరాడు. శ్రీకృష్ణుని వెంట నేను, నారదుడు, వామదేవుడు, అత్రి, వ్యాసుడు, భార్గవుడు, అశితుడు, అరుణి, బృహస్పతి, కణ్వుడు, మైత్రేయుడు, చ్యవనుడు ఆయన వెంట వెళ్లాము. శ్రీకృష్ణుని రాకను విని దారిలో ఉన్న గ్రామ, పట్టణ, నగర వాసులు వారికి, మాకు అర్ఘ్యము పాద్యము ఇచ్చి సత్కరించారు. రాజమార్గములకు అటు ఇటు నిలబడి శ్రీకృష్ణునికి

ఘనస్వాగతం పలికారు. శ్రీకృష్ణుడు ప్రయాణించే దారిలో గల ఆనర్త, ధన్వ, కురు జాంగల, కంక, మత్స్య, పాంచాల, కుంతి, మధు, కేకయ, కోసల మొదలగు దేశముల ప్రజలు శ్రీకృష్ణుని చూడటానికి ఆయన ప్రయాణించే మార్గమునకు అటుఇటు బారులు తీరి నిలబడి ఆయనను పూజించారు.

శ్రీకృష్ణుడు వారి పూజలు అందుకుంటూ, వారికి తత్వజ్ఞానమును బోధిస్తూ విదేహ రాజ్యమునకు వెళ్లాడు. విదేహ రాజ్య ప్రజలు తమకు తోచిన కానుకలను తీసుకొని కృష్ణునికి ఎదురు వెళ్లి, శ్రీకృష్ణుని అర్చించారు. ఆయనకు పాదాభి వందనము చేసారు. ఆయన వెంట వెళుతున్న మునులకు పాదాభివందనము చేసి అర్హు పాద్యములు సమర్పించారు.

మిథిలా నగరమును పరిపాలించే బహులాశ్వుడు, ఆ నగరంలో నివసించే శ్రుత దేవుడు అనే బ్రాహ్మణుడు శ్రీకృష్ణుని పాదముల మీద పడి నమస్కరించారు. వారిద్దరూ శ్రీకృష్ణుని, ఆయన వెంట వచ్చిన మునులను తమ గృహమునకు వచ్చి తమ ఆతిథ్యమును స్వీకరించమని కోరారు. శ్రీకృష్ణుడు వారి ప్రార్థనను మన్నించి వారి ఇద్దరి గృహములకు వెళ్లాడు. ఇద్దరి ఇళ్లకు ఒకే సారి వెళ్లాడు.

బహుళాశ్వుడు శ్రీకృష్ణుని రాకను దూరం నుండి చూచి, వారికి ఎదురు వెళ్లి అర్ఘ్యము పాద్యము ఆసనము ఇచ్చి సత్కరించాడు. శ్రీకృష్ణుని, ఆయన వెంట వచ్చిన మునుల కాళ్లు కడిగాడు. ఆ నీళ్లు తల మీద చల్లుకున్నాడు. గంధము, పుష్పములు, నూతన వస్త్రములు సమర్పించాడు. ధూప, దీప, నివేదనలను సమర్పించాడు. వారికి

ఆవులను కానుకలుగా ఇచ్చి సత్కరించాడు. తరువాత బహుళాశ్వుడు
మృష్టాన్నములతో వారికి భోజనము పెట్టాడు. భోజనానంతరము వారు
విశ్రాంతి తీసుకుంటూ ఉంటే, వారి పాదములు వత్తుతూ
బహుళాశ్వుడు ఈ విధంగా అన్నాడు.

“ఓ దేవా! నీవు సకల జీవ రాసులలో చైతత్య స్వరూపముగా,
ప్రకాశస్వరూపముగా వెలుగుతున్నావు. అటువంటి నీవు, నేను నీ
చరణములను ఎల్లప్పుడూ ధ్యానం చేయడం వలన నాకు నీ
దివ్యదర్శనభాగ్యము కలిగించావు. ఓ దేవా! నీవు అప్పుడప్పుడు
అంటుంటావు. “నాకు నా భక్తులకంటే నా భార్య లక్ష్మి గానీ, నా
కుమారుడు బ్రహ్మ కానీ ఎక్కువ కాదు” అని. నా పట్ల ఆ వాక్కు నిజం
చేసావు.

నీవు ఏ కోరికా లేనివారు, ఎల్లప్పుడు ప్రశాంతంగా ఉండేవారు
అయిన మునులయొక్క హృదయములలో నివసిస్తుంటావు, వారిని
అనుగ్రహిస్తావు అన్న విషయం తెలిసిన వాడు ఎవరైనా నీ
పాదపద్మములను విడిచి పెడతాడా! ఓ దేవా! నీవు యదు వంశములో
జన్మించి, ఈ లోకములో ఉన్న మానవుల యొక్క సంసార
బంధనములను పోగొట్టడానికి, వారి పాపములను నాశనం
చేయడానికి, వారికి ఆత్మజ్ఞానమును కలిగించడానికి అనేకములైన
బోధనలను చేస్తున్నావు.

అహింసాపరుడు, శాంతమూర్తి, బదరికాశ్రమములో తపస్సు
చేస్తున్న నారాయణ ఋషి నీ కంటే వేరు కాడు. మీరిద్దరూ ఒకటే.

అటువంటి నీకు నమస్కరిస్తున్నాను. ఓ దేవా! నీవు నా ఇంట్లో కొన్ని దినములు ఉండి, నా గృహమును, ఈ మిథిలా నగరమును పావనం చేయమని కోరుతున్నాను.” అని ప్రార్థించాడు. శ్రీకృష్ణుడు బహుళాశ్వుని కోరిక మన్నించి ఆయన గృహములో కొన్ని దినములు ఉన్నాడు.

అదే మాదిరి శ్రీకృష్ణుడు శ్రుతదేవుడు అనే బ్రాహ్మణుని ఇంటికి కూడా వెళ్లాడు. శ్రీకృష్ణుని చూచిన శ్రుతదేవునికి శరీరం పులకించింది. ఆనందంతో మైమరచిపోయాడు. కృష్ణుని చూచిన ఆనందంతో, భక్తితో నృత్యం చేసాడు. గడ్డితో చేసిన ఒక చాప మీద శ్రీకృష్ణుని కూర్చోబెట్టాడు. భార్యసమేతంగా ఆయన పాదములను కడిగాడు. ఆయన పాదోదకము తలలమీద జల్లుకున్నాడు. శ్రీకృష్ణుని పాదోదకమును ఇల్లంతా చల్లుకున్నాడు.

ఆ బ్రాహ్మణుడు నిరుపేద. ఆయన ఇంట్లో ఏమీ లేవు. దొరికిన ఉసిరిక పళ్లు శ్రీకృష్ణునికి ఫలహారంగా పెట్టాడు. నీళ్లు ఇచ్చాడు. తులసి దళములను సమర్పించాడు. తన ఇంట్లో ఉన్న వరి అన్నమును శ్రీకృష్ణునికి సమర్పించాడు. శ్రీకృష్ణునితో పాటు వచ్చిన మునులకు కూడా ఉసిరిక పళ్లు జలము ఇచ్చి సత్కరించాడు. కాని ఆ పేద బ్రాహ్మణునికి ఒక ఆలోచన వచ్చింది.

“ఈ మునులందరూ శ్రీకృష్ణుని వెంట వచ్చారు. వీరి పాదధూళితో నా ఇల్లు పవిత్రమయింది. నేనా ఒక పేదబ్రాహ్మణుడను. భార్యపిల్లలతో నిత్య దరిద్రం అనుభవిస్తున్నాను. ఎల్లప్పుడూ కృష్ణుని మనసులో నిలుపుకొని అర్చిస్తున్నాను. ఇటువంటి నా ఇంటికి ఈ మహా

మునులు, వీరికి ఆశ్రయమును ఇచ్చే సాక్షాత్తు శ్రీకృష్ణుడు నా ఇంటికి రావడం చాలా ఆశ్చర్యంగా ఉంది.” అని తనలో తాను అనుకున్నాడు. తన భార్యాపిల్లలతో కృష్ణుని పాదముల వద్ద, ఆ మునుల పాదముల వద్ద కూర్చుని వారి పాదములను వత్తుతున్నారు. మునులతో పాటు సుఖంగా కూర్చుని ఉన్న శ్రీకృష్ణుని చూచి శ్రుతదేవుడు ఇలా అన్నాడు.

“ఓ దేవా! నీవు సత్వ, రజస్తమోగుణములతో కూడిన ఈ అనంత విశ్వమును సృష్టించి అందులో ప్రవేశించావు. నేను కూడా ఆ విశ్వంలో ఒక రేణువు అయినందున, నీవు కూడా నాలో ప్రవేశించావు. అటువంటి నీ దర్శనభాగ్యము నేడు నాకు కలిగింది. ఓ దేవా! మానవులు నిద్రలో అనేక స్వప్నములు కంటుంటారు. తానే అనేక రూపములతో ఎన్నోపనులు చేస్తుంటారు. తెలివి రాగానే స్వప్నం అంతా కలిగిపోతుంది. అలాగే నీవు కూడా ఇప్పుడు మాకు ఒక కల లాగా కనపడుతున్నావు. అంతలోనే వెళ్లిపోతావు. కాని మా హృదయములలో ఎల్లప్పుడూ నిలిచి ఉంటావు. కేవలం మా హృదయములలోనే కాదు, ఎల్లప్పుడూ నీ కథలను వినడం, గానం చేయడం, కీర్తించడం, నిన్ను అర్చించడం, నీకు నమస్కరించడం, అహంకారము, మత్సరము మొదలగు మలినములను వదిలిపెట్టినవారు అయిన మహాత్ముల హృదయ కమలములలో నిరంతరము విరాజిల్లుతుంటావు.

ఓ దేవా! నీవు సకల జీవ రాసులలో ఆత్మస్వరూపుడుగా వెలుగుతున్నప్పటికీనీ, ఆ జీవులు రజో,తమోగుణముల ప్రభావంతో చేసే ఏ కర్మలతోనూ, వారి అహంకారముతోనూ ఎలాంటి సంబంధం పెట్టుకోవు. కేవలము జీవులు చేసే కర్మలను సాక్షిగా చూస్తుంటావు.

మమతానురాగాలకు, రాగద్వేషాలకు, అహంకారానికి ఆమడ దూరంలో ఉంటావు. నీ గురించి వింటూ, నిన్ను కీర్తిస్తూ ఉండే నీ భక్తజనులకు చాలా దగ్గరగా వారి హృదయకుహరములలో శాశ్వతంగా నివసిస్తూ ఉంటావు.

ఓ దేవా! ఎవని దేహములో అహంకారము ఉండదో, వాడికి సులభంగా మోక్షాన్ని ప్రసాదిస్తావు. ఎవని దేహమందు అహంకారము ఉంటుందో, వారిని సంసార బంధనములలో పడవేస్తావు. ఆ సంసార బంధనములను తెంచుకుంటేనే గాని, వాడు నిన్ను చేరుకోలేడు.

నీవు బయట ప్రపంచానికి నీ విరాట్ రూపమును ప్రకృతి రూపంలో ప్రదర్శిస్తూ ఉంటావు. కాని నీకు అసలు రూపమే లేదు. నీవు సచ్చిదానంద స్వరూపుడవు. మా బోటి మానవుల దృష్టి పరిమితము. కాని నీ దృష్టి అపరిమితము. అప్రతిహతము. అటువంటి నీకు భక్తితో నమస్కరిస్తున్నాను.

ఓ దేవా! నీ దర్శనమాత్రము చేతనే నా కష్టములు అన్నీ తొలగి పోయాయి. నాకు కోరుకోడానికి ఏమీ లేదు. నేను నీ సేవకుడను. నేను ఏమి చేయవలెనో ఆజ్ఞాపించు.” అని వినయంగా ప్రార్థించాడు శ్రుతదేవుడు అనే ఆ పేద బ్రాహ్మణుడు.

శ్రీకృష్ణుడు ఆ బ్రాహ్మణుని చేతిని తన చేతితో పట్టుకొని లేవదీసి అతనితో ఆప్యాయంగా ఇలా అన్నాడు. “బ్రాహ్మణోత్తమా! ఈ మునులు తమ పాదములకు అంటిన ధూళిని మూడులోకములలో

వ్యాపింప జేసి, పవిత్రం చేస్తున్నారు. వీరంతా నాతోపాటు తిరుగుతుంటారు. ఈ మునులందరూ నిన్ను అనుగ్రహించడానికే నీ ఇంటికి వచ్చారు. ఏ దేవతలను పూజించినా, పుణ్యక్షేత్రములు దర్శించినా, గంగ మొదలగు నదులలో స్నానం చేసినా, చాలా కాలం తరువాత కానీ వారికి మోక్షము కలుగదు. అటువంటి వారు, నీ వంటి బ్రాహ్మణులను పూజిస్తే వెంటనే పవిత్రులవుతారు. కాని ఈ మహా మునులను చూచినంతనే మానవులు పవిత్రులవుతున్నారు.

ఈ లోకంలో బ్రాహ్మణులు వేదాధ్యయనము, శాస్త్రవిజ్ఞానము ద్వారా అన్ని ప్రాణులలో కల్లా శేష్టులు. ఆ బ్రాహ్మణులే తపస్సు, జ్ఞానము, తుష్టి, భగవత్ ఉపాసన మొదలగుని పాటిస్తే ఇంకా ఆ పుణ్యమూర్తులు అయిన బ్రాహ్మణుల గురించి చెప్పేదేముంది. నా కంటే కూడా సత్పురుషులైన బ్రాహ్మణులు గొప్ప అని తలచి నేను వారికి సదా నమస్కరిస్తుంటాను. బ్రాహ్మణులు వేదస్వరూపులు. నేను కూడా వేదస్వరూపుడనే కాబట్టి వారి ముఖముల ద్వారా నేను ప్రకటితమవుతున్నాను. (బ్రాహ్మణోస్యముఖమాసీత్...పురుష సూక్తం).

వివిధ ప్రతిమలను దేవతా స్వరూపాలుగా పూజించేవారు, ఆ ప్రతిమలనే దేవుళ్లుగా నమ్మే వాళ్లు, కేవలం అసూయతో బాధపడేవారు (అంటే మా దేవుడే గొప్ప మీ దేవుడు అసలు దేవుడే కాదు అంటూ అసూయపడేవారు), వీరెవ్వరూ నేను బ్రాహ్మణుల హృదయాలలో నివాసం ఉంటున్నాననే సంగతి తెలియక, లోకగురువులు అయిన బ్రాహ్మణులను అవమానిస్తుంటారు. ఈ విగ్రహములను పూజించే వారంతా నేను సత్పురుషులైన బ్రాహ్మణుల ముఖము నుండి

ప్రకటితమౌతుంటాను అని గ్రహించాలి. నా కంటే ఈ మహాబుష్పలు, మహామునులు పూజ్యులు. నేను కూడా వీరినే పూజిస్తాను. వీరిని పూజించకుండా నన్ను పూజిస్తే అది వృధా శ్రమ తప్ప వేరు కాదు.” అని పలికాడు శ్రీకృష్ణుడు.

శ్రీకృష్ణుని ఆదేశానుసారము శ్రుతదేవుడు, బహుళాశ్వుడు ఆ మహామునులను పూజించి సద్గుతులను పొందారు. ఈ విధంగా శ్రీకృష్ణుడు బహుళాశ్వుడు, శ్రుతదేవుడు ఇళ్లకు వెళ్లి వారికి జ్ఞానోపదేశము చేసాడు.” అని శుక యోగీంద్రుడు పరీక్షిత్ మహారాజుకు శ్రీకృష్ణుడు బహుళాశ్వుని, శ్రుతదేవుని ఏ విధంగా అనుగ్రహించిందీ చెప్పాడు.

(ఇక్కడ బ్రాహ్మణులు అంటే కేవలం పుట్టుకతో బ్రాహ్మణులు కాదు. బ్రాహ్మణ కులంలో పుట్టినంత మాత్రాన ఎవరూ బ్రాహ్మణులు కారు. వేదాధ్యయనము చేసినవారు, శాస్త్రములను, పురాణములను చదివినవారు, మనో నిగ్రహము, ఇంద్రియ నిగ్రహము కలవారు. ఇతరుల ద్రవ్యమునకు ఆశపడని వారు, భగవంతుడు ఇచ్చిన దానితో జీవనం గడుపుకుంటూ తృప్తిగా జీవించే శ్రుతదేవుని వంటి వారే నిజమైన బ్రాహ్మణులు. మనకందరికీ ఈ విషయం తెలయజేయాలనే ఈ శ్రుతదేవుని వృత్తాంతము, భగవాన్ శ్రీకృష్ణుని ముఖతా మనకు అందించాడు వ్యాసుడు.)

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ఎనభై ఆరవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
ఎనభై ఏడవ అధ్యాయము.

ఇదంతా విన్న తరువాత పరీక్షిత్ మహారాజుకు ఒక సందేహము కలిగింది. “మునీంద్రా! పరబ్రహ్మము ఈ ప్రకృతి కంటే, సత్త్వ, రజస్తమోగుణముల కంటే అతీతమైనది కావడం చేత, ఆ బ్రహ్మ తత్త్వము ఇలా ఉంటుంది అని ఎవరూ నిర్ణయించలేకపోతున్నారు కదా! వేదములు ఆ బ్రహ్మ పదార్థమును ఏ విధంగా నిర్వచించాయి నాకు తెలుపవలసింది.” అని అడిగాడు.

శుక యోగీంద్రుడు ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు. “ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఆత్మ ప్రాపంచిక విషయముల వైపు మళ్లితే జీవాత్మ అవుతుంది. అదే ఆత్మ పరమాత్మ వైపు మళ్లితే, పరమాత్మలో లీనం అవుతుంది. జీవాత్మ కర్మలు చేయడానికి వీలుగానూ, సుఖభోగములు అనుభవించడానికి గానూ, పంచ భూతములతోనూ, పంచ తన్మాత్రలతోనూ, బుద్ధి, మనస్సు, ఇంద్రియముల తోనూ, ప్రాణములతో కూడిన ఈ శరీరమును సృష్టించాడు.

బ్రహ్మను గురించిన విషయము లన్నీ ఉపనిషత్తులలో వివరింపబడ్డాయి. ఈ ఉపనిషత్తులలో ఉన్న విషయములను సనకాది మహామునులు అధ్యయనం చేసారు. ఆ విషయములను నేను నీకు చెప్పబోతున్నాను. శ్రద్ధగా విను.

ఈ ఉపనిషత్ విద్యలో వితండ వాదమునకు తావు లేదు.
శ్రద్ధగా విని ఆచరించడమే ముఖ్యము. అలా ఆచరించిన వాడు, ఈ
సంసార బంధనముల నుండి విముక్తుడై పరమానందమును
పొందుతాడు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఒక సారి నారదుడికి నారాయణుడికి
సంవాదము జరిగింది.ఆ సంవాదము ఎలా జరిగింది అనే విషయం
గురించి, అప్పుడు నారాయణ ఋషి చెప్పిన మాటలను నేను నీకు
చెబుతున్నాను. శ్రద్ధగా విను.

ఒక సారి దేవ ఋషి అయిన నారదుడు మూడులోకములలో
తిరుగుతూ నారాయణ ఋషిని దర్శించడానికి ఆయన
ఆశ్రమమునకు వెళ్లాడు. నారాయణ ఋషి ఈ లోకములో ఉన్న
మానవుల క్షేమమును గోరి ఈ భరత వర్షములో అవతరించాడు.
ఆయన వర్ణాశ్రమ ధర్మములను పాటిస్తూ, తన ఆశ్రమములో తపస్సు
చేసుకుంటున్నాడు. ఆ నారాయణ ఋషి చుట్టు మరి కొంత మంది
ఋషులు కూర్చుని తపస్సు చేసుకుంటున్నారు.

నారదుడు అక్కడకు వెళ్లాడు. వారందరికీ భక్తితో
నమస్కరించాడు. ఇప్పుడు నీవు నన్ను అడిగిన విషయములనే
నారదుడు నారాయణ ఋషిని అడిగాడు. అప్పుడు నారాయణ ఋషి
నారదునికి, అక్కడ ఉన్న ఋషులకు బ్రహ్మను గురించి ఈ ప్రకారంగా
వివరించాడు. నారాయణ ఋషి నారదునితో ఇలా అన్నాడు.

“ఓ బ్రహ్మమానస పుత్రా! నారదా! ఒక సారి నీవు నన్ను చూడడానికి ఏడు ఊర్ధ్వ లోకములలో ఒకటైన జనలోకమునకు వచ్చావు. అక్కడ ఉన్న బ్రహ్మ మానస పుత్రులు అయిన మునుల మధ్య బ్రహ్మను గురించి చర్చ జరుగుతూ ఉంది.

అక్కడ ఉన్న మునులందరూ సమాన మైన శాస్త్ర జ్ఞానము కలిగి ఉన్నారు. వారు అన్నిటి యందు సమభావము కలవారు. వారిలో ఒకరు ఎక్కువ ఒకరు తక్కువ అనే భేదభావము లేదు. అందరూ సత్వగుణ సంపన్నులు. వారు తమ మిత్రులను, శత్రువులను సమానంగా చూడగలిగే సమత్వము కలిగినవారు. వారందరూ ఎవరికి వారు వేదముల గురించి, శాస్త్రముల గురించి ప్రవచించగల సమర్థులు. అయినప్పటికినీ, వారందరూ సనందనుని చూచి, బ్రహ్మగురించి చెప్పమని అడిగారు. ఆయన చెప్పిన మాటలను శ్రద్ధగా వింటున్నారు. సనందనుడు ఇలా చెప్పాడు.

“ఓ మునులారా! ప్రళయ కాలంలో ఈ సృష్టి అంతా పరమేశ్వరునిలో లీనం అవుతుంది. ప్రళయ కాలంలో పరమేశ్వరుడు యోగనిద్రలో ఉంటాడు. ప్రళయం ముగిసిన తరువాత మొదటి సారిగా ఆయన విడిచిన ఊపిరి నుండి శ్రుతులు బయటకు వచ్చాయి. పరమాత్మ నుండి బయటకు వచ్చిన శ్రుతులు పరమాత్మను ఇలా కీర్తించాయి. (అందుకే వీటిని శ్రుతి గీతలు అని అన్నారు.)

“దేవదేవాక్ష! నీవు సకల జీవ రాసులకు జ్ఞాన ప్రదాతవు. అన్ని ప్రాణులలోనూ ఆత్మరూపంగా వెలుగుతుంటావు. ఈ అనంత సృష్టిలో

కార్యము నీవే, దానికి కారణమూ నీవే. వేదములు నీ నుండి పుట్టాయి.
ఈ ప్రకృతి అంతా సత్త్వ,రజస్తమోగుణములతో నిండి ఉంది. ఈ
ప్రాకృతిక బంధనముల నుండి మానవులను విముక్తి చెయ్యి.

ఓ దేవా! మునులు, యోగులు, జ్ఞానులు అందరూ ఈ
ప్రకృతిని అంతా బ్రహ్మ స్వరూపంగానే భావిస్తారు. అంతా బ్రహ్మ మయం
అంటారు. మహా ప్రళయం సంభవించినపుడు, ఈ ప్రకృతి అంతా నీలో
లీనం కాగా, నీవు ఒక్కడివే మిగిలి ఉంటావు. ఈ అనంత విశ్వము
యొక్క పుట్టుక, లయము రెండూ నీ వల్లనే జరుగుతున్నాయి. ఈ
సమస్త విశ్వానికి కారణం నువ్వే!

జ్ఞానులు నిన్ను తమ మనస్సు, వాక్కు, శరీరములతో
సేవిస్తుంటారు. పునర్జన్మ లేకుండా చేసుకుంటారు. ఎల్లప్పుడూ నీ
పుణ్యచరిత్రలను గానం చేస్తుంటారు. ఏకాగ్రమైన మనస్సుతో నిన్నే
ధ్యానిస్తుంటారు. అటువంటి మహాత్ములు ఈ సంసారము అనే దుర్ఘర
తాపం నుండి విముక్తి పొందుతారు. వార్ధక్యము, మరణము అనేవి
వారి దగ్గరకు కూడా రావు.

ఈ లోకంలో శాశ్వతమూ, అశాశ్వతము అనే రెండు లక్షణాలు
ఉన్నాయి. ప్రతి ప్రాణి, ప్రాణ కోశము, అన్నమయ కోశము, బుద్ధికోశము,
విజ్ఞానమయ కోశము, ఆనంద మయ కోశము అనే పంచ కోశముల
వల్ల అభివృద్ధి చెందుతుంటుంది. ఈ పంచ కోశములలో ఆఖరిది
అయిన ఆనంద మయ కోశములో నీవు ఆత్మస్వరూపంగా
వెలుగుతుంటావు.

ఓ దేవా! ఈ ప్రకృతి, అహంకారము, మహత్తత్వము, పంచ తన్మాత్రలు, పంచ భూతములు అన్నీ నీ అభీనములో ఉన్నాయి. వాటి ద్వారా నీవు సృష్టి, స్థితి, లయములను సమర్థవంతంగా నిర్వహిస్తుంటావు. ఈ దేహధారులు నిన్ను పూజిస్తూ ఈ లోకంలోనూ, పరలోకంలోనూ సుఖసంతోషాలను పొందుతుంటారు. అజ్ఞానంతోనూ, అహంకారంతోనూ నిన్ను సేవించని మానవులు కేవలం తోలు తిత్తిలాగా గాలి పీలుస్తూ వదులుతూ, ఈ దేహమే శాశ్వతము అని భావిస్తూ, ఆహార, నిద్ర, మైథునములతో కాలంగడుపుతుంటారు.

ఓ దేవా! నీ గురించి తెలుసుకున్న వాళ్లు నిన్ను ఈ శరీరంలో వెలిగే అగ్నిగా భావిస్తారు. అరుణులు అనే ఋషులు నిన్ను సుషుమ్న అనే నాడీ మార్గంలో సంచరించే వాడిగా భావిస్తారు. అటువంటి వారు, తమ ప్రాణములను, తమ హృదయ పద్మము నుండి బయలు దేరే మూర్ధన్య నాడి ద్వారా బ్రహ్మారంద్రానికి చేరుస్తారు. అక్కడి నుండి ఆనంద మయకోశములో వెలుగుతున్న నిన్ను చేరుకుంటారు. అటువంటి వారికి మరలా జన్మ అంటూ ఉండదు.

ఓ దేవా! నీవు అనేక అవతారములను ధరిస్తావు. చిత్ర విచిత్ర శరీరములను దాలుస్తావు. ఆయాశరీరములు చేసే పుణ్య పాపములు నీకు అంటవు. మహాత్ములు అయిన వాళ్లు తమలో ఉన్న రజస్తమోగుణములను వదిలిపెట్టి, సత్వగుణసంపన్నులై నిన్ను ఏకాగ్రబుద్ధితో సేవిస్తుంటారు. ఈ శరీరము, అందులో ఉన్న ప్రాణములు తమవి కావని తెలుసుకుంటారు. అటువంటి వారు నిరంతరము నిన్ను సేవించి జనన మరణ చక్రము నుండి విముక్తిని పొందుతుంటారు.

ఓ దేవా! నీ గురించి తెలుసుకోవడానికి ఎవరికీ సాధ్యం కాదు. నీ గురించి, నీ తత్వము గురించి, మానవులకు తెలియజేయడానికి నీవు రాముడిగా, కృష్ణుడిగా మానవుల మధ్య అవతరించావు. నీ చర్యల వలన మానవులకు తత్వబోధ చేసావు. నీ చరిత్రలను గానం చేసిన వారు, నీ మీద మనసును లగ్నం చేసినవారు మోక్షపదమును కూడా కోరరు. ఎల్లప్పుడూ నీ పాదపద్మములనే ధ్యానిస్తూ ఉంటారు.

ఓ దేవా! ఈ అనంత విశ్వంలో ఉన్న ప్రాణులన్నీ నీ అధీనంలో ఉన్నాయి అని తెలిసిన వారు, ఎల్లప్పుడూ నీ పాదపద్మములనే సేవిస్తుంటారు. అలా కాకుండా, ప్రాపంచిక సుఖముల కొరకు, విషయవాంఛల కొరకు పాకులాడేవాళ్లు, ఆ కోరికలు తీరడానికి పుడుతూ చస్తూ, జనన మరణ చక్రంలో గిరా గిరా తిరుగుతుంటారు.

ఓ దేవా! నిన్ను ధ్యానించడానికి ఒక మార్గ మంటూ లేదు. ఇంద్రియములను జయించిన యోగులు, నిన్ను శత్రువుగా భావించిన శిశుపాలుడు మొదలగు రాజులు, నీ పట్ల మూఢభక్తి కలిగిన గోపికలు, అందరూ నీ కృపకు పాతులయ్యారు.

ఓ దేవా! నీవు ఇలా ఉంటావు అని చెప్పడం ఎవరికీ సాధ్యం కాదు. ఏ వేదమూ, శాస్త్రము, పురాణము నీవు ఇలా ఉంటావు అని వర్ణించి చెప్పలేదు. నీవు ఈ సృష్టికి ముందు ఉన్నావు. ఈ సృష్టి లయం అయిన తరువాత కూడా ఉంటావు. నీ నుండి బ్రహ్మ మొదలగు దేవతా గణములు పుట్టాయి. అటువంటి నీవు ఎలా ఉంటావు అని

తెలుసుకోవడం ఎవ్వరికీ సాధ్యం కాదు.

ఈ సృష్టి అంతా అణువులు, పరమాణువులతో నిండి ఉంది అని భావించిన కణ్వుడు, గౌతముడు మొదలగు ఋషులు, ఈ సృష్టికి కారణం ఈ ప్రకృతి దాని తత్వములు అని భావించే సాంఖ్యులు, దేహములు పుడుతుంటాయి, కాలం తీరగానే నశించిపోతుంటాయి, దీనికి కారణం అంటే ఏమీ లేదు, బతికి ఉన్నన్నాళ్లు సుఖాలు అనుభవించడమే మేలైన మార్గము అనే భౌతిక వాదులు, ఈ ప్రకారంగా వారి వారి తర్క వితర్కాలతో ఒకరితో ఒకరు విభేదిస్తూ కలహించుకుంటున్నారు. నీ గురించి ఏ మాత్రమూ తెలుసుకోలేక పోతున్నారు. కాని మనసులో నిన్ను సాక్షాత్కరింప చేసుకున్న మహాయోగులు “ఈ సృష్టిలో నీవు తప్ప మిగిలినవి అన్నీ నిజం కావు, అన్ని మార్పు చెందేవి, నాశనం అయ్యేవి, నీవు ఒక్కడివే ఎల్లకాలము నిలిచిఉంటావు” అని భావిస్తారు.

నీ గురించి తెలుసుకోలేని అజ్ఞానులు ఇది సత్యము, అది అసత్యము, అంటూ విపరీతంగా ఆలోచిస్తుంటారు. వారి ఆలోచనలతోనే జీవితాన్ని ముగిస్తారు. నీ అసలు స్వరూపాన్ని తెలుసుకోవడానికి కనీస ప్రయత్నం కూడా చెయ్యరు.

ఓ దేవా! బంగారము మూల పదార్థము, అది అన్నిరకాల ఆభరణాలలో అంతర్లీనంగా, వివిధ రూపాలలో ఉంటుంది. మనకు ఆభరణం రూపం కనిపిస్తుంది కానీ బంగారం కనిపించదు. అలాగే నీవు కూడా అన్నీ ప్రాణుల దేహాలలో అంతర్లీనంగా ఉంటావు.

ఓ దేవా! ఈ దేహములలో ఉండే రాగద్వేషములు,
ప్రేమానురాగాలు, అహంకారాలు నీకు అంటవు. ఆత్మతత్వాన్ని
తెలుసుకున్న వారే నీ గురించి కూడా తెలుసుకోగలరు. నిన్ను
చేరుకోడానికి ఒకే ఒక మార్గం నీ పాదములను నిరంతరం
సేవించడమే. నీ పాదములను సేవించిన వారు మృత్యువును
జయించగలరు. జనన మరణ చక్రం నుండి విముక్తి పొందగలరు.
యోగులై మానవులకు జ్ఞానబోధ చేస్తారు. అలా కాకుండా, నీ
పాదములను మరిచిన వారు, తమ శరీరములు, తమ రూపములు,
తమ పేర్లు శాశ్వతం అనుకుంటూ సంసార సాగరంలో పడి
కొట్టుకుంటూ, జనన మరణ చక్రంలో తిరుగుతుంటారు.

ఓ దేవా! నీకు ఒక ఆకారం అంటూ లేదు. బ్రహ్మ మొదలగు
దేవతా గణములు నీ వశంలో ఉంటారు. ఈ చరాచర ప్రపంచానికి
అధినేతవు నీవే. నీ కృపకు పాత్రులైన వారు మోక్షానికి అర్హులవుతారు.
నీ దయకు పాత్రులు కాని వారు దుర్గతి పాలవుతారు. నీటిలో బుడగలు
పుట్టి అంతలోనే పగిలి పోయే విధంగా ఈ శరీరాలు కూడా పుడుతూ
చస్తూ ఉంటాయి. అటువంటి శరీరములో నీవు ఆత్మగా
ప్రకాశిస్తుంటావు. ప్రళయ కాలంలో ఈ ఆత్మలన్నీ నీలో కలిసిపోతాయి.
అటువంటి నీవు నీ భక్తుల కష్టములను దూరం చేస్తావు.
భవబంధముల నుండి జీవులకు ముక్తిని ప్రసాదిస్తావు.

ఓ దేవా! ఇంద్రియములను జయించాము అనుకుంటున్న
మానవులు కూడా ఒక్కోసారి ఇంద్రియ నిగ్రహమును కోల్పోయి,
మనస్సును అదుపులో పెట్టుకోలేక, విషయ వాంఛల నుండి ఎలా

విముక్తి పొందాలో తెలియక సతమతమవుతుంటారు. అటువంటి వారికి గురువు పాదములే శరణ్యము. గురువును సేవించని వారు ఈ జనన మరణ చక్రంలో తిరుగుతుంటారు. నావికుడు లేని నావ నడి సముద్రంలో ప్రయాణించినట్టు, వారి జీవితాలు కూడా అల్లకల్లోలమవుతాయి.

ఓ దేవా! ఎల్లప్పుడూ తన భార్య, తన సంతానము, తన ఇల్లు, తన ఆస్తి, అనుకుంటూ ఉండే వాళ్లు ఈ సంసారము అనే సముద్రమును ఎన్నటికీ దాటలేరు. అటువంటి వారికి నా పాదములను సేవించడమే పరమావధి. అందుకే పరమ భాగవతోత్తములు, పుణ్యమూర్తులు, నిన్ను నిరంతరం ఏకాగ్రమైన బుద్ధితో సేవిస్తుంటారు. అటువంటి వారు ఈ సంసార బంధనముల నుండి విముక్తులై ఆనందమయమైన మోక్షమును పొందుతారు.

ఓ దేవా! నీవు సకల జీవరాసులలో ఆత్మస్వరూపుడుగా ఉంటూ, ఆ జీవులు చేసే కర్మల నన్నిటినీ సాక్షిభూతంగా చూస్తుంటావు. మానవులు తమ కంఠములో ధరించిన హారమును తాము చూడలేరు. అలాగే అజ్ఞానులైన వారు తమలో వెలుగుతున్న నిన్ను ఎన్నటికీ చూడలేరు. ఓ దేవా! నీ నుండి వేదాలు పుట్టాయి. అవి నీలోనే ఉన్నాయి. అట్టి నీకు నమస్కారము.” అని సనందనుడు మహర్షులకు తెలిపాడు. అని నారాయణ ఋషి నారదునికి తెలిపాడు. ఆ నారదుడు ఆ విషయాన్ని వ్యాసుడికి చెప్పాడు. వ్యాసుడు తన కుమారుడు శుకునికి చెప్పాడు. ఆ విషయమే నేను నీకు చెప్పాను. దీనినే నారాయణోపాఖ్యానం అంటారు.

ఇందులో సకల వేదములు, శాస్త్రములు, పురాణములలోని సారం అంతా ఉంది. ఇది చదివితే ఉపనిషత్తులు చదివినట్టే. ఈ నారాయణోపాఖ్యానం విన్నా, చదివినా, వారి పాపాలు అన్నీ నశించిపోతాయి, ఈ లోకంలో పరలోకంలో అన్ని సుఖాలు కలుగుతాయి” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్తుకు శ్రుతిగీతలు చెప్పాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ఎనభై ఏడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

ఎనభై ఎనిమిదవ అధ్యాయము..

ఇంత వరకు భాగవత పురాణమును విన్న తరువాత పరీక్షిత్ మహారాజుకు ఒక వింత సందేహము కలిగింది. శుక మహర్షిని ఈ విధంగా అడిగాడు.

“ఓ శుకయోగీంద్రా! దేవతలు, అసురులు, మానవులు శ్రీహరి గురించి, మహాశివునిగురించి తపస్సు చేస్తుంటారు కదా! ఎటువంటి భోగములను అనుభవించని శంకరుని ఉపాసన చేస్తున్నవారు అనేక భోగభాగ్యములతో వర్ధిల్లుతున్నారు. కాని అన్నిభోగములను అనుభవించే శ్రీహరిని ఉపాసించే వారు దారిద్ర్యంతో బాధపడుతున్నారు కదా! ఈ ఇద్దరు దేవుళ్లలో ఒకరు భోగలాలసులు, మరొకరు పరమ దరిద్రులు.

కాని వీరిని కొలిచిన వారికి, విరుద్ధమైన, విలక్షణమైన గతులు కలుగుతున్నాయి. వీటికి కారణమేమి. దయచేసి వివరించండి.” అని అడిగాడు. దానికి శుక మహర్షి ఈ విధంగా సమాధానం చెప్పాడు.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! పరమ శివుడు శక్తితో కూడుకున్న వాడు. శివ, శక్తి పక్క పక్కనే ఉంటాయి. శివుడు సత్వ,రజస్, తమోగుణములను ఆశ్రయించిన వాడు. ఆయన పనులన్నీ ఈ మూడుగుణములతో కూడి ఉంటాయి. ఆ కారణం చేత ఆయనలో మూడు రకములైన అహంకారములు అనగా సాత్విక అహంకారము, రాజసిక అహంకారము, తామసిక అహంకారము మూడూ కలిసి ఉంటాయి.

అహంకారము నుండి మనస్సు, పంచభూతములు, పది ఇంద్రియములు, అనగా 16 వికారములు పుట్టాయి. ఈ వికారములతో సుఖాలను అనుభవిస్తున్నారు. అందులో స్త్రీ పురుష జననేంద్రియములతో అనుభవించే సుఖములు, (వీటినే విషయ సుఖములు అని అంటారు) నాలుకతో రుచి చూడటం, అనేక మధుర పదార్థములు తినడం వలన కలిగే సుఖములు, మనస్సుకు సంతోషాన్ని కలిగించే సుఖాలు (నాకు 10 కోట్ల ఆస్తి ఉంది, నాకు 100 గదుల భవనం ఉంది, నాకు చాలా మంది స్త్రీలతో సంబంధం ఉంది, నేను కోరితే ఏమైనా జరుగుతుంది.... ఇవన్నీ మానసిక సుఖాలు. ఎన్ని కోట్ల డబ్బు, ఆస్తి ఉన్నా దానిని వాడు ఏక కాలంలో అనుభవించలేడు. ఎన్ని గదుల భవనం ఉన్నా వాడు ఉండేది ఒకే గదిలోనే. ఎంత మంది స్త్రీలతో సంబంధం ఉన్నా వారి నందరినీ అనుభవించలేడు. వీడు హఠాత్తుగా

చస్తే అవన్నీ పరులపాలవుతాయి.)

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఎవరైతే శివుని ఆరాధిస్తారో వారికి ఈ సుఖాలన్నీ శివుడు ప్రసాదిస్తాడు. కాని తను మాత్రం వీటిలో ఏ సుఖాన్ని అనుభవించడు. కాని తాను ఎవరికైతే ఈ సుఖాలను ప్రసాదించాడో, వారు తాను ప్రసాదించిన సుఖాలను అనుభవిస్తూ, ఆ సుఖాలలో మునిగితేలుతూ, ఆఖరుకు పతితులై, లయం కావడం చూస్తూ ఆనందిస్తుంటాడు.

కాని శ్రీహరి అందరినీ పోషించేవాడు. ఆయనకు అన్నీ తెలుసు. సర్వద్రష్ట. అన్నీ సాక్షిగా చూస్తుంటాడు. ఆయన ప్రకృతి కంటే అతీతుడు. సత్త్వ, రజస్, తమోగుణములు ఆయనకు అంటవు. శ్రీహరిని ఆరాధించినవారు కూడా మూడుగుణములకు అతీతంగా ఉంటారు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ధర్మరాజు అశ్వమేధ యజ్ఞమును పూర్తి చేసిన తరువాత, శ్రీకృష్ణుని వలన ధర్మ సందేహములను తెలుసుకున్నాడు. ఆ సమయంలో ఇటువంటి ప్రశ్నే అడిగాడు. మానవులకు శ్రేయస్సును కలిగించడానికి పరమాత్మ యదువంశములో శ్రీకృష్ణుడిగా జన్మించాడు. శ్రీకృష్ణుడు ధర్మరాజుతో ఇలా అన్నాడు.

“ధర్మనందనా! నేను నా అనుగ్రహమును ఎవరి మీద ప్రసరింపచేయదలచుకున్నానో, వారి సకల సంపదలను వెనక్కు తీసుకుంటాను. కొంత మంది మానవులు ఉంటారు. వారికి విషయ

వాంఛలను వదిలి పెట్టాలని కోరిక ఉంటుంది. కాని వదిలిపెట్టలేరు. అటువంటి వాడికి నేను నిరంతర దారిద్ర్యము, దుఃఖము కలుగజేస్తాను. ఎల్లప్పుడూ సుఖమును, సంతోషమును కోరే వాడి భార్య పిల్లలు బంధువులు వాడిని వదిలేస్తారు. ఆ కారణంగా వాడు సంసార బంధనముల నుండి విముక్తుడవుతాడు.

ఓ ధర్మనందనా! ఇంకా కొంత మంది ఉంటారు. వారు ఎల్లప్పుడూ ప్రాపంచిక విషయములలో, విషయ వాంఛలలో మునిగి తేలుతుంటారు. ఆ కోరికలను వదిలిపెట్టాలన్నా వదిలిపెట్టలేరు. తమ కోరికలు తీరడానికి వివిధములైన ఇతర దేవతలను ఆరాధిస్తారు. ఆ దేవతలు వారి ఆరాధనతో సంతుష్టులై వారికి రాజ్యసుఖములకు, సంపదలకు సంబంధించిన కోరికలను తీరుస్తారు. వారి కోరికలు తీరగానే, వారికి రాజ్యసుఖములు, భోగములు లభించగానే, వారికి గర్వం కలుగుతుంది. అప్పుడు ఏ దేవతల అనుగ్రహము వలన తాను ఆ సుఖములను పొందాడో, ఆ దేవతలనే మరిచిపోతాడు. పైగా ఆ దేవతలు అసలు దేవతలే కాదని అవమానిస్తారు.” అని శ్రీకృష్ణుడు ధర్మరాజుతో మానవుల మానసిక స్థితిని వివరించాడు.

శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుతో ఇంకా ఇలా అన్నాడు. “ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరులు వరాలు ఇస్తారు, శాపములు ఇస్తారు. వారిలో బ్రహ్మ, మహేశ్వరుడు తొందరగా వరాలు ఇస్తారు. అలాగే తొందరగా శాపాలు ఇస్తారు. ఏ కొంచెం తపస్సు చేసినా వారు తృప్తి పొందుతారు. ఏ చిన్న తప్పు చేసినా క్షమించరు. రజోగుణము, తమోగుణము వలన వారు అలా చేస్తుంటారు.

కాని శ్రీహరి అలా కాదు. సత్వగుణ సంపన్నుడు. దేనికీ చలించడు. ఆపదలలో ఆదుకుంటాడు. దానికి సంబంధించిన ప్రాచీనమైన కథ ఒకటి చెబుతాను విను.

పూర్వము శకుని అనే అసురుడు ఉండేవాడు. వాడి కుమారుడి పేరు వ్యకాసురుడు. (వాడి పేరు భస్మాసురుడు అని వాడుకలో ఉంది.) ఒక సారి వాడికి నారదుడు కనపడ్డాడు.

“నారదా! బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరులలో ఎవరు తొందరగా ప్రత్యక్షం అయి వరాలు ఇస్తారు” అని అడిగాడు. వానితో నారదుడు ఇలా అన్నాడు.

“నీవు శంకరుని గురించి తపస్సు చేస్తే ఆయన తొందరగా నీ తపస్సుకు మెచ్చి, నీకు ప్రత్యక్షం అయి వరాలు ఇస్తాడు. పూర్వము, రావణుడు, బాణుడు శివుని తమ స్తోత్రములతో మెప్పించి వరాలు పొందారు. అందులో రావణాసురుడు వర గర్వముతో కైలాసాన్ని పెకలించాడు. బాణుడు శివుని తన వాకిట్లో భటుడుగా నిలుపుకున్నాడు. శివుడు వరాలు ఇవ్వగలడు, కష్టాల పాలు కాగలడు. తరువాత నీ ఇష్టం.” అని నారదుడు వెళ్లిపోయాడు.

వ్యకాసురుడు శివుని గురించి తపస్సు చేయాలని నిశ్చయించుకున్నాడు. కేదారక్షేత్రమునకు వెళ్లాడు. హోమా గుండం తయారు చేసాడు. అగ్నిని రగిల్చాడు. ఆ అగ్నిలో తన శరీరాన్ని కోసి ఆ మాంసంతో హోమం చేసాడు. ఏడు రోజులు గడిచింది. కాని శివుడు

ప్రత్యక్షం కాలేదు. ఏడవ రోజున తన తలను నరికి అగ్ని గుండంలో
హోమం చేయదలచుకున్నాడు. కేదార క్షేత్రంలో ఉన్న సరస్సులో తన
తల వెండ్చుకలను తడిపాడు. తన శిరస్సును ఖండించుకోబోయాడు.

వాడి భక్తికి మెచ్చి హోమం గుండము లో నుండి శివుడు
ప్రత్యక్షం అయ్యాడు. వాడి రెండు చేతులు పట్టుకొని వాడు తన తలను
ఖండించుకోకుండా ఆపాడు. శివుని చేతి స్వర్ణ వలన వృకాసురుడి
మరలా పూర్వ రూపం వచ్చింది. (అప్పటి దాకా వాడు తన శరీరములో
ని అవయవములను కోసి అగ్నిలో హోమం చేసాడు కదా!)

శంకరుడు వృకాసురునితో ఇలా అన్నాడు. “వృకాసురా! నీవు
నీ శిరస్సును ఖండించుకోవడం వలన ఎటువంటి ప్రయోజనము లేదు.
నీకు ఏం వరాలు కావాలో కోరుకో. నేను ఇస్తాను. నన్ను శరణు కోరిన
వారు నాకు జలము ఇచ్చినా దానిని నేను సంతోషంగా స్వీకరిస్తాను.
నీవు అనవసరంగా నీ శరీర భాగాలను కోసి అగ్నిలో హోమం చేసి
కష్టాల పాలయ్యావు. ఇప్పుడు నీ తలను కూడా నరకబోతున్నావు. ఇంతటి
త్మాగము అవసరం లేదు. నీకే వరం కావాలో కోరుకో!” అని అడిగాడు.

అప్పుడు వృకాసురుడు ఇలా అన్నాడు. “నేను ఎవరి తల మీద
చెయ్యి పెడితే వాడు తక్షణమే మరణించాలి. అటువంటి వరం
ప్రసాదించు.” అని అడిగాడు.
(భస్మాసుర కథలో నేను ఎవరి తల మీద చెయ్యిపెడితే వాడు భస్మం
కావాలి అని అడిగినట్టు ఉంది. అందుకే వాడికి భస్మాసురుడు అనే పేరు
వచ్చింది.)

వాడి కోరిక విన్న శంకరుడికి క్షణకాలం మహా కోపం వచ్చింది. అంతలోనే తమాయించుకున్నాడు. పెద్దగా నవ్వి “నీవు కోరిన వరం ఇచ్చాను. ” అని అన్నాడు.

వెంటనే వృకాసురుడు ఇలా అన్నాడు. “మహాదేవా! నీవు ఇచ్చిన వరం పనిచేస్తుందో లేదో తెలిసేది ఎలాగా! అందుకని నీ తల మీద చెయ్యి పెట్టి చూస్తాను. నీవు మరణిస్తే నీ వరం పనిచేసినట్టు. లేకపోతే నీవు ఇచ్చిన వరం అబద్ధం అవుతుంది. ఏదీ నీ తలమీద ఒక సారి చెయ్యిపెట్టనీ!” అని అన్నాడు.

ఆ మాటలతో శంకరుడు హడిలిపోయాడు. ఆ అసురుడి నుండి తప్పించుకోడానికి పరుగు లంకించుకున్నాడు. వృకాసురుడు ఆయన వెంట పడ్డాడు. శంకరుడు మూడు లోకములు తిరిగాడు కానీ వృకాసురుడు ఆయనను వదలలేదు. “ఆగు! ఆగు శివా! ఆగు! ఒక్కసారి నీ తలమీద చెయ్యి పెట్టనీ!” అని అరుస్తూ శివుని వెంట పరుగెడుతున్నాడు.

బ్రహ్మ మొదలగు దేవతా గణములు ఇదంతా చూస్తున్నారు కానీ శివుని వరాన్ని మళ్లించడానికి శక్తి లేని వారు కావడం వలన చూస్తూ ఊరుకున్నారు. ఎక్కడైతే రాగద్వేషములు ఉండవో, ఎక్కడ ప్రశాంతంగా ఉంటుందో, ఎక్కడ సాధువులు, మునులు ప్రశాంతంగా ఆనందాన్ని అనుభవిస్తుంటారో, ఎక్కడకు వెళితే తిరిగి రారో, ఎక్కడైతే శ్రీహరి నివాసం ఉంటాడో, ఆ శ్వేతద్వీపమునకు వెళ్లాడు శంకరుడు.

శంకరుడు పరుగెత్తుకురావడం దూరం నుండే చూచాడు శ్రీహరి.
వెంటనే ఒక బ్రహ్మచారి వేషం ధరించాడు.
(భస్మాసుర కథలో మోహినీ రూపం ధరించినట్టు ఉంది).

నడుముకు ధర్మతాడు, చంకలో జింక చర్మము, చేతిలో
దండము, జపమాల వీటితో చిన్ని వటువుగా మారాడు శ్రీహరి.
వృకాసురుడి దగ్గరకు పోయి ఆయనకు వంగి నమస్కరించాడు.

“వృకాసురా! ఏమిటి ఇలా పరుగెడుతున్నావు. బాగా పరుగెత్తి
పరుగెత్తి అలసి పోయినట్టున్నావు. కాసేపు ఇక్కడ ఆగి విశ్రాంతి తీసుకో!
అయినా ఇలా పరుగెత్తుతూ ఇంత దూరం ఎందుకు వచ్చావు?
దేనికోసం వచ్చావు! మనిషికి శరీరం చాలా ముఖ్యమయింది కదా!
దానిని మనం జాగ్రత్తగా కాపాడుకోవాలి. ఇలా పరుగెత్తి పరుగెత్తి
అలసిపోయేటట్టు చేసుకుంటే ఎలాగ! ఇంతకూ నీవు ఎందుకు
పరుగెత్తుతున్నావో నాకు చెప్పతగినది అయితే చెప్పు. నాకు తోచిన
సాయం చేస్తాను. పురుషులు ఇతరుల సాయంతో ఎన్నో కార్యములు
చక్కబెట్టుకోవడం మనం చూస్తూనే ఉన్నాము కదా! నీకు నేనేమైనా
సాయం చేయగలనో చెప్పు.” అని మెత్త మెత్తగా సొమ్మంగా పలికాడు ఆ
వటువు.

ఎంతో చక్కగా, మృదుమధురంగా ముద్దు ముద్దుగా ఆ
వటువు అడుగుతుంటే, వృకాసురుడు ముచ్చట పడ్డాడు. తాను
శంకరుని గురించి తపస్సు చేయడం, ఆయన వరాలు ఇవ్వడం, తాను
ఆవరాలను శంకరుని మీదనే పరీక్షింపబోవడం, శంకరుడు

పరుగెత్తడం, తాను వెంబడించడం అన్నీ సవివరంగా చెప్పాడు. అప్పుడు వటువు వేషంలో ఉన్న శ్రీహరి ఇలా అన్నాడు.

“అవును కదా! శివుని మామగారైన దక్షుడు శివుని పిశాచములకు అభిషేకించి కమ్మని శపించాడు. అప్పటి నుండి శివుడు పిశాచం మాదిరి ప్రవర్తిస్తున్నాడు. కాబట్టి శివుని వరాలకు, శివుని మాటలకు మేము ఎటువంటి విలువ ఇవ్వము. శివుని వరం అసలు వరమేకాదు. శివుడు ఇచ్చిన వరం అస్థలు పని చెయ్యదు. ఇందులో సందేహం ఏమీ లేదు! ఆ! నువ్వు అనవసరంగా ఆయన మాటలు నమ్మి ఇంతదూరం పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చావు.

ఇదుగో వృకాసురా! నీవు శంకరుని జగద్గురువుగా నమ్మితే, ఆయనకు వరాలు ఇచ్చే శక్తి ఉంది అని నీవు నమ్మితే, ఆయన వరాలకు శక్తి ఉందని నీవు నమ్మితే, ఆయన వరాలు పని చేస్తాయి అని నీకు నమ్మకం ఉంటే ఒక పని చెయ్యి. ఎటూ శివుడు నీకు దొరకడు కాబట్టి, ఆ వరాన్ని నీ తలమీద చెయ్యి పెట్టి నీవే పరీక్షించుకో! ఆ వరం పనిచేస్తుందో లేదో ఇట్టే తేలిపోతుంది. నాకు తెలిసీ ఆ శంకరుడి వరం అస్థలు పని చెయ్యదు. నీకా భయం లేదు. శంకరుడి వరం పని చెయ్యలేదు అని తేలిపోయిందనుకో, శంకరుడు అసత్య వాది అని నిరూపణ అవుతుంది కదా! అప్పుడు ఆ శంకరుని నీవు వెదికి వెదికి చంపవచ్చు అప్పుడు నిన్ను ఎవరూ నిందించరు. ఏమంటావు!” అని నమ్మకంగా పలికాడు శ్రీహరి.

ఇదేదో బాగానే ఉన్నట్టు తోచింది. తనలో తాను ఇలా అనుకున్నాడు. “వరాలు ఇచ్చిన శంకరుడికి అంత శక్తి ఉంటే, ఎందుకు పారిపోతాడు. ధైర్యంగా నిలబడేవాడు. తన వరం పని చెయ్యదు అన్న భయంతోనే పరుగెత్తుతున్నాడు. అందుకని, ముందుగా శంకరుని అసత్యవాదిగా నిరూపించగలిగితే, శంకరుని నాశనం చేయడం తేలిక. ఎటూ శంకరుని వరం పని చెయ్యదు కాబట్టి తన నెత్తి మీద తాను చెయ్యి పెట్టుకున్నా ఏమీ అవదు.”

ఇలా ఆలోచించిన వ్యకాసురుడు శ్రీహరి మాటలు నమ్మి శివుడు ఇచ్చిన వరాన్ని పరీక్షించడానికి తన తల మీద తాను చెయ్యిపెట్టుకున్నాడు. వెంటనే శివుని వర మహిమ చేత వ్యకాసురుని తల పగిలిపోయింది. వ్యకాసురుడు మరణించాడు.

అమ్మయ్య అనుకుంటూ శివుడు అక్కడకు వచ్చాడు. శ్రీహరి తన నిజ రూపం దాల్చాడు. శివుని వద్దకు పోయి ఇలా అన్నాడు.

“పరమ శివా! ఈ వ్యకాసురుడు వాడు చేసిన దుర్మార్గాలకు బలి అయ్యాడు. నీకు అపకారం కలిగించడానికి ప్రయత్నించిన వాడు నాశనం కావడం సహజమే కదా! సత్పురుషులకు ఎవరైతే అపకారం తలపెడతారో వారు నాశనం అవడం తథ్యం. ఆ కారణం గానే వీడు వాడి నెత్తి మీద చెయ్యి పెట్టుకొని సర్వనాశనం అయ్యాడు.” అని అన్నాడు. తరువాత శివుడు కైలాసమునకు వెళ్లాడు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఈ వృకాసురుని వృత్తాంతమును
ఎవరు విన్నా ఇతరులకు చెప్పినా, ఈ సంసార చక్రము నుండి విముక్తి
పొందుతారు. వారికి సకల ఆపదల నుండి విముక్తి లభిస్తుంది.” అని
శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు వృకాసురుని వృత్తాంతమును
వినిపించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ఎనభై ఎనిమిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము
ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

ఎనభై తొమ్మిదవ అధ్యాయము

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! పూర్వము సరస్వతీ నదీ తీరంలో
ఋషులు ఒక యజ్ఞం చేస్తున్నారు. ఆ యజ్ఞము చేయు సందర్భంలో
అక్కడకు వచ్చిన ఋషులకు “త్రిమూర్తులలో శుద్ధ సత్వ గుణ
సంపన్నుడు ఎవరు?” అని ఒక చర్చ జరిగింది. వారిలో వారు
తర్కించుకున్నారు కానీ ఒక నిర్ణయమునకు రాలేకపోయారు. ఆ
విషయము తెలుసుకోడానికి వారు బ్రహ్మ మానస పుత్రుడు అయిన
భృగు మహర్షిని నియోగించారు.

భృగు మహర్షి ముందు సత్వలోకమునకు వెళ్లాడు. తన తండ్రి
అయిన బ్రహ్మ తనను ఏ విధంగా గౌరవిస్తాడో చూద్దామని, భృగు

మహర్షి బ్రహ్మకు అభివాదము కూడా చేయలేదు. బ్రహ్మను స్తుతించలేదు. భృగు అహంకారము చూచి బ్రహ్మకు విపరీతమైన కోపం వచ్చింది. భృగు తన కుమారుడు కాబట్టి అంతలోనే తమాయింఁచుకున్నాడు. ఇది గమనించాడు భృగువు. బ్రహ్మ రజోగుణ సంపన్నుడు అని నిర్ధారించుకున్నాడు.

తరువాత శివుని చూడడానికి కైలాసమునకు వెళ్లాడు. భృగువును చూడగానే శివుడు తన ఆసనము నుండి లేచి భృగువును ఆహ్వానించి అతనిని ఆలింగనము చేసుకోడానికి తనచేతులు చాచాడు. కాని ఉన్నత వేషధారి అయిన శివుని చూడగానే అతడు తమోగుణముతో నిండిన వాడు అని తెలుసుకున్నాడు భృగువు.

“పరమ శివా! ఏమిటి వేషము? ఏనుగుచర్మం కట్టుకోవడం ఏమిటి? శ్మశానంలో ఉండే బూడిద రాసుకోవడం ఏమిటి? ఆ పాములు ఏమిటి? ఈ ఉన్నత వేషంఏమిటి? ఛీ ఛీ నువ్వు నన్ను ఆలింగనం చేసుకోవద్దు.” అని ఛీదరించుకున్నాడు భృగువు.

శివుడికి కోపం వచ్చింది. వెంటనే తన త్రిశూలము తీసుకొని భృగువును చంపడానికి ఆయన మీదికి వచ్చాడు. పక్కనే ఉన్న పార్వతీ దేవి పరమ శివుని అడ్డుకుంది. ఆయనను శాంత పరిచింది. ఇదంతా గమనించిన భృగువు, పరమ శివుడు రజోగుణ,తమోగుణములు కలవాడు అని అనుకున్నాడు.

అక్కడి నుండి విష్ణులోకము వెళ్లాడు. వైకుంఠములో శ్రీమహావిష్ణువు శేష పాన్చు మీద పడుకొని ఉన్నాడు. శ్రీమహాలక్ష్మి ఆయన పాదములు వత్తుతూ ఉంది. విష్ణువు భృగువు రాకను గమనించలేదు. భృగువుకు కోపం వచ్చింది. తన కాలితో విష్ణువు వక్షస్థలము మీద తన్నాడు. వెంటనే శ్రీమహావిష్ణువు, లక్ష్మీదేవి పాన్చు దిగి గబా గబా భృగువు వద్దకు వచ్చారు. ఆయన కాళ్లు కడిగి ఆ నీళ్లు తన తల మీద లక్ష్మీదేవి తల మీద చల్లుకున్నారు. భృగువుతో ఇలా అన్నారు.

“మునివరా! తమరికి హార్దిక స్వాగతం పలుకుతున్నాను. రండి. ఈ ఆసనము అలంకరించండి. తమరు రావడం నేను చూడలేదు. అందుకని క్షణకాలం ఆలస్యం అయింది. నా తప్పును మన్నించండి. నన్ను క్షమించండి. తమరు పాదములు మోపిన ఈ వైకుంఠము పావనమయింది. తమరి పాదములు కడిగిన జలము మా శిరస్సున చల్లుకోడంతో నేను లక్ష్మి పవిత్రులము అయ్యాము. ఈ రోజు నుండి తమరి పాద తాడనముచేత పవిత్రమైన నా వక్షస్థలము నా భార్య లక్ష్మికి శాశ్వత నివాసము కాగలదు.” అని వేడుకున్నాడు శ్రీమహావిష్ణువు.

తాను వక్షస్థలమున తన్నినప్పటికీ, తనను ఆదరించి, గౌరవించి, తన పాదోదకమును నెత్తిన చల్లుకున్న శ్రీమహావిష్ణువు శుద్ధ సత్వగుణ సంపన్నుడు అని నిర్ధారించుకున్నాడు భృగువు. శ్రీమహావిష్ణువు మాటలు విన్న భృగువు కళ్లనుండి ఆనంద భాష్పాలు రాలసాగాయి. శ్రీమహావిష్ణువు మాటలకు ఆయనకు నోట మాట రాలేదు. మౌనంగా నిలబడ్డాడు. తరువాత భృగువు వైకుంఠము నుండి

సరస్వతీ నదీ తీరమునకు వెళ్లాడు. అక్కడ ఉన్న మునులకు,
ఋషులకు జరిగినది అంతా వివరించాడు. భృగువు మాటలు విన్న
ఋషులు ఆశ్చర్యపోయారు. వారి సందేహము తీరి పోయింది.

ఎవరి వలన శాంతి, అభయము, ధర్మము, జ్ఞానము,
వైరాగ్యము, అష్ట సిద్ధులు, అష్ట ఐశ్వర్యములు, కీర్తి, మొదలగు శుభాలు
కలుగుతాయో, ఎవరిలో రాగద్వేషములు ఉండవో, ఎవరు అందరి
ఎడలా సమానమైన బుద్ధి కలిగి ఉంటారో, ఎవరు మునిధర్మమును
పాటిస్తారో, ఎవరు సాధువులకు అనన్నశరణుడో, ఎవరు విశుద్ధమైన
సత్వగుణ సంపన్నుడో, ఎవరు సజ్జనులైన బ్రాహ్మణులను దేవతలవలె
పూజిస్తాడో, ఎవరికి కోరికలు లేవో, శాంతమూర్తులైన వివేకము కల
మానవులు ఎవరిని నిరంతరము సేవిస్తూ ఉంటారో, ఆ శ్రీమహావిష్ణువే
త్రిమూర్తులలో శుద్ధసత్వగుణ సంపన్నుడు అని నిర్ధారించుకున్నారు.
ఆయన మాయ చేతనే త్రిగుణములతో కూడిన రాక్షసులు, దేవతలు,
మానవులు సృష్టింపబడ్డారు. అయినప్పటికినీ శ్రీమహావిష్ణువు శు
ద్ధసత్వగుణ సంపన్నుడు అని తేల్చారు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఆ ప్రకారంగా సరస్వతీ నదీ తీరంలో
ఉండే మహాఋషులు తమ సందేహము తీర్చుకున్నారు. లోకంలో ఉండే
మానవుల సందేహము కూడా తీర్చినవారయ్యారు. అప్పటి నుండి వారు
ఇతర దేవతలతో పాటు శ్రీమహావిష్ణువును సేవించి ముక్తిని పొందారు.

ఈ వృత్తాంతమును ఎవరు విన్నాచదివినా, వారు ఈ
సంసారము వలన కలిగే దుఃఖముల నుండి విముక్తి పొందుతారు.”

అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు భృగు మహర్షి త్రిమూర్తులను పరీక్షించే విధానమును వివరించాడు.

(ఈ కథ మనకు కలియుగ వైకుంఠము అని ప్రసిద్ధి చెందిన తిరుమల క్షేత్ర మహాత్మ్యములో కనపడుతుంది. భాగవతంలో భృగువు శ్రీమహావిష్ణువును వక్షస్థలము మీద తన్నడం, విష్ణువు ఆయనను పూజించడం వరకు ఉంది. అక్కడి నుండి తిరుమల స్థలపురాణం మొదలవుతుంది. భృగు మహర్షి శ్రీమహావిష్ణువును తనకాలితో తన్నడంతో లక్ష్మీదేవికి కోపం వస్తుంది. ఆమె విష్ణువు మీద అలిగి భూలోకం వెళ్లిపోతుంది. ఆమెను వెతుక్కుంటూ భూలోకం వస్తాడు. లక్ష్మీదేవి పద్మావతిగా ఆకాశరాజు ఇంటిలో జన్మిస్తుంది. ఒక పుట్టలో విశ్రాంతి తీసుకుంటున్న విష్ణువుకు ఆవు పాలు ఇస్తుంది. ఆ ఆవును ఒక గొల్ల వాడు కొడతాడు. విష్ణువుకు దెబ్బతగులుతుంది. వకుళా దేవి విష్ణువును తన ఇంటికి తీసుకొని వెళుతుంది. శ్రీనివాసుడు అనే పేరుతో వకుళాశ్రమంలో ఉంటాడు విష్ణువు. పద్మావతీ శ్రీనివాసులు ఒకరిని ఒకరు కలుసుకుంటారు. ఇష్టపడతారు. వారి వివాహం జరుగుతుంది. శ్రీనివాసుడు తిరుమలలో స్థిరనివాసం ఏర్పరచుకుంటాడు. తిరుమల కలియుగ వైకుంఠంగా ప్రసిద్ధిచెందుతుంది. ఇదీ సంగ్రహంగా తిరుమల స్థలపురాణం.)

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ద్వారకలో ఒక బ్రాహ్మణుడు నివసిస్తూ ఉండే వాడు. ఒక సారి ఆయన భార్య ఒక మగ బిడ్డను ప్రసవించింది. పుట్టిన వెంటనే ఆ బిడ్డ మరణించాడు. ఆ దుఃఖమును తట్టుకోలేక పోయింది ఆ తల్లి. ఆ బ్రాహ్మణుడు, బ్రాహ్మణుని భార్య ఇద్దరూ కలిసి

మృత శిశువును తీసుకొని రాజద్వారము వద్దకు వచ్చారు. తమకు న్యాయం కావాలి అని ఏడుస్తూ రాజద్వారము దగ్గర కూర్చుని ఇలా అన్నారు.

“మేము సద్బ్రాహ్మణులము. మేము ఏ పాపమూ చేయలేదు. ఇది అంతా మమ్ములను పరిపాలించే రాజు యొక్క కుటిలత్వము. లోభిత్వము, విషయాసక్తత వలన కలిగింది. హింస స్వభావము కలవాడు, ఇంద్రియ ములను అదుపులో పెట్టుకోలేని వాడు, దుష్టుడు అయిన రాజుపాలనలోనే అకాల మరణాలు, శిశు మరణాలు సంభవిస్తాయి. ప్రజలు దరిద్రులుగా ఉంటారు. వారు నిరంతరము దుఃఖము అనుభవిస్తుంటారు. కాబట్టి ఈ దేశాన్ని పాలించే రాజు గారు నా బిడ్డను తిరిగి నాకు తెచ్చి ఇవ్వాలి. అప్పటి దాకా నేను ఇక్కడి నుండి కదలను.” అని ఆ బ్రాహ్మణ దంపతులు రాజద్వారము వద్ద కూర్చుని ఏడుస్తున్నారు. ఏడ్చి ఏడ్చి వెళ్లిపోయారు.

ఆ ప్రకారంగా వారికి తొమ్మిది మంది సంతానము కలిగారు. తొమ్మిది మంది పుట్టగానే మరణించారు. ప్రతి కుమారుడు మరణించినప్పుడు ఆ బ్రాహ్మణ దంపతులు రాజద్వారము వద్దకువచ్చి తమ కుమారుడిని తమకు తెచ్చి ఇవ్వమని ఏడుస్తున్నారు. తొమ్మిదవ కుమారుడు మరణించిన తరువాత కూడా ఆ బ్రాహ్మణ దంపతులు అదే ప్రకారము రాజు ద్వారము వద్దకు వచ్చి, బాలకుని శవమును ద్వారము వద్ద పెట్టి ఏడుస్తూ, రాజును నానా తిట్లు తిడుతున్నారు.

ఆ సమయంలో అర్జునుడు ద్వారకలో ఉన్నాడు. అర్జునుడు వారి వద్దకు వచ్చి “ఎందుకమ్మా ఏడుస్తున్నావు? నీకు ఏం కష్టం వచ్చింది. మీరు బ్రాహ్మణులు. ఈ నగరంలో మీ కష్టములు తీర్చే క్షత్రియుడు ఒక్కడూ లేడా! కేవలం క్షత్రియులు యజ్ఞములు యాగములు చేయడానికి, బ్రాహ్మణులు యాగములు చేయించడానికే పరిమితం అయ్యారా! క్షత్రియులకు బ్రాహ్మణులను రక్షించవలసిన బాధ్యత లేదా! ఎవరి రాజ్యములో బ్రాహ్మణులు దరిద్రులుగా ఉంటారో, ఏ రాజ్యంలో రాజులు కేవలం తమ సుఖ సంతోషములను మాత్రమే చూచుకుంటూ, ప్రజలను నిర్లక్ష్యం చేస్తారో, వారు రాజులు కారు. కేవలం రాజుల వేషము వేసుకున్న పాపండులు. మీరేమీ దిగులు పడకండి. మీ కుమారుడిని నేను రక్షిస్తాను. నేను రక్షించలేకపోతే నేను అగ్నికి ఆహుతి అవుతాను.” అని శపథం చేసాడు అర్జునుడు.

అప్పుడు ఆ బ్రాహ్మణులు ఇలా అన్నాడు. “అయ్యా! ఈ రాజ్యములో వాసుదేవుడు, సంకర్షణుడు, ప్రద్యుమ్నుడు, అనిరుద్ధుడు ఉన్నారు. వారే నా కుమారులను రక్షించలేకపోయారు. ఇంక నీవెట్లు రక్షిస్తావు. నా కుమారులను రక్షిస్తాను అనడం కేవలం నీ మూర్ఖత్వము. నీ మాటలు నమ్మడానికి మేము సిద్ధంగా లేము. ఇదంతా మా పూర్వజన్మ కర్మఫలము అనుకుంటాము. దుఃఖమును ఆపుకోలేక రాజును తిడుతున్నాము.” అని అన్నారు. ఆమాటలకు అర్జునునిలో పౌరుషం చెలరేగింది.

“బ్రాహ్మణోత్తమా! నేను వాసుదేవుడను, సంకర్షణుడను, ప్రద్యుమ్నుడను, అనిరుద్ధుడను కాను. ఈ లోకంలోనే శ్రేష్ఠమైన

ధనుర్ధారి అర్జునుడను. ఇది నా గాండీవము. దీనికి తిరుగు లేదు. నా బల పరాక్రమములు ఆ పరమేశ్వరుడు కూడా మెచ్చుకున్నాడు. కాబట్టి నన్ను తక్కువ అంచనా వేయవద్దు. ఈ సారి నీ భార్యకు ప్రసవం అయేటప్పుడు నాకు చెప్పు. ఆ యముడిని ఎదిరించి అయినా సరే నీ కుమారుని రక్షిస్తాను.” అని అన్నాడు అర్జునుడు.

అప్పటికి ఆ బ్రాహ్మణునికి అర్జునుడి మీద నమ్మకం కలిగింది. అలాగే అంటూ ఆ బ్రాహ్మణ దంపతులు తమ ఇంటికి వెళ్లిపోయారు. కొంత కాలము తరువాత ఆ బ్రాహ్మణ పత్ని గర్భం ధరించింది. ప్రసవ కాలం సమీపించింది. ఆ విషయం అర్జునుడికి తెలియజేసాడు ఆ బ్రాహ్మణుడు. అర్జునుడు ప్రసవం జరిగే ప్రదేశానికి వచ్చాడు. శుచిగా ఆచమనం చేసాడు. పరమేశ్వరునికి నమస్కరించాడు. తన వద్ద ఉన్న దివ్యాస్త్రములను ఆవాహన చేసాడు. గాండీవానికి అల్లెత్రాటిని సంధించాడు. ప్రసవం జరిగే గదిచుట్టు బాణములతో ఒక పంజరము మాదిరి నిర్మించాడు.

ఇంతలో ఆ బ్రాహ్మణ పత్ని ప్రసవించింది. పుట్టిన వెంటనే ఆ శిశువు ఆకాశంలోకి ఎగిరాడు. ఎవరికీ కనపడకుండా పోయాడు. ఇది చూచి అర్జునుడు ఆశ్చర్యపోయాడు. బ్రాహ్మణుడు ఏడుస్తూ ఇలా అన్నాడు.

“అయ్యా!తమరు నపుంసకులు కదా! తమరి మాట విని మోసపోయాను. తిరిగి నేను నా భార్య గర్భశోకం అనుభవించాము. అయినా వాసుదేవుడు, సంకర్షణుడు, ప్రద్యుమ్నుడు, అనిరుద్ధుడు

చేయలేని పని నీవు చేస్తావని నమ్మడం నా తెలివితక్కువ. నువ్వు వారి కన్నా పరాక్రమవంతుడని తలచడం నా భ్రమ. కాని నీవు నీ మూర్ఖత్వముతో, నా కొడుకులను రక్షిస్తానని శపథం చేసావు. ఇప్పుడు ఆ మాట తప్పింది. నీవు అసత్యవాదివి అని తేలిపోయింది. నిన్ను నీవు పాగుడుకోవడం తప్ప నీకు ఏమీ చేతకాదు. నీ చేతిలో ఈ గాండీవం ఉండటం వ్యర్థము.” అని అర్జునుని దూషించాడు ఆ బ్రాహ్మణుడు.

ఆ నిందా వాక్యములను తట్టుకోలేక పోయాడు అర్జునుడు. వెంటనే యమపురికి వెళ్లాడు. యమలోకం అంతా వెదికాడు. ఎక్కడా బ్రాహ్మణ కుమారులు కనపడలేదు. తరువాత ఇంద్రలోకము, అగ్నిలోకము, నిర్మతి లోకము, చంద్రలోకము, వాయులోకము, వరుణలోకము, రసాతలము, స్వర్గలోకము, పాతాళము అక్కడా ఇక్కడా అనకుండా పద్నాలుగు లోకములు తిరిగాడు. ఎక్కడా ఆ బ్రాహ్మణ కుమారులు కనపడలేదు.

తల వేలాడేసుకొని మరలా ద్వారకకు వచ్చాడు. చితి పేర్చించుకున్నాడు. అగ్నిలో దూకడానికి సిద్ధం అయ్యాడు. ఇదంతా విలాసంగా చూస్తున్నాడు కృష్ణుడు. అర్జునుడు చితిలోకి దూకబోతుంటే చెయ్యిపట్టుకొని ఆపాడు. కృష్ణుడు అర్జునునితో ఇలా అన్నాడు.

“అర్జునా! నీవు ఎగిరి పోయిన ఆ బ్రాహ్మణ పుత్రుని కొరకే కదా అగ్ని ప్రవేశం చేస్తున్నావు. ఆ కుమారుడిని నేను నీకు చూపిస్తాను. అనవసరంగా అగ్నిలో దూకి ఆత్మత్యాగం చేసుకోవద్దు. ఎవరైతే ఇప్పుడు

నిన్ను అసత్య వాది అనీ, అన్నమాట నిలబెట్టుకోలేని భీరుడవనీ అన్నారో, వారే నిన్ను గొప్పవాడివనీ పరాక్రమ వంతుడవనీ కీర్తిస్తారు.” అని అన్నాడు.

తరువాత కృష్ణుడు అర్జునుని తన రథం మీద ఎక్కించుకొని పడమటి దిక్కుగా వెళ్లాడు. కృష్ణార్జునులు అలా వెళ్లి వెళ్లి, ఏడు సముద్రాలు, ఏడు పర్వతాలు దాటారు. సప్తద్వీపాలు దాటారు. లోక, అలోక పర్వతములు దాటారు. అలోక పర్వతము ఆవల ఉన్న అంధకారములోకి ప్రవేశించారు. ఆ అంధకారములోకి కృష్ణుని రథము ప్రవేశించలేకపోయింది. రథమునకు కట్టిన అశ్వములు ముందుకు పోమని మొరాయించాయి.

తరువాత కృష్ణుడు సుదర్శన చక్రమును స్తరించాడు. ఆ చక్రము తేజస్సు విరజిమ్ముతూ ముందు వెళుతుంటే ఆ వెనకే వెళ్లారు కృష్ణార్జునులు. అక్కడ వారికి ఒక అఖండమైన జ్యోతి కనిపించింది. ఆ వెలుగు చూడలేక అర్జునుడు కళ్లు మూసుకున్నాడు. అక్కడి నుండి కృష్ణుడు, అర్జునుడు అపార మైన జలరాసిలో ప్రవేశించారు. ఆ జలరాసి అడుగున ఒక అద్భుతమైన నగరం ఉంది.

అక్కడ వేయి పడగలతో, ఆ పడగలమీద మణులతో, రెండువేల కళ్లతో, నల్లని కంఠముతో, తెల్లటి దేహముతో ఉన్న అనంతుడు, ఆదిశేషుని చూచారు. ఆ ఆదిశేషుని మీద పవళించి ఉన్న పరమాత్మను దర్శించారు. ఆ పరమాత్మ స్వరూపము... నల్లని శరీరంతో, ఎర్రని దుస్తులతో, ప్రసన్నమైన ముఖంతో, విశాలమైన కళ్లతో, పెద్ద

కిరీటంతో, పాడవైన తల వెంట్రుకలతో, నాలుగు భుజములతో,
కొస్తుభమణితో, శ్రీవత్సచిహ్నముతో, వనమాలతో, సునందుడు
మొదలగు పార్షదులతో, శంఖు,చక్ర,గదలతో, అణిమాది అష్టసిద్ధులతో
విరాజిల్లుతున్నాడు.

అర్జునుడు సంభ్రమంతో ఆ విరాట్పురుషునికి
నమస్కరించాడు. అప్పుడు ఆ విరాట్పురుషుడు కృష్ణుడు, అర్జునునితో
ఇలాఅన్నాడు.

“మీ ఇద్దరినీ చూడటానికే బ్రాహ్మణ పుత్రులను నా వద్దకు
తీసుకొని వచ్చాను. మీరు నరనారాయణులు. ధర్మసంస్థాపన కొరకు
మానవులుగా అవతరించారు. మీరు అవతరించిన పని పూర్తి
చేసుకొని నన్ను చేరుకుంటారు. మీకు తీరవలసిన కోరికలు అంటూ
ఏమీ లేవు. కాని ధర్మ రక్షణ కొరకు, దుష్టశిక్షణ కొరకు మానవులుగా
ప్రవర్తిస్తున్నారు.” అని అన్నాడు.

కృష్ణార్జునులు ఆ విరాట్పురుషునికి నమస్కరించి అక్కడే ఉన్న
బ్రాహ్మణ బాలురను తీసుకొని ద్వారకకు వచ్చారు. ఆ కుమారులను
వారి తల్లితండ్రులకు ఇచ్చారు.

శ్రీకృష్ణుని ప్రభావమును కళ్లారా చూచిన అర్జునుడు
ఆశ్చర్యపోయాడు. శ్రీకృష్ణుడు ఈ విధంగా మానవ లోకంలో
అనేకములైన లీలలను ప్రదర్శించాడు. మానవుడిమాదిరి ఎన్నో యజ్ఞ
యాగములు చేసాడు.

ఇందుడు కూడా తగిన కాలములో వర్షములు కురిపిస్తూ భూమిని సస్యశ్యామలం చేసాడు. ఆ ప్రకారంగా కృష్ణార్జునులు “పరిత్రాణాయ సాధూనాం వినాశాయచ దుష్ప్రతాం ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సంభవామి యుగే యుగే” అనే మాటలను సార్థకం చేసారు.” అని శుకమహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు భృగు మహర్షి త్రిమూర్తులను సందర్శించడం, కృష్ణార్జునులు విరాట్పురుషుని సందర్శనం గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ఎనభై తొమ్మిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

తొంభయ్యవ అధ్యాయము

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! శ్రీకృష్ణుడు ద్వారకా నగరంలో సుఖంగా తన భార్యలతో నివసిస్తున్నాడు. ఆ ద్వారకా నగర శోభ ఈ విధంగా ఉంది.

ద్వారగా నగరంలో మదించిన ఏనుగులు, గుర్రములు, రథములు రాజవీధులలో తిరుగుతూ ఉన్నాయి. నిరంతరము భటులు కాపలా కాస్తున్నారు. ద్వారకా నగరం చుట్టు ఉద్యాన వనములు, చిన్ని చిన్ని అడవులు ఉన్నాయి. నగరంలోనూ నగరం వెలుపలా చక్కగా పుష్పించిన పూలమొక్కలు కనువిందు చేస్తున్నాయి. అటువంటి ద్వారకలో శ్రీకృష్ణువు తన పదహారు వేల ఎనిమిది మంది భార్యలతో

సుఖంగా ఉన్నాడు. ద్వారకా నగరంలో నీటిని విరజిమ్ముతున్న స్నాన
కొలనులు ఎన్నో ఉన్నాయి. వాటిలో శ్రీకృష్ణుడు తన భార్యలతో జలక్రీడలు
ఆడుతున్నాడు.

శ్రీకృష్ణుడు లలిత కళలను పోషించేవాడు. తన ఆస్థానములో
ఉన్న నటులకు, గాయకులకు, నర్తకులకు వస్త్రములను,
ఆభరణములను ఇంకా అనేక బహుమతులు ఇచ్చి వారి కళలను
ప్రోత్సహించేవాడు. వారిచేత ప్రజల ముందు అనేక ప్రదర్శనలు
ఇప్పించేవాడు.

శ్రీకృష్ణుని భార్యలు కూడా ఎల్లప్పుడూ కృష్ణ నామమును
స్తరించుకుంటూ కృష్ణుని లీలలను తలంచుకుంటూ, కృష్ణుడే లోకంగా
కాలంగడుపుతున్నారు. వారు ప్రకృతిని ఉద్దేశించి ఇలా
మాట్లాడుకుంటున్నారు.

“ఓ కురంగ పక్షి! శ్రీకృష్ణుడు రాత్రి వేళ నిద్రపోతాడని
తెలియదా! నీకు నిద్ర పట్టక అలా రాత్రంతా కూస్తుంటే శ్రీకృష్ణునికి
నిద్రాభంగం అవుతుంది కదా! అందుకని నీవు కూడా రాత్రి పూట
నిద్రపో! ” అని కురంగ పక్షిని ఉద్దేశించి పలికింది. మరొక భార్య
చక్రవాక పక్షిని చూచి “ఎందుకే రాత్రిపూట అలా ఏడుస్తున్నావు.
ఓహో! నీ ప్రియుడు కనపడలేదని ఏడుస్తున్నావా! పైగా కళ్లు
మూసుకొని ఏడుస్తున్నావా! మేమంతా శ్రీకృష్ణుని పాదములను సేవిస్తూ
ఆయన పాదముల మీద పూజించిన పూలను మా తలలో
ధరిస్తున్నాము, అటువంటి అదృష్టము నీకు కలగలేదని ఏడుస్తున్నావా!”

అని చక్రవాక పక్షిని ప్రశ్నించింది మరొక వనిత.

ద్వారక సముద్రము మధ్యలో ఉంది కదా! అందుకని మరొక యువతి సముద్రమును చూచి ఇలా అంది. “ఓ సముద్రమా! ఎందుకు రాత్రంతా అలా అలల చప్పుడు చేస్తూ గర్జనలు చేస్తుంటావు. ఓహో! సముద్రమును మధించేటప్పుడు నీ లోనుండి లక్ష్మీదేవి, వెళ్లిపోయిందని బాధతో గర్జిస్తున్నావా!” అని భావోద్వేగంతో పలికింది.

మరొకామె చంద్రుడిని చూచి “ఏమయ్యా చంద్రుడా! నీకు క్షయరోగం పట్టింది కదా! నానాటికీ క్షీణించి పోతూ ఈ లోకంలో ఆవరించిన అంధకారాన్ని పారదోలడానికి శక్తి లేని వాడివి, నీ చల్లని వెన్నెలతో మాబోటి విరహిణుల విరహబాధను ఎందుకు ఎక్కువ చేస్తున్నావు?” అని నిష్ఠూరమాడింది.

ఇంతలో మరొక భామ చల్లగా వీచే గాలిని ఉద్దేశించి “ఓ మలయానిలమా! మేము నీకేం అపకారం చేసాము. నీవు చల్ల చల్లగా మెల్ల మెల్లగా వీస్తూ మాలోని విరహ బాధను ఎందుకు ఎక్కువ చేస్తున్నావు? మమ్ములను ఎందుకు మన్మథబాధకు గురి చేస్తున్నావు? ” అని నిలదీసింది.

మరొక భార్య ఆకాశం వంక చూచి “ఓ మేఘమాలా! ఎండలతో మండి పోతున్న మానవులకు నీ చల్లని వానలతో ఆ తాపాన్ని తీరుస్తున్నావు. నీవు కూడా మా కృష్ణుడికి స్నేహితుడవే కదా! నీవు కూడా శ్రీకృష్ణుని సదా స్మరిస్తుంటావు కదా! మామాదిరి శ్రీకృష్ణుని విరహ

బాధను అనుభవిస్తున్నావా! లేకపోతే మేము కన్నీరు కాల్చినట్టు నీవు కూడా వర్షధారలను కారుస్తున్నావు కదా! ఆయనతో స్నేహం చేయడం ఎందుకు! ఆయన నీతో మాట్లాడటం లేదని మా మాదిరి బాధపడటం ఎందుకు?” అని తనలోని విషాద భావాలను మేఘమాల పరంగా ప్రకటించింది.

మరొక భామ కోకిలను చూచి ఇలా అంది. “ఓ కోకిలా! శ్రీకృష్ణుడు మృదుమధురంగా మాట్లాడినట్టు నీవు కూడా మృదుమధురంగా కూస్తుంటావు కదా! దానికి ప్రతిగా మేము నీకేం చెయ్యాలో చెప్పు.” అని కోకిలను అడిగింది.

మరొక వనిత ఎదురుగా కనపడుతున్న పర్వతము వంక చూచి “ఓ పర్వతరాజమా! నీవు ఉలుకవు. పలుకవు. కదలవు మెదలవు. గంభీరంగా ఎప్పుడూ ఏదో ఆలోచిస్తుంటావు. నీవు కూడా నీ శిఖరములతో శ్రీకృష్ణుని పాదములను తాకవలెనని ఉత్సాహ పడుతున్నావా ఏమి? అది మాకే సాధ్యం కావడం లేదు. నీకు ఎలా సాధ్యం అవుతుంది.” అని పర్వతాలను నిరుత్సాహపరిచింది.

మరొక భార్య సముద్రములో కలుస్తున్న నదులను చూచి ఇలా అంది. “ఓ నదులారా! ఈ వేసవి కాలంలో మీకు ప్రియుడు అయిన సముద్రుడు తన జలములను మేఘములద్వారా ఆకాశంలోకి పంపి, వర్షము ద్వారా మీ తాపమును పోగొట్టడం లేదా! మేము కూడా శ్రీకృష్ణుని పొందు కోసరం పరితపిస్తూ చిక్కి శల్యం అయ్యాము. నీవు కూడా నీ ప్రియుడైన సముద్రునిపొందు కోసరం చిక్కి శల్యమై చిన్న

చిన్న పాయలుగా మారి పోయావా! నీలో పద్మములు కూడా
వికసించడం లేదా! నీ శరీరం చిక్కిపోయిందా!” అని తమతో
నదులను పోల్చుకుంది.

ఇంకొక భార్య ఒక హంసను దగ్గరకు తీసుకొని ఇలా అంది.
“ఓ హంసరాజమా! నీ ముందు పాలు పెట్టాను. ఈ పాలు తాగి కృష్ణుని
గురించి నాలుగు మంచి మాటలు చెప్పు. శ్రీకృష్ణునికి మాకు
హంతదౌత్యముచెయ్యి. నువ్వు శ్రీకృష్ణుని వద్ద నుండి వచ్చిన దూతగా
అనుకుంటున్నాము. శ్రీకృష్ణుడు ఎక్కడ ఉన్నాడు. సుఖంగా ఉన్నాడా!
మా గురించి ఎప్పుడైనా అనుకుంటున్నాడా! అనుకోడం లేదా! మా
గురించి అస్థలు తలచుకోని వాడిని మేము ఎందుకు సేవించాలి?

లక్ష్మీదేవి మా అందరినీ మోసం చేసి శ్రీకృష్ణుని తన వద్దనే
ఉంచేసుకుంది. మేము ఇలా అన్నామని శ్రీకృష్ణుడికి చెప్పు. కాసేపు ఆ
లక్ష్మీదేవిని వదిలిపెట్టి మా దగ్గరకు రమ్మని చెప్పు. చెప్పడం కాదు. నీ
వెంటబెట్టుకొని తీసుకొని రా! ఆ లక్ష్మీదేవి ఒక్కతైనా శ్రీకృష్ణుని యందు
ఏకాగ్రమైన భక్తి, నిష్ఠ కలిగి ఉండేది? మేమేం తక్కువా! మాకు
మాత్రము లక్ష్మీదేవి మాదిరి శ్రీకృష్ణుని ఎడల భక్తి నిష్ఠలు లేవా! మేము
లక్ష్మీదేవి మాదిరి కాదా!” అని పలికింది.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఈవిధంగా శ్రీకృష్ణుని భార్యలు
శ్రీకృష్ణుని గురించి తమ అనురాగమును పైవిధంగా ప్రకటించారు.
వారు శ్రీకృష్ణుని తమ పాటలతోనూ, సంగీతముతోనూ, కవితలతోనూ
తమలో ఉన్న హావభావములను ప్రదర్శించారు. శ్రీకృష్ణుని గురించి ఏ

మాట విన్నా వారి మనసులు పులకిస్తున్నాయి. శ్రీకృష్ణునిదే లోకంగా వారు జీవిస్తున్నారు. శ్రీకృష్ణుని భార్యలందరూ వారి మనస్సులను శ్రీకృష్ణుని పాదములకే అంకితం చేశారు. శ్రీకృష్ణునికి సేవలు చేస్తూ ఆయన పాదములను వత్తుతూ, ఆయనను పూజిస్తున్నారు.

శ్రీకృష్ణుడు కూడా తన భార్యల ఎడల మమతానురాగములను చూపుతూ, గృహస్థాశ్రమమే ధర్మము, అర్థము, కామము అను మూడు పురుషార్థములకు మూలస్థానము అని ప్రపంచానికి వెల్లడిచేసాడు.

శ్రీకృష్ణునికి పదహారు వేల ఎనిమిది మంది భార్యలు ఉన్నారు. వారిలో రుక్మిణి మొదలగు ఎనిమిది మంది ప్రధానమైన భార్యలు. శ్రీకృష్ణునికి ఒక్కొక్క భార్యయందు పది మంది కుమారులు కలిగారు. ఆ కుమారులు అమితమైన పరాక్రమ వంతులు. వారిలో 18 మంది మహారథులు ఉన్నారు. వారు వరుసగా 1.ప్రద్యుమ్నుడు, 2.అనిరుద్ధుడు, 3.దీప్తిమానుడు, 4.భానుడు, 5.సాంబుడు, 6.మధువు, 7.బృహద్భానుడు, 8.చిత్రభానుడు. 9.వృకుడు.10.అరుణుడు. 11. పుష్కరుడు. 12. వేదబాహువు. 13. శ్రుతదేవుడు. 14.సునందుడు. 15. చిత్రబాహువు. 16.విరూపుడు. 17. కవి. 18. నృగోధుడు.

వీరందరిలోకీ రుక్మిణి కుమారుడు అయిన ప్రద్యుమ్నుడు సర్వశ్రేష్టుడు. ఈ ప్రద్యుమ్నుడు, తన మేనమామ అయిన రుక్మి కుమార్తెను పెళ్లిచేసుకున్నాడు. ఆమె వలన ప్రద్యుమ్నునికి మహాబలవంతుడైన అనిరుద్ధుడు అనే కుమారుడు కలిగాడు. అనిరుద్ధుడు రుక్మి మనుమరాలిని పెళ్లిచేసుకున్నాడు. ఆమె వలన

అనిరుద్ధునికి వ్రజుడు అనే కుమారుడు కలిగాడు.

యాదవులందరూ ఒకరితో ఒకరు కొట్టుకొని చచ్చారు.

యాదవుల వంశము లన్నీ నాశనం అయ్యాయి. వారిలో ఈ వ్రజుడు మాత్రము మిగిలాడు. శ్రీకృష్ణుని వంశములో మిగిలిన వాడు వ్రజుడు ఒక్కడే. ఈ వ్రజునకు ప్రతిబాహువు, ప్రతిబాహువునకు సుబాహువు, సుబాహువునకు శాంతసేనుడు, శాంతసేనునకు శతసేనుడు జన్మించారు. ఈ ప్రకారంగా శ్రీకృష్ణుని వంశము అభివృద్ధిచెందింది.

శ్రీకృష్ణుని వంశంలో దరిద్రులు, అల్పాయుష్కులు, పిరికివారు, బ్రాహ్మణ ద్వేషులు ఎవరూ లేరు. అందరూ శ్రీకృష్ణుని మంచి గుణములు అన్నీ పుణికి పుచ్చుకున్నారు. ఈ యదువంశములో ఉన్న ప్రసిద్ధులను లెక్కించడానికే దాదాపు పదివేల సంవత్సరములు పడుతుంది. శ్రీకృష్ణునికి పుట్టిన పుత్రులు, పౌత్రులకు చదువు చెప్పడానికి మూడుకోట్ల ఎనిమిది వేల ఎనిమిది వందల ఉ పాఠ్యాయులు ఉండేవారట.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! పూర్వము దేవతలకు అసురులకు జరిగిన యుద్ధంలో మరణించిన క్రూరులైన అసురులే మరుజన్మలో రాజులుగా జన్మించి, రాజసుఖాలలో మునిగితేలుతూ ప్రజలను బాధించారు. వారిని శిక్షించడానికే పరమాత్మ శ్రీకృష్ణుడుగా అవతరించాడు.

శ్రీకృష్ణుడు జన్మించిన యదు వంశము నూటొక్క ఉప
వంశములతో విభజింపబడింది. ఆ నూటొక్క ఉపవంశములలోని
వారందరూ శ్రీకృష్ణుని పరమాత్మ స్వరూపుడుగా భావించారు. ఆ
కారణం చేత యాదవ వంశములన్నీ దినదినాభివృద్ధి చెందాయి.
యాదవ వంశములోని వారంతా పడుకున్నా, కూర్చున్నా, నడిచినా,
మాట్లాడినా, ఆడుకుంటున్నా, స్నానం చేస్తున్న, ఏ పని చేస్తున్న సదా
శ్రీకృష్ణ నామం జపిస్తూ, శ్రీకృష్ణుని మనసులో ధ్యానిస్తూ ఉండేవారు.
శ్రీకృష్ణుని కీర్తి ప్రతిష్ఠలు మూడులోకములలో విస్తరించాయి.

శ్రీకృష్ణుని శత్రువులు కూడా, ఆయన మీద ఉన్న శత్రుత్వముతో
కూడా ఆయనను సర్వకాల సర్వావస్థలయందు తలచుకుంటూ
ఉండేవారు. బ్రహ్మ మొదలగు దేవతా గణములు లక్ష్మీదేవిని ప్రసన్నం
చేసుకోడానికి ప్రయత్నిస్తుంటే, లక్ష్మీదేవిమాత్రము శ్రీకృష్ణుని
పాదములను సేవిస్తూఉండేది.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఎవని నామమును విన్నా, కీర్తించినా,
సకల అమంగళములు నశించిపోతాయో, ఎవని వంశములో ధర్మము
వృద్ధిచెందిందో, అటువంటి శ్రీకృష్ణుడు ఈ భూభారమును హరించాడు
అనడంలో అతిశయోక్తి ఏమీ లేదు కదా!

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! శ్రీకృష్ణుడు పరమాత్మ స్వరూపుడు.
అందరి దేహములలో ఆత్మగా విరాజిల్లుతున్నాడు. ఆయనకు జన్మ లేదు.
కానీ దేవకికి పుత్రుడుగా జన్మించాడు. యాదవులందరూ శ్రీకృష్ణుని
పరమాత్మ స్వరూపుడుగా సేవించారు. శ్రీకృష్ణుడు తాను
సర్వసమర్థుడయ్యి, తాను ఆయుధము పట్టలేదు. అర్జునుని చేత

భారత యుద్ధముజరిపించాడు. దుష్ట సంహారం చేయించాడు.

శ్రీకృష్ణుడు ఉన్న చోట విజయం తథ్యం అన్నమాట అక్షరాలా నిజం. శ్రీకృష్ణుని మీద భక్తి కలిగిన వారు, ఆయన ధరించిన మత్త, కూర్మ, వరాహ, నరసింహ,వామన,రామ,కృష్ణ అవతార కథలను వినాలి. గానం చేయాలి. అలా చేయడం వలన వారి కర్మబంధనములు తొలగిపోతాయి.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఎవనిలో సాయుజ్యం పొందడానికి పూర్వము మహారాజులు తమ తమ రాజ్యములను వదిలిపెట్టి అరణ్యములకు వెళ్లి తపస్సు చేసారో, ఏ మానవులు సుందరమైన శ్రీకృష్ణకథలను నిరంతరం గానం చేస్తారో, వారు పరమాత్మలో ఐక్యం అవుతారు.” అని శుకయోగీంద్రులు పరీక్షిత్ మహారాజుకు శ్రీకృష్ణుని వంశములోని వారి గురించి, యాదవులు శ్రీకృష్ణుని అర్చించడం గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము తొంభయ్యవ అధ్యాయము సంపూర్ణము.

శ్రీమద్భాగవతము దశమస్కంధము సర్వం సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్